FARIDA KHALAF
ANDREA C. HOFFMANN
Primele memorii ale unei supraviețuitoare a teroriei ISIS
POVESTEA FARIDEI
FATA CARE A ÎNVINS ISIS
Toți bărbații au fost omorâți. Toate femeile au devenit sclave. Farida a evadat.

FARIDA KHALAF
ANDREA C. HOFFMANN

Povestea Faridei

Fata care a învins ISIS

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
KHALAF, FARIDA
Povestea Faridei : fata care a învins ISIS / Farida Khalaf, Andrea C. Hoffmann ; trad.: Bogdan Dascălu/Graal Soft. - Bucureşti : Editura RAO, 2016
ISBN 978-606-776-137-5

I. Hoffmann, Andrea
II. Dascălu, Bogdan (trad.)

821.411.21-94=135.1
329.7(=411.21) Jihad

Farida Khalaf, Andrea C. Hoffmann
Das Mädchen, das den IS besiegte: Faridas Geschichte

Copyright © Bastei Lübbe AG, Köln, 2016
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba germană
Bogdan Dascălu prin GRAAL SOFT

© Editura RAO, 2016
Pentru versiunea în limba română

ISBN 978-606-776-137-5

Farida Khalaf este numele meu adevărat, dar nu sunt eu fata de pe copertă. Nu vreau să-mi dezvălui chipul. Numele reale ale persoanelor care apar în această carte sunt altele. Numele persoanelor din viața publică sunt însă cele adevărate.

Prolog

Tata îmi arată ce poziţie trebuie să adopt.

– Aşază-te cu picioarele uşor îndoite şi cu cel stâng ceva mai în faţă.

Îmi corectă poziţia, apucându-mă pe la spate de umeri, împingându-mi uşor bustul într-o poziţie frontală. Ca membru al trupelor de graniţă irakiene, ştia cum se mânuiesc puştile. Apoi îmi puse o armă în mână: un AK-47. Kalaşnikovul era mai uşor decât îmi imaginasem.

– Îţi plasezi mâna dreaptă în spatele trăgaciului, îmi explică el. Aşa. Cu cea stângă poţi ajusta în faţă ţeava puştii. Ocheşte de pildă trunchiul acela de copac de acolo, din spate.

Am ţintit spre unul dintre duzii din grădina noastră.

– Şi... trage!

Degetele mele atinseră ezitant trăgaciul. Însă nu se întâmplă nimic.

– Haide, zise el. Ai puţină încredere, Farida!

Am atins foarte uşor pârghia de metal, până când se auzi, în cele din urmă, un clic. În spatele meu, tata râdea.

– Aşa se face, mă lăudă el. Bine!

L-am privit uşor întrebătoare.

– Încă nu am scos siguranța armei, îmi mărturisi el. Dar asta o s-o fac imediat: iată cum se procedează.

Îmi arătă cum se desprinde mica toartă de siguranță aflată pe partea dreaptă a puștii.

– Ești pregătită?

– Sigur că da, am zis extrem de concentrată.

– Însă, te rog, fii prevăzătoare!

– OK.

– Ai ochit?

Am dat afirmativ din cap.

– Atunci dă-i bătaie!

Prin grădină răsună o împușcătură zgomotoasă, iar forța reculului armei mă făcu să mă clatin.

– Bravo, zise tata zâmbind pe sub mustața cenușie.

Am mers la copac, pentru a evalua împreună rezultatul primului meu exercițiu de trageri: într-adevăr, în partea din dreapta, chiar pe margine, era înfiptă o bucată de metal. Cartușul gol se afla pe jos, la aproximativ un metru distanță.

– Ești talentată, mă încurajă tata. Cu puțin exercițiu vei fi în curând mai bună decât mama ta.

– Crezi? am întrebat agitată.

Mă mângâie pe cap cu blândețe.

– Da, trebuie să mai exersezi de câteva ori, apoi totul va fi mult mai ușor. Voi așeza pentru tine o țintă în grădină. O să vezi: cu timpul, îți va dispărea și teama de zgomotul produs de împușcătură și vei putea contracara mai bine reculul.

Am încuviințat sârguincioasă din cap. Eram foarte mândră de faptul că tata mă învăța, la numai șaisprezece ani, cum să folosesc o armă. Mamei și fratelui meu Delan, mai mare ca mine cu doi ani, le-o arătase deja de ani buni.

Fratelui meu Serhad, cu doi ani mai mic decât mine, încă nu. Era un semn evident că mă considera matură: în orice caz, suficient de matură pentru a apăra casa şi proprietatea, în caz de nevoie.

Într-o cutie din dormitorul lui păstra trei puşti. Una dintre ele era arma de serviciu, iar pe celelalte două le cumpărase dintr-un bazar.

– Şi femeile trebuie să ştie să mânuiască o armă, zise el. Când voi strânge suficient de mulţi bani, voi mai cumpăra un AK-47, pentru ca, în caz de forţă majoră, fiecare dintre noi să aibă una.

Despre cum ar arăta *un caz de forţă majoră,* tata nu ne spunea nimic. Iar mie încă îmi lipsea fantezia necesară pentru a-mi imagina aşa ceva. Că precauţia lui putea avea vreo legătură cu faptul că noi, yazidiţii, nu eram musulmani, nu-mi trecea prin cap. Mă gândeam în cel mai bun caz la hoţi, care ar fi putut încerca să ne fure obiectele de valoare. Catastrofa care urma să se abată asupra noastră avea să-mi depăşească orice putere de închipuire.

Capitolul 1

LUMEA NOASTRĂ, AȘA CUM A FOST EA CÂNDVA

Pe atunci locuiam în Kocho, un sat situat în câmpia din sudul lanțului muntos irakian Sinjar, cu o populație de 1 700 de locuitori. Primăvara, peisajul de acolo strălucește în toate culorile curcubeului: în jurul satului cresc numeroși copaci, flori și iarbă, prin care păstorii își mână cirezile. Vara, totul se veștejește din cauza căldurii, astfel încât plantele se ofilesc. De aceea, sătenii din împrejurimi au amenajat câteva iazuri, cu ajutorul cărora irigă câmpurile. Până și grădina noastră, care era înconjurată de un gard înalt, trebuia udată zilnic. Asta făcea parte din sarcinile mele: dimineața și seara luam un furtun, deschideam robinetul aflat pe terasă și stropeam cu apă toate plantele.

Aveam o grădină foarte frumoasă, în care creșteau duzi, migdali și caiși, iar în umbra lor erau legumele pe care mama le planta: zucchini, praz, vinete, cartofi, ceapă, salată și conopidă. În jurul terasei casei noastre, înfloreau diverse soiuri de trandafiri, care emanau, în special seara, un miros

înnebunitor. În anotimpul cald, mama, fraţii mei mai mici, Serhad, Shivan, Keniwar şi cu mine ne petreceam aproape tot timpul în acest mic paradis, în timp ce tata şi fratele meu mai mare, Delan, se bucurau de liniştea şi de răcoarea de aici, ori de câte ori nu erau nevoiţi să muncească.

Casa cu un etaj avea cinci încăperi: o bucătărie, o cameră de zi, dormitorul părinţilor mei, cel al fraţilor mei şi al meu. Fiind singura fiică, aveam dreptul la un mic regat propriu. Cu toate acestea, adesea îmi pare rău că nu am surori – aş fi împărţit cu mare plăcere camera cu ele. În orice caz, aveam voie să-mi invit prietenele acasă, ori de câte ori doream. Prietena mea Evin şi verişoara mea Nura veneau deseori în vizită. Nura şi cu mine eram colege de clasă, iar Evin era mai mare ca noi cu câţiva ani şi terminase deja şcoala. O invidiam pentru timpul ei liber, în vreme ce noi pritoceam îndelung, deseori chiar şi după-amiezile, temele pentru acasă. Cu firea ei liniştită şi echilibrată, Evin era pentru noi ca o soră mai mare.

Dintre fraţii mei, cel mai mult îmi plăcea de Delan. Ne petreceam mai tot timpul împreună şi aveam multe pasiuni comune. Printre copacii din grădină jucam după-amiezile fotbal. Fratele meu mai mare m-a învăţat să conduc, pe furiş, în munţi. Fiindcă, din păcate, tata l-a învăţat doar pe el şi pe fratele nostru mai mic, Serhad. Nu credea că noi, fetele, trebuia să ştim să conducem. Să faci un curs de şofat sau să îţi iei permisul nu era ceva obişnuit la noi în sat.

Iniţial, casa noastră ar fi trebuit să aibă două etaje. Aşa o concepuse tata, atunci când o construise cu ani în urmă, împreună cu unchiul meu. Însă banii prevăzuţi pentru ea se terminaseră foarte repede. Cu solda unui grănicer şi cu ceva

bani obținuți din agricultură nu prea avea multe de făcut. În plus, tata insista ca toți copiii lui să meargă la școală. Pe scurt: mereu era câte ceva mai important de plătit decât ridicarea unui etaj. Și cu timpul ne-am obișnuit cu barele de fier și cu sârmele ce ieșeau din acoperiș. Multe case arătau astfel în Kocho: barele de fier arătau că îți puteai construi încă un etaj deasupra. Și vara, când era prea cald pentru a dormi înăuntru, scoteam saltelele pe acoperiș pentru a ne bucura de aerul proaspăt al nopții de acolo, de sus.

Oricum, mama privea situația extrem de pragmatic. Cândva prinsese sfori de acele bare și usca acolo rufele. O măsură pe care Delan și cu mine o consideram, firește, bine-venită. Totuși, am fost de mai multe ori mustruluiți zdravăn, când mingea noastră de fotbal murdară ateriza, în loc să o facă în poartă, printre cearșafurile curate, pe vremea când ele mai erau uscate în grădină.

Acum însă, printre bare, se găseau depozitate de o vreme încoace mai multe materiale și utilaje, printre care o betonieră și câțiva saci de ciment, pe care Delan le cumpărase din leafa lui de muncitor. Acesta intenționa să se căsătorească, iar pentru asta avea nevoie, firește, de o locuință în care să se mute cu viitoarea lui soție.

Însă mai avea nevoie și de o soție. Într-una dintre ieșirile noastre cu mașina la munte, mi-a mărturisit că o fată, de care el se îndrăgostise inițial, a fost nevoită să-l refuze. Părinții ei o promiseseră, din nefericire, unui alt bărbat și situația nu putea fi schimbată. Acum, Delan se străduia să o cucerească pe Zevin, o verișoară de-a noastră, care îmi era tare dragă.

– Mă voi ruga ca părinții ei să te accepte, i-am promis fratelui meu.

Căsătoria între verişori era considerată o legătură acceptabilă fiindcă se presupune că traiul între rude se petrece în deplină armonie.

În satele din împrejurimi locuiau în cea mai mare parte arabi musulmani. Se deosebeau de noi din toate punctele de vedere, nu doar din cel religios. Aveau alte deprinderi, alte tradiţii şi alte obiceiuri. Noi vorbeam kurdă, ei arabă. Şi fiindcă noi, yazidiţii, nu ne căsătorim decât în cadrul propriului nostru grup religios, nici nu avem vreun fel de legătură de rudenie în acele localităţi.

Însă aveam relaţii de prietenie şi mai ales de afaceri cu musulmanii. Îmi amintesc că în Kocho veneau mereu negustori musulmani, pentru a face comerţ cu fructe sau cu dulciuri. Aceşti negustori erau pentru noi, copiii, bine-veniţi şi chiar şi adulţii se bucurau de mărfurile lor.

Fiecare băiat din sat avea, în plus, un „naş" musulman: acesta era cel care ţinea copilul în braţe atunci când avea loc ceremonia circumciziei, sărbătoare la care se aduna de obicei întregul sat pentru a asista. De exemplu, atunci când fratele meu cel mai mic, Keniwar, a trecut prin această ceremonie, a fost purtat în braţe de un prieten musulman de-al tatei. Astfel, el a devenit oarecum „unchiul" lui Keniwar, părintele lui spiritual. Şi chiar dacă nu exista nicio legătură de rudenie între familiile noastre, naşul musulman şi-a luat angajamentul de a-l ajuta în viitor pe copil şi mai târziu pe bărbat, ori de câte ori va avea el nevoie. În acelaşi timp, se pecetluia astfel şi legătura dintre familia yazidită şi cea musulmană, în speţă între tata şi prietenul lui de altă religie.

Însă în ciuda unor astfel de alianţe, noi, yazidiţii, nu ne bucuram de o reputaţie bună în rândurile musulmanilor.

Şi o ştiam foarte bine. Mulţi dintre ei nu se ascundeau să ne arate tot ce simţeau pentru noi: atunci când veneau în satul nostru, refuzau să mănânce din mâncărurile noastre. Se temeau că ar putea fi „murdărite". Fiindcă noi punem însă mare preţ pe ospitalitate, luam acest comportament ca pe un afront teribil. De ce aveau ei această părere despre noi este lucrul care îmi fusese în copilărie, de cele mai multe ori, de neînţeles.

Dar bătrânii din sat povesteau că aşa era dintotdeauna.

– Istoria noastră este una a persecuţiei şi a suferinţei, îmi povestea bunicul.

Bunicul din partea tatălui meu locuia, aşa cum se obişnuieşte la noi, în casa de vizavi. Era un om în vârstă, demn, cu o mustaţă căruntă, care purta mereu haine albe tradiţionale simbolizând puritatea.

– Cu toţii ne-au persecutat: kurzii musulmani, guvernatorii şahului iranian şi sultanii osmani. Ne-au masacrat de zeci de ori. De nenumărate ori ne-au răpit femeile, ne-au alungat din ţară şi ne-au ameninţat cu sabia scoasă să ne dezicem de credinţa noastră.

Bunicul îşi trecu mâna peste fruntea lui mare, aspră, în timp ce eu ascultam, pătrunsă de un fior plăcut, aceste istorii terifiante din trecut.

– Ai grijă, micuţa mea, spuse el, fiindcă ei ne spun *abadat al-sheitan:* „Cei care se roagă la stăpânul iadului".

– Acum m-am speriat, totuşi. Dar de ce?

– Fiindcă a existat cineva care a inventat, cu multă vreme în urmă, această minciună, răspunse el.

Bunicul mă privi. La fel ca şi părul, sprâncenele lui erau cărunte. Părea că vrea să cântărească dacă sunt suficient de matură, pentru a înţelege toate aceste lucruri.

Este o poveste foarte complicată.

Făcu un semn spre *sanjak*-ul aflat pe scrinul lui: o statuie de bronz a unei păsări, cu un trup destul de mare.

Ştii cine-i ăsta?

Bineînţeles că ştiu, am răspuns eu contrariată. Este *Melek Taus*.

Oare cât de proastă mă credea bunicul? La urma urmei, orice copil de la noi avea idee despre îngerul-păun.

Bunicul dădu din cap mulţumit.

Corect, confirmă el şi făcu o mică plecăciune în direcţia păunului. Melek Taus este, după cum ştii, îngerul sublim al Domnului. Este cea mai frumoasă dintre toate făpturile luminii, cea desăvârşită. Însă, din păcate, mulţi musulmani cred tocmai contrariul.

Ce?! am întrebat pe cât de disperată, pe atât de uimită. De la oamenii din jur auzisem mereu doar ce fiinţă minunată şi divină e îngerul nostru păun. Şi acum, dintr-odată, aflam că existau şi oameni care credeau contrariul. Cum de ajunseseră la o idee atât de absurdă?

Totul este o neînţelegere, îmi explică bunicul. Se bazează pe o întâmplare de demult. Pe atunci, la începutul timpurilor, pe când Dumnezeu a creat pământul şi lumea, le-a poruncit îngerilor să îngenuncheze în faţa lui Adam. Şi ce-au făcut îngerii?

Mă privi iscoditor.

– Au urmat indicaţiile lui Dumnezeu, am ghicit eu.

– Corect. Aşa au făcut. Toţi în afară de unul: Melek Taus. El a fost singurul care *nu* a îngenuncheat înaintea lui Adam.

– Asta înseamnă că el a fost cel care a refuzat să I se supună lui Dumnezeu.

Eram şi mai contrariată.

– Da, aşa a făcut, recunoscu bunicul. Dar avea şi un motiv pentru asta. Fiindcă solicitarea a fost o încercare din partea lui Dumnezeu. Prin ea, a vrut să vadă loialitatea îngerilor: voia să ştie dacă ei Îl iubeau într-adevăr doar pe El şi dacă nu se vor pleca în faţa niciunei altei vietăţi. Înţelegi, acum? Melek Taus nu a îngenuncheat înaintea lui Adam fiindcă întreaga lui iubire era îndreptată numai spre Dumnezeu.

– Deci a trecut proba?

– Da. Singurul înger care l-a rămas loial Domnului său. De aceea, Dumnezeu a fost foarte mulţumit de el.

– Dar, bunicule! l-am întrerupt eu nerăbdătoare. Atunci care e problema?

– Problema e că musulmanii înţeleg această poveste complet greşit! zise bătrânul agitat. Ei se gândesc că Dumnezeu e supărat pe Melek Taus. De aceea îi spun „îngerul căzut" şi sunt de părere că el ar fi întruchiparea răului.

Am deschis larg ochii.

– Ei îl consideră...

– Pssst! zise bunicul şi-mi puse degetul pe buze. Nu ai voie să rosteşti niciodată acest nume. Altminteri, ar trebui să te ucid.

M-am uitat, speriată, spre chipul bunicului şi am căutat semnul ironic pe care îl făcea de obicei cu ochiul. Însă trăsăturile lui rămaseră aspre; nu glumea.

– Îmi promiţi că nu o vei face niciodată?

– Niciodată, bunicule, am jurat eu strângând din buze ca şi cum aş fi vrut să o demonstrez.

Bunicul începu să cânte încet cu vocea lui de bas, iar eu m-am alăturat cu vocea mea înaltă:

O, Dumnezeul meu, Tu eşti îngerul, stăpânul lumii; o, Dumnezeul meu, Tu eşti îngerul, regele mărinimos; Tu eşti îngerul măreţului tron; o, Dumnezeul meu, de la începuturile [illegible] ai fost mereu Unul.

După care zâmbi în cele din urmă.

Melek Taus e bun şi îndurător, Farida, zise el. Să nu uiţi [illegible] indiferent ce spun alţii despre el. Şi să nu ai încredere în ei niciodată!

Niciodată! am repetat eu şi am strâns hotărâtă mâna dreaptă în pumn.

În acea clipă, am priceput întreaga dimensiune a existenţei noastre: musulmanii ne considerau yazidiţi şi slugile [illegible] ale lui Iblis! Iar din cauza acestei neînţelegeri tragice, ei ne urau.

Ritualurile religioase din satul nostru erau inseparabil legate de mersul naturii. În fiecare dimineaţă, înainte de a se lumina de ziuă, mă căţăram cu părinţii şi fraţii mei pe acoperiş, pentru a saluta primele raze ale soarelui. Uneori, când era rece, rămâneam în casă – exact în locul în care ajungeau primele sclipiri ale zorilor. Ne întorceam chipurile spre el şi ne deschideam în acelaşi timp palmele, aşa cum o fac musulmanii şi creştinii atunci când se roagă. Apoi ne împreunam mâinile şi spuneam:

Amin, amin, amin. Binecuvântată fie religia noastră. Dumnezeu va ajuta religia noastră să supravieţuiască.

Însă noi, yazidiţii, nu ne rugăm niciodecum la soare: în rugăciunile noastre ne adresăm mereu lui Dumnezeu însuşi. Soarele îl venerăm doar în măsura în care venerăm şi Luna, şi planeta Venus, fiindcă prin ele curge energie divină.

De mai multe ori pe zi Îl omagiem pe Dumnezeu prin chipurile acestor aştri.

Lumina şi în special lumina soarelui este foarte importantă în religia noastră. Oare nu depinde totul pe lumea asta de soare? Ar putea supravieţui fără lumina lui măcar o singură plantă? Ne putem cultiva oare câmpurile? Am putea recolta şi ne-am putea astâmpăra foamea cu recolta obţinută? Nu! De aceea, soarele este sfânt pentru noi; lumina lui reprezintă locul nostru de cult şi cea mai importantă legătură a noastră cu Dumnezeu.

Şi anotimpurile sunt legate, pentru noi, de sărbătorile religioase. Ciclul ritual începe cu sărbătoarea anului nostru nou, *Sere Sal,* pe care îl serbăm în prima zi de miercuri a lunii aprilie, aşa-numita „miercure roşie". În acea zi, ne împodobim casele cu flori şi vopsim ouă în fel şi fel de culori, fiindcă ele reprezintă, în concepţia noastră, începutul lumii. În copilărie, trebuia să le caut mereu prin grădină. Aceleaşi ouă sunt oferite mai apoi de mama şi de alte femei din sat străbunilor noştri de la cimitir, drept festin.

Serbăm *Chile Havine,* cele „patruzeci de zile ale verii", şi *Sere Chil Zivistane,* cele „patruzeci de zile ale iernii". Ambele sărbători sunt legate de ceremonii religioase complexe şi se încheie cu o perioadă de trei zile de post.

Cel mai important eveniment al anului rămâne totuşi pelerinajul la Lalish. Toamna, când trece marea căldură a verii şi vremea reîncepe să fie blândă şi plăcută, întregul sat o porneşte spre acest loc mistic: o vale minunată, verde, udată de două izvoare considerate sfinte. Se află la aproximativ o sută cincizeci de kilometri la nord de Kocho, în munţii dintre Mosul şi Dohuk. În ceea ce mă priveşte, alături de satul meu

natal, Lalish reprezintă o a doua patrie, una spirituală, având în vedere că părinții mei m-au luat de fiecare dată, încă de copil, în călătoria lor anuală în această vale. Însă Lalish nu este doar un loc pământesc, ci și unul ceresc: aici, așa credem noi, yazidiții, s-a pogorât Dumnezeu pentru prima oară pe pământ. Aici a creat El cei șapte îngeri, soarele, luna și stelele, animalele și plantele, râurile și mările.

Totul a început așadar cu foarte multă vreme în urmă, în Lalish. Chiar și omul a fost creat în acel colț perfect de natură.

Noi, yazidiții, ne tragem direct din Adam, zise tata, care povestea cu mare drag, pe drumul spre locul sfânt, vechile istorii.

Aidoma tuturor bărbaților din sat, își schimbase și el, pentru această ocazie festivă, uniforma albastră a armatei, pe care o purta de regulă cu atâta plăcere, cu straiele și turbanul alb, pe care îl prinsese pe cap, în stil arab, cu ajutorul unei benzi negre. Și mama își legase o cârpă albă în jurul capului. Femeile yazidite nu sunt obligate, spre deosebire de cele musulmane, să-și acopere fața. Astfel, celelalte fete și cu mine călătoream fără niciun acoperământ al capului și eram chiar și modern îmbrăcate pe durata pelerinajului: purtam aceiași pantaloni, aceleași fuste și bluze cu care mergeam la școală. Însă aveam mereu grijă ca măcar un articol de îmbrăcăminte să fie de culoare albă.

– Aceasta este diferența cea mai importantă între noi și toate celelalte popoare ale lumii, îmi explica tata în continuare. Ele sunt urmașele lui Adam și ale Evei. Noi însă, din contră, suntem *ez xwede dam* – cei care au fost *creați de Dumnezeu*.

Când pătrundeam în vale, tata ne cerea în fiecare an să ne dăm jos pantofii şi să mergem desculţi mai departe: nimeni nu avea voie să murdărească pământul sfânt cu tălpile pantofilor lui.

– Nu uitaţi că nimeni în afara şeicului Adi nu a păşit pe acest pământ! ne aminti el.

Şeicul Adi, un predicator care trăise cu multe secole în urmă în Lalish, se afla acum în sanctuarul de pe unul dintre versanţii ce se pierdeau lin în vale: încă de departe vedeai complexul de culoarea nisipului, cu turnurile mormintelor sfinte, ce se ridicau ascuţite.

În fiecare an, în acest sanctuar avea loc o întâlnire supraterană: sub cârmuirea păunului, în septembrie se întâlneau cei şapte îngeri, care conduceau destinele de pe pământ. Ei se sfătuiau cu privire la evenimentele anului următor şi luau decizii importante despre viitorul omenirii. Noi voiam să-i întovărăşim în partea lumească a Lalishului, în timpul dezbaterilor lor, şi să-i îmbunăm. Şi conducătorii noştri spirituali se întâlneau anual în acest scop. Lor li se arăta Melek Taus în timpul adunării de toamnă şi le comunica voinţa lui.

Căutam, aşadar, un loc în apropierea sanctuarului şi ne lăsam acolo pe jos desagile. Casele de oaspeţi erau rezervate doar pentru persoane foarte importante şi pentru cei care aparţineau castei preoţilor. Oamenii simpli ca noi îşi aşezau acolo tabăra. Aduseserăm cu noi o pătură mare, pe care o întindeau cei doi fraţi ai mei mai mari. Ea ne servea drept apărătoare împotriva soarelui şi deopotrivă acoperiş împotriva ploii. Sub acest acoperiş improvizat sub forma unui cort depozitam veselă, pături şi alimente. Capra, pe

[illegible] cu noi pe post de provizii, o legam de un [illegible] din imediata apropiere.

Îmi plăcea la nebunie timpul petrecut în Lalish. Pentru mine [illegible], săptămâna de toamnă însemna vacanţă şi nenumărate distracţii. Se asemăna cu o excursie la un camping cu prietenii şi toate rudele noastre.

Zilele le petreceam alături de familie. Fiecare membru respecta un program bine stabilit. În primele zile făceam o [illegible] la podul Silat, care se găsea în partea de jos a văii. Această vizită marca trecerea de la partea lumească la cea [illegible] a Lalishului. Ne spălam de trei ori mâinile cu apă [illegible] şi tot de trei ori treceam peste el, ţinând făclii în [illegible] şi spunând:

Podul Silat... de-o parte a lui e iadul, de cealaltă, paradisul.

Apoi mergeam în partea de sus a văii şi cântam imnuri religioase. Repetam procesiunea timp de trei zile.

După aceasta atenţia era îndreptată asupra mormântului [illegible] Adi. Sarcofagul său şi coloanele din jur erau împodobite cu mătăsuri splendide, colorate. În ziua a patra se [illegible] bucăţile de stofă care erau duse la izvorul de la [illegible] Spi, unde erau spălate ritual.

[illegible] turului din cea de-a cincea zi era unul dintre [illegible] culminante: salvele puştilor care îi anunţau asurzitor [illegible] îl făceau pe bărbaţi să se grăbească spre sanctuar. Nici tata, nici fraţii mei nu voiau să piardă spectacolul. Noi, [illegible], din contră, nu eram foarte dornice să îl vedem.

Dacă simt mult timp mirosul sângelui, îmi vine să [illegible], mi se destăinuia mama.

Cel mai mult îmi plăceau serile în Lalish, când se organizau reprezentații de dansuri tradiționale: pe muzica *quewelului,* cântăreții sacri, păstrători ai cunoștințelor religioase, bărbații, înveșmântați în straie complet albe, înconjurau de șapte ori în mod ritualic, simbolul solar. Ei urmau un fachir care purta o manta de blană, închisă la culoare, și o pălărie ascuțită, despre care se spunea că însuși Melek Taus ar fi purtat una la fel. Ritualul care se repeta seară de seară avea asupra mea un impact misterios și fascinant deopotrivă.

Deseori mă furișam împreună cu prietenele mele Nura și Evin, pentru a ne întâlni, la adăpostul întunericului, cu alți tineri. Fiindcă, firește, ne petreceam cu mai mare plăcere timpul cu cei de-o vârstă cu noi decât în mijlocul familiei. În acest fel, cunoșteam și alți tineri din alte sate. Adulții nu priveau asta cu ochi buni, fiindcă se temeau de legături nepermise. Dar în haosul general și în euforia pelerinajului, nici nu puteau interzice astfel de contacte.

În final, nu era vorba decât despre întâlniri complet nevinovate. Fiindcă toate fetele erau prietenele mele, iar eu am fost crescută strict după codul de onoare al comunității noastre: în acest sens, virginitatea miresei joacă un rol deosebit de important. Relațiile dinaintea căsătoriei nu intrau în discuție pentru noi în absolut niciun fel. Ne limitam așadar la a schimba pe furiș priviri cu băieții de vârsta noastră sau la a ne hârjoni cu ei.

Capitolul 2

O ULTIMĂ VARĂ FRUMOASĂ

La şcoală, îmi spuneau „calculator de buzunar". Porecla i-o datoram profesorului meu de matematică, fiindcă eram cea mai inteligentă din clasă la materia lui. De fiecare dată când domnul Siamand ne dădea o problemă, pe care niciunul dintre colegii mei nu ştia să o rezolve, mi se adresa mie.

– Ei, Farida, ce părere ai? mă întreba el. Nu vrei să le arăţi şi celorlalţi cum se rezolvă?

– Bineînţeles, răspundeam eu şi mă îndreptam sigură pe mine spre tablă.

Cu o bucată de cretă scriam, pas cu pas, rezolvarea. În plus, explicam cum treceam de la o etapă la alta. În spatele meu, îi auzeam pe colegi bombănind. Mai ales băieţii se supărau pentru că ştiam să socotesc mai bine decât ei.

– Ce înseamnă asta? Farida nu este profesoara noastră! se plângeau ei.

În vocile lor, se simţea însă invidia. Dar domnul Siamand îmi lua apărarea mereu.

– Mai bine concentraţi-vă şi vedeţi cum ajunge Farida la rezultat, îi îndemna el. Este un dascăl minunat. Ştie mult mai multă matematică chiar decât mine.

De fiecare dată când spunea asta, mă făceam roşie ca focul şi mă bucuram, desigur, de enorma laudă pe care o formula profesorul. Dar, ca să fiu sinceră, nici nu trebuia să mă străduiesc prea mult pentru a fi atât de bună la matematică. Îmi plăcea la nebunie această materie: totul este atât de limpede, de structurat, de logic! Că există oameni care nu pot pricepe această lume frumoasă, ordonată, asta nu o pot înţelege nici până azi. Pentru mine e uşoară. Calculele cu puteri, de care ne-am ocupat în primăvara lui 2014, îmi plăceau foarte mult. În vreme ce colegii mei îşi mestecau îndelung creioanele, cu frunţile încruntate şi socoteau în sus şi-n jos, eu intuiam uşor rezultatul. Ei considerau asta o vrăjitorie, dar pentru mine totul era simplu.

Fizica a fost cea de-a doua materie preferată a mea. Şi ea mi se părea uşoară. Însă, din păcate, aveam un profesor, domnul Khalil, care ne explica materia într-un fel extrem de plicticos şi de neînţeles. Atunci când venea în clasă după orele de matematică, îmi aşezam faţa pe bancă şi îi spuneam Nurei oftând:

– Mă culc puţin acum. Te rog, trezeşte-mă când a terminat.

Ea chicotea şi îşi dădea la o parte părul lung, castaniu, de pe chip. Cu pielea ei deschisă la culoare şi cu nasul în vânt, Nura era neîndoielnic cea mai frumoasă fată din clasa noastră. Dar, spre deosebire de mine, întâmpina greutăţi la ambele materii. Când obosea încercând să-şi rezolve problemele, se uita uneori cu o disperare absolută spre mine.

– Cum reuşeşti? şoptea ea. Ai vreun calculator de buzunar?

Nu! răspundeam eu. Dacă vii după-amiază la noi, o să-ți explic.

Învățatul împreună nu era, firește, decât un pretext pentru noi: mă bucuram mereu, ori de câte ori venea Nura la noi în vizită. Și mamei îi plăcea asta. Fiindcă tata lucra în schimburi – și era trimis pe o perioadă de zece zile la granița cu Siria, noi, femeile, ne simțeam singure și, uneori, izolate. În afară de asta, în comunitatea noastră era valabilă regula că un musafir binecuvântează casa în care intră.

Ne retrăgeam așadar după școală cu manualele noastre de matematică pe acoperiș și ne adânceam în lecțiile pe care le făcuserăm de dimineață. Mă străduiam într-adevăr mult să-i explic Nurei secretele matematicii și ale fizicii. Însă materia nu voia să-i intre în cap. Părea că briza ușoară care bătea spre noi dinspre munții Sinjar îmi lua cu ea cuvintele, înainte ca ele să ajungă la prietena mea. Priveam spre soare și ascultam ciripitul păsărilor din grădină. De fapt, era o zi prea frumoasă pentru a pierde timpul cu învățatul.

Hai să facem o pauză, îi propuneam eu.

Nura era îndată de acord. Ne închideam cărțile și coboram în grădină. Din bucătărie luam carafa cu limonadă proaspăt făcută, pe care o pusese acolo mama, de dimineață. Turnam în pahare pe care le decoram cu frunze din menta care creștea în grădina noastră și care miroseau minunat.

– Învățatul îți provoacă foame, îi spuneam Nurei și-i făceam cu ochiul.

Aceasta era scuza pe care o aduceam de fiecare dată când eram surprinse în incursiunile noastre în căutarea hranei. Amândouă ciuguleam cu o plăcere teribilă – și, indiferent dacă eram la ea sau la mine, controlam mai întâi

frigiderul sau culegeam din ceea ce aveau grădinile de oferit ca delicatese.

Nurei îi plăcea în mod deosebit zmeura, dar admira şi straturile de flori, care străluceau în culori vii.

– Trandafirii din grădina voastră sunt mai frumoşi ca anul trecut, zise ea.

– Da, răspundeam eu mândră. Şi crinii la fel.

Am făcut un semn spre florile de culori diferite, ce creşteau la noi. Nura le-a mirosit şi le-a mângâiat blând petalele.

– Sunt cu adevărat unice, trebui ea să recunoască.

Am rupt o floare galbenă şi i-am pus-o în cartea de matematică.

– Astfel o să zboare spre tine ca într-un vis rezolvările la următorul test de matematică, i-am promis.

La rândul ei, Nura culese o floare şi mi-o puse în carte.

– Chiar dacă nu ai nevoie de ea, îţi va aduce aminte de mine.

În acea clipă am auzit paşii mamei undeva în spatele nostru. Avea în jurul capului o bucată de stofă în carouri, iar în mână o săpăligă. De bună seamă, plivise buruienile din straturile cu legume aflate în spatele casei.

– Doar nu aţi plecat din nou la furat? întreba ea.

Ne ţineam cărţile de matematică strâns lipite la piept şi am dat din cap în semn de negare.

Mama ne privi neîncrezătoare. Ştia cu câtă plăcere ne dăruiam una alteia flori. Dar nu putea demonstra că am fi comis vreo fărădelege.

– Cel puţin, ar trebui să le daţi şansa de a creşte, zise ea prevăzătoare.

– Dar bineînţeles că o facem!

Cu puţin înainte de vacanţa de vară, venise în şcoala noastră un profesor de matematică dintr-un alt sat. Urma să susţinem testul cu domnul Ahmed. Era un bărbat mic de statură, bărbos, bine făcut şi avea renumele unui profesor extrem de exigent. El însuşi se străduise să lase această impresie:

– Dacă va reuşi unul singur din clasa voastră să rezolve şaptezeci la sută dintre problemele din testul meu, înseamnă că nu sunteţi chiar atât de slabi, se împăună el.

Domnul Ahmed nu venise la noi în sat doar cu problemele de la test, ci şi cu un sac plin de preconcepţii. Noul nostru profesor arab era de părere că noi, yazidiţii, am fi de-a dreptul analfabeţi, având în vedere că locuim într-o regiune atât de izolată.

Toţi colegii mei de clasă tremurau de teamă. Nura era complet lividă. Eu însă eram impasibilă.

– Ce tot spuneţi? Eu sunt cea mai bună la matematică. Bineînţeles că voi depăşi cele şaptezeci de procente.

Domnul Ahmed mă privi uluit.

– Ei, pari să fii foarte sigură pe tine, spuse el pe un ton nu foarte prietenos. Dar vom vedea în curând cât de bună eşti de fapt.

Ne luă toate cărţile de matematică, pentru ca nu cumva să poată trişa careva. Când Nura îi întinse cartea ei, crinul presat căzu pe jos. Culoare feţei prietenei mele se schimbă subit de la alb ca varul la roşu ca focul. Ea ridică floarea în grabă şi o puse înaintea ei, pe masă. Înainte de a preda cartea, am scos din ea floarea pe care mi-o dăruise Nura, şi am pus-o alături de a ei.

– Acum nimic nu mai poate să meargă rău, i-am şoptit prietenei mele.

Apoi domnul Ahmed împărți foile de examen.

– E cu adevărat greu, deci nu vă impacientați dacă nu reușiți, repetă el.

Părea să ne considere într-adevăr niște idioți!

„Îi voi demonstra contrariul", am decis eu. M-am apucat de test cu o atenție deosebită. Firește că acesta era altfel alcătuit decât cele pe care le știam de la domnul Siamand. Însă totuși era foarte departe de a fi de nerezolvat. În realitate, nu concepuse ceva extrem de dificil. Așadar, am făcut toate calculele și am mai verificat încă o dată rezultatele. Printr-o privire piezișă, m-am asigurat că Nura lucra cu spor. Am încercat apoi să îmi poziționez astfel foaia cu rezultatele, ca să poată arunca, eventual, un ochi asupra ei. Dar domnul Ahmed era vigilent: observase deja că nu mai socotesc.

– Ei, ai renunțat deja? întrebă el ironic.

– Nu, din contră, am terminat.

Își încruntă mirat sprâncenele.

– Atunci poți să îl predai, zise el și îmi spuse să părăsesc sala de clasă.

Puțin mai târziu m-a urmat și Nura.

Am așteptat cu încordare rezultatele. Câteva zile mai târziu, domnul Ahmed ne dădu înapoi foile cu testele corectate. Când mi-o dădu pe a mea, îmi rânji pe sub mustață. Nu puteam înțelege prea multe din asta: să fie un rânjet ironic sau binevoitor? Umpluse hârtia cu multe cârlige roșii. În josul paginii scria rezultatul final: nouăzeci și nouă de procente. Inima îmi bătea de bucurie. Nura făcuse o treime din toate problemele și trecuse și ea.

După oră, domnul Ahmed mă chemă la el.

Aşa un geniu matematic nu am mai întâlnit până acum, îmi zise el. Te-ai gândit vreodată să te faci profesoară de matematică?

Aceasta ar fi visul meu absolut, m-am bâlbâit eu fericită. Credeţi că ar fi posibil?

Sigur că da. Domnul Siamand sau eu te-am putea recomanda pentru o bursă.

Am dat din cap cu încântare. Ce propunere minunată! Faptul că acest profesor sever mă considera capabilă să devin eu însămi profesoară de matematică era pentru mine o recunoaştere formidabilă. Nimeni din familia mea nu ajunsese atât de departe.

Familia noastră era una de oameni modeşti: strămoşii noştri fuseseră mici agricultori şi nu avuseseră parte, având în vedere că aparţinem de cea mai de jos castă a yazidiţilor, de niciun fel de educaţie formală. În rândurile generaţiilor mai vârstnice, chiar nici nu se dorise să se înveţe cititul şi scrisul. Imnurile religioase se trasmiteau mai departe prin tradiţie orală, cu ajutorul conducătorilor noştri religioşi, şeici şi piri. Abia când a introdus Saddam Hussein, în 1970, obligativitatea şcolară, lucrurile s-au schimbat. După aceea s-a construit o şcoală şi în Kocho. Dar profesorii veneau mereu din afara regiunii ca până acum. Să fiu eu oare, poate, prima care va reuşi să fie profesoară în propriul sat?

Am alergat acasă mândră ca un păun – şi mă bucuram să le comunic şi părinţilor mei vestea cea mare. „Vara asta va fi minunată", mi-am zis, dându-mi capul pe spate şi scoţând un chiot de bucurie. Viaţa îmi zâmbea.

În vacanţe, lucrurile decurgeau normal la noi în casă. Eu mă odihneam, dormeam mult şi mă întâlneam apoi

cu prietenele mele Nura şi Evin. Organizam picnicuri pe undeva prin aer liber, frunzăream împreună revistele de modă, ne aranjam una alteia părul şi făceam nişte coafuri complicate şi semeţe, pe care nu le mai desfăceam apoi zile la rând, până când mamele noastre nu ne cereau.

– Farida, desfă-ţi cocul şi pieptănă-ţi părul cum trebuie! mă certa mama. Sau vrei să aştepţi până când ţi se cuibăresc în el păduchii? Ne mai aduci şi gângănii prin casă!

Îmi periam părul bombănind şi îmi luam adio de la visul de a fi nu doar prima, ci şi cea mai elegantă profesoară de matematică din propriul sat.

O ajutam cu plăcere pe mama la treburile casnice. Ca fiică, asta era oricum de datoria mea şi nu mi se părea să fie un efort prea mare să dau o mână de ajutor la curăţenie, la spălat, la tăiatul lemnelor sau la plivitul buruienilor.

Însă cel mai mult îmi plăcea să gătesc pentru familia mea. Mama începuse deja de foarte devreme să mă înveţe cum se prepară anumite mâncăruri, pentru ca mai târziu soţul meu să fie mulţumit de felul în care găteam, după cum spunea ea. Între timp, câştigasem în bucătărie o adevărată experienţă. Cel mai bine îmi reuşea o mâncare locală, căreia îi spunem *kamalles,* flori de muşeţel, fripte în tigaie. Şi kebabul meu din carne proaspătă de miel era renumit – cel puţin în cadrul familiei. Atunci când puneam frigăruile la foc deschis, mirosul lor apetisant se răspândea în toată casa şi îi făcea pe toţi să înghită în sec. Fraţi mei roiau atunci în jurul meu, ca nişte muşte enervante, şi abia dacă mai puteau aştepta până când anunţam: „Masa e gata!"

Din păcate, tata nu a petrecut în acea vară la fel de mult timp cu noi ca de obicei. Toţi soldaţii de la graniţa cu ţara învecinată, Siria, au fost nevoiţi să facă ture suplimentare,

avutul în vedere că situaţia de acolo era încordată din cauza războiului civil din zonă. Organizaţii teroriste sunnite puseseră stăpânire în ultimii doi ani pe părţi însemnate ale Siriei de Nord. Conducerea centrală a lui Bashar al-Assad, cel aflat oficial la putere, nu mai controla, de fapt, decât regiunea din jurul Damascului. Islamiştii, care preluaseră puterea în nord, obligau populaţia să adopte reguli de conduită strict islamice şi îşi începuseră ofensiva împotriva tuturor creştinilor sau a celor de alte religii.

Cea mai faimoasă şi, deopotrivă, cea mai brutală dintre aceste grupări teroriste era organizaţia numită *Dolat e Islamia fi Iraq va Syria* – „Statul Islamic în Irak şi în Siria", pe scurt *Daesh*. În Europa, organizaţia e cunoscută ca ISIS sau SI. Aceşti terorişti aveau resurse financiare şi armament mai numeroase decât toţi ceilalţi islamişti. În ultimele luni, cuceriseră mai multe oraşe situate dincolo de graniţă. Nenumăraţi şiiţi, creştini, druzi şi alaviţi încercau să fugă din calea lor presărată cu teroare, fiindcă altminteri erau ameninţaţi cu moartea.

Mă doare sufletul că îi respingem pe aceşti oameni, îl auzisem pe tata spunându-i cu necaz mamei mele, odată când fusese în trecere pe acasă. Aceşti fanatici nu au pic de milă de ei.

– În această situaţie, nu ar fi de datoria noastră să-i ajutăm? întrebă ea.

– Trebuie să fim precauţi, răspunse el. SI-ul are planuri mari. Unii dintre aceşti presupuşi refugiaţi sunt asemenea unor cai troieni. Vin cu scopul de a înfiinţa noi celule teroriste în oraşele irakiene.

– Şi atunci vor dori să preia şi aici puterea?

– Dacă ar putea, ar face-o cu siguranţă. Vor să controleze întregul Orient Apropiat şi şi-au întins deja tentaculele şi asupra noastră, în Irak. S-au stabilit deja în oraşe precum Fallujah şi Ramadi. Şi se pare că au simpatizanţi şi în Mosul, printre foştii susţinători ai lui Saddam.

Mama se scutură, ca şi cum ar fi vrut să respingă o premoniţie rea.

– Cine sunt oare aceşti oameni?

Tata suspină.

– Sunt aceiaşi care ne-au făcut viaţa un iad în timpul ocupaţiei americane. Îţi mai aminteşti de al-Zarqawi, care a organizat peste tot în ţară atentate cu bombe şi care a ucis şiiţi şi creştini?

– Da, spuse mama – şi chiar şi eu auzisem de el, fiindcă numele lui era cunoscut şi temut în Irak. E fostul şef Al-Qaida din Irak, nu-i aşa? Nu a murit de mult? întrebă ea.

– Ba da, confirmă tata. Dar are un urmaş, pe Abu Bakr al-Baghdadi. Crede-mă: nu e cu nimic mai puţin brutal decât predecesorul lui. Acesta e originar din Samarra, la nord de Bagdad, şi a putrezit mai mulţi ani într-o închisoare americană. Mişcarea lui era, de fapt, ca şi moartă atunci când americanii şi-au retras trupele. Însă atunci a izbucnit războiul civil şi al-Baghdadi şi-a trimis puţinele miliţii cu care mai rămăsese dincolo de graniţă. Acolo au primit, ei şi alţi jihadişti, sprijin din partea statelor din jurul golfului: mai ales Arabia Saudită şi Qatarul, dar şi Turcia au furnizat arme, fiindcă voiau să-l înlăture de la putere pe Bashar al-Assad şi să întărească sunniţii radicali din ţară. Şi le-a reuşit! Azi, oamenii lui al-Baghdadi au mai multă influenţă decât orice altă grupare din Siria. Au experienţă de luptă şi se scaldă în bani şi în arme. De aceea sunt şi atât de periculoşi.

Dar nu şi pentru noi? întrebă mama temătoare.

Nu. Tata râse încordat. Aici n-au nicio şansă. Poate că în sud stă altfel treaba. Aici însă, eu şi colegii mei avem grijă să nu vină.

Mama tăcu, încă nu părea să fie complet convinsă.

Sau chiar crezi că 350 000 de oameni înarmaţi nu pot să se descurce cu o mică grupare de terorişti? mai adăugă tata, pentru a o linişti.

Îngrijorarea din discuţia părinţilor mei mă surprinse: nu mi trecuse până atunci prin cap faptul că grupările jihadiste ar putea deveni periculoase la noi în sat. Graniţa siriano-irakiană, pe care o păzea tata, se găsea la o depărtare de numai cincizeci de kilometri. Şi războiul civil de acolo se prezenta la televizor, undeva foarte departe de propria mea realitate şi traiul cotidian.

Însă totul se schimbă atunci când exploziile se apropiară de regiunea noastră.

Aţi auzit? întrebă Nura, când Evin şi cu mine ne întoarserăm din grădină în casă, pentru a lăsa acolo recolta de caise.

Ce părere ai? am întrebat, dând cu precauţie din mâna stângă, pentru a alunga o albină, care părea interesată de fructele noastre.

Voiam să facem dulceaţă din fructele dulci. Însă prietena noastră rămase locului, ca şi cum ar fi prins, dintr-odată, rădăcini în faţa televizorului din camera de zi şi îşi lăsase pe podea castronul ei.

– Dă-l puţin mai tare! îi spuse ea fratelui meu mai mic Keniwar.

La televizor era o emisiune de ştiri.

– Divizia de aur a zburat cu elicoptere în oraş, l-am auzit spunând pe crainic.

Camera de luat vederi arăta elicoptere ale armatei irakiene, din care săreau nişte soldaţi îmbrăcaţi complet în negru. Luptătorii de elită ai armatei irakiene aveau mitraliere asupra lor.

– Ce s-a întâmplat? am întrebat.

– Pssst, zise Nura, care se uita concentrată la micul ecran.

Imaginile proveneau din Samarra, din provincia irakiană Salah ad Din, o metropolă de fapt sunnită, în care se afla totuşi unul dintre cele mai importante locuri sfinte şiite. În trecut fuseseră acolo de mai multe ori altercaţii între şiiţi şi sunniţi. De aceea, în prima clipă am presupus că era vorba despre încălcări ale locurilor sfinte de către sunniţi. Însă din comentariul crainicului am înţeles că oraşul a fost atacat în acea dimineaţă de un convoi de maşini, cu teroriştii înarmaţi până în dinţi. Soldaţii încercau acum să recapete controlul asupra lui. În acest timp, fuseseră ucişi şi răniţi luptători din ambele tabere.

– Pentru Dumnezeu. Sper că verişorul meu nu a păţit nimic, şopti Nura. Pe Ibrahim l-au transferat de puţin timp la Samarra.

Evin şi cu mine am privit-o cu îngrijorare. Îi puteam înţelege foarte bine neliniştea: munca în rândurile forţelor de securitate irakiene era o meserie extrem de râvnită de yazidiţi, majoritatea rudelor noastre fiind în armată. Şi eu mă temeam, la rândul meu, că teroriştii ar putea ataca posturile de grăniceri şi că tatălui meu i s-ar putea întâmpla ceva. În ultimele săptămâni fuseseră acolo mai multe incidente minore cu jihadiştii. Părea că teroriştilor sirieni nu le mai ajungea propriul teritoriu. De parcă ar fi dorit să aducă acest conflict şi de partea graniţei noastre.

— Am putea trece pe la mătuşa ta, am propus eu. Poate că ştie ceva despre el.

— Poate că nu ştie nimic din toate astea, obiectă Nura – şi se referea la atacul în sine. Dacă încă nu a auzit nimic, o speriem inutil. Dacă i s-a întâmplat ceva verişorului meu, o vom afla în curând.

— E mai bine dacă nu o neliniştești, fu Evin de acord.

În timp ce televizorul din bucătărie continua să meargă, noi ne-am apucat în bucătărie să spălăm caisele şi să le scoatem sâmburii. Am tăiat o parte din ele în bucăţi mici, pe care le-am presărat cu zahăr şi le-am pus în frigider, pentru a le mânca mai târziu ca desert. Apoi o mare cantitate a ajuns într-o oală, pe care am pus-o la fiert pe aragaz. Şi aici am adăugat kilograme întregi de zahăr. Amestecul mirosea din ce în ce mai înnebunitor de dulce şi de aromat, cu cât fierbea la foc mic. Avea să iasă o dulceaţă minunată.

Între timp, la televizor, se anunţase ultima evoluţie a situaţiei: în Bakuba, la nord-est de Bagdad, explodase o maşină-capcană. Şi în Ramadi, capitala provinciei irakiene Al Anbar, în care se stabiliseră deja de mai multă vreme oamenii SI-ului, luptătorii acestuia ar fi atacat campusul universităţii. Crainicul se străduia să nu lase evenimentele să sune prea dramatic. Cert era însă că teroriştii au luat ostatici sute de studenţi.

Dar asta e absolut incredibil, i-am spus lui Evin – şi am decis în tăcere că voi studia într-o localitate din regiunea kurzilor, dacă avea să iasă chestia asta cu matematica.

Poate în Sinjar sau Dahuk, unde locuiau nişte rude îndepărtate de-ale noastre. Sudul sunit îmi părea absolut nesigur. Asta o puteai constata limpede.

Pe parcursul după-amiezii – deja vărsasem dulceaţa în borcane – situaţia s-a mai calmat. Studenţii din Ramadi au fost eliberaţi. Şi chiar şi Samarra a fost recucerită de către armată. Am respirat uşurate: cel puţin jihadiştii nu se puteau stabili pe termen lung şi în acest oraş. Faptul că au reuşit să pună stăpânire atât de repede pe el mi se părea îndeajuns de îngrijorător. Eram curioasă cum vedea tata această desfăşurare şi mi-am propus să-l întreb, de îndată ce va veni acasă. De bună seamă, teroriştii au plecat din Siria şi au fost nevoiţi să treacă într-un fel sau altul graniţa. Dacă măsurile de siguranţă se vor întări acum şi mai mult? Dacă va fi obligat să facă şi mai multe ture suplimentare? Speram doar ca misiunile acestea să nu devină prea periculoase. Dar ştiam la fel de bine că nu va recunoaşte asta faţă de mine.

La începutul serii, cele două prietene ale mele îşi puseseră borcanele lor pline cu dulceaţă în coşuri şi porniră spre casă. Am decis să folosesc ocazia pentru a face o mică plimbare şi a le conduce acasă. La urma urmei, nu locuiam la o mare distanţă unele de altele. Peste tot în sat se strânseseră grupuri mici de oameni, care dezbăteau evenimentele de peste zi: atacurile din sud erau, firește, principala lor temă de discuţii. Dar ei vorbeau într-un mod ciudat de distant despre cele întâmplate, de parcă ar fi fost vorba despre o catastrofă naturală, care s-ar fi petrecut într-o cu totul şi cu totul altă ţară. Teroarea ar fi o problemă a şiiţilor şi a sunniţilor, care se războiau unii cu alţii, asta era părerea generală. La noi, aşa ceva nu s-ar putea întâmpla niciodată. În orice caz, oamenilor le părea rău de rudele yazidite aflate în armată şi care trebuiau să suporte consecinţele.

La mama Nurei, mătuşa mea, se afla în uşa casei, alături de o vecină. Avea o figură gravă, dar se bucura totuşi de ghiveciul pe care i-o aduceam.

– Asta e o surpriză extraordinară, Farida, zise ea şi mă sărută pe frunte. E oare rodul pomilor din grădina voastră? Transmite-i mamei tale calde mulţumiri pentru asta!

Apoi ne povesti că verişorul Nurei, Ibrahim, dăduse de ştirea familiei sale. Aşa cum ne temuserăm, participase la luptele din Samarra – şi fusese într-adevăr împuşcat. Un glonţ îi trecuse prin pulpă şi-i distrusese un os. Acum se afla internat în spitalul militar.

– Zice că nu e nimic grav şi că este bine îngrijit, povesti mama Nurei.

Vorbise cu puţin timp înainte cu mama tânărului, mătuşa Nurei, care îşi făcea, bineînţeles fel de fel de griji.

– Nu ar fi mai bine dacă ar veni acasă? întrebă Evin.

– Nu-i dau drumul, răspunse mătuşa mea cu tristeţe în glas.

Fiindcă prea mulţi soldaţi încercaseră să se sustragă serviciului militar, în armată domneau acum nişte reguli stricte – cel puţin pentru rangurile inferioare şi pentru aceia care nu aveau relaţii la conducere.

– Să sperăm că i-au alungat într-adevăr pe jihadişti din Samarra şi că situaţia este sub control, încheie mama Nurei discuţia.

În Samarra, Bakuba şi Ramadi, situaţia rămăsese în ziua următoare, într-adevăr, liniştită. Atacurile ni se părură mai degrabă ca un fel de întâmplare fantomatică: jihadiştii dispărură de pe suprafaţa pământului într-un mod la fel de misterios, cum şi apăruseră. Unităţi speciale ale armatei

irakiene şi ale poliţiei asigurau în continuare paza celor trei oraşe. Însă avea să se demonstreze că SI-ul atrăsese atenţia elitei militare irakiene, într-un chip genial, de la adevărata ţintă a atacurilor, risipind în mod intenţionat forţele acesteia.

În ziua următoare, în 6 iunie 2014, a explodat prima maşină-capcană în Mosul. Fraţii mei mai mici, care stăteau nedezlipiţi de o zi din faţa televizorului, dădură imediat alarma.

– Mamă! Iar a fost o explozie! strigă prin casă Kenivar, cel în vârstă de doisprezece ani.

Mama şi cu mine tocmai eram ocupate cu întinsul rufelor. Am fugit în camera de zi, în faţa televizorului, cu un amestec de curiozitate şi intuiţie rea. Şi urma să nu ne mai desprindem de el întreaga dimineaţă. În cel mai scurt timp se mai produseră în Mosul patru alte explozii: toate cele cinci dispozitive explozive fuseseră ascunse în maşini, şi detonate în apropierea punctelor de control destinate protejării oraşului de eventualele atacuri. Exploziile erau o declaraţie clară a puterii SI, care părea să spună: „Nu vă puteţi apăra de noi!“

Şi sărmanii oameni din Mosul urlau – de durere şi de nenorocire. Vedeam imagini cu femei care plângeau, cu rezidenţi aiuriţi, cu medici de la urgenţe care îngrijeau răniţii şi nori negri de fum deasupra locurilor distruse. Oamenii se deplasau pe străzile foarte circulate ale metropolei, în care haosul se născuse dintr-odată. Fiindcă nimeni nu ştia când şi unde avea să urmeze o altă explozie. Am început să mă întreb cât de în siguranţă eram cu adevărat.

Postul de ştiri al televiziunii de stat se străduia să transmită calmul prin vocile crainicilor.

Răniții au fost aduși în spitalele din împrejurimi, zicea barbatul din Bagdad cu părul dat pe spate cu gel și cu cravata în dungi gri-albe. Nu există niciun motiv de îngrijorare: circulația va fi redirecționată într-un perimetru mare. Poliția și forțele de securitate au readus orașul Mosul complet sub controlul lor.

Felul în care acesta sublinia că în Mosul totul e minunat nu mi inspira încredere. Chiar dacă zâmbea în același timp atât de încrezător în direcția camerei de luat vederi. Pur și simplu nu-mi puteam imagina că el însuși credea vreo vorbă din ceea ce citea. Ieri Samarra, azi Mosul, îmi ziceam. Și mâine? Ce se va întâmpla mâine? Dacă și cel de-al doilea oraș cu importanță al țării reprezenta o țintă atât de ușoară, probabil că nu mai era sigură nicio localitate în Irak.

Cu coada ochiului, am văzut-o pe mama care își mușca buza inferioară. Nu comenta nicicum evenimentele. Dar, de bună seamă, își făcea griji. Dintr-odată se ridică și se duse în grădină. Pe fereastră am observat că telefona de pe mobil. Bănuiam că îl sună pe tata. Gesticula agitată în timp ce vorbea. Poate că îl ruga să vină acasă? Erau acele clipe în care îi duceam cu toții dorul. Dar tocmai fiindcă situația era atât de tensionată, la graniță era nevoie, firește, de fiecare om disponibil.

Când, în 6 iunie, au explodat mașinile-capcană, inițial am crezut că ar fi vorba despre o prelungire a seriei de atentate din ziua precedentă. Ne-a șocat cât de repede era cuprinsă de haos metropola aflată la o depărtare de numai o sută de kilometri de satul nostru. Însă nici nu bănuiam că evenimentele din Mosul erau cu mult mai serioase. În Samarra, Bakuba și Ramadi, teroarea durase o singură zi. De aceea am presupus că și în Mosul lucrurile se vor petrece

într-un mod asemănător. Însă în acest caz aveam să ne înşelăm profund.

Ocuparea sistematică a Mosulului a început în ziua următoare. Un post de televiziune kurd anunţă că, în primele ceasuri ale dimineţii, un convoi uriaş de vehicule se îndrepta dinspre graniţa siriană spre Mosul. Fiecare maşină era plină cu luptători SI. Camionetele transportau sute de teroriştişi erau dotate cu mitraliere montate deasupra lor. Au spart blocajele instituite pe străzile ce duceau spre Mosul şi au pornit-o direct spre centrul oraşului. Acolo, teroriştisinucigaşi au atacat în acelaşi timp clădiri aparţinând armatei şi poliţiei. Au urmat lupte de stradă. La televiziunea de stat s-au derulat întreaga zi emisiuni speciale, pe care le-am urmărit cu toţii ca paralizaţi.

Acum, mama nu se mai străduia să-şi ascundă de noi îngrijorarea.

– Vor să ocupe întregul oraş! strigă ea cu o voce ascuţită, atunci când vorbi din nou cu tata la telefon.

Îl pusese pe difuzor, astfel încât am putut asculta cu toţii discuţia lor.

– În Mosul sunt staţionaţi 25 000 de colegi. Crezi oare că ei vor permite una ca asta? răsuna vocea distorsionată a tatei din telefonul mobil. Avem o superioritate numerică evidentă. Asta înseamnă că Mosulul nu poate fi cucerit de către terorişti.

– Crezi asta cu adevărat? l-am întrebat pe fratele meu mai mare în şoaptă.

Delan clătină din cap. Mama ne aruncă o privire severă, iar noi am amuţit.

– Mâine se va termina nebunia, ne-a promis tata de la postul lui de la graniţă.

Din spatele lui se auzi un huruit surd.

— Acum trebuie să închid, din păcate, zise el. Nu vă faceţi griji! Pe curând!

Dar nu avea să fie deloc aşa. Luptele au durat. Şi chiar dacă crainicul de la ştiri se străduia să sune la fel de încrezător ca şi tata, în cea de-a doua zi de la atac nu mai părea că armata va reuşi să controleze situaţia la fel de repede şi să alunge teroriştii din oraş. În curând începură să fluture de pe tot mai multe acoperişuri steagurile negre cu citate din Coran, pe care oamenii SI-ului le arborau în semn de victorie. Camerele de luat vederi ale televiziunii ne dezvăluiau o mare de astfel de steaguri.

Preşedintele Kurdistanului, Massoud Barzani, oferi guvernului ajutor constând în trupe militare pentru a apăra Mosulul. Dar în Bagdad încă mai erau voci care susţineau că vor reuduce situaţia sub control, aşa că guvernul respinse oferta cu mulţumiri politicoase.

— Arabii ăştia sunt nebuni, gemu Delan, care până de curând cochetase cu gândul unei cariere în armată.

Din cauza tensiunilor din ce în ce mai frecvente din interiorul Irakului, în cele din urmă se decise să nu o mai facă.

— Ei riscă mai degrabă ca Mosulul să cadă în mâinile teroriştilor, decât să îl lase în grija unui kurd!

Acest refuz avea să se întoarcă împotriva lor: în cea de-a treia zi, comandanţii supremi ai forţelor armate irakiene aveau să se urce într-un elicopter şi să fugă din Mosul – un semnal fatal pentru soldaţii rămaşi la sol. Oamenii îşi abandonară în panică uniformele şi armele şi încercară să se îndrepte spre sud. Cei care au căzut în mâinile SI-ului au fost executaţi în chip brutal.

În Kocho am fost cu toţii şocaţi că Mosulul a căzut atât de repede. La o zi după ce armata lăsase baltă oraşul într-un chip atât de ruşinos, guvernul îi dădu totuşi preşedintelui kurd Barzani permisiunea să-l apere cu luptătorii peshmerga. Pentru noi, asta însemna că şi regiunea Sinjarului era de acum sub protecţia oamenilor săi. Regiunea Sinjar se află la marginea Kurdistanului, la graniţa cu Irakul arab. Şi satul nostru, care se găsea la douăzeci de kilometri la sud de munţi, intra deja îndeajuns de mult în teritoriul arab. Protecţia kurzilor ne era de mii de ori mai bine-venită decât cea a arabilor. De aceea, primarul nostru le pusese imediat la dispoziţie o casă din sat luptătorilor peshmerga care ajunseseră în Kocho, la puţin timp după aceea.

Când tata se întoarse în cele din urmă, după aceste zile pline de evenimente, de la serviciul lui de grănicer, fraţii mei şi cu mine i-am fugit în întâmpinare şi l-am îmbrăţişat febril. Chiar şi mama, care de obicei nu era înclinată spre sentimentalisme, îşi şterse pe ascuns o lacrimă de pe chip. Într-atât de uşurată era ea, să-l vadă viu şi nevătămat.

Tata abia dacă putea să ne privească în ochi, atât de mult se ruşina din cauza laşităţii colegilor săi.

– Nu-mi vine să cred, repeta el surprins. S-au lăsat alungaţi de acolo de o grămăjoară de teroriști. Dar, adăuga el pentru a le salva onoarea, populaţia din Mosul nu le-a uşurat tocmai situaţia: oraşul majoritar sunit considera armata dintotdeauna drept un corp străin, care urma ordinele guvernului şiitului Nuri al Maliki. Un preşedinte, pe care îl urau şi pe care îl considerau o marionetă dirijată de la Teheran. Cu asta a câştigat propaganda SI-ului.

Oamenilor din Mosul le sunt mai dragi jihadiştii? l-am întrebat perplexă.

El dădu din umeri.

Aceste conflicte nu urmează nicio logică. Uneori oamenii preferă să cunoască răul mai mare, pentru a pricepe care e cel mic.

Tata se duse pe terasă, se aşeză pe un scaun şi îşi suflecă mânecile uniformei, astfel încât îi deveniră vizibile braţele musculoase şi bronzate. Îmi plăcea să văd că era un bărbat bine făcut şi puternic. Încă din copilărie mă simţisem sigură şi la adăpost în braţele sale. Şi chiar şi acum, în pragul maturităţii, nu-mi doream nimic mai mult decât ca ele să mă ţină strâns, în timp ce pe undeva prin depărtări lumea se prăbuşea.

I-am adus tatei narghileaua, pe care o pufăia seara cu atâta plăcere, şi m-am aşezat alături de el. O umplu cu tutunul lui favorit, cel cu aromă de mere. Trase primul fum savurându-l, suflând apoi fumul dulceag.

Nu vreau să te întorci la graniţă, i-am zis. Rămâi mai bine lângă noi.

Dar, Farida, trebuie să mă întorc. Cine să câştige altfel banii pentru ca noi toţi să avem ceva de pus pe masă? Hm?

Dar este prea periculos. Oamenii ăştia nu respectă nicio graniţă. Nu ai văzut cât de repede au ajuns în Mosul?

– Tocmai din acest motiv avem nevoie de oameni care să apere ţara, argumentă el. Oameni curajoşi, nu laşi care fug atunci când lucrurile se complică.

– Şi cine ne apără aici? i-am replicat cu vehemenţă.

Tata păru pentru o clipă derutat. Dar îşi reveni imediat.

– E, tu, zise el şi mă privi sever. Sau crezi că te-am învăţat de pomană să tragi cu arma?

– Nu, tată.

Nu eram sigură dacă vorbeşte serios sau dacă glumeşte. În orice caz, nu voiam să-l dezamăgesc.

– Tu, Delan şi Serhad. Voi sunteţi cei mai mari. Trebuie să aveţi grijă de restul familiei, atât timp cât sunt plecat. Îmi promiţi asta, fata mea?

Am dat din cap intimidată. Mă prinse cu drag de obraz.

– Nu-ţi fie teamă, zise el. Cu siguranţă, nu vor ajunge până aici. De asta vom avea cu toţii grijă: tu, eu şi luptătorii peshmerga.

Îşi întoarse chipul spre soarele ce apunea şi îşi împreună ritualic mâinile.

– Şi Domnul nostru, Melek Taus, fireşte. Bine?

– Bine, am mormăit eu, pe jumătate liniştită.

Împotriva optimismului tatei nu puteau face nimic nici jihadiştii care înaintau. Dar acest lucru avea să se schimbe în curând.

Capitolul 3

CATASTROFA

Şi în următoarele zile am stat ca împietrită în faţa televizorului, privind la ce se petrecea sub ochii mei: teroriştii profitau la maximum de succesul obţinut în Mosul. În timp ce locuitorii fugeau în grupuri din oraş, ei jefuiau bănci, muzee şi clădiri oficiale. I-au eliberat pe toţi sunniţii care se găseau în închisori din cauza activităţilor teroriste sau a apropierii lor de Al-Qaida şi i-au pus să le jure credinţă. Astfel şi-au dublat pe loc numărul adepţilor. Se zvonea că plănuiau să ocupe, în continuare, capitala.

Nu vă îmbătaţi cu propriile voastre orgolii – mai bine apucaţi-o spre Bagdad, striga în faţa camerelor de luat vederi reprezentantul lor, Abu Mohammed al-Adnani.

Luptătorii lui au străpuns, sub strigătele de bucurie ale adepţilor lor, un val de pământ, care până în acea clipă marcase graniţa dintre Siria şi Irak. Un membru al SI spunea că aceasta ar fi fost trasată de *nepoţii maimuţelor* – şi că acum nu mai avea nicio valoare: împărţirea musulmanilor în diverse state naţionale era de domeniul trecutului.

Politicienii, ale căror discursuri le-am urmărit de asemenea la televizor, repetau aidoma unor flaşnete că nu există nicio problemă, capitala era sigură. Dar nu susţinuseră ei oare acelaşi lucru şi despre Mosul? Deşi sunniţii din Bagdad erau în minoritate faţă de şiiţi – cu siguranţă că vor lupta de partea SI-ului, dacă se va ajunge la confruntări. De aceea, unii se tem că Bagdadul va fi ocupat din interior. Ce se va întâmpla în continuare? Vor pune teroriştii stăpânire pe întreaga ţară? La urma urmei, bine că luptătorii SI nu au o astfel de bază în nordul kurd şi în sudul şiit, îmi ziceam eu.

Apoi, pe la începutul lui iulie, a apărut în Mosul în faţa camerelor de luat vederi un bărbat în jur de patruzeci de ani, cu sprâncene stufoase, cu ochi căprui şi cu o barbă lungă, cărunt-neagră. Omul cu turban şi cu straie de predicator anunţă că el este noul conducător legitim al Irakului şi al Siriei. Îşi spunea *calif* şi în virtutea acestei calităţi avea pretenţii – asta o ştiam de la şcoală – atât asupra conducerii spirituale, cât şi politice a musulmanilor. Nu doar a musulmanilor din Irak şi din Siria, ci a tuturor musulmanilor, de pretutindeni din lume. Titulatura de calif pe care şi-o alesese Abu Bakr al-Baghdadi nu însemna nimic altceva decât că se considera un urmaş al profetului musulman Mahomed.

Televiziunea de stat nu transmitea asemenea apariţii propagandistice. Dar fratele meu Delan o descărcase pe telefon, având în vedere că un prieten îi trimisese link-ul respectiv de pe YouTube.

– Trebuie să vezi asta, Farida, mi-a spus el, cum inventează individul ăsta un stat, aşa, pur şi simplu.

Ne-am uitat aşadar împreună la cuvântarea susţinută de calif cu ocazia preluării puterii.

[illegible], aşteptaţi să se întâmple numai lucruri bune şi toate ale voastre vă cupetele, zicea al-Baghdadi într-o moschee din Mosul [illegible] şi îşi invita adepţii să-şi amintească de umilinţa suferită de musulmani în perioada colonialistă.

În regiunea respectivă, lucrurile acestea nu fuseseră uitate nici până în ziua de azi, iar orgoliul rănit încă persista.

Undeva azi aveţi, datorită milostiveniei Domnului, un stat şi un califat care vă redă onoarea, şi măreţia, şi drepturile, şi suveranitatea. Un stat, în care persanii şi arabii, în care cel alb şi cel negru, oamenii din Orient şi cei din Occident vor trăi împreună asemenea fraţilor. Un califat care uneşte caucazieni, indieni şi chinezi, sirieni, irakieni şi yemeniţi, egipteni, [illegible] şi americani, francezi, germani şi australieni.

— Germani şi australieni? l-am întrebat iritată pe Delan.

De când locuiesc acolo musulmani? Despre ce vorbea omul ăsta?

— Eu cred că îi invită pe toţi cei care se consideră superiori în această lume să facă parte din aşa-numitul Stat Islamic, zise fratele meu.

— Sau vrea să spună că statul va fi cândva atât de mare, încât va include şi Germania, şi Australia, am continuat eu.

— E posibil.

— Dar asta înseamnă că vrea să-i alunge pe toţi locuitorii acelor ţări, care cred în altceva decât în islam, mi-am continuat eu raţionamentul.

Să fie ăsta într-adevăr planul său? Îmi era groază că acest bărbat cu mantaua neagră ar fi deopotrivă atât de crud şi de grandoman. Dar pe creştinii care locuiau de secole în Mosul, la urma urmelor, i-a alungat şi pe ei.

Fratele meu îmi puse un deget peste buze, în semn de avertisment.

– Pssst, zise el, ascultă: tocmai urmează o explicație.

Am ciulit urechile.

– O, musulmani, le strigă al-Baghdadi într-un chip teatral adepților săi, veniți în grabă în statul vostru! Veniți repede la el! Fiindcă Siria nu le aparține sirienilor, Irakul nu le aparține irakienilor, ci pământul îi aparține doar lui Dumnezeu, care i-l va da drept moștenire aceluia dintre slujitorii lui, pe care îl va alege.

– Acum vorbește de bună seamă despre sine?

– Despre cine altcineva?! răspunse Delan sarcastic.

– Acest stat e al musulmanilor. Pământul este al musulmanilor, al tuturor musulmanilor, se aprinse al-Baghdadi, în timp ce ascultătorii lui strigau tot mai încântați:

– *Allahu Akbar*.

Ideea că pământul le aparținea le plăcea în mod evident.

– O, musulmani de pretutindeni: cine poate emigra în statele islamice, acela să o facă, fiindcă emigrarea în casa islamului este o datorie.

– Crezi oare că-l vor urma musulmanii? l-am întrebat cu teamă pe Delan.

– Pe clovnul ăsta? Pe un calif autointitulat? Râse. Nu-mi pot închipui oricât m-aș strădui ca musulmanii să accepte un astfel de om.

– Poate că aceia din Irak nu, am fost eu de acord. Dar poate că restul musulmanilor, da. În interiorul trupelor lui, ar fi foarte mulți străini.

– Păi o mână de nebuni găsești peste tot pe lume, zise Delan.

Îmi făcu cu ochiul pentru a mă înveseli. La fel, cum se străduia și tata să-și păstreze umorul. Indiferent cât de serioasă era tema despre care tocmai vorbeam: nu îi puteai

[illegible] în niciun fel încrederea. Îmi plăcea la nebunie [illegible] atitudine. Buna dispoziţie îi oferea un şarm ieşit din [illegible] logodnica lui, Zevin, care îi dăduse într-adevăr un [illegible] afirmativ, mi se părea că făcuse o alegere bună: va fi cu siguranţă un soţ foarte bun. Orice femeie ar trebui să [illegible] alături de el.

[illegible] oamenii din Mosul îmi părea rău. Trebuie să fie [illegible] atunci când oraşul îţi este atacat de o bandă de [illegible], care îi obligă pe toţi locuitorii să se orienteze după [illegible]. După cum se auzea, aceştia se comportau extrem de brutal cu populaţia: alungau creştinii şi împuşcau soldaţi [illegible] cu zecile. Femeile, în caz că nu erau arestate, nu mai aveau voie să se arate pe stradă decât acoperite complet, în [illegible]. Şi oricine comenta era împuşcat sau i se tăia capul cu sabia. Cel puţin aşa se zvonea. Ce fel de viaţă era asta? Cum de o suportau oamenii?

Doamne ajută, că noi locuim atât de retraşi aici, la poalele [illegible] Sinjar, îmi ziceam. Aici nu va veni cu siguranţă [illegible]. Fiindcă aici nu era nimic care să merite a fi cucerit: [illegible] bănci, nici câmpuri petrolifere, absolut nimic. Şi dacă totuşi cineva ar încerca asta, mai erau şi luptătorii peshmerga, care erau cantonaţi la noi în sat. Miliţia kurdă era din punct de vedere formal parte integrantă a armatei naţionale, iar în nord se bucura de un renume extrem de bun: soldaţii erau consideraţi foarte experimentaţi în luptă, curajoşi, patrioţi. Ne-ar proteja dacă ar fi cazul. În fiecare zi, membrii ei patrulau prin împrejurimi, pentru a supraveghea regiunea.

Delan părea să-mi fi citit gândurile.

Nu-ţi face griji, surioară, zise el. Luptătorii peshmerga ar observa imediat dacă ar fi ceva în neregulă şi ne-ar avertiza. Şi atunci toţi cei din sat vor pune mâna pe arme: ştii doar că

fiecare familie de aici deține mai multe kalașnikovuri. Așa îi vom alunga pe indivizii ăia. I-am alunga înapoi în Siria sau în orice alt loc din care vin. Că lucrurile au luat o întorsătură dramatică în Mosul e vina nenorociților de sunniți. Le-au deschis ușa tâlharilor ăstora!

M-am bazat pe cuvântul celor doi bărbați, în care aveam cea mai mare încredere din viața mea. Atât fratele meu mai mare, cât și tata îmi spuneau că nu aveam de ce să mă tem. Că oamenilor care au ocupat Mosulul nu le păsa de noi. Fiindcă noi nu aveam în munții Sinjar nici petrol, nici bănci doldora de bani. Nu, ei nu aveau de ce să ne atace. Ne vor lăsa în pace. Dimineața, când mă întorceam cu fața spre soare în cercul familiei mele, îl rugam pe Melek Taus ca tata și Delan să aibă dreptate.

Însă atunci se petrecu ceva ce m-a făcut să fiu tematoare: pe 1 august 2014, luptătorii SI au atacat un post militar în Sumar, un oraș care se află la patruzeci de kilometri nord-vest de Mosul, adică la marginea ținutului autonom kurd, pe care îl păzeau luptătorii peshmerga.

Privit dinspre Kocho, orașul se afla la nord-est. Teroriștii atacaseră și barajul lacului de acumulare de la Mosul și încercaseră să ocupe o rafinărie din apropiere. Întreaga zi s-au dat lupte crâncene în zonă.

– Bastarzii ăștia nenorociți, înjura tata, care, din fericire, nu era la serviciu, ci acasă. Vor să pună mâna pe baraj. Așa pot să șantajeze Mosulul și întregul sud.

– Și câmpul petrolifer. Au fost interesați și de terenurile petrolifere din Siria, completă Delan.

– Ce înseamnă asta? i-am întrebat pe cei doi cu teamă în glas.

[illegible] privirii, însă fără să-mi răspundă. O ştiau şi ei: atacul [illegible] Statul Islamic nu avea de gând să se oprească la [illegible]. Voia să supună întregul Irak de Nord. Doar kurzii îl mai puteau opri.

– O să se descurce luptătorii peshmerga cu ei?

– Deş bineînţeles, răspunseră tata şi Delan deodată – şi amândoi mult prea repede.

Şi din nou se uitau la mine cu o privire care nu-mi plăcea deloc.

Toată ziua am încercat să aflăm cât mai multe ştiri despre luptele din nord. Din păcate, ceea ce spuneau jurnalele de ştiri de la televizor era prea puţin şi aproape că nu aduceau nimic nou. De fiecare dată, crainicii repetau că luptătorii peshmerga dădeau tot ce pot în confruntările cu SI. Tata vorbea la telefon cu diverşi colegi care erau staţionaţi în zonă. Dar nici ei nu ştiau nimic precis. Şi, din când în când, zvonurile pe care ei le aflaseră la rândul lor se contraziceau: în timp ce unii credeau că barajul va fi pierdut, alţii susţineau că s-ar afla deja în mâna kurzilor. Câţiva dintre ei se îndoiau chiar de faptul că fusese atacat.

Nici luptătorii peshmerga de la noi din sat nu ne puteau oferi mai multe noutăţi. Fiind simpli soldaţi, ei nu aveau niciun fel de informaţii despre ceea ce se întâmpla în nord. În orice caz, aşa susţineau ori de câte ori îi lua Delan la întrebări. La finalul zilei, crainicul de la ştirile postului kurd de televiziune spunea despre trupele lor că au fost învingătoare.

Glorioşii luptători peshmerga au ucis o sută de teroriştii, citi el cu satisfacţie vădită. Însă în luptă şi-au pierdut viaţa şi paisprezece kurzi.

Fiii patrioţi ai Kurdistanului au murit pentru patria noastră, zise el.

– Asta înseamnă: i-au învins! am spus eu triumfător. I-au alungat. Asta vrea să spună, la urma urmei.

– Exact, îmi confirmă fratele meu.

Doar tata rămase sceptic.

– Au câştigat această luptă, zise el. O sută de luptători? Mi se pare un număr incredibil de mare. Trebuie să fi fost o luptă uriaşă. Oare câţi să fi fost iniţial?

L-am privit. În creierul de matematician rotiţele au început să se mişte şi, dintr-odată, ceva a făcut clic în capul meu. Tata avea dreptate: dacă acum ar fi morţi o sută de luptători ISIS, atunci ei trebuie să fi atacat Sumarul într-un număr mult mai mare. La urma urmei, luptătorii peshmerga nu i-au putut ucide pe toţi luptătorii SI. Chiar dacă ne-am fi dorit-o atât de mult. Deci ce se întâmplase cu restul?

Suspect mi se părea că prezentatorul nu a scos niciun cuvânt despre prada de război a kurzilor: totuşi trebuie să le fi confiscat armele, muniţia şi vehiculele inamicilor. Unde erau înregistrările armatei kurde, care să îşi arate mândră trofeele în faţa camerelor de luat vederi? Faptul că toate astea lipseau nu putea să însemne decât un singur lucru: un număr însemnat de luptători SI trebuie să fi scăpat cu tot cu armament şi cu vehicule militare. Să se fi întors la Mosul? Sau au rămas în nord?

Noaptea nu am putut dormi. Peste sat plana o neliniştе ciudată. Cu siguranţă că multor oameni le era teamă ca şi mie. Atmosfera semăna cu cea de dinaintea unei furtuni: simţeai că se aduna ceva, că atmosfera era din ce în ce mai apăsătoare. Dar nu ştiai exact ce anume urma.

Odată mi-am închipuit că aud afară paşi. Probabil că erau luptătorii peshmerga, care, după atac, erau într-o stare de alertă sporită şi patrulau pe străzi. M-am gândit dacă să

mă pe acoperiș și să mă asigur. Pentru o clipă m-am întrebat dacă nu ar fi mai bine să iau unul dintre kalașnikovuri cu mine. Însă ele se aflau în lada din dormitorul părinților mei. Așa că m-am cățărat sus, pur și simplu așa cum eram, în cămașă de noapte.

Acolo am văzut că nu eram singura care avusese acest gând printre sacii de ciment stătea tata cu al lui AK-47 în mână. M-am așezat lângă el fără să fac niciun zgomot și mi am cuibărit în umărul lui, fapt care l-a trezit.

– Farida! S-a întâmplat ceva? întrebă el speriat.

– Nu, tată. Doar că era prea cald jos. De aceea nu am putut dormi.

– Dacă e așa, atunci vino la mine, zise el și-și așeză mâna puternică pe după umerii mei.

Îi simțeam bătăile inimii, precum și mirosul cunoscut de tutun de mere, ce-i emana prin toți porii. Am ațipit liniștită.

Au plecat! răsună prin sat în dimineața următoare încă înainte de răsărit. Luptătorii peshmerga au plecat! Ne-au lăsat baltă!

Mi-am frecat ochii adormiți – și inițial nu am priceput despre ce era vorba. Dar tata sări în picioare cu o smucitură.

– E adevărat? îi strigă el bărbatului de jos. Poate că sunt pe aici pe undeva într-o misiune de patrulare.

– Nu, au dispărut! strigă acesta agitat.

Curând, întregul sat fu în picioare. Tata sări peste rugă-ciunea de dimineață și se grăbi spre piața principală a satului, pentru a se sfătui cu ceilalți bărbați. Delan și Serhad îl însoțiră, mama, frații mei mai mici și cu mine am rămas acasă și am așteptat cu nerăbdare să aflăm noutățile pe care urmau să le aducă. Între timp, mama aprinsese televizorul.

Cele mai importante ştiri erau din nou despre Sumar şi despre barajul de la Mosul. Celor două aşezări, în care se dăduseră lupte în ziua precedentă şi din care luptătorii peshmerga i-ar fi alungat atât de glorios pe luptătorii SI. Însă peste noapte ei se întorseseră.

– Massoud Barzani are nevoie acum de oamenii săi în nord, zise mama cu amărăciune. De aceea le-a ordonat luptătorilor peshmerga să plece înapoi şi ne-a lăsat aici fără nicio apărare.

Când se întoarseră tata şi fraţii mei, au povestit că bărbaţii din sat voiau să organizeze nişte mici grupuri de voluntari, care să patruleze regiunea.

– Este doar o măsură de precauţie, sublinie tata, iar în cazul în care se descoperă pe undeva prin apropiere oameni ai SI-ului, putem acţiona din vreme.

Mama dădu din cap; ceea ce spunea el avea sens. Era aceeaşi misiune pe care trebuiau s-o îndeplinească, de fapt, şi luptătorii peshmerga. Acum sătenii aveau să se ocupe de asta. Erau suficient de mulţi bărbaţi şi arme. Tata intenţiona să plece imediat cu Serhad şi Delan. Dar aici, mama se împotrivi.

– Cel puţin, împărţiţi-vă. Dacă se întâmplă ceva, nu vreau să-mi pierd toţi bărbaţii dintr-odată! îi somă ea energic.

– Dar bine, Zakia, râse tata. Doar n-o să ni se întâmple nimic. Mergem doar în recunoaştere.

Însă ea insistă.

– Bine, atunci. În acest caz, Delan îl va însoţi mai târziu pe unchiul Adil, cedă tata într-un târziu.

Mama îi mai ceru în afară de asta, ca fiecare dintre cei care pleacă să poarte arme. L-am urmat pe tata în dormitor, unde el descuie cu o cheie lada în care erau păstrate kalaşnikovurile

munte. Erau în continuare doar trei. Îi puse lui Delan în mână unul dintre AK-47; un altul îl luară el şi Serhad.

N ar fi rău dacă ai merge pe acoperiş să ţii strada sub observaţie, Farida, zise el. Faci asta pentru mine?

Îmi puse în mână cel de-al treilea kalaşnikov.

I am privit cu ochi mari: atât îmi cerea, nimic altceva decât să asigur protecţia casei.

Sigur că da, i-am răspuns, mândră că îmi dăduse această sarcină importantă.

În timp ce bărbaţii plecară, m-am instalat sus, la postul meu. Am cântărit kalaşnikovul în mână, al cărui uz îmi era între timp bine-cunoscut. De la prima noastră încercare comună de tragere, am mai exersat sârguincioasă prin grădină. Între timp, nimeream şi ţinta acolo unde trebuia să o nimeresc: în centru. Până acum însă, trasul cu arma fusese pentru mine ca un soi de distracţie, un fel de hobby. Era acum oare vorba de *cazul de forţă majoră* despre care vorbise tata? Nu prea părea să fie.

Mi-am îndreptat privirea spre stradă. Însă acolo nu era nimic neobişnuit de văzut. Vecinii mergeau încoace şi încolo printre casele lor, aşa cum o făceau şi de obicei. Poate că mişcările le erau puţin mai agitate decât în restul zilelor. I-am înţeles firesc că îşi făceau cu toţii griji. Faptul că luptătorii peshmerga dispăruseră aşa, pe nepusă masă, îi făcea pe toţi să fie puţin nervoşi. Pe de altă parte, îmi spuneam că e normal că au plecat! La urma urmei, trebuie să ajute la apărarea nordului, care este într-o primejdie reală. Poţi oare să le-o iei în nume de rău că îşi ajută camarazii de acolo? Ne puteam imagina noi aici, în sud, că suntem mai importanţi pentru guvernul autonom decât nucleul kurd? Trebuie să

avem noi înşine grijă de noi. Şi cu aceste gânduri şi reflecţii am aţipit în căldura amiezii ce se ridica printre sacii de nisip.

M-am trezit în zgomotul pe care îl făceau frăţiorii mei Keniwar şi Shivan, care jucau fotbal în grădină, printre copaci şi al celor două voci feminine, care ajungeau la mine sus, de jos, dinspre terasă. Ei, aşa ceva, mi-am zis cu surprindere: de bună seamă că a venit cineva în vizită, fără ca eu să fi observat de la postul meu. Ce paznic de nădejde eram!

M-am târât până la margine şi am aruncat o privire în jos. Acolo era mătuşa mea Hadia, soţia unchiului meu Adil, cu mezinul lor în braţe, însoţită de ceilalţi doi copii ai ei. Era o bucătăreasă talentată şi în consecinţă şi plinuţă, spre deosebire de mama. Cele două femei vorbeau agitate.

– Oamenii spun că au ajuns în Sinjar, am auzit-o pe mătuşa mea spunând.

– I-a văzut Adil?

– Nu. Doar oamenii din localităţile învecinate. Se pare că se dau lupte grele acolo.

– Eşti sigură? Uneori, oamenii exagerează, pentru a se da importanţi.

– Zakia! Trezeşte-te! scrâşni mătuşa mea. Statul Islamic este la douăzeci de kilometri de Kocho: suntem într-un pericol iminent!

Abia atunci am înţeles şi eu, în sfârşit, ce spunea: avusese loc un atac asupra capitalei provinciei.

– Ce s-a întâmplat? am strigat de sus.

Cele două femei îşi întoarseră capetele în direcţia mea şi priviră spre mine.

– Farida! zise mama surprinsă.

– Ce s-a întâmplat în Sinjar? am repetat eu întrebarea.

Nu știm exact, răspunse mătușa mea. Se pare însă că [illegible] luptători ai Statului Islamic.

Aproape că mi s-a oprit inima, în timp ce ea rostea aceste [illegible] luptători ai SI în Sinjar: era cea mai proastă știre pe care nu o [illegible] putut-o auzi în acea zi. Mi-am părăsit postul de observație și m-am grăbit să ajung în camera de zi, unde [illegible] fratele meu Delan, care venise împreună cu mătușa mea.

Până acum nu sunt decât zvonuri, Farida, zise el. Oamenii știu de la alți oameni, care au auzit, la rândul lor, de la alți oameni.

Am aprins televizorul. Dar acolo nu se dădea decât o emisiune de genul „Cine știe câștigă". Nu erau niciun fel de informații certe.

Vocea mătușii mele, care răzbătea până la noi, suna între timp din ce în ce mai precipitată.

Pentru numele lui Dumnezeu, Zakia! am auzit-o spunând. Ascultă-mă odată: trebuie să plecăm de aici! Aziz îți va spune același lucru când se va întoarce.

Îmi doresc numai să vină cât mai repede și el, și Serhad, răspunse mama disperată.

O vor face, zise Hadia și își legănă copilul, care se molipsi de la întreaga agitație și începu să plângă. Cel mai bine ar fi să-ți faci deja bagajele. Mă duc acum acasă.

Apoi a plecat ieșind pe poarta grădinii. Mama părea paralizată, în timp ce se uita după ea și după copiii ei. Părea să nu știe prea bine ce să creadă sau ce să facă. Inspectă, indecisă, cămara. Acolo păstram orez, fasole, ouă, o găleată cu iaurt, un sac cu sâmburi uscați de migdale și câteva conserve. Ca teleghidată începu să le strângă pe toate într-o geantă mare de voiaj.

Tocmai intenționam să mă reîntorc la postul meu de pe acoperiș, atunci când mă strigă:

– Farida!

– Da?

– Spune-i lui Delan să te înlocuiască pe acoperiș.

Îmi puse în mână o plasă și câteva bancnote, de bună seamă toți banii noștri din casă.

– Du-te la magazin și cumpără alimente: carne uscată, nuci, orez... Tot ce găsești. Și grăbește-te. S-ar putea întâmpla foarte bine ca și alții să aibă aceeași idee.

– În regulă.

Mica prăvălie în care ne făceam de obicei cumpărăturile era una dintre cele trei din Kocho. În fața ușii ei era deja o nebunie generală, atunci când am ajuns: zeci de oameni voiau să-și facă dintr-odată, absolut urgent, cumpărăturile. Mulți dintre ei veniseră cu mașina până în față. Scoteau din magazin saci și lăzi întregi cu alimente și își umpleau cu ele portbagajele. M-am așezat ultima la coada formată din, aproximativ, o duzină de oameni.

– Bine, acum ajunge. Nu mai am nimic, anunță proprietarul magazinului, când aproape ajunsesem în față.

Oamenii de afară protestau. Dar bărbatul avea trei fii puternici, care îl ajutară să-i arunce fără să mai stea pe gânduri afară din magazin pe clienții care mai erau înăuntru și să-i respingă pe toți cei care voiau să încerce să intre. Nici măcar nu sunt sigură dacă, în zelul luptei, își mai încasase banii pentru toate cumpărăturile. Important era, se pare, doar să-și poată închide într-un final magazinul – și să-și păstreze astfel restul alimentelor pentru el.

Am pornit în grabă spre următorul magazin. Era în partea opusă a satului, nu foarte aproape de casă. Când ne făceam

[illegible] cumpărăturile, mergeam în mod obişnuit cu maşina. [illegible] în vedere că fiecare casă din Kocho era împrejmuită [illegible], satul era destul de mare. După ce am mers [illegible] spre magazin, am auzit oprindu-se în dreptul meu o [illegible].

– Hei, Farida! strigă o voce bine cunoscută.

Era Nura. Stătea cu toată familia ei pe uriaşa platformă [illegible] din spatele maşinii: mama, bunicii, două mătuşi [illegible] două surori mai tinere ale ei, cu toţii se aflau acolo. [illegible] stăteau în faţă.

– Încotro aţi luat-o?

– Plecăm de aici. Nu o luaţi şi voi din loc?

– Poate mai târziu. Mai am de făcut nişte cumpărături.

– Poţi să nu te mai duci până acolo. Magazinul de la noi [illegible] deja.

– Să te ducem acasă? se oferi tatăl Nurei.

Am clătinat din cap.

– Mai încerc la familia Ramadi.

Acolo era cel de-al treilea magazin.

– În regulă, dar e foarte posibil ca şi ei să fi închis. Mai bine, nu pierde vremea!

Nura sări de pe platforma maşinii şi mă îmbrăţişă.

– Pleacă de aici, Farida! mă imploră ea stăruitor.

Am strâns-o la piept şi i-am auzit inima bătându-i cu putere – pentru ultima oară. Amândurora ni se rupea sufletul că ne despărţeam în acest fel.

– Ai grijă de tine, i-am şoptit.

Dădu din cap.

– Şi tu de tine.

– Promit.

Apoi se urcă din nou în maşină. Nura şi întreaga ei familie îmi făcură cu mâna în semn de rămas-bun. Singurul lucru care îmi venea în minte era să izbucnesc pe loc în lacrimi. Dar m-am stăpânit şi le-am răspuns şi eu.

– Pe curând, am strigat în urma lor, dar nici măcar eu nu credeam în cuvintele mele.

Când o voi revedea pe Nura? mă întrebam. O voi mai vedea vreodată?

Am mers mai departe şi m-am asigurat că şi la cel de-al treilea magazin erau obloanele închise. M-am întors acasă, fără să fi rezolvat ceva. Mama făcu o figură dezamăgită, atunci când am ajuns fără cumpărături, iar ceea ce îi povesteam de prin sat îi plăcea şi mai puţin.

– Oamenii o iau razna, deşi până acum nimeni nu i-a văzut la faţă pe cei din SI, zise ea.

Când, în cele din urmă, veniră tata şi Serhad prin poarta grădinii, chipul tatei era împietrit. Era un semn rău. Intră în camera de zi şi întreaga familie îl urmă neliniştită.

– E adevărat ce spun oamenii din sat? îl întrebă mama, înainte ca el să fi apucat să se descalţe. E adevărat că au ocupat Sinjarul?

Tata dădu afirmativ din cap.

– Mă tem că zvonurile sunt adevărate.

– Am întâlnit un bărbat care a fugit de acolo, povesti Serhad agitat. El spunea că ar fi văzut venind un convoi de maşini blindate, cu steaguri negre.

Mama îşi prinse capul în mâini.

– Luptătorii peshmerga nu sunt cu nimic mai buni decât armata irakiană. Ne-au lăsat pe mâna lor, zise tata supărat: două sute cincizeci de bărbaţi erau staţionaţi în regiunea Sinjarului. Dar toţi, până la ultimul, au şters-o astă-noapte,

pentru a le face loc teroriştilor: între timp, toate satele din zonă sunt sub ocupaţia acestora.

Asta e ceea ce povestesc oamenii din satele arabe, începând cu Serhad.

Şi ce ne rămâne acum de făcut? întrebă mama.

Arăta spre geanta cu alimente.

Haidu şi Adil sunt de părere că ar fi mai bine să dispărem de aici.

Nura şi familia ei au plecat la rândul lor, am adăugat eu.

Ah, şi unde mă rog frumos să dispărem? întrebă tata.

Păi în nord, în Kurdistan, am zis eu.

Acolo presupuneam că s-au refugiat Nura şi familia ei.

Şi cum să ajungem acolo?

Am rămas pe gânduri. Prin Kocho trecea singurul drum pe care îl puteai urma spre cele două puncte cardinale: fie o luai spre nord, fie spre sud, spre ţinutul arabilor, în care deja pătrunsese SI-ul. Ceea ce nu era indicat.

Ei, pe strada care duce spre Sinjar şi spre munţi, am zis şi mi-am dat seama deja din clipa în care o rosteam că nu avea sens, fiindcă, la urma urmei, se dădeau lupte şi în această regiune.

Aici voise tata să ajungă:

Ne-au prins ca într-o capcană. Indiferent ce drum am alege, ne vom arunca direct în braţele oamenilor din SI. E mult prea periculos!

– Am întâlnit şi refugiaţi din Sinjar, care nu au reuşit să ajungă în munţi, întări Serhad. Credeau că aici sunt mai în siguranţă.

Tata părea dezarmat. Cu toţii eram. Ce să facem? SI-ul părea să fie dintr-odată peste tot. Eram prinşi cu toţii ca într-o capcană din care nu puteam ieşi.

– Trebuie să aşteptăm, să vedem cum evoluează lucrurile în Sinjar, hotărî tata. Deocamdată, în orice caz, ar fi sinucidere curată dacă am apuca-o pe acest drum.

Sinucidere. Acest cuvânt nu-mi mai dădu pace întreaga seară şi nici noaptea. Tata reuşi să convingă majoritatea rudelor noastre să nu pornească, deocamdată, pe acea rută periculoasă. Însă pe Nura şi pe rudele ei nu le avertizase nimeni: o luaseră direct spre luptele din Sinjar. Îmi era o frică de moarte în ceea ce privea soarta prietenei mele. Îl rugam mereu pe Delan să sune la telefonul tatălui ei, fiindcă Nura nu avea mobil. Dar nu reuşeau să-i prindă.

– Asta nu înseamnă nimic. De multe ori SI-ul dezactivează reţeaua mobilă, atunci când atacă pe undeva, mă consolă tata, care, ca soldat, avea experienţă în astfel de lucruri. Sau li s-a terminat bateria.

Şi mama încerca să mă liniştească. Îi era mereu teamă că voi avea un nou atac. Încă din copilărie sufeream de epilepsie. Mulţumită tratamentului medicilor, ţineam boala foarte bine sub control. Însă de îndată ce sufeream o traumă emoţională, aveam probleme, care apăreau sub forma atacurilor epileptice.

– Nu-ţi bate capul cu asta, Farida. Trebuie să fi ajuns cu bine. Cu siguranţă că te va suna în câteva zile, îmi zicea ea. Ţi-ai luat medicamentele?

– Da. Te rog, mamă, nu-ţi face griji. Am totul sub control.

M-am dus devreme în pat şi am căzut pradă unui somn agitat, care era însoţit de vise ciudate. Vedeam bărbatul cu turban negru şi barbă, pe care mi-l arătase Delan în videoclip. „Califul" îşi întindea mâinile spre prietena mea.

– Nura! am strigat eu disperată.

În acea clipă am auzit zgomotul puternic al unor mitraliere. Am sărit din pat. Eram trează sau încă mai visam? Bubuiturile continuau.

Da, în afară de asta, mai auzeam vocea tatei, care vorbea agitat cu mama. Amândoi urcară pe acoperiş, alarmaţi. I-am urmat. Noaptea era plină de zgomotele luptei şi de strigăte. Tata se uita printr-un binoclu.

– Ce se întâmplă? am întrebat încă adormită şi deopotrivă speriată.

– Farida, micuţa mea.

Vocea lui era blândă.

– Au atacat Siba.

Îmi întinse binoclul.

– Uite, vezi?

Am zărit lumina unor rachete şi explozii din direcţia în care se afla satul vecin. Acolo locuiau două mătuşi ale mele, Rhoda şi Huda, surorile mamei mele. Amândouă aveau familii şi copii. Mama încerca disperată să ia, prin telefonul mobil, legătura cu ele. Însă reţeaua era complet paralizată.

– Voi merge până dincolo, la Siba, zise tata. Trebuie să-i ajutăm.

Dar mama nu îl lăsă să plece.

– Este prea periculos, protestă ea. Cu siguranţă că soldaţii lui sunt pretutindeni. Aşteaptă cel puţin până când răsare soarele. Nu vreau să rămân aici singură cu copiii.

O luă în braţe şi o linişti. Într-adevăr, aşteptă până la răsărit. Atunci începu reţeaua de telefonie mobilă să funcţioneze din nou şi mătuşile mele dădură de veste. Fugiseră din calea luptelor şi se refugiaseră împreună cu copiii în zona deluroasă.

– Au distrus tot, nu mai avem nimic, povesteau ele plângând. Împuşcă absolut pe oricine: bărbaţi, copii, femei.

– Întreaga mea familie a murit, se plânse Huda.

– Unde sunteţi acum? întrebă tata.

Îi dădură locaţia exactă; la numai câţiva kilometri depărtare de Kocho.

– Veniţi de îndată la noi, zise el.

Dar lor le era prea teamă ca nu cumva Kocho să fie ţinta următorului atac al SI.

– Ei bine, în cazul ăsta, vin eu. Voi merge cu încă vreo câţiva bărbaţi până la Siba.

– Siba e pierdut, spuseră ele. Mai bine fugiţi cât încă mai puteţi. Fugiţi să scăpaţi cu viaţă!

După convorbirea telefonică, tata mai dădu de încă o rudă mai îndepărtată, care se refugiase şi ea în Siba. Însă aceasta nu făcu decât să confirme ceea ce ne spuseseră şi mătuşile mai devreme.

– În niciun caz să nu veniţi aici, îl imploră el. Aici totul e înţesat de soldaţii SI-ului. Lupta e pierdută. Strângeţi-vă lucrurile şi fugiţi în munţi, altminteri vă vor ucide!

Tata ascultase destul. Îi informă pe unchiul meu Adil şi pe alţi capi de familie din Kocho. Cu toţii erau de aceeaşi părere: fuga era ultima şansă care ne mai rămânea.

Am început să ne strângem lucrurile în grabă. În plus faţă de alimente, am mai depozitat în portbagajul Opelului nostru nişte pături care să ţină de cald, un fierbător de camping, două oale, cele trei kalaşnikovuri, precum şi mai multe bidoane cu apă potabilă. Am împachetat şi lucrurile noastre de preţ: hărţi, acte, bijuteriile de aur ale mamei, telefoanele. După care am fost gata de plecare. Ne-am înghesuit cu toţii în maşină. Bunicii mei au găsit locuri la

unchiul Adil şi la mătuşa mea. Toţi locuitorii din Kocho au procedat asemenea nouă şi acum se găseau într-o maşină asemenea. Vom pleca din sat în coloană, îndreptându-ne spre nord, în speranţa că vom ajunge până la munţi. Cumva.

– Dacă întâlniţi pe drum luptători ai SI, scoateţi steagul alb pe fereastră, ne instrui tata.

Apoi, coloana se puse în mişcare. Primele maşini o luaseră deja spre ieşirea din sat, când primarul, care o pornise împreună cu noi, primi un telefon. Era de la Mohammad Salam, un bărbat cu foarte multă influenţă la noi în zonă, căruia îi spunea şi *emirul*. El controla mai multe localităţi din regiunea noastră, printre care şi satele yazidite Tilbanat, Tel Qihasab, Hatemiyah şi Kocho. În cadrul vizitelor sale sporadice, îl văzusem şi eu în persoană: era un bărbat înalt, slab, cu un cioc ascuţit, care purta mereu straie arabe tradiţionale. Fiindcă piciorul stâng îi era paralizat, şchiopăta. Cu toate acestea, îmi inspira frică. Aşadar, acest om îl sună pe primarul nostru, tocmai când ne îndreptam spre ieşirea din sat.

– Întoarceţi-vă imediat! ordonă el. Nu aveţi voie să plecaţi în niciun caz sau veţi plăti cu viaţa. Am ajuns la o înţelegere cu oamenii SI-ului: nu vă vor face nimic dacă rămâneţi acolo unde sunteţi.

– Ce garanţii ne oferă?

– Aveţi cuvântul meu că sunteţi în siguranţă în Kocho, zise Salam. Deci, spune-le tuturor locuitorilor să se întoarcă. Oricum, nu aţi ajunge prea departe: SI-ul a instituit pretutindeni puncte de control. Dacă plecaţi, vor deschide focul asupra convoiului vostru. Asta e ceea ce am vrut să vă transmit.

Primarul făcu un semn prin care toate maşinile să oprească. Unele plecaseră deja, după cum am spus.

Între cei care plecaseră se aflau şi unchiul Adil şi mătuşa Hadia. Dar majoritatea erau încă în sat. Tata şi ceilalţi bărbaţi coborâră şi-l ascultară pe primar. Noi am rămas în maşini, în timp ce ei se sfătuiau cu acesta. Printre bărbaţi domnea neînţelegerea, dacă să se bizuie sau nu pe cuvintele arabului: mulţi nu-l considerau a fi de încredere. Unul dintre ei sună în satul yazidit Hatemiyah şi se interesă care era situaţia de acolo: locuitorii spuseră că şi lor le promisese Salam siguranţa, în cazul în care vor rămâne pe loc.

– Nu pot face nimic altceva, decât să-i reproduc cuvintele, zise primarul. Decizia trebuie să o ia fiecare familie în parte.

Dinspre strada principală se auzeau zgomotele unei lupte. De bună seamă că se trăgea asupra maşinilor care deja plecaseră. Câteva dintre ele reveniră în sat. Aveau găuri ale unor împuşcături în caroserie.

Tata se întoarse cu un chip întunecat.

– Coborâţi. Rămânem aici, zise el.

Luptătorii SI-ului formaseră un cordon de asediu în jurul satului. Împreună cu o parte din vecinii noştri arabi, aveau grijă ca nimeni să nu părăsească zona. Câţiva arabi încercară să se furişeze pe jos, pe timp de noapte, pe lângă punctele de control. Cei mai mulţi dintre ei se întoarseră cu răni înapoi în sat. Era imposibil să treci de bariere în grupuri mai mari sau chiar cu familia. Ne-am transformat casa într-o fortăreaţă de îndată ce-am ajuns din nou acasă. Tata, mama, cei doi fraţi mai mari şi cu mine am stat de pază pe rând sus pe acoperiş. Aveam mereu la îndemână armele noastre, iar sacii de ciment au fost dispuşi astfel încât să ne

[illegible] adăpost în cazul unei lupte. De-acum aşteptam un [illegible]. Altfel de ce să ne fi încercuit aşa? Ce voiau de [illegible]?

La două zile de la tentativa noastră eşuată de a fugi, [illegible] o delegaţie de arabi la noi în sat. Nu erau oameni [illegible], ci musulmani din satele învecinate Gheravan, [illegible] şi Pisik, aproximativ o duzină. Printre ei şi Salam, [illegible] care ne sunase. Mergeau cu nişte furgonete prin sat şi îi [illegible] pe toţi bărbaţii la locul de adunare din piaţă.

Am ajuns la un acord cu luptătorii Statului Islamic, [illegible] Salam. Nu vă vor ataca satul. Însă pentru asta, trebuie [illegible] vă predaţi armele. Aceasta este condiţia.

Nişte şoapte nemulţumite străbătură mulţimea.

De ce să ne predăm armele? întrebă primarul. Noi suntem oameni paşnici. Avem nevoie de armele noastre doar pentru a ne apăra casa şi grădina.

Dar Salam nu lăsă loc de negocieri.

Vom merge acum din casă în casă şi vom strânge toate puştile, anunţă el. Vă sfătuiesc insistent să vă predaţi toate armele. Altminteri tratatul nostru de pace nu mai este valabil, iar Kocho va fi atacat în următoarele douăzeci şi patru de ore. În cazul în care cineva ascunde arme în casă sau refuză să le predea, periclitează astfel soarta tuturor celorlalţi; întregul sat va plăti pentru asta.

Puţin mai târziu, oamenii lui Salam veniră în faţa casei îmbarcaţi în furgonete. Tata le dădu kalaşnikovurile noastre – pe toate trei. Nu voia să rişte deloc.

– Nu trebuie să vă fie teamă, subliniară bărbaţii în timp ce le puneau pe platformă. Noi suntem musulmani şi oameni de onoare: ne vom ţine de cuvânt. Bazaţi-vă pe noi.

– Un tratat de pace este în orice caz mai bun decât un atac, zise tata – şi se străduia de bună seamă să o creadă el însuşi.

Pentru el, ca soldat, fusese dintr-odată un şoc teribil să rămână fără armă. Era un fel de capitulare. Cu toate acestea, încercam să ne convingem că poate acest pas ne va aduce din nou liniştea pe care ne-o doream atât de mult.

Doar mama rămânea sceptică.

– Nu e nicio garanţie pentru asta. Aceşti oameni sunt în stare de orice. Nu aţi văzut cum s-au comportat cu sărmanii oameni din Sinjar?

Făcea referire la una dintre rudele noastre, care îşi pierduse viaţa în timpul luptelor. Şi la mulţi alţii, care se refugiaseră în zona munţilor. Televiziunea irakiană relatase că aceştia erau captivi acolo, fiindcă totul era încercuit de luptătorii SI-ului. Asta mi-o imaginam ca pe ceva absolut îngrozitor. Fiindcă din excursiile mele cu Delan ştiam că platoul de sus era asemenea unui peisaj selenar: nu erau nici copaci care să ofere umbră, nici animale, nici apă pe care să o poţi bea. Niciun om nu putea rezista acolo prea mult timp. Cei de acolo se vor înfometa, dacă SI-ul nu îi va lăsa cândva să coboare. Spre deosebire de ei, nouă ne mergea încă bine aici în sat, îmi ziceam eu. În orice caz, atât timp cât ne ajungeau alimentele. Fiindcă de la asediu nu mai venea în sat niciun negustor, magazinele rămaseră închise şi mama începuse deja să raţionalizeze ceea ce mai aveam. Însă, din fericire, mai era grădina noastră. Ea dădea vara aşa de multe fructe, încât le-am fi putut vinde. Dar firește că nu o făceam: le-am fi oferit în dar rudelor şi vecinilor noştri, celor care rămăseseră cu noi în sat. Evin mă ajută cu recolta de zucchini şi primi cadou două bucăţi. În timp ce stăteam

la noi în grădină, ne gândeam la prietena noastră comună [illegible]. Nici Evin nu mai primise vreo veste de la ea încă de la începutul conflictului, atunci când plecase împreună cu întregul ei clan.

Crezi că au reuşit? am întrebat-o eu. Oare îi merge bine Nureî?

Mi-aş dori să dea de veste.

Şi de mătuşa Hadia şi de unchiul Adil ne făceam griji: să fi fost maşina lor printre cele care au ajuns sub focurile lui ISIS? Nici nu au făcut cale întoarsă şi nu ştiam dacă au ajuns. Nu ştiam dacă trebuie să o interpretăm ca pe un semn bun sau rău. Să se fi aflat ei şi copiii lor între timp acolo sus în munţi?

După zile întregi de nesiguranţă, Hadia a sunat-o, într-adevăr, pe mama. Radia din toată fiinţa când îi auzi vocea.

Am fost extrem de îngrijoraţi, zise ea. Unde sunteţi?

Mătuşa îi povesti că ea, Adil şi copiii s-ar fi salvat împreună cu un grup mare de refugiaţi în apropiere de izvorul Solar. Acesta era un loc în care familiile se întâlneau, în vremurile bune, pentru picnicuri. Sute de maşini cu refugiaţi yazidiţi s-ar fi aflat deja acolo. Fiindcă Solar reprezenta o fundătură: mai departe nu mai ajungeai cu maşina. Puteai merge doar pe jos, pe platou, un deşert de pietre fără apă şi hrană. Când auziră că trupele SI erau pe urmele lor, oamenii continuaseră să urce mai sus.

– Spune-i lui Aziz să dea de ştire armatei, o rugă Hadia pe mama. Trebuie să ne salveze de aici de sus.

– Da, răspunse mama slab.

Nu voia să o descurajeze pe mătuşa mea. Dar era complet depăşită de această rugăminte. Pentru că fiecare om care mai prindea ştirile la televizor ştia că nici luptătorii peshmerga,

nici armata irakiană nu puteau ține în frâu înaintarea SI-ului. Între timp, teroriștii ocupaseră și orașul de importanță strategică Makhmur, aflat între Mosul și Kirkuk, și se aflau la douăzeci de kilometri de Erbil. Probabil că vor cuceri întreg Kurdistanul. Cine să se mai gândească, în această situație, la noi, oamenii din munții Sinjar?

– Îi voi transmite lui Aziz, îi promise ea totuși Haidei. Mai rezistați încă puțin.

După discuție, mama era convinsă că rudele noastre au făcut o greșeală prin fuga lor precipitată.

– Uite, Farida, în ce situație înfiorătoare se află, îmi zise ea. Față de ei, noi avem șanse mai bune acasă.

Și eu priveam lucrurile la fel. Până în momentul în care arabii sosiră din nou în Kocho. Ca și la prima lor „vizită", ei au venit în sat cu două furgonete și au strâns toți bărbații la o adunare.

– Ce mai vor acum de la noi? întrebă tata, în timp ce, după cum i se ordonase, se îndreptă spre locul adunării împreună cu Delan și Serhad. Scenariul nu lăsa loc de vești bune: spre deosebire de săteni, care își predaseră cu toții puștile, arabii erau înarmați până în dinți.

Salam îi lăsă pe tovarășii săi să-l ajute să urce pe platforma furgonetei sale și se poziționară astfel încât toți să-l poată vedea. Apoi își îndreptă cuvintele spre oamenii din sat. De această dată, adoptă un ton aproape împăciuitor, acela al unui predicator:

– Am venit azi aici pentru a vă invita să credeți în singurul și adevăratul Dumnezeu, zise el și așteptă reacția yazidiților.

Câțiva dădură din cap și începură să vorbească în șoaptă între ei. Dar niciunul nu se încumeta să protesteze cu voce

bine, având în vedere că oamenii lui Salam aveau armele îndreptate asupra lor.

— Știm că sunteți adoratori ai diavolului, continuă arabul. Aceasta este un sacrilegiu inacceptabil: niciun om pe lumea asta nu are voie să-l adore pe Satana sau pe Melek Taus, cum îl denumiți voi. Trebuie să vă lepădați de această superstiție și să îmbrățișați în locul ei islamul. Doar astfel vă poate fi salvat sufletul.

Mai vorbi o vreme și lăudă slava credinței sale.

— În statul nostru islamic nu tolerăm necredincioșii, zise el într-un final. Vă dăm trei zile să vă decideți. Altminteri... Făcu o pauză amenințătoare... altminteri vă vom trata așa cum trebuie tratați toți necredincioșii.

Salam nu explică pe larg ce anume voia să spună prin această amenințare. Dar oamenii din sat se temeau de ce era mai rău. Știam doar cum s-a comportat SI-ul cu creștinii din Mosul și cu yazidiții din satele învecinate: cei de alte religii nu aveau loc în „statul" fanaticilor.

Tata veni preocupat acasă. Ne chemă pe mama și pe mine în camera de zi și ne povesti cele întâmplate.

— Salam ne cere să devenim cu toții musulmani, zise el. Fiecare bărbat și fiecare femeie din sat trebuie să îmbrățișeze islamul în mod public. Vor reveni în trei zile și până atunci trebuie să ne decidem.

În trei zile! repetă mama, ca și cum tata tocmai i-ar fi spus că vine sfârșitul lumii. Ne privi, pe mine și pe frații mei, și începu să plângă. Doar trei zile.

Da, zise tata și povesti că discutase deja chestiunea cu alți bărbați de la noi din sat. Cu toții erau de aceeași părere, că trebuie să găsim o modalitate de a părăsi satul. Câțiva dintre noi au vorbit deja la telefon cu yazidiții din satul

învecinat Hatemiyah: şi ei au fost puşi în faţa aceleiaşi decizii de către SI – şi plănuiau, de asemenea, să fugă pentru a nu-şi trăda credinţa. Fiindcă un lucru era cert: Nu-l vom renega pe Domnul nostru Melek Taus niciodată! zise tata. Niciodată. Cum de-am putea noi să-i abjurăm slava divină? Noi suntem poporul său, fiii lui Adam. Aşa ne-am născut. Mai degrabă vom accepta moartea şi exilul.

– Sunt lucruri care au o valoare mai mare decât viaţa pământească, îi întări mama cuvintele.

– Religia e cel mai important lucru, copii, repetă tata. Nu uitaţi asta! Indiferent ce fac cu noi. Nu uitaţi niciodată principiile noastre morale: respectaţi bătrânii. Nu vă lăsaţi inimile cuprinse de sentimente precum invidia sau gelozia. Nu încercaţi niciodată să vă răzbunaţi.

Apoi am ieşit cu toţii afară, ne-am întors chipurile către soare şi ne-am împreunat mâinile. Tata ne conduse rugăciunea.

– Amin, amin, amin, zise el. Lăudată fie religia noastră. Dumnezeu va ajuta religia noastră să supravieţuiască.

– Amin, amin, amin, am murmurat la rândul nostru.

Simţeam cum energia soarelui mă pătrunde şi în acea clipă eram absolut sigură că decizia noastră era cea corectă.

Primarul nostru îi informă pe Salam şi pe oamenii lui că nu vom deveni musulmani.

– Ne-am sfătuit în sat şi am ajuns la concluzia că nu putem renunţa la religia strămbunilor noştri, le zise el, vă rugăm să daţi dovadă de înţelegere.

– Ei bine, răspunseră arabii. Vom transmite mai departe decizia voastră conducerii Statului Islamic. Nu v-am vrut decât binele.

– Putem spera la milă?

Asta o va decide califul.

Nu există o constrângere a religiei, cită primarul din [illegible] de a doua sură a cărții lor sfinte.

Dar ei nu vrură să o audă.

Știm și noi ce scrie în Coran, ziseră ei. Ne pricepem mai bine la asta decât voi.

Și satul Hatemiyah refuză trecerea la islam. Încă din acea [illegible] locuitorii reușiră să se furișeze pe lângă punctele de control. C'eea ce fu pentru arabii care îi păzeau extrem de [illegible] erau foarte furioși că yazidiții din Hatemiyah au [illegible]. În plus, au aflat că și noi, cei din Kocho, aveam de gând să facem ceva asemănător. Ca pedeapsă și ca măsură de precauție, au strâns cercul din jurul satului nostru și mai mult. Kocho a fost închis din toate părțile: la toate ieșirile din sat stăteau acum bărbați din satele vecine, care ne împiedicau să facem chiar și un pas în afara satului. Fuga devenise imposibilă.

Singura noastră speranță era ca războiul să-și schimbe complet cursul, după ce Statele Unite ale Americii sprijineau acum din aer luptătorii peshmerga, bombardând pozițiile Statului. Puternica armată de la celălalt capăt al lumii reuși să creeze în nord un coridor de scăpare pentru oamenii sărmani, care se salvaseră pe muntele Sinjar – și care, acum, după o săptămână de asediu, erau la capătul puterilor. Luptătorii peshmerga și PKK-ul ajutau împreună la evacuare.

Vedeți? Nu trebuie să ne pierdem curajul, zise tata. Cu siguranță că ne vor veni și nouă în ajutor.

Însă această speranță se dovedi înșelătoare. În timp ce rudele noastre au fost salvate în cele din urmă după o săptămână de martiriu, lumea părea să fi uitat de Kocho. C'hiar dacă primarul nostru a adresat mai multe petiții de

salvare guvernului din Bagdad şi organizaţiilor internaţionale, salvarea nu a venit de niciunde. Poate că se diminuase comunitatea noastră de 1 700 de suflete de la începutul conflictului până acum la 1 300 de persoane şi poate că era pur şi simplu prea mică, pentru a mai suscita interesul cuiva. În orice caz, nimeni din afară nu luă act de catastrofa care urma să se petreacă aici.

Drama avu loc în data de 15 august 2014. Nu voi putea uita niciodată acea zi. Începuse, de fapt, la fel ca oricare altă zi de august: cu un răsărit minunat. Pentru a-l onora într-un mod corespunzător, familia mea era deja pe acoperiş. Ne-am început rugăciunea de dimineaţă.

Puţin mai târziu am rămas acolo singură. Şi atunci le-am văzut: treisprezece vehicule se apropiau de satul nostru. Nu erau acele furgonete rablagite cu care veniseră arabii la noi, ci maşini blindate noi, albe, pe a căror platformă era montat armament greu, de război. În fiecare dintre ele erau soldaţi ai SI, îmbrăcaţi în negru. Mi-am reprimat un strigăt. Cuprinsă de panică, am alergat în casă şi l-am anunţat pe tata.

– Vin, vin! am strigat. Vin să ne omoare!

Mama şi fraţii mai mici se molipsiră de la isteria mea şi începură să plângă.

– E adevărat? întrebă mama. I-ai văzut?

– Da, vin din direcţia Mosul. Arată la fel ca şi cei care au atacat în ultima vreme toate celelalte oraşe. Dar noi suntem doar un sat!

Tata alergă pe acoperiş, încercând să-şi facă o idee el însuşi despre situaţie. Între timp, vehiculele albe ajunseră în mijlocul satului şi se poziţionaseră la toate intersecţiile importante, precum şi pe celelalte drumuri.

— Da, fiţia sunt oamenii SI-ului, îmi întări tata bănuielile. Au venit pentru a ne jefui. Ne vor lua tot ceea ce deţinem, apoi ne vor ucide-o şi cu creştinii.

Am aşteptat încordată să văd ce se va întâmpla. Ne era o teamă cumplită. Deşi tata şi ceilalţi doi fraţi mai mari, Mehmet şi Delan, încercau să nu o arate faţă de noi, bănuiau că ne mai rămân ultimele minute sau ore, pe care aveam să le petrecem împreună la noi acasă.

După-amiază târziu, conducerea SI-ului ne transmise ca toţi locuitorii din Kocho trebuie să se prezinte la ora douăsprezece fix în clădirea şcolii.

— Să vă luaţi cu voi toate obiectele de valoare, striga un grup de luptători, care alerga pe străzi şi ducea vestea din casă în casă.

— Tot ceea ce aveţi şi reprezintă o valoare: bani lichizi şi bijuterii de aur. Telefoanele mobile. Dar şi buletinele şi cardurile de credit. Aduceţi tot.

Tata simţea că are dreptate sau cel puţin aşa se prefăcea.

— Vedeţi, zise el. Sunt tâlhari. Hoţi obişnuiţi. Şi vecinii noştri arabi îi ajută, fiindcă sunt invidioşi pe tot ceea ce avem noi.

— Le vom da tot ce avem, zise mama. Apoi o să ne lase în pace, nu-i aşa?

Dacă nu mai e nimic de luat, îşi vor pierde repede interesul în ce ne priveşte, o asigură tata.

Însă nu părea deloc convingător. Ştiam că îşi făcea griji, mai ales din cauză că era soldat în armata irakiană. Firește că în acea zi nu purta uniformă. Dar în cazul în care SI-ul ar fi aflat despre asta, se putea solda cu o tragedie pentru el. Trebuia să se aştepte la orice.

– Aveți grijă de voi, zise tata grav. Și nu uitați ce v-am învățat: religia este cel mai important lucru din viața noastră.

– Bineînțeles, tată.

– În orice caz, terminați-vă studiile, ne sfătui el pe mine și pe frații mei mai mici. Și în cazul în care mi se va întâmpla ceva: ascultați de mama voastră. Voi trăi mai departe prin ea.

Mi-au dat lacrimile.

– Ce tot spui, tată?

– Absolut nimic. Doar nu o să se întâmple nimic, mă liniști el.

Am împachetat tot ceea ce aveam. Cele trei telefoane mobile, bijuteriile de aur ale mamei, cheile de la mașină, banii noștri și pașapoartele. Apoi am pornit-o spre școală. Eu cu tata în față, după care veneau Delan și Serhad. Mama îi ținea pe cei doi frați mai mici ai mei de mână. Știu exact ce am purtat în acea zi: o bluză neagră și o fustă lungă, maro. În plus, îmi înfășurasem în jurul capului o cârpă maro. Era o îmbrăcăminte de doliu, fiindcă atât de multe rude ale noastre fuseseră ucise în Sila și în Sinjar. În plus, nu voiam ca bărbații musulmani să-mi vadă chipul. Fiindcă ei își obligau propriile femei să poarte voal, poate că vor avea astfel mai mult respect față de mine, îmi spusesem.

Pe drumul spre școală am întâlnit mulți prieteni, vecini și rude. Toate femeile purtau voal. Tuturor li se citea groaza întipărită pe chip. Oameni înarmați ne mânau mai departe și aveau grijă ca nimeni să nu o ia pe un alt drum și să încerce astfel să scape. Încă de departe am văzut fluturând steagul negru al SI-ului, arborat pe clădirea școlii. În curte, ne-au așteptat și mai mulți bărbați cu kalașnikovuri și mitraliere: atât teroriști ai SI-ului îmbrăcați complet în negru, cât și arabi din satele învecinate care îi însoțeau.

[illegible] ne somară să le predăm toate obiectele noastre [illegible] Pregătiseră o masă mare, pe care urma să le [illegible] Acolo stăteau îngrămădite deja tot soiul de bijuterii și bani.

– Dacă nu ne dați tot ce aveți, o să vă omorâm, ne [illegible] el.

Au percheziționat pe toată lumea pentru a se asigura că nu păstrează nimeni ceva pentru el. Ne era așa o frică, încât le am dat totul pe dată.

Apoi ne-au ordonat să intrăm în clădire. Era un sentiment ciudat să intru la școala mea, în aceste circumstanțe. M-am gândit la oamenii pe care îi întâlneam aici în mod obișnuit: amabilul meu profesor de matematică, domnul Siamand, pălăvrăgosul profesor de fizică și, firește, Nura. Îmi trecu deodată prin cap întrebarea: iubita mea prietenă a procedat corect atunci când plecase?

Ne-au împins în casa scării. Au poruncit ca femeile și copiii să meargă sus, la etajul al doilea, iar bărbații să rămână pe loc. Nu înțelegeam deloc ce avea să urmeze. În orice caz, nu voiam să fiu despărțită de tata și de frații mei. Însă nu ne-a mai rămas timp nici măcar să ne luăm rămas-bun. Ultimul lucru pe care l-am mai văzut la tata a fost privirea lui tristă, pe care mi-o aruncă, în timp ce-i ținea de mână pe frații mei mai mari, Delan și Serhad. Această imagine mi-a rămas întipărită pe veci în memorie.

Împreună cu mama și cei doi frați mai mici ai mei, am fost încuiați într-o clasă de sus. Alături de celelalte femei stăteam înghesuite între fereastră și tabla pe care încă mai rămăsese o problemă de matematică din anul școlar care tocmai se încheiase. Toată lumea se văita și plângea. Dar

teroriştii îşi îndreptară puştile asupra noastră şi ne ordonară să facem linişte.

După ce se strânseseră toţi locuitorii satului în clădire, l-am văzut pe Salam cum şchiopăta de-a curmezişul curţii şcolii. Purta aceleaşi haine negre ca şi oamenii SI-ului, de bună seamă, acum era în chip oficial unul dintre ei. Doar barba îi era încă destul de scurtă. Intră în curtea şcolii prin poarta principală, alături de anturajul său. L-am auzit vorbind pe un ton ridicat cu bărbaţii rămaşi jos. Mai târziu am aflat că îi somase din nou să se convertească la islam. Mai întâi în arabă, apoi în kurdă. Voia să fie, de bună seamă, sigur că îl înţelegea toată lumea.

– Dacă deveniţi musulmani, nu vi se va întâmpla nimic, promise el. Cine e dispus să-şi schimbe credinţa poate rămâne în sat. Pe toţi ceilalţi îi vom alunga.

– Ne-am decis să nu o facem, răspunse primarul în numele tuturor.

Bărbaţii îşi murmurară acordul.

– Dar dacă o permiteţi, le voi întreba şi pe femei: ele trebuie să aleagă singure.

I se dădu voie să o facă. Trei arabi îl escortară pe primar la etaj. Chipul său era alb ca varul, atunci când se înfăţişă în faţa noastră şi când începu să vorbească.

– Dacă vreuna dintre voi este dispusă să devină musulmană poate pleca, zise el. Fiecare are acest drept. Îşi poate lua cu sine şi copiii. Sunteţi libere să decideţi.

Dar niciuna dintre femei nu se mişcă de pe loc. Chiar dacă ne era tuturor o frică teribilă de ceea ce avea să urmeze de-acum înainte, trecerea la islam nu reprezenta pentru noi o opţiune. Nici pentru mine. Am auzit răsunându-mi în minte

[illegible] cuvintele tatei: moartea şi exilul sunt în orice caz mai bune decât trădarea propriei religii.

Primarul fu dus înapoi jos. La scurt timp după aceea, am auzit cum a oprit un camion mare în faţa clădirii. Bărbaţii [illegible] în curtea şcolii. Teroriştii urlară în acelaşi timp câteva indicaţii, ţinându-i în şah cu puştile lor. Dacă ar fi încercat careva să fugă, ar fi deschis focul asupra lui. De la fereastră am văzut cum fratele meu Delan fusese obligat să urce, împreună cu ceilalţi bărbaţi, pe platformă. Am avut un presentiment îngrozitor.

– Ce se petrece acolo? Unde îi duc? am întrebat-o disperată pe mama.

Însă ea nu-mi răspunse.

În curând veniră un al doilea şi un al treilea camion, apoi chiar şi câteva maşini particulare, în care au fost urcaţi bărbaţii rămaşi. M-am uitat după tata şi după Serhad, dar nu i mai zăream. Maşinile plecară în toate direcţiile. Printre femeile din clasă se iscă panica.

– Ce înseamnă asta? Ce faceţi cu ei? îi întrebau ele încontinuu pe arabi.

– Îi ducem în munţi, susţinură ei lipsiţi de orice sentiment.

Însă apoi am auzit focuri de armă.

În depărtare, la aproximativ un kilometru de noi, se ridică un nor de praf.

– Îi omorâţi! strigă isteric o femeie tânără cu un sugar în braţe. Îi împuşcaţi!

Oamenii înarmaţi râseră pur şi simplu de ea.

– Bărbaţii voştri sunt nişte câini, zise unul, de aceea trebuie să-i omorâm.

Femeile plânseră consternate şi deconcertate. Se luau cu mâinile de cap. Niciuna nu putea înţelege cruzimea complet inutilă care ni se făcea.

Eu însămi eram şocată, încât nu eram capabilă să vărs nici măcar o lacrimă. Şi mama stătea complet împietrită şi fără să se mişte.

– *Hazu hu al maktub* – aşa a decis Dumnezeu, zise ea. Este soarta noastră. Ne vor ucide şi pe noi, Farida, şi nu putem face nimic.

Capitolul 4

PIAȚA DE SCLAVE DIN RAKKA

Fetele de-o vârstă cu mine stăteau toate laolaltă într-un grup. Bărbații ne triaseră și ne despărțiseră de familiile noastre. Aveau puștile îndreptate asupra noastră, pentru ca nicicuneia să nu-i vină ideea să fugă. Le cunoșteam pe toate; erau prietene, verișoare, colege de școală. Și Evin se afla printre ele. Prin deschizătura voalului pe care și-l pusese în jurul chipului, mă țintuiau doi ochi larg deschiși. În ei vedeam că îi este îngrozitor de frică, așa cum ne era tuturor. Dar nu scotea niciun cuvânt.

Bărbații ne porunciră să urcăm într-unul dintre autobuze. Era un autobuz normal, precum cele obișnuite la cursele din regiunea noastră. De bună seamă, SI-ul capturase mijloacele de transport în comun pentru scopurile lui. Eram convinsă că vom fi pierdute, odată ce vom fi urcat în ele. De aceea am încercat în ultima clipă să scap din mulțime și să fug.

– Stai!

– Nu intru acolo! Lăsați-mă în pace! am strigat.

– Oho, să vezi cum o să intri, zise arabul şi mă împinse brutal cu patul puştii în direcţia autobuzului. Am lovit orbeşte în stânga şi în dreapta. Atunci se înfurie. Bestie mică, zise el. O să-ţi scoatem fumurile din cap!

Împreună cu un alt bărbat, îmi prinseră braţele la spate şi mă duseră în autobuz, în vreme ce urlam şi mă apăram de parcă m-ar fi tras în ţeapă.

– Ce înseamnă asta? le-am strigat. Dacă vreţi să mă omorâţi, puteţi să o faceţi la fel de bine şi aici.

– Dar nu avem de gând să te omorâm, răspunseră bărbaţii şi râseră. Ce risipă mare ar mai fi şi asta!

Trântiră uşa în spatele nostru şi şoferul autobuzului porni motorul. Era însoţit de doi luptători ai SI îmbrăcaţi în negru, care ne-au păzit pe timpul călătoriei. Când autobuzul se puse în mişcare, noi, fetele, eram scoase din minţi de groază. Câteva dădeau înnebunite cu pumnii în ferestre. Altele erau atât de disperate, încât se dădeau cu capetele de geamuri. Preferau să moară, decât să-şi privească viitorul în ochi. Dar nimănui nu-i păsa de chinul nostru. Nimeni nu ne auzea strigând după ajutor.

Am plâns tot drumul. După indicatoarele rutiere am observat că autobuzul mergea în direcţia Mosul.

– Unde ne duc? Ce au de gând cu noi? întrebă Evin printre sughiţuri.

Nu ştiam ce să răspund. Deşi bănuiam ceea ce ne aştepta, nu voiam să spun cu voce tare. La televizor auzisem că SI luase fete din regiunea Sinjarului, pentru a le oferi luptătorilor lui drept soţii. Să ne aştepte cu adevărat această soartă? Ideea era atât de îngrozitoare, încât nici măcar nu puteam duce până la capăt acest gând. Nu, nu se putea întâmpla una ca asta. Era pur şi simplu de neconceput. Aşa ceva vedeai doar

la televizor, nu şi în viaţa de zi cu zi. Evin şi cu mine nu puteam să fi ajuns în situaţia asta.

De îndată ce deschid uşile, o luăm la fugă, i-am zis.

Dar va fi în mijlocul teritoriului controlat de SI.

Găsim noi o cale. Trebuie să încercăm.

Bănuiam că momentul în care se va deschide uşa va fi singura ocazie de a mai scăpa de soarta noastră. De aceea, am implorat-o pe Evin să o facem.

După o vreme, am ajuns în cartierele mărginaşe ale Mosulului. Se lăsase deja întunericul. O coteam de-a curmezişul străzilor, care nu arătau la prima vedere altfel decât le ştiam de la vizitele mele anterioare. Fusesem deja cu mai multe ocazii în Mosul. De cele mai multe ori în compania tatălui meu, care avea câte ceva de rezolvat aici. Însă de această dată erau în mod evident mai puţini oameni pe străzi ca în trecut. Femei nu am văzut, probabil din cauza orei târzii, absolut niciuna. În schimb, erau multe puncte de control, deasupra cărora flutura steagul negru. Acolo erau postate de pază miliţiile, pentru ca nimeni să nu se apropie fraudulos de oraş sau să iasă din el. Curajul îmi pieri: ne găseam într-adevăr în mijlocul noului imperiu al SI. Cum să mai scăpăm vreodată din acest oraş păzit aidoma unei fortăreţe?

Autobuzul mai merse o vreme prin inima oraşului, până când opri pe strada întunecată a unui cartier rezidenţial. Uşa se deschise. Sosise clipa.

– Hai, coborârea! porunciră bărbaţii.

Majoritatea fetelor ezitară. Am prins-o de mână pe Evin şi ne-am năpustit afară.

Acolo ne aştepta deja un grup de bărbaţi înarmaţi. M-am uitat agitată împrejur, pentru a vedea încotro am putea fugi.

Dar ei observară imediat ce aveam de gând să facem şi ne tăiară calea, formând un fel de coridor.

– Pe acolo, zise unul şi ne împinse spre uşa de acces a unei case cu mai multe etaje, aflată la numai câţiva metri depărtare.

Nu exista nicio posibilitate de a o apuca pe un alt drum.

Aşadar, am pătruns în clădire. Părea să fie o casă de locuit absolut normală, însă extrem de încăpătoare. În camere se găseau canapele şi fotolii, pe jos erau covoare; erau până şi cearceafuri şi paturi. Însă toate încăperile erau înţesate de fete. Toate yazidite, de vârsta noastră. Asta mi-o trădau deopotrivă hainele lor, precum şi felul în care vorbeau. Însă ele proveneau din alte sate, din împrejurimile munţilor Sinjar. Că fuseseră şi ele răpite, o puteam recunoaşte foarte bine după starea de deznădejde în care se aflau: câteva se loveau disperate pentru că ajunseseră în această situaţie.

– Daţi-ne imediat drumul, le-am strigat eu bărbaţilor. Vrem să ne întoarcem la Kocho!

Asta li se păru amuzant.

– Dar noi vrem să vă avem, mult mai bine, pentru noi!

– Nu aveţi niciun drept să o faceţi! Duceţi-ne de îndată înapoi la familiile noastre!

– Familiile voastre au murit. Noi suntem acum responsabili pentru voi.

La auzul acestei ştiri, fetele din jurul meu începură să plângă isteric.

– Nu cred un cuvânt din tot ce spuneţi! am strigat.

Şi era adevărat că nu credeam. Eram convinsă că bărbaţii nu vor decât să ne intimideze, pentru a ne supune: dacă

ne-am fi pierdut orice speranţă, ar fi fost mult mai simplu pentru ei să ne controleze.

Nu-i asculta. Toate astea sunt nişte minciuni sfruntate, am consolat-o eu pe Evin.

Şi dacă nu sunt? Nu ai auzit împuşcăturile când eram încă în şcoală?

Bineînţeles că le auzisem.

În război, se trage mereu. Nu ştim ce s-a întâmplat acolo în realitate.

Evin nu părea să fie convinsă.

La urma urmei, americanii sunt de partea noastră. Poate că armata lor e de mult pe drum încoace, pentru a ne elibera.

Tot mai multe fete din Kocho erau îndesate în încăperile şi aşa prea pline. Încetul cu încetul, se adunaseră aproape toate elevele din şcoala noastră în acea casă.

După miezul nopţii au fost aduse şi nişte fete foarte mici: de zece până la doisprezece ani, cărora li s-a permis iniţial să rămână alături de mamele lor. Pe parcursul serii se schimbaseră de bună seamă indicaţiile şefilor, în privinţa acestora care puteau fi tratate ca „femei": la urma urmei, cea mai tânără soţie a profetului Mohammed avusese doar nouă ani la căsătoria lor.

Fetiţele erau complet dezorientate. Erau doar nişte copii şi nu pricepeau absolut nimic din cele ce se petreceau în jurul lor. De la ele am aflat că mamele şi fraţii noştri mai tineri fuseseră duşi în Tal Afar, un oraş situat la jumătatea drumului dintre Sinjar şi Mosul. Se găsea în teritoriile controlate de SI. Asta era o veste bună şi proastă în acelaşi timp. Pe de-o parte, însemna că familiile noastre au fost lăsate, de bună

seamă, în viaţă; pe de altă parte, şi ele erau – la fel ca noi, cele de aici – prizoniere ale SI.

Douăzeci de oameni ne păzeau casa: jumătate din ei se aflau acolo, în faţa intrărilor, cealaltă jumătate ne păzea din interior. În holul de la intrare era un grup întreg, care se uita la televizor. Tocmai se dădeau ştirile de seară din Bagdad.

– În satul Kocho, a fost un masacru, conform mărturiilor unor martori oculari, l-am auzit pe crainic. Se pare că toţi locuitorii satului au fost împuşcaţi.

Mi-a fugit pământul de sub picioare şi am simţit că mă prăbuşesc într-o gaură neagră.

– Nu! am urlat eu şi am început să mă lovesc cu mâinile peste faţă.

Apoi am început să mă smucesc din tot corpul, necontrolat şi fără să vreau. Am făcut un atac de epilepsie. Bărbaţii se întoarseră şi se apropiară, fiindcă li se păreau ciudate mişcările mele. Dar eu nu puteam face nimic pentru a le pune capăt.

– Încetează imediat cu prostiile! i-am auzit strigând de undeva de departe.

Dar vocile lor nu mai ajungeau până la mine. Nimeni nu mai putea să răzbată până la mine. Tumultul care se iscase în jurul meu se petrecea altundeva, într-o altă lume, departe, foarte departe de mine.

Nu îmi mai amintesc exact ce anume am făcut sau nu am făcut. Când mi-am revenit eram întinsă pe jos.

Evin stătea aplecată deasupra mea şi-mi ţinea strâns braţele, lipite de podea. În jurul meu le-am văzut pe prietenele mele de la şcoală, Rania, Ronahi, Mina şi Hanna, cu nişte chipuri foarte speriate. Nu mă văzuseră niciodată în starea asta.

– Am nevoie de medicamentele mele, am şoptit ameţită. Sunt acasă.

Chiar şi paznicii noştri păreau să fie cam derutaţi.

Dacă mai faci o dată asta, îţi dăm una cu puşca, mă ameninţară ei.

Am avut nevoie de ceva vreme pentru a-mi veni în fire complet. Însă atunci îmi reveniră şi amintirile, cu întreaga lor forţă.

E adevărat ce au spus la televizor? Că i-aţi ucis pe taţii şi pe fraţii noştri? E adevărat asta? am strigat eu la oamenii Statului.

Nu, e o prostie, răspunse unul, care, probabil, voia să fie lăsat în pace.

N-o minţi! spuse un altul. Bineînţeles că e adevărat.

Era bărbatul care ne avertizase de la început că familiile noastre erau moarte.

Sunteţi absolut singure pe lume: nu ne mai aveţi decât pe noi. Suntem noii voştri stăpâni.

Fetele din jurul nostru începură din nou să plângă.

De ce aţi procedat aşa cu ei? strigară ele. Lăsaţi-ne cel puţin pe noi să plecăm!

Am avut dreptul să-i omorâm fiindcă erau necredincioşi. Fiindcă aşa stă scris în Coran: „Ucideţi-i pe necredincioşi!"

Şi luaţi-le femeile, adăugă un altul. De aceea, acum ne aparţineţi. Sunteţi prada noastră de război şi putem face cu voi ce vrem: nu aveţi niciun fel de drepturi.

– Asta e o minciună, am răbufnit eu furioasă. Asta e o pură invenţie.

Pur şi simplu nu-mi putea imagina faptul că islamul justifică asemenea nelegiuiri.

– Cunosc mulţi musulmani care pot confirma că nu este adevărat.

– Ba da, e cât se poate de real, insistară ei. Emirul nostru, califul, va decide soarta voastră.

M-am gândit la bărbatul cu barbă, care apăruse în videoclipul la care m-am uitat împreună cu Delan. Pe atunci, încă mai râdeam de aroganţa lui. Acum însă, acest om ne-a distrus întreaga viaţă. Unde era iubitul meu frate acum? Oare mai trăia? Şi tata? Şi Serhad? Unde o duseseră pe mama şi pe cei doi fraţi mai mici?

Evin şi cu mine nu am închis un ochi până dimineaţă. Fiindcă nu era suficient de mult loc pe covoare ca să ne întindem, ne-am sprijinit, epuizate, spate în spate şi ne-am cuprins genunchii cu braţele. Stăteam ghemuite jos, lipite de celelalte fete. Aveam voie să părăsim încăperea doar pentru a merge la toaletă. De fiecare dată când se apropia paznicul nostru, săream în sus, speriate, fiindcă nu eram sigure de ceea ce aveau de gând cu noi în continuare. Şi, firește, ne aşteptam la ce era mai rău.

Cândva, dimineaţa sau la prânz, ne aduceau supă şi orez. Fiecare fată primea o porţie. Dar cele mai multe îşi lăsau farfuriile neatinse. Nici Evin şi nici eu nu voiam să luăm hrană de la cei care ne-au răpit. Beam doar apă. Stăteam pe jos, apatice, şi aşteptam să se întâmple ceva.

La un moment dat, veni un grup de bărbaţi bărboşi şi îmbrăcaţi, asemenea tuturor celorlalţi, în negru. Pe umerii lor se legăna un armament greu. Se zvonea că erau nişte trimişi ai califului. Mergeau ţanţoşi inspectând încăperile şi se holbau la noi fără nicio jenă. Încercam să ne ascundem,

cum puteam, îndărătul voalurilor, pe care le luaserăm cu noi, pentru ca ei să nu ne poată vedea chipurile.

Ce înseamnă asta? Doar nu sunteţi musulmane, strigară ei la noi. De ce vă ascundeţi?

Fiindcă privirile voastre ne murdăresc, murmură tânăra femeie care se ghemuise lângă Evin.

Nu o cunoşteam. Dar era o fată izbitor de drăguţă. Asta o puteai observa chiar uitându-te numai în ochii ei. Bărbaţii îi smulseră voalul – şi fură întru totul orbiţi de frumuseţea ei. Îi porunciră să meargă cu ei. Însă fata rămase locului, ca şi împietrită. Atunci o bătură. Începu să strige şi se feri cu mâinile. În cele din urmă, cei doi bărbaţi o prinseră de subsuori şi o târâră afară din încăpere, în timp ce ea se zbătea cu sălbăticie şi urla după ajutor.

Noi, celelalte, stăteam acolo ca şi hipnotizate şi urmăream scena.

– Porcii ăştia, mormăi Evin şi se puse în faţa mea, pentru a mă proteja.

Îşi mai aleseseră alte câteva fete, foarte frumoase. Păreau să fie interesaţi în special de cele foarte tinere.

Aveţi mare noroc, le ziseră ei. Califul v-a ales ca să-i fiţi mirese.

După care a venit rândul celorlalte. Un bărbat mare, bărbos se proţăpi în faţa noastră. Se comporta aidoma unui contopist.

– Înţelegeţi toate araba? întrebă el cu un puternic accent de Bagdad.

Câteva fete încuviinţară timid din cap. Majoritatea însă nu reacţionară şi-l lăsară nelămurit.

– Taţii voştri l-au înfuriat pe Dumnezeu, zise el. Erau necredincioşi şi s-au rugat diavolului. Din această cauză am fost nevoiţi să-i pedepsim: nu au meritat nimic altceva decât moartea.

Fetele boceau încet.

– Conform legilor războiului şi ale religiei, ne aparţineţi aşadar nouă. Avem dreptul să vă păstrăm ca sclave. Dar am decis să vă dăm o şansă: acelea dintre voi care se decid să se convertească la islam pot deveni, din punct de vedere legal, soţiile războinicilor noştri.

Bărbatul îşi drese glasul:

– Aceasta e singura voastră şansă: deziceţi-vă de superstiţiile voastre! Convertiţi-vă la singurul şi adevăratul Dumnezeu, Allah! Alăturaţi-vă luptei noastre!

Se uită în jur, pentru a verifica efectul vorbelor sale. Însă dacă socotise să vadă vreun interes sau poate chiar un acord, se văzu dezamăgit: niciuna dintre noi nu se mişcă. Ne uitam doar speriate în pământ. Câteva fete, care nu se puteau stăpâni, se smiorcăiau uşor.

– Veniţi la noi, deveniţi musulmane! mai strigă el încă o dată. Întovărăşiţi-l pe unul dintre bărbaţii noştri în Jihad. Deveniţi partenerele acelora care luptă pentru o cauză nobilă: un stat, în care să fie valabile legile islamului. Un stat cu adevărat pios şi corect.

Singurul care se lăsă cucerit de acest apel fu el însuşi. Părea să creadă cu adevărat ceea ce ne anunţa aici, cu atât patos.

– Dacă statul vostru e atât de pios şi de corect, atunci lăsaţi-ne libere! Lăsaţi-ne să mergem la familiile noastre, acolo unde se cuvine să fim! i-am spus.

Ochii îi scăpărară cu răutate în direcţia mea.

– Vă puteţi vizita familiile oricând. Dar mai întâi trebuie să vă convertiţi la islam. Fiindcă în statul nostru nu acceptăm drept cetăţeni decât musulmanii. Cât timp nu o veţi face, nu aveţi nici drepturi cetăţeneşti. În acest caz vă vom trata ca pe nişte sclave. Vă vom vinde la târg.

M-am uitat speriată la Evin. Aceasta îşi lăsă ochii în jos şi dădu discret din cap.

Minte, zise ea. Tot ce spune nu e decât o minciună sfruntată.

Vreţi asta? Cine vrea să ia în considerare o asemenea soartă poate să rămână la superstiţiile ei. Decizia vă aparţine.

Câteva fete începură să vorbească nervoase în şoaptă. Nici eu nu ştiam ce să cred despre cele spuse de bărbat. Era ca şi cum ne-ar fi pus în mâini un cuţit şi ne-ar fi cerut să ni-l înfigem în stomac. Sau în familiile noastre.

– Rostiţi după mine, ne somă reprezentantul SI-ului. *Ashhadu an la ilaha illa'llah* – mărturisesc că nu există niciun alt Dumnezeu în afara unicului Dumnezeu. *Wa ashhadu anna muhammadam rasulullah* – mărturisesc că Mahomed e trimisul lui Dumnezeu.

Niciuna dintre fete nu scosese niciun cuvânt. Priveam în pământ, pentru a scăpa din calea privirii sale furioase.

– Vă avertizez. E ultima voastră şansă!

Mai rosti încă o dată confesiunea de credinţă. Dar, din nou, tăcerea noastră fu deplină.

– Prin asta v-aţi pecetluit soarta, conchise el.

După ce bărbatul plecă, ne-am lipit, speriate, şi mai mult unele de altele.

– Ce o să facă acum cu noi? întrebă îngrijorată o fată. Poate că ar fi trebuit să ne prefacem că ne convertim la islam. Doar așa, de fațadă, vreau să spun.

M-am uitat disperată la ea.

– Ca să ne trezim căsătorite cu un criminal musulman? Cu ucigașul taților și fraților noștri?

– Mai bine mor! îmi dădu Evin dreptate.

– E adevărat: am fi dezonorate pe veci, zise o fată căzând pe gânduri. Dar poate că oricum vom fi.

– Taci! am strigat la ea. Nici măcar să gândești una ca asta nu ai voie. Înainte ca ei să ne atingă, ne vom lua viața.

Am tăcut. Fiecare dintre noi s-a cufundat în propriile ei gânduri, întunecate. Însă un lucru ne-a devenit limpede: în cazul în care vreun luptător SI ar vrea să ne ia de nevastă, viața noastră s-ar sfârși. Am abate rușinea asupra familiilor noastre și am fi excluse din comunitate. Niciun bărbat yazidit nu ar mai dori după aceea să se însoare cu noi. Nu trebuia să permitem să se ajungă la asta. Ne eram datoare nouă înșine, precum și familiilor noastre.

La puțin timp după aceea, două autobuze opriră în fața intrării casei în care eram ținute prizoniere. Bărbații ne împinseră jos pe scări, apoi în fața casei unde făcură din nou un cordon, astfel încât niciuna dintre noi să nu poată fugi într-o altă direcție.

– Haideți, haideți! O porniți din nou la drum, ne mânară ei de la spate.

– Unde ne duceți?

– O să vedeți.

Observând autobuzele, a trebuit să mă gândesc la felul în care fuseseră ridicați bărbații, la care fusesem martoră.

Am rămas împietrită şi nu dădeam niciun fel de semn că intenţionam să mă urnesc de acolo.

Atât timp cât nu-mi spuneţi, nu merg niciunde, le-am spus eu.

Oho, ba da, şi ai să vezi şi cum, zise unul dintre soldaţi şi mă lovi cu puşca lui.

Am urlat de durere.

Vă vom duce înapoi la părinţii voştri, spuse unul dintre colegii săi.

E adevărat? întrebă Evin.

Da, la mamele voastre la Tal Afar.

Râse.

Spune prostii. Vă ducem în Siria, susţinu un altul. Vă vom vinde la târg.

Şi cel de-al doilea bărbat râse, astfel încât nu-mi puteam face iluzii despre cine spune adevărul. Probabil niciunul din ei. Celelalte fete fură cuprinse de panică. Unele încercară să fugă înapoi în casă. Voiau orice, doar să nu plece mai departe.

– Gata cu smiorcăiala! urlă unul dintre bărbaţi. Urcarea!

Ne împinseră cu forţa în vehicule. Ţineam strâns mâna lui Evin, astfel încât am ajuns cel puţin în acelaşi autobuz. Asta mă consolă cât de cât. Indiferent ce aveau de gând cu noi, cel puţin prietena mea îmi era alături. În acea clipă era cel mai important lucru pentru mine.

Am plecat într-o coloană spre vest, spre soarele care apunea şi spre patria noastră: o maşină ne deschidea drumul, o alta închidea coloana. Trei oameni ai SI-ului, de aproximativ douăzeci de ani, fuseseră puşi să ne supravegheze; călătoreau cu noi în partea din spate a autobuzului şi nu ne scăpau din ochi. Nu am lăsat nicio clipă mâna lui Evin.

Mai întâi am ajuns la Tal Afar, locul în care se presupunea că au fost duse mamele noastre. Am fost cuprinse toate de o neliniște plină de speranțe. Poate că totuși tânărul nu mințise? Poate că ne vom revedea familiile? Și Evin era foarte agitată, fiindcă mama și surorile ei s-ar fi aflat, aparent, acolo. Însă autobuzul nu opri, ci își continuă drumul spre Sinjar.

Destul de curând eram la poalele masivului în care se refugiaseră atâtea rude de-ale noastre. Să fi fost și ele duse, între timp, acolo? Voiau poate bărbații aceia să ne lase acolo? Nu ne doream nimic mai arzător! Chiar și sălbăticia acelor munți ni se părea mai bună decât să rămânem ostaticele acelor barbari.

Când am observat că autobuzul nu oprește nici acolo, printre noi se instală din nou neliniștea.

– Opriți! strigară câteva fete. Lăsați-ne să coborâm!

Dar eu știam că nu ne vor lăsa să plecăm de bunăvoie. Așadar, am încercat să sparg fereastra cu mâna. Am lovit-o cu toată forța. Am provocat un zgomot puternic, pe care îl auziră și supraveghetorii noștri. Însă fereastra rămase intactă, iar mâna mă durea cumplit.

Firește că bărbații se înfuriară atunci când realizară ce aveam de gând. Unul veni spre mine și mă lovi puternic în față. Apoi se așeză între mine și Evin, pentru a ne împiedica să încercăm să evadăm. În același timp se străduia din răsputeri să nu ne atingă. Dar și alte fete încercau acum să spargă ferestrele.

– Lăsați-ne să coborâm! strigau ele. Lăsați-ne să murim aici, în patria noastră!

Oamenii SI-ului erau furioşi de-a binelea. Tânărul care se aşezase între mine şi Evin se ridică şi se duse în faţă, prin culoarul de pe mijloc. De acolo îşi îndreptă puşca în direcţia noastră.

Dacă nu încetaţi imediat şi dacă nu faceţi linişte, vă împuşc pe toate, ameninţă el.

Atunci amuţirăm.

Autobuzul îşi continuă călătoria spre vest, în direcţia graniţei ţării, pe care tata o apărase până de curând: graniţa dintre Irak şi Siria. Dar ea nu mai exista, toate posturile de grăniceri fuseseră dărâmate cu buldozerele. Autobuzul nostru trecu mai departe fără niciun fel de control, de orice natură ar fi putut el fi. „Statul Islamic", după cum îşi numeau răpitorii noştri creaţia, se întindea între timp peste mari părţi ale Irakului, dar şi ale Siriei. După cum o spusese şi „califul" în discursul lui din Mosul, teritoriul avea acum, într-adevăr, întinderea unui stat care era mai mare decât oricare altul din regiune. Cum de se putuse întâmpla una ca asta într-un timp atât de scurt? Cu doar două luni în urmă, locuitorii satului nostru nu ştiuseră nici măcar despre existenţa unui grup terorist, denumit SI.

Am mers încontinuu întreaga noapte. Şi chiar dacă eram teribil de obosite, nu ne puteam găsi liniştea: priveam pe geam, încercând să ghicesc indicatoare cu denumirile localităţilor. Voiam neapărat să ştiu unde anume eram în fiecare clipă. La un moment dat, mi-am dat seama că ne apropiam de oraşul Rakka. Metropola situată în nordul Siriei era considerată capitala Statului Islamic. Să fi fost aceasta destinaţia călătoriei noastre?

După un drum de aproape zece ceasuri, am oprit în faţa unei clădiri întinse pe un singur nivel. Era plasată în spatele unui val de pământ, pe care fusese montată sârmă ghimpată. Clădirea era păzită de câţiva luptători ai SI-ului. Şedeau cu pistoale şi cu mitraliere înaintea intrării formate dintr-o poartă mobilă, care se trăgea într-o parte, asigurată cu mai multe lanţuri.

– Prospături! Yazidite proaspete şi tinere! glumi unul dintre soldaţii care păzeau clădirea.

Împreună cu paznicii noştri, ne conduseră pe rând din autobuz în interiorul clădirii. Când am ajuns înăuntru, au trântit uşa în urma noastră şi au asigurat-o din nou cu lanţuri.

Ne găseam într-o hală imensă şi luminoasă.

Erau deja acolo în jur de optzeci de fete, aparent toate yazidite. Câteva dintre ele se întinseseră pe jos şi dormeau. Acum, când veneam noi însoţite de bărbaţi, îşi ridicară voalurile pentru a-şi ascunde feţele. Cu toate acestea le puteam vedea ochii nedormiţi şi plânşi. Hainele le miroseau de parcă nu ar mai fi fost schimbate de multă vreme.

Am recunoscut o tânără, pe care o mai văzusem cândva, în timpul unui pelerinaj în Lalish: chipul ei semăna cu o lună, iar ochii migdalaţi erau de o frumuseţe rară. Familia ei campase pe atunci în apropiere de a mea. Însă asta părea să fie într-o altă epocă. Şi ea mă recunoscu imediat.

– Sunteţi din Kocho, nu-i aşa? zise ea, cercetându-le cu atenţie pe fetele care veniseră odată cu mine.

– Da. Voi?

Rosti numele unui sat, care se afla la poalele munţilor Sinjar.

– Ne-au prins pe când voiam să ne refugiem în munţi, zise ea. Ne gândeam că, poate, Kocho o fi fost cruţat.

Nu. Aşa păreau mai întâi să stea lucrurile: am primit o garanţie de siguranţă. Dar în urmă cu două zile, ne-au atacat orbii.

– Noi am fost aduse aici de mai bine de o săptămână.

– Ce se întâmplă aici?

– Aici e un soi de închisoare, zise fata şi se opri.

Ştiam foarte bine că nu spusese totul.

– Dar nu e o închisoare obişnuită. Scot mereu fete de aici.

– Cine le ia? Şi unde le duce?

– Oamenii SI-ului. Vin în fiecare zi.

Ne vând, rosti o altă fată ceea ce prima nu putea spune.

Am amuţit. Fetele care veniseră cu mine începuseră din nou să plângă, atunci când auziră una ca asta. Câteva dintre ele încercară, în disperarea lor, să spargă uşa. Bărbatul SI-ului din Mosul nu pronunţase o simplă ameninţare, atunci când le anunţase că le va vinde: târgul de sclavi se găsea tocmai acolo, în acea hală.

Evin se temea deja că aş putea avea un nou atac de epilepsie. Mă ajută să mă aşez şi îmi făcu aer.

– Cum de ne pot face aşa ceva? Cine le dă dreptul? Ăştia nu sunt oameni, sunt monştri, zise ea. Însă, cândva îşi vor primi şi ei pedeapsa.

Evin mă luă în braţe, mă mângâie pe păr şi încercă să mă consoleze. Mă liniştea aşa cum o face o mamă cu un copil supărat. În acea clipă, am priceput că ea era singura familie pe care o mai aveam: nimic, în afară de Evin, nu mai rămăsese din vechea mea lume. Aveam sentimentul că voi muri dacă mi-o vor lua şi pe ea.

– Îmi promiţi că rămâi cu mine? am rugat-o.

Evin îmi dădu cuvântul că o va face.

– Voi avea grijă de tine, zise ea.

Noua noastră închisoare consta, în mare, din hala în care ne petreceam majoritatea timpului. Alături mai era o cameră ascunsă, plină cu rafturi goale, un birou asemenea unui salonaş cu o canapea şi covoare, o baie destul de mizeră cu o chiuvetă şi o toaletă, precum şi o curte interioară mică, împrejmuită cu sârmă ghimpată. Singura fereastră se găsea în salon; era prevăzută cu zăbrele de fier. Îndărătul ei puteai vedea Eufratul curgând. De aceea, bănuiam că acea clădire fusese folosită înainte drept depozit: poate că aici fuseseră depozitate mărfuri care erau apoi trimise mai departe cu vaporul. Poate că SI-ul îl alungase pe proprietar. Sau poate că el părăsise locul pentru a fugi din calea războiului civil. Nu o ştiam. Ştiam însă doar că acum noi eram marfa pe care o vindeau acei bărbaţi. Clădirea de la marginea oraşului Rakka, asta am priceput-o repede foarte limpede, era depozitul central şi locul de încărcare a mărfii, destinat femeilor yazidite.

În dimineaţa de după sosirea noastră, supraveghetorii noştri ne aduseră sandviciuri cu brânză şi apă, iar noi eram prea înfometate, prea deshidratate şi prea slăbite pentru a le refuza. Ne-am potolit setea şi am înfulecat mâncarea cu lăcomie. Fiindcă aşa e organismul uman: în cele din urmă îşi doreşte să supravieţuiască şi atunci laşi şi mândrie, şi tot deoparte.

Apoi au venit primii clienţi. Încă de departe am auzit zgomotele motoarelor de la maşinile, care se apropiau de casă

şi care parcară în faţa valului de pământ de afară. Fetele care erau de mai multă vreme prizoniere îşi înfăşurară imediat voalurile în jurul capetelor. Evin şi cu mine le-am urmat exemplul. Auzeam cum de afară, în faţa intrării, cei care ne supravegheau salutară alţi bărbaţi. Deschiseră lacătele şi lanţurile de la poartă şi le dădură drumul înăuntru: era un grup întreg de oameni ai SI-ului, îmbrăcaţi complet în negru. Mulţi dintre ei aveau păr lung şi barbă; unii purtau turbane. Cu toţii aveau asupra lor armament greu şi erau, de bună seamă, binedispuşi.

Aşadar, avem o serie de prospături? se interesă unul dintre ei.

Douăzeci şi şapte de yazidite tinerele, care au ajuns noaptea trecută, confirmă acela care era cel mai mare în grad dintre paznicii noştri şi care vorbea cu un accent palestinian.

Clientul privi interesat în jur.

– Şi care sunt?

Toate fetele noi să se grupeze! ne porunci paznicul nostru.

I-am ignorat indicaţiile. Unele dintre noi se întoarseră cu faţa spre perete. Altele încercară să se refugieze în zona din spate a încăperii. Era un gest neajutorat de rezistenţă, fiindcă bărbaţii înarmaţi cu puştile lor nu ne lăsară să ne mişcăm niciun centimetru.

Gata cu nazurile, făcu ordine palestinianul. Vă aliniaţi cuminţi într-un rând. Repede!

Ajutoarele lui ne traseră în mijlocul încăperii şi ne smulseră voalurile de pe cap. Ne-am împotrivit şi am urlat. Dar ei ne bătură atât de brutal, încât am amuţit. Intimidate, am rămas locului, acolo unde ne puseseră bărbaţii.

– Şi ridicaţi-vă frumos căpşoarele în sus, ne ordonă palestinianul şi îi trecu prietenei mele arătătorul pe sub bărbie, pentru ca ea să o ridice şi mai mult.

– Şi acum, arată-mi şi mâinile, ceru el.

Ea îşi întinse spre el mâinile, tremurând, împroşcându-şi palmele uşor în sus, astfel încât să amintească puţin de ţinuta noastră din timpul rugăciunilor. Priveliştea mă întristă în mod deosebit.

– Da, foarte bine aşa, o lăudă el. Şi acum, aşezaţi-vă astfel toate! La urma urmei, vrem să vă vedem *bine*.

Niciuna dintre noi nu mai opusese rezistenţă. Bărbaţii treceau printre rânduri şi ne cercetau cu atenţie, una după alta. Vorbeau între ei în dialecte diferite: am auzit araba irakiană, bine cunoscută mie, dar şi siriana, precum şi un argou egiptean şi tunisian, pe care le ştiam până atunci doar de la televizor. Un bărbat cu o barbă extrem de subţire şi lungă părea să fie, după vorbă, saudit. Era un grup internaţional. Dar totuşi îi înţelegeam pe toţi.

– Sunt rasate fetele astea yazidite, am auzit zicându-se în apropierea mea.

– Sunt într-adevăr toate încă virgine? a dorit un altul să ştie.

– Sunt necăsătorite. Nimeni nu le-a atins, confirmă paznicul nostru palestinian.

– Aşa cum v-am spus: prospături.

Cei interesaţi dădură mulţumiţi din cap.

– Va trebui să le testăm, pentru a fi siguri, zise unul.

Acelaşi bărbat, un individ mai corpolent, cu obraji rotunzi, roşii şi cu o barbă rară se opri în cele din urmă înaintea mea şi se holbă la mine. M-am ruşinat şi am încercat să-mi

ascund chipul sub părul meu lung. Dar el îl dădu la o parte cu degetele lui aidoma cârnaţilor şi continuă să se holbeze la mine. Privirea îi era nerușinată şi lacomă.

Hei, tu de aici, zise el. Îmi placi în mod special. Câţi ani ai?

N-am răspuns.

Hai, spune odată! Mă înţelegi, nu?

Am rămas împietrită şi mută.

Înţelege araba? se întoarse el spre bărbaţii care ne păzeau.

Dar ei nu ştiau ce să răspundă la întrebare.

Între ele vorbesc kurda. Dar câteva ştiu şi arabă, răspunseră ei vag.

Bărbatul dădu din cap. L-am văzut cum îşi întinde din nou mâna spre mine. Degetele lui îmi atinseră buzele. Inima îmi sări din piept, atunci când încercă să-mi deschidă gura. Aparent voia să verifice calitatea dinţilor. Îmi amintea de târgul de animale din Kocho: aşa verificau bărbaţii de acolo măgarii şi vitele, înainte de a cumpăra ceva.

- Hei, dar eşti cam tipicar, glumiră tovarăşii săi.

Urmând o idee ce se ivi dintr-odată, l-am muşcat cât de tare am putut. Bărbatul urlă şi îşi trase mâna la o parte. Degetul îi sângera.

– Gunoi ce eşti! urlă el. M-ai muşcat!

Tovarăşii săi râseră de el. Însă atunci deveni de-a dreptul furios.

- N-o să mai faci asta încă o dată, fetiţo! urlă el şi-mi dădu cu toată forţa cu patul puştii în burtă.

M-am încovoiat de durere. Dădea mai departe în mine. Apoi am văzut negru înaintea ochilor. Am mai observat cum se instala ameţeala bine cunoscută.

– Atenție, cade, l-am auzit spunând pe unul dintre bărbați.

Dar era deja prea târziu: am început să tremur și chipul meu se transformă în zeci de grimase. Pierdusem controlul asupra mea. Era unul dintre atacurile epileptice: trupul meu se contorsiona în fel și chip, fapt pe care eu nu îl mai percepeam. Lumea din afara mea încetase să mai existe. Conștiința mea se concentra asupra celor interioare.

– E bolnavă, ajunse vocea lui Evin din depărtare până la mine. Nu vedeți că e bolnavă?

Când mi-am revenit, eram întinsă pe una dintre canapelele salonului. O fată îmi făcea aer. Și Evin continua să discute cu bărbatul care mă doborâse.

– Farida e bolnavă, repeta ea. Are nevoie de îngrijiri medicale. Asta trebuie să o știți bine dacă o luați de aici.

Însă bărbatul văzuse deocamdată destule – și își pierduse interesul în ce mă privea. Grupul luă în total cincisprezece fete din Kocho. Evin și cu mine nu ne-am numărat printre ele. Însă mai auzeam strigătele prietenelor noastre, atunci când le legară mâinile și le duseră afară, pentru a le urca în mașinile lor.

La târgul de sclave din Rakka nu era un program bine stabilit. Expoziția de vânzare era deschisă non stop. La orice oră din zi și din noapte veneau bărbați în hală, pentru a inspecta marfa.

Unii își căutau doar niște sclave. Dacă veneau din străinătate, pentru a lupta în Siria, deseori soțiile lor erau prea departe, pentru a se ocupa de ei. Atunci voiau să își facă rost de un înlocuitor pentru acea perioadă. Sirienii, din contră, aveau deja acolo o soție, dar mai voiau încă una sau două

femei, care să o ajute pe aceasta la treburile casnice. În astfel de cazuri, era foarte important ca fetele respective să vorbească araba. Fiindcă ele trebuiau să priceapă indicațiile și să se înțeleagă cu patronul lor.

Alții erau trimiși, pe de altă parte, de șefi, care, deși voiau să se distreze, nu aveau timp să meargă ei înșiși la cumpărături. Sau căutau un „cadou" pentru cineva, căruia îi erau datori cu o favoare. Sclavele erau la mare căutare și ca marfă de schimb. În acest caz, cumpărătorii aveau o grijă deosebită să aleagă fete foarte tinere, care să-i placă șefului lor și care să nu creeze probleme. La urma urmei, nu voiau să riște o „reclamație".

Bărbații își exprimau dorințele și preferințele deschis. Când vorbeau între ei se asigurau deseori reciproc, că aveau dreptul să ne ia drept sclave, fiindcă, nefiind musulmane, nu eram oameni pe deplin. Ei, ca musulmani, erau supraoamenii, noi suboamenii. Și într-un grup, în care toți vedeau lucrurile astfel, ajungeau până și ei după o vreme să creadă că e adevărat. Noi ne străduiam totuși din răsputeri, să le zdruncinăm imaginea pe care și-o făcuseră despre lume.

– Ceea ce faceți nu este corect, le spuneam. Religia voastră nu vă permite să furați și să vindeți femei.

– Doar femeile musulmane sunt sub protecția noastră, răspundeau ei atunci. Necredincioasele ca voi nu au niciun fel de drepturi.

– Dar suntem căsătorite! susțineam noi. Și chiar și în religia voastră este un păcat să vă dați la femeia unui alt bărbat.

– Mint, răspundeau paznicii noştri, cărora nu le plăceau deloc astfel de exprimări, fiindcă le stricau preţurile. Toate fetele de aici,sunt necăsătorite.

– Şi chiar dacă ar fi! zise un bărbat din SI. Dacă soţii lor sunt morţi, avem totuşi dreptul să ni le însuşim.

Ceilalţi erau de acord. Unul susţinea că există o *fatwa* care permitea, aparent, acest lucru. În realitate însă, trebuie să le fi fost tuturor limpede că erau pe cale să comită un delict, fiindcă nici islamul, nici o altă religie din lume nu încuraja comerţul cu femei răpite.

Doar o singură dată ne-a fost dat să vedem că unul dintre bărbaţi îşi dădu la o parte masca. Era un sirian care venise cu prietenul sau colegul lui de la o unitate locală a SI-ului, din Rakka. Ca de obicei, a trebuit să ne aliniem şi să luăm o poziţie de drepţi, pentru ca ei să ne poată privi şi examina din toate părţile. Colegul îşi alesese o fată. Când s-a retras în salon cu paznicii noştri, pentru a negocia preţul, noi am rămas în hală cu celălalt bărbat. Stăteam în continuare înţepenite şi aşteptam ca el să se decidă. Dar acesta se uita fix la noi şi nu părea să aibă niciun fel de intenţii de a se apropia de noi.

– Sărmane făpturi, l-am auzit spunând dintr-odată, atunci când fusese sigur că nu îl putea auzi nimeni în afara noastră. Dacă ar fi după mine, v-aş elibera. Îmi pare atât de rău, că treceţi prin toate acestea!

La început, am crezut că nu auzim bine. Evin, care stătea lângă mine, fu prima care pricepu semnificaţia cuvintelor sale.

– Te rog, om bun, îl imploră ea. Pe mine şi pe sora mea. Este bolnavă. Are nevoie de ajutor.

Am îngenuncheat în faţa lui.

Te rog, salvează-ne! l-am implorat la rândul meu. Vom sluji în casa ta.

Însă bărbatul clătină din cap.

Nu pot să o fac, zise el ruşinat. Nu pot să vă iau cu mine. Familia mea nu ar accepta asta niciodată. M-ar dispreţui dacă aş aduce acasă două yazidite.

Atunci ia-o măcar pe Farida! Ia-o ca servitoare la tine, îl rugă Evin. Ştie să gătească foarte bine şi îi va fi de mare ajutor soţiei tale.

Dar bărbatul clătină trist din cap.

Când se întoarse colegul lui, bărbatul nu mai spuse nimic. Ar fi fost mult prea periculos să-şi dea cu părerea în prezenţa celuilalt. Asta o înţelegeam şi noi, firește. Cu toate acestea, eram incredibil de dezamăgite atunci când el părăsi hala, fără să o ia pe vreuna din noi cu el. Acolo dispărea posibilul nostru salvator. A fost însă singurul din trupă la care am observat o urmă de conştiinţă. Însă pentru noi, fetele yazidite, nu voia să rişte.

Grupul nostru se micşora. În fiecare zi veneau alţi bărbaţi care cumpărau fete şi le duceau de acolo. Nici nu mai ştiu de câte ori a trebuit să ne aliniem înaintea lor, ca aceştia să se holbeze la noi. Timpul dispăruse pentru noi. Încă mai purtam aceleaşi haine ca în prima zi, fiindcă nu aveam nimic de schimb: eu purtam tot timpul bluza neagră şi fusta maro; Evin era îmbrăcată complet în negru. Şi abia dacă ne spălam, deşi, după cum am spus, era o chiuvetă. La ce bun? Nu voiam deloc să mirosim bine sau să fim frumoase, ci să fim cât mai neatrăgătoare pentru ei. Dintre cumpărători, îi uram cel mai mult pe egipteni şi pe palestinieni deoarece făceau neîncetat

remarci obscene. Sirienii erau mai manieraţi, lucru care se datora probabil faptului că mulţi dintre ei nu erau nişte războinici duri ai SI-ului, ci doar nişte simpli executanţi. Se alăturaseră grupului din oportunism, atunci când acesta cucerise nordul Siriei. Dar din păcate nu ezitau să abuzeze de noua lor putere: posibilitatea de a ne cumpăra drept „sclave" reprezenta pentru ei o aventură palpitantă.

Atunci când observam că vreun bărbat se interesa de noi, încercam să-l speriem: începeam imediat să urlu şi să lovesc în jur, de îndată ce mă atingea cineva. Ei trebuiau să ştie pe loc că nu le voi îndeplini de bunăvoie dorinţele. Evin, care îmi era mereu alături, dar care din cauza vârstei nu era la fel de căutată îi avertiza că sunt bolnavă. Ceea ce nu era doar o invenţie: fiindcă nu-mi puteam lua medicamentele, aveam în acea perioadă câteva atacuri grave de epilepsie. De fiecare dată am luat bătaie pentru ele. Dar, cu timpul, paznicii mei pricepură că nu puteam face nimic împotriva lor şi că aveam nevoie urgent de o îngrijire medicală.

– Spune-le bărbaţilor că Farida e sora ta, îi sugeră unul dintre ei lui Evin. Poate că atunci vă iau pe amândouă.

Era limpede că nu voiam să ajungem în „posesia" unuia sau a mai multor infractori nici împreună, nici despărţite. Însă cu cât eram mai puţine fete, cu atât situaţia devenea mai periculoasă pentru noi. La prezentări, era o ofertă din ce în ce mai limitată. Ştiam că nu mai putem împiedica la nesfârşit ca inevitabilul să se producă.

– Trebuie să plecăm de aici, i-am zis lui Evin. Trebuie să găsim o modalitate de a scăpa de aici.

Împreună cu celelalte fete rămase, ne gândeam dacă am reuşi să-i învingem pe paznicii din faţa porţii. Ei bănuiau deja că puneam la cale ceva şi încercau să ne inspire teamă.

Dacă încearcă vreuna dintre voi să fugă, o vom împuşca pe loc, ne avertizau ei.

Cu toate astea, trebuie să încercăm, spuneam eu. Când vor deschide data viitoare poarta pentru clienţi, ne năpustim asupra lor şi îi dezarmăm.

Evin şi celelalte mă priveau disperate.

Şi cum vrei să o facem? Prin poartă au loc cel mult două dintre noi, obiectară ele. Astfel am fi prea puţine pentru a ne măsura cu cei de afară.

Aveau dreptate, îmi spunea creierul meu de matematician: de îndată ce vor ieşi primele fete, vor fi prinse de bărbaţi, înainte ca altcineva să părăsească hala, iar poarta se va închide din nou. Nu avea să meargă. Mă gândeam febril, cum am putea-o face altfel. Nu era oare o altă cale? Am cercetat întreaga clădire, în speranţa că vom găsi o cale de scăpare. Însă singura fereastră era ferecată cu zăbrele solide, iar zidurile din curtea interioară erau prea înalte pentru a ne căţăra pe ele. Nimic. Apoi întâmplarea ne veni în ajutor. Dintr-odată, Evin se năpusti din încăperea învecinată în hală. Părea să fie neobişnuit de veselă şi îşi ţinea mâinile încrucişate la spate.

– Am găsit ceva! anunţă ea.

– Ce anume? am întrebat-o curioase.

– Asta!

Ne arătă triumfătoare un cleşte.

– Extraordinar! Unde l-ai găsit?

– Într-o cutie de carton, în spatele unuia dintre rafturi.

De bună seamă că îl uitase cineva acolo.

Situaţia noastră arăta acum complet diferit: cu un cleşte puteam încerca să spargem lacătele uşii, noaptea când paznicii noştri dormeau. Dar ce se întâmpla dacă se trezeau din cauza zgomotului? Atunci sigur ne-ar fi pedepsit. Era o acţiune periculoasă. M-am mai gândit o dată şi îmi veni o idee mai bună: vom rupe cu cleştele zăbrelele de la fereastra care se afla de cealaltă parte a clădirii. Şi apoi am putea scăpa toate trecând Eufratul.

Era un plan genial. Numai gândul că ar putea avea succes ne ridica moralul. De îndată ce simţirăm că nu mai eram supravegheate, Evin şi cu mine am început să forţăm zăbrelele cu cleştele. Mai întâi, am încercat să le tăiem. Dar erau prea groase. Apoi ne-am concentrat pe a le îndoi într-o parte şi a crea astfel un spaţiu de trecere pe sub ele. Însă era mai greu decât ne imaginaserăm. Metalul se dovedi extrem de rigid şi de robust. Evin îmi aruncă o privire descurajată. Oare să nu ne ajungă, până la urmă, forţa trupurilor noastre ca să învingem duritatea materialului?

– Hai, continuă, am încurajat-o eu. Nu trebuie să renunţăm. Pur şi simplu trebuie să reuşim.

Făceam cu schimbul. Între timp, celelalte fete ţineau sub observaţie uşa de la intrarea în hală, pentru a ne putea avertiza la timp, în cazul în care s-ar apropia paznicii noştri. Am îndoit zăbrelele deja destul de mult, când ele dădură alarma. O fată alergă spre noi.

– Încetaţi imediat, ne avertiză ea. Vin!

Am ascuns în grabă cleştele sub fusta mea şi ne-am dus la celelalte. Deja se auzea zgomotul lanţurilor, iar uşa de metal

ne deschise. Paznicii noştri aduseră doi bărbaţi în hală. Nu voi uita niciodată imaginea lor.

Unul din ei era un luptător al SI-ului din Libia: era slab, mare şi avea o expresie crudă întipărită pe faţă. Purta deopotrivă o barbă lungă, precum şi un păr lung şi neîngrijit, aşa cum era obiceiul la SI. Se numea Abu Afram, din câte am înţeles din comentarii. Mi s-a părut dezagreabil de la bun început. Cel de-al doilea era un individ cu pielea deschisă la culoare şi gras, pe nume Eleas, care provenea din patria mea: era un irakian din Mosul şi nu arăta a luptător clasic al SI-ului, fiindcă era bărbierit şi avea părul tuns scurt. Cu toate acestea, cei doi se purtau ca şi cum ar fi fost prieteni sau colegi, însă libianul era cel care dădea mereu tonul.

Cei doi mergeau ţepeni printre rândurile care, după cum am spus, se cam răriseră între timp. Nu mai eram decât aproximativ patruzeci de fete. Bărbaţii se opreau înaintea mai multora dintre noi. Abu Afram le atingea feţele şi picioarele – pentru „a testa calitatea", după cum spunea el. În special Amna şi Lena păreau să-i placă. Am devenit dintr-odată foarte agitată: voiam să le luăm pe prietenele noastre cu noi, dacă am fi reuşit să fugim în acea noapte. Acest bărbat nu trebuia să le ia.

– Una e mai drăguţă ca alta, îi zise el irakianului. Cum te decizi în cazul ăsta, Eleas?

– Luaţi pur şi simplu mai multe dacă vă este aşa de greu să alegeţi, fură de părere paznicii noştri.

Am observat lăcomia de pe chipurile bărbaţilor; erau încântaţi de propunere.

– Nu-i deloc rea ideea. Mai multe fete îţi vor provoca sigur mai multă plăcere.

Irakianul dădu din cap aprobator.

– Însă atunci ar trebui să mai vorbim încă o dată despre preţ.

– Bineînţeles că în acest caz facem o reducere, îi asigurară paznicii noştri.

Se retraseră în salon pentru a discuta chestiunea, fără ca noi să putem auzi. Am schimbat priviri pline de teamă cu Evin: dacă nu sunt complet orbi, vor observa acum zăbrelele îndoite. Inima părea să-mi sară din piept. Era vreo modalitate să împiedicăm asta? Nu, nu era niciuna. Nu a trebuit să mai aşteptăm mult timp până când şeful paznicilor noştri, palestinianul, se întoarse în fugă în hală.

– Cine a făcut-o? ne întrebă el plin de furie.

L-am privit cu nişte feţe tâmpe şi ne-am prefăcut că nu avem nici cea mai vagă idee despre ce vorbeşte.

– Care dintre voi a încercat să distrugă zăbrelele?

Nimeni nu scoase un cuvânt.

– Dacă respectiva nu iese în faţă, vă voi pedepsi pe toate, zise palestinianul care conducea discuţia. Deci spuneţi odată!

Stăteam cu nişte feţe livide, dar am rămas mute. Ne fixă cu privirea.

– O voi descoperi pe respectiva fată, zise el ameninţător. Şi atunci Dumnezeu cu mila...

Privirea îi alunecă pe chipurile noastre. Îmi era teribil de frică să nu cumva să mă dau de gol. Aşa că m-am uitat în jos. Dar exact asta a fost reacţia greşită: deşi eu eram cea care făcea de obicei atât circ când cineva se apropia de mine, atitudinea mea de acum i se păru ciudată. Mă privi cu mai multă atenţie. Atunci descoperi umflătura de sub fusta mea.

Îmi pipăi fără ruşine şoldurile şi scoase triumfător cleştele de sub haine.

Ia te uită, micuţa noastră nebună, zise el. Ai vrut să faci din nou prostii. De parcă nu am fi avut deja destule necazuri din cauza ta!

Îmi dădu o palmă grea. Capul îmi bubuia. Abia am reuşit să mă mai ţin pe picioare.

Atunci am văzut cum libianul bărbos se îndreptă amenin-ţător spre mine.

A încercat să fugă? Ce dulce! găsi el. Pare să fie o femeiuşcă plină de energie.

Este a dracului, zise palestinianul furios.

Libianul mă privi cu un interes crescând.

Cât vrei pe ea?

Îţi fac un preţ special dacă mi-o iei din faţa ochilor.

Hei, micuţo, mi se adresă el. Vorbeşti araba?

Nu, nu pricepe un cuvânt, răspunse Evin în locul meu. E sora mea... şi e bolnavă pe deasupra.

Însă el nu se lăsă intimidat.

Putem merge împreună, fiindcă trebuie să mă ocup de ea, am auzit-o spunând pe prietena mea.

Eram absolut copleşită de sacrificiul ei: prietena mea fidelă voia să i se ofere pe tavă acestui barbar, pentru a mă proteja! În acelaşi timp, am fost cuprinsă de o imensă tristeţe: dacă ar fi ajuns bărbaţii numai câteva ceasuri mai târziu în închisoarea noastră, atât noi, cât şi celelalte fete am fi fost de mult plecate.

– Foarte bine, atunci vii şi tu! râse Abu Afram.

Ideea de a avea şi mai multe sclave pentru şi mai puţini bani îl transpuse într-o stare de bună dispoziţie. Părea să fie

întru totul extaziat de ideea de a pleca acasă cu un sac plin cu fete.

Paznicii noştri nu voiau decât să scape de noi: erau sătui de Evin şi, mai ales, de mine, veşnica fată-problemă, care le speria clienţii prin atacurile ei de epilepsie.

Astfel că se înţeleseseră foarte repede: Abu Afram ne luă pe Evin şi pe mine, iar colegul lui irakian Eleas, pe Lena şi Amna. După ultimele două avea de gând să trimită pe cineva să le ia mai târziu.

Cu plăcere aş fi vrut să ştiu cât anume plătise pe mine. Însă asta nu am aflat-o niciodată.

Capitolul 5

ÎN SPAȚIUL ÎNTUNERICULUI

Vândută. A durat o vreme până când am realizat ce anume tocmai se petrecuse. Am fost dată ca un animal la târgul de vite. Bărbații care mă răpiseră și care mă ținuseră prizonieră mă vânduseră. Au primit bani pentru că mă dăduseră altor bărbați, care puteau face acum cu mine tot ce voiau. Care mă priveau ca pe proprietatea lor, ca pe „sclava" lor. Și toți cei implicați se comportau ca și cum târgul ar fi fost corect și normal. Cum puteau oare acești oameni să-și justifice faptele în fața lui Dumnezeu? Credeau ei cu adevărat că El le dădea acest drept, așa cum susțineau? Sau că îi va ierta? Eu în orice caz nu aș fi niciodată dispusă să o fac.

Am urlat și am dat din mâini și din picioare, până când îmi legară mâinile cu un voal negru, destinat acoperirii întregului trup, așa cum era, de bună seamă, în statul lor obligatoriu pentru toate femeile. Oricât de mult îmi dorisem în ultimele zile să părăsesc hala, în acea clipă îmi era frică să o fac. Frică de ceea ce va urma.

Am privit-o pe Evin. Și ea avea chipul livid, dar era ca întotdeauna stăpână pe situație. Am strâns ochii atunci

când ne-au împins prin uşă în libertate. Lumina puternică a soarelui după-amiezii de august ne orbi. După ce petrecuserăm aproape două zile închise, nu mai eram obişnuite cu razele mult veneratului nostru soare. Aproape că ni se păreu că ne părăsise. Dar el era acolo. Fără să se observe, m-am închinat în faţa lui şi am spus, aflându-mă în primejdie, o mică rugăciune spre cer: „Dumnezeule, fă ca totul să fie bine. Fă să găsim o modalitate să scăpăm", mi-am spus în gând.

Am trecut de paznicii cu puştile lor mitralieră americane, M16 şi kalaşnikovurile ruseşti. Aceiaşi bărbaţi care ne aduceau dimineaţa pâine cu brânză. Şi uneori o farfurie de orez. Ne-au ameninţat că ne vor împuşca dacă încercăm să evadăm. Şi noi i-am crezut. Dintr-odată am ştiut că toate ameninţările lor erau deşarte: nu ne-ar fi împuşcat niciodată. Pentru ei, eram mult prea valoroase ca marfă. Fusese numai frica noastră cea care ne împiedicase să nu vedem asta.

Rânjiră atunci când am trecut de ei, spre valul de pământ. Aşa i-aş fi pocnit în faţă! De ce mă lăsasem intimidată de ei? Mai bine ar fi trebuit să risc să fiu împuşcată. Şi asta ar fi fost oricum mult mai bine, decât să fiu cumpărată de infractorii ăştia împuţiţi.

Luate la mijloc de Abu Afram şi de colegul său, am ieşit printr-o gaură din gardul de sârmă ghimpată, care fusese întins pe valul de pământ, şi ne-am îndreptat spre parcare. Acolo se afla, printre maşinile militare o alta mai mică, de teren. Trei bărbaţi ne porunciră să urcăm şi să luăm loc pe bancheta din spate. Am ascultat şovăind. Am studiat imediat vehiculul căutând o posibilă formă de a evada. Aveau oare uşile o siguranţă pentru copii?

Crezi că am putea reuşi să sărim în timpul mersului? am întrebat-o încet pe Evin în kurdă.

În acea clipă am auzit sunetul provocat de închiderea centralizată. Dintr-odată, planul acesta era irealizabil; eram captive în maşină.

Hei, aici se vorbeşte doar araba! urlară bărbaţii aflaţi pe scaunele din faţă.

Sora mea nu înţelege araba, îi aminti Evin.

Atunci spune-i să-şi ţină gura!

Am mers de-a lungul şi de-a latul oraşului. Eram surprinsă de forfota mare ce domnea pe străzile din Rakka. Îmi imaginasem mereu capitala terorii drept un loc sumbru, prin care se mişcau doar făpturi întunecate. Indivizi asemenea celui care şedea la volan şi care ne cumpărase. Auzisem de execuţiile care se duceau la îndeplinire aici în public, auzisem de prigoniri. Dar acum, uitându-mă pe fereastră, nu se vedeau sau nu se simţea nimic din atrocităţile care se derulaseră aici.

Existau în continuare multe magazine şi chioşcuri care ofereau spre vânzare alimente, snackuri şi alte articole: cosmetice, electronice, mobilă, îmbrăcăminte, ba chiar şi tricouri ale unor echipe de fotbal puteau fi cumpărate în Rakka, în ciuda ocupaţiei SI-ului. Doar multele steaguri negre cu literele arabe pe ele, emblema organizaţiei teroriste, aminteau cine deţinea puterea aici. Ele fluturau pe acoperişuri şi fuseseră pictate pe zidurile clădirilor. Toate reclamele fuseseră acoperite cu afişe de propagandă ale SI-ului. Aproape toţi locuitorii de sex bărbătesc ai oraşului purtau acum barbă sau cel puţin un început de barbă. Iar din rândurile femeilor care se încumetau să iasă acum pe stradă

nu mai vedeai decât un nor negru de stofă: erau complet acoperite de voal, chiar şi peste ochi.

În rest, totul părea înfiorător de „normal". Viaţa continuă de bună seamă după crime, mă gândeam eu cu amărăciune şi în minte îmi apăru satul natal. Dacă o fi Kocho între timp locuit şi el de musulmani? Dacă şi acolo fâlfâiau steaguri negre şi se strecurau pe străzi femei complet acoperite de voaluri? Poate femeile din satele musulmane învecinate? Nu-mi puteam imagina prea bine una ca asta. Dar nici imposibil nu era: cu siguranţă, cei care ne-au cucerit îşi însuşiseră bunurile noastre.

Am oprit la unul dintre chioşcurile de pe stradă. Cei doi bărbaţi au coborât, au încuiat uşa şi au cumpărat o plasă plină de chipsuri, batoane de ciocolată, apă şi suc de portocale în sticle. Vânzătorul, un bărbat îmbrăcat în civil, se uita curios în direcţia maşinii noastre, în timp ce le îndeplinea dorinţele. M-am gândit pentru o clipă dacă să strig, să-i atrag atenţia asupra situaţiei noastre îngrozitoare. Dar felul lui servil de a fi faţă de Abu Afram mă făcu să mă abţin: de bună seamă, am ajuns la libianul care nu era chiar un membru neimportant al SI-ului. Niciun civil nu ar îndrăzni să intre în conflict cu el doar pentru a ne face nouă pe plac.

Am plecat aşadar mai departe, afară din centrul viu al oraşului, până într-un cartier a cărui denumire era Rabia. Aşa am dedus după indicatoare. Drumul care ducea într-acolo era neasfaltat şi plin de gropi. Chiar şi regiunea în sine îţi dădea o impresie dezolantă: din multele case nu mai rămăseseră decât ruine. De bună seamă, guvernul Assad atacase acest cartier din aer, obligându-i pe cei mai mulţi locuitori să fugă încotro vedeau cu ochii.

În cele din urmă, am oprit în faţa unei case cu mai multe apartamente, din care jumătate fusese distrusă, de bună seamă, de o bombă. Locuinţele rămase pe cealaltă parte erau pline de funingine pe dinafară. Parţial lipseau şi ferestrele. Evin şi cu mine ne uitam una la alta cu nişte priviri pline de presimţiri sumbre.

Unde ne duceţi? îi întrebă prietena mea pe bărbaţi.

Vom rămâne aici peste noapte, răspunseră ei.

Ne-au pus să coborâm şi ne-au condus la cel de-al treilea etaj, unde era, într-adevăr, o uşă care era încuiată.

– Locuiţi aici? întrebă Evin.

– Da, susţinură ei.

Irakianul deschise uşa şi ne băgă într-o locuinţă incredibil de murdară, care se întindea pe două etaje care comunicau printr-o scară. Întreaga pardoseală şi chiar şi treptele erau acoperite de o funingine fină. Doar câteva scaune, resturile unei bucătării şi un morman de gunoaie.

– Ce-i cu asta? întrebă Evin din nou. Ce căutăm aici?

Nu ne puteam imagina nicicum că magherniţa asta ar putea fi casa bărbaţilor. Cu siguranţă că era vorba de o locuinţă ocupată, ai cărei locatari fugiseră din faţa războiului.

– E doar ceva provizoriu, ne asigurară bărbaţii. Mâine vă ducem înapoi la familiile voastre.

Evin şi cu mine am schimbat priviri şi am ştiut de îndată că ne minţeau. Ce aveau de fapt de gând cu noi? Erau negustori de femei care voiau să ne vândă mai departe? Sau voiau să-şi instaleze aici un cuib de dragoste?

Ne-au mânat într-una dintre camere.

– Aşteptaţi aici, ne întoarcem imediat, ziseră ei şi închiseră uşa pe dinafară.

Am auzit cum au coborât treptele şi cum au plecat cu maşina.

– Ce să însemne asta, oare? am întrebat-o pe Evin.

– Nici eu nu ştiu. În orice caz, nu ne putem aştepta la nimic bun de la ei: fie ne vând, fie vor să ne ţină pentru ei.

Se uită la mine cu tristeţe. Ştiam exact despre ce vorbea, fără să o poată rosti: bărbaţii ne vor viola. Nici eu, nici Evin nu aveam idee ce ar putea să însemne asta. Despre astfel de lucruri nu se vorbeşte în societatea noastră cu nişte fete necăsătorite. Ştiam doar că astfel vom fi profanate – şi că nu avem voie în niciun caz să-i lăsăm să ne atingă trupurile. Astfel, întreaga noastră familie ar fi dezonorată, dacă nu am reuşi să o împiedicăm într-un oarecare fel.

– Trebuie neapărat să plecăm de aici, până când nu se întorc, am zis.

– Da, dar cum?

Uşa era încuiată. Cuprinse de panică, ne-am uitat prin încăpere în căutarea unei modalităţi de evadare. Sus de tot era o fereastră îngustă. Nu avea gratii. Dar era prea sus, ca să ajungi la ea fără un scaun sau o scară. Într-un colţ al camerei era o grămadă mare de gunoi. Poate că se găsea ceva pe acolo, cu care să ajungem la fereastră sau să putem sparge încuietoarea uşii. Trebuia să cotrobăim prin el.

– Hai, repede, ajută-mă să mă dezleg, i-am zis lui Evin şi mi-am îndreptat mâinile spre ea.

Începu să tragă de noduri. Însă, fiindcă era la rândul ei legată, îi era imposibil să reuşească. Prin felul în care trăgea, nu a reuşit decât să-mi rănească încheieturile.

– Nu merge, zise ea. Au strâns prea tare nodurile.

– Ba da, funcţionează! am încurajat-o să continue.

– Nu te doare?

– Nici nu simt.

În cele din urmă reuşi, cel puţin, să slăbească într-atât legăturile, încât să-mi pot mişca mâinile cât de cât. Am început să cotrobăiesc prin mormanul de gunoi. Erau în cea mai mare parte obiecte pe care le lăsase în urmă ultima familie care locuise acolo: oale, casete video, cutii de carton goale, un fier de călcat, un circuit de curse de jucărie. Însă am mai descoperit ceva interesant: o rangă de fier, cam la fel de lungă precum o sabie de kebab, dar mai rezistentă şi mai groasă. Presupuneam că era folosită la sobă.

Ia uite, i-am zis lui Evin.

– Ce-i asta?

N-am nicio idee. Dar, poate, reuşim să spargem uşa cu ajutorul ei.

Şi cum să o facem?

Am încercat să împing ranga în crăpătura dintre toc şi uşă. Dar era prea groasă ca să intre. Oricum, măcar intră cât de cât în crăpătura uşii.

– Trebuie să încercăm să creăm o pârghie, visam eu.

Evin mă privi sceptică, atunci când am încercat să împing ranga în sus de pe partea noastră a uşii. Disperarea absolută mă făcea să încerc tot soiul de lucruri lipsite de sens. Firește că uşa nu se mişcă niciun centimetru, doar ranga se îndoi puţin.

În acea clipă am auzit de afară zgomote de motor şi în curând paşi pe casa scării. Bărbaţii se întorceau. Judecând după paşi şi după voci, acum erau mai mult de doi. Tocmai descuiară uşa casei. Am căutat în grabă o ascunzătoare pentru rangă şi am lăsat-o să alunece, fără să mai stau pe

gânduri, în mâneca bluzei mele. Bărbaţii intrară în locuinţă şi depozitară ceva greu în hol. Apoi deschiseră uşa camerei noastre. Erau Abu Afram şi colegul său Eleas, precum şi încă un alt bărbat din SI, care le adusese pe Lena şi pe Amna din fosta noastră închisoare. Cele două stăteau complet speriate în hol. În afară de asta, bărbaţii cumpăraseră covoare şi aşternuturi: noi, dar foarte ieftine. Desfăcură un covor cu înfloriturii roşii-albastre în cameră. Pe cel de-al doilea, irakianul îl cără la etajul de sus.

– Ca să fie mai confortabil pe aici, nu-i aşa, fetelor? zise el jovial.

Bărbatul care le adusese pe Lena şi pe Amna îşi luă din nou rămas-bun. După ce închiseră cu grijă uşa în urma lui, ceilalţi doi ne poftiră, binedispuşi în „bucătărie" – sau, mai bine spus, în ceea ce mai rămăsese din ea. Ne dădură câte o sticlă de suc de portocale, o băutură de bun venit, ca să zicem aşa. De bună seamă că se simţeau siguri că nu aveam nicio şansă de a scăpa. Ne dezlegară chiar şi legăturile, ca să putem bea mai bine. Când Abu Afram observă rănile de la încheieturile mele, zise:

– Ei, ce-i cu asta? A încercat mica noastră sălbatică să facă prostii? O să ţi le scoatem imediat din cap.

Râse.

M-am prefăcut că nu înţeleg un cuvânt. Nici nu m-am atins de sucul de portocale, fiindcă eram convinsă că libianul pusese în băutură droguri, care să ne liniştească. Era ca un pahar de otravă care îţi era adus – şi pe care nu trebuia în niciun caz să-l atingi. În timp ce prietena mea bea cu înghiţituri mici, precaute, mă gândeam disperată ce anume puteam face pentru a scăpa totuşi din acea situaţie.

Fiindcă era mai mult decât evident ce aveau de gând cu noi; buna lor dispoziţie ne confirma cele mai teribile temeri.

După ce Evin şi Amna îşi terminară băuturile, Abu Afram le porunci să meargă la etajul superior şi să-i aştepte pe el şi pe colegul lui. Evin, care stătea foarte aproape de mine, îmi aruncă o privire disperată. Mi se rupea inima; voiam atât de mult să o ajut!

Atunci mi-a venit dintr-odată o idee: am întins mâna la spate şi am lăsat ranga să alunece din mânecă. I-am dat-o prietenei mele pe neobservate, care o ascunse imediat sub voalul ei.

Îi dai una peste cap cu asta, i-am şoptit eu în kurdă.

Nu-ţi face griji, o să-l omor înainte să poată face ceva, răspunse ea tot cu o vocea joasă.

Într-adevăr, bărbaţii nu observară nimic din toată această acţiune.

Hai, hai! Grăbiţi-vă! insista Abu Afram.

Privirea libianului era nerăbdătoare. Îmi dădea impresia unui animal de pradă flămânzit. Aproape că îi puteam mirosi lăcomia de sex. Asta mi se păru înfiorător de respingător: totul, dar absolut totul era dezgustător la acest bărbat.

Evin urcă treptele sus. Probabil că voia să împiedice să i se vadă arma, ranga de fier. Însă cealaltă fată, Amna, rămase locului ca hipnotizată, până când Abu Afram îi dădu o palmă şi o trase cu forţa spre scări. Eleas îl ajută să o ducă sus. Pe faţă îi curgeau lacrimi de furie şi de disperare. Însă, firește că forţa ei nu era suficientă, pentru a li se împotrivi celor doi. Abia o dusese Eleas pe Amna sus, că se şi întoarse înapoi, pentru a ne mâna, pe Lena şi pe mine, în încăperea în care fusesem închisă cu Evin. Acolo se aflau deja pe jos

covorul cel nou şi cearşafurile. Am strâns în mâini sticla mea de suc de portocale, în timp ce intram în cameră.

– Faceţi-vă comode. Ajungem imediat şi la voi, anunţă el.

Apoi încuie uşa pe dinafară şi ne găseam prinse ca într-o capcană. Nu mai era nicio cale de scăpare. Lena şi cu mine nu am schimbat niciun cuvânt. Pe noi două nu ne lega aceeaşi relaţie de încredere care exista între Evin şi mine, de aceea nici nu aveam nimic să ne spunem. Nu ştiam cum îi merge. Însă eu aveam în acea clipă sentimentul că sunt absolut singură pe lume. Pe Lena, care stătea alături de mine pe covor, nici nu o percepeam cu adevărat. Însă cu atât mai mult urletele şi zgomotele de luptă care ajungeau la noi de sus. Draga mea Evin urla de parcă i-ar fi tăiat cineva beregata. Era insuportabil. Voiam atât de mult să o ajut! Dar nu puteam face nimic.

Decisă să pun capăt grozăviilor, am spart sticla de suc de portocale, pe care o luasem din bucătărie, de pardoseala încăperii. Lena mă privea. Credea, probabil, că vreau să folosesc sticla spartă pentru a mă apăra, atunci când vor veni bărbaţii la noi.

– O să-i omorâm, îmi zicea ea – şi-mi arăta că şi ea mai avea sticla asupra ei. Însă eu ştiam că era imposibil – cu „armele" noastre improvizate am fi la fel de puţin pe măsura bărbaţilor, cum erau sus Evin şi Amna.

Nu exista decât o singură cale de a scăpa de profanare: moartea. De aceea, m-am decis să-mi pun capăt zilelor. Era singurul lucru pe care îl mai puteam face pentru a-mi salva onoarea şi pe cea a familiei. Mă gândeam la tata care ne spunea mereu, copii fiind, că valorile morale şi religioase sunt cele mai de preţ lucruri pe care le avem de apărat.

– Orice altceva în viaţă nu contează, ne zisese el.

În acea clipă, nu ştiam dacă mai trăia sau nu. Dar asta nu avea nicio importanţă. Voi respecta într-un fel sau altul aceste principii. Dacă ar afla vreodată familia mea de asta, ar fi cu siguranţă foarte mândră de gestul meu. Şi dacă ar fi să nu o ştie niciodată, ar fi decizia corectă, fiindcă voi muri nepătată. Acest gând mă umplea de o pace interioară profundă.

M-am culcat aşadar sub cearşaf şi m-am prefăcut că dorm. Lena se culcă lângă mine. Nu bănuia ce aveam de gând să fac. Am întins mâna după sticla spartă de lângă mine. Am ales ciobul cel mai ascuţit şi l-am dus la încheietura stângă. L-am împuns în carne, liniştită şi decisă, trăgându-l cu o smucitură spre dreapta. Am observat îndată cum a început să ţâşnească sângele. Am vrut neapărat să tai artera dreaptă, înainte ca puterile să mă părăsească. În mod ciudat am acţionat complet raţional precum un doctor care face o amputaţie. Azi sunt de părere că pe atunci nu am simţit niciun fel de dureri.

În curând am ameţit şi am fost cuprinsă de o senzaţie de amorţeală plăcută. Aparent pierdeam repede foarte mult sânge. Abia acum îşi dădu Lena seama că era ceva în neregulă cu mine.

– Eşti foarte palidă. Ce-i cu tine? întrebă ea speriată.

– Plec, i-am răspuns. Plec pentru totdeauna. Te rog, ai grijă de prietena mea, Evin.

Atunci, ea observă ambele capete ale cearşafului sub care zăceam îmbibate de sânge. Începu să zbiere:

– Ajutor! Veniţi repede! Farida se omoară!

Speram că bărbaţii nu o s-o audă. Apoi mi-am pierdut cunoştinţa. Mai multe nu-mi amintesc.

M-am trezit într-un mediu străin. Zăceam din nou întinsă pe un covor. Dar acea cameră nu o mai văzusem niciodată. Era foarte curată, aproape sterilă, aş putea spune. Se aflau doar câteva lucruri în ea, un scrin alb, un fotoliu şi pereţi vopsiţi în alb. Eram întinsă pe un cearşaf alb. Purtam doar chiloţi şi un maiou, care nu era al meu. Pe covor, lângă mine, era Evin. Îşi pusese mâna pe pieptul meu şi mă privea cu nişte ochi neliniştiţi.

– Farida, zise ea. Mă auzi?

– Da, am răspuns. Da, Evin.

Atunci începu să plângă: lacrimile prietenei mele îmi picurau pe faţă şi pe bandajele de la încheieturi, pe care le observasem acum.

– Farida, draga mea Farida, sunt atât de fericită că te-ai trezit! sughiţa ea. Nu mai pleca niciodată de lângă mine.

– Unde suntem? am întrebat-o pe Evin. Eram în continuare complet dezorientată. Ce s-a întâmplat?

– O ştii doar: ai încercat să te sinucizi, zise Evin, a cărei voce suna dintr-odată plină de reproşuri.

Mi-a povestit cum auziseră, ea şi bărbaţii, strigătele de ajutor ale Lenei – şi cum alergară toţi pe trepte în jos. Bărbaţii deschiseseră uşa şi m-au găsit într-o baltă de sânge. Îmi pierdusem cunoştinţa.

– Farida, ai vrut să mă laşi singură! Cum de mi-ai putut face una ca asta?!

– A trebuit să o fac, ştii doar de ce, am zis cu voce înceată.

Şi dintr-odată am simţit o frică teribilă.

Abu Afram m-a...?

Nu am putut rosti cuvintele.

Vreau să zic, mi-a făcut ceva cât am fost inconştientă?

Nu, mă linişti Evin. Eşti neatinsă.

Şi tu? am întrebat speriată.

Evin mă asigură că şi cu ea lucrurile erau în ordine. Abu Afram intenţionase să o violeze. Dar a renunţat şi în cazul ei atunci când a auzit strigătele Lenei. Nu ştiam dacă să dau sau nu cu adevărat crezare acelei relatări. Îmi aminteam prea bine zgomotele de luptă şi urletele ei teribile, care ajunseseră la noi jos din încăperea de sus şi care mă lăsaseră pradă disperării.

Tu m-ai salvat, Farida, susţinu Evin, iar eu nu am mai pus alte întrebări.

Eram pur şi simplu bucuroasă să o ştiu în apropierea mea şi tare voiam să cred că am rămas amândouă neatinse.

Laudă Domnului că ne-a protejat pe amândouă!

Cu toate astea, să n-o mai faci niciodată, mă avertiză ea serioasă. Să nu mai încerci să mă laşi singură. Mi-o juri?

Am jurat pe toate cele sfinte.

– Nu te voi mai lăsa vreodată la nevoie.

Rostind aceste cuvinte, am început să tuşesc. Atunci am realizat că nu doar gâtul, ci întregul meu corp îmi era teribil de însetat. Am văzut o carafă cu apă, care se afla pe un scrin nu foarte departe de noi.

– Evin, am rugat-o eu, poţi să-mi dai nişte apă?

– Medicul a spus să nu bei nimic. E spre binele tău.

– Care medic? am întrebat-o surprinsă.

Să mă fi dus Abu Afram la spital? Încăperea nu arăta astfel, părea mai degrabă să fie camera de oaspeţi a unei locuinţe private.

– Unde suntem, la urma urmei?

– În casa unui medic, zise Evin. Abu Afram ne-a adus aici: el şi soţia lui te îngrijesc.

– Oh, ce drăguţ din partea lui!

Dar Evin vedea lucrurile mai în negru.

– Îl ajută fiindcă fac parte din organizaţia lui.

Am avut nevoie de un moment să pricep ce voia să spună.

– Deci sunt oameni ai SI-ului?

– Da, confirmă ea.

Entuziasmul îmi dispăru. Deci nu eram libere, am priceput. Ne găseam în continuare în mâna unor persoane, care ne considerau „suboameni". Mă vindecau – dar în ce scop? Să mă ducă înapoi la Abu Afram de îndată ce se va încheia tratamentul?

Nu îi mai puteam pune mai multe întrebări lui Evin, fiindcă în acea clipă se deschise uşa şi soţia doctorului pătrunse în cameră. Purta o fustă până la genunchi şi un tricou fără mâneci. Părul îi era decolorat într-un chip bătător la ochi. Nu-mi imaginasem nici în ruptul capului că o femeie care să aparţină SI-ului ar arăta aşa. Probabil că o făcea ca majoritatea siriencelor: în teritoriile ocupate îşi purtau veşmintele ce le acopereau întregul trup doar atunci când ieşeau pe stradă.

Pentru o clipă mi-au renăscut speranţele. O astfel de femeie, care, cel puţin în viaţa ei privată nu era o extremistă, ar resimţi cu siguranţă milă faţă de noi, dacă i-am povesti

istoria răpirii noastre. Ca femeie trebuia să simtă, la urma urmei, că era o nedreptate ceea ce făceau bărbaţii cu noi.

Însă femeia ne tratâ extrem de neprietenos. Abia dacă vorbea cu Evin şi cu mine, şi dacă o făcea era doar pentru a ne interzice lucruri sau a ne da anumite indicaţii.

Nu trebuie să părăsiţi camera asta. Doar la toaletă aveţi voie să mergeţi, zise ea rece. Şi să nu vă vină idei ciudate: în faţa clădirii sunt paznici, în plus toţi vecinii noştri sunt de asemenea oameni ai SI-ului. Aţi înţeles?

Însă următoarea perioadă şi-o petrecu mai ales cu schimbarea bandajelor mele. Nu l-am întâlnit pe soţul ei, medicul, nu l-am văzut decât de câteva ori, de cele mai multe ori atunci când îmi controla rănile. Şi el îmi făcea o impresie apăsător de „normală" şi, în afara unui început de barbă, nu arăta ca un adept al SI-ului. Să fi fost toţi aceştia nişte oportunişti? Să fi fost teroarea, pe care o exercita organizaţia asupra lor, atât de mare încât să nu i se opună nimeni? Nu am auzit niciodată nici cel mai mic regret din gura acestor colaboratori.

În primele zile ale şederii mele acolo eram foarte slăbită şi abia dacă mă ţineam pe picioare. Pierdusem mult sânge, motiv pentru care eram mereu ameţită. În plus, mă incomodau bandajele de la mâini. De aceea, aveam nevoie pentru fiecare mişcare de sprijinul lui Evin: mă hrănea cu orez şi supă, îmi dădea să beau apă din sticlă şi mă sprijinea atunci când trebuia să merg la toaletă. Dimineaţa, când răsărea soarele, mă ajuta să mă ridic şi să mă închin în faţa ferestrei. Murmuram împreună rugăciunile pe care le învăţaserăm de la taţii noştri:

– Amin, amin, amin. Binecuvântată fie religia noastră.

Însă neajutorarea mea începea să mă deprime. Mai ales mă enervam din cauză că, starea mea de sănătate, nu îmi permitea să ţes niciun fel de planuri de evadare. Fiindcă ocazii prielnice pentru ele erau, desigur. Insistam faţă de Evin să cerceteze cu grijă toate posibilităţile, pentru ca măcar ea să scape de acolo.

De pildă, în camera noastră era o fereastră mare, de unde puteai privi pe stradă. Din păcate, era situată la etajul al treilea. Probabil că orice încercare de a sări de aici se putea solda cu răni grave sau chiar cu preţul vieţii. Dar ce reprezenta un picior rupt în faţa libertăţii?

– Încearcă totuşi, o încurajam pe Evin. Sari jos, într-o noapte, şi ai dispărut cu mult înainte de a se trezi ei.

– Şi tu? Cum rămâne cu tine? întrebă ea critic.

– Eu încă nu pot să o fac. Dar voi încerca mai târziu.

I-am propus să distrag atenţia cuplului de medici, pentru ca ea să poată scăpa pe uşă. De obicei era încuiată. Dar atunci când cei doi veneau în control, o lăsau deschisă.

– Aş putea să mă prefac că am un atac de epilepsie, am propus eu. Atunci se vor ocupa de mine – şi tu ai şansa de a fugi în lumea largă. Te rog, Evin, fă-o!

Însă ea refuză toate planurile mele.

– Fără tine nu merg niciunde, suna răspunsul ei categoric.

– O să-ţi pară rău!

– Să te las la ananghie mi-ar părea şi mai rău. Şi nu mi-aş putea-o ierta niciodată, Farida, zise Evin, care fusese crescută după acelaşi cod moral ca şi mine: şi pentru ea erau mai importante decât orice altceva principiile etice, pe care ni le impunea religia noastră.

Conform acestora, trădarea prieteniei ar fi un păcat capital. Pentru Evin era imposibil. Îmi mângâie mâinile rănite.

Rămânem împreună, promise ea, indiferent de soarta care ne aşteaptă.

În cea de-a cincisprezecea zi de la tentativa mea de suicid, s-a încheiat abrupt perioada noastră de respiro din casa cuplului de medici. Doamna doctor îmi pusese pentru ultima dată un bandaj. Firește că rănile mele nu erau nici pe departe vindecate. Însă, de bună seamă, soţul ei considerase că nu mai am nevoie de îngrijirea lor.

Aşa, doamnelor, zise el după ce ea mă îngriji. Asta a fost din partea noastră. Acum o să vă ducem înapoi.

Înainte ca eu şi Evin să înţelegem ce vrea să spună, ne porunci să ne punem voalurile şi să-l urmăm. Şi soţia lui se acoperi complet – exact aşa cum îmi imaginasem –, cu o burca neagră, care îi lăsa la vedere doar zona din jurul ochilor, pentru a ne însoţi, dar mai ales pentru a ne păzi: ne conduse pe scări în jos şi se aşeză între noi, atunci când am urcat în Opelul doctorului. Şi din nou m-a surprins: chiar dacă era ea însăşi femeie, părea să nu aibă niciun fel de scrupule faţă de noi. Doar fiindcă nu ne rugam la acelaşi Dumnezeu?

Doctorul porni motorul şi o luă spre una dintre suburbiile oraşului Rakka. Uşurată am văzut că nu era vorba despre cartierul Rabia, acolo unde locuiau „stăpânul" nostru libian şi amicul său.

– Unde ne duceţi? întrebă Evin.

Dar nu primi niciun răspuns.

După aproximativ o jumătate de oră de mers, am ajuns într-o zonă rezidenţială liniştită, izolată. Casele păreau intacte; de bună seamă, aici nu avuseseră loc lupte şi bombardamente. Am oprit în faţa uneia ridicate pe un singur nivel, ale cărei

obloane erau închise. Inima aproape că mi se opri atunci când am văzut maşina de teren care era parcată în faţă.

– Maşina lui Abu Afram, i-am şoptit eu lui Evin.

Şi ea o recunoscuse.

– Da, mă tem că ai dreptate, zise prietena mea.

– Dar de ce a pus să fim aduse aici?

– Să se fi mutat oare?

Şi Evin era nedumerită. Nu ne puteam explica toate astea, dar nici nu aveam prea mult timp la dispoziţie, pentru a mai sta mult pe gânduri. Fiindcă medicul oprise deja în faţa intrării şi coborî din maşină. Ne deschise uşa încuiată pe dinafară.

– Gata, finiş, zise el.

Soţia lui rămase în maşină, în timp ce el ne ducea în casă. Acolo aşteptau deja alţi doi bărbaţi în uşă. Pe unul din ei îl ştiam: era Eleas, prietenul lui Abu Afram, irakianul cel corpolent. Îi dădu medicului câteva bancnote, probabil plata pentru tratament. Chipul îi era întunecat. Pe cel de-al doilea bărbat nu-l mai văzusem până atunci: era un sirian la fel de corpolent, cu chelie. Purta haine obişnuite şi nu avea barbă de apartenent al SI-ului.

– Înăuntru, înăuntru, drăguţele mele, zise el.

Abia am ajuns în casă, că sirianul închise uşa în urma noastră.

– Aşa, îi zisese el lui Eleas. Acum fă cu ele ce vrei. Poţi liniştit să te atingi de ele brutal. Numai să nu uiţi: le-am cumpărat de virgine!

– Nicio grijă. Vreau doar să le dau o mică lecţie, răspunse el.

Să apropie ameninţător de noi.

– Abu Afram e furios pe voi, strigă el la noi. Ce v-a trecut prin cap? Credeţi că avem de gând să vă lăsăm să ne stricaţi distracţia?

Tremuram amândouă şi aşteptam să vedem ce va urma. Evin se lipi de mine.

– O să vă arăt eu vouă unde vă e locul, curve yazidite ce sunteţi!

Am văzut cum îşi lua avânt în direcţia mea cu sticla de apă pe care o ţinea în mână şi cum o aruncă apoi spre mine. Am încercat să mă feresc, deşi aveam mâinile legate. Dar nu am reuşit. M-a lovit în cap atât de tare încât m-am clătinat. După care se îndreptă spre mine şi-mi dădu un pumn în stomac. Am căzut la pământ. Dar bărbatul nu renunţă: dădea necontenit în mine, pumn după pumn.

Apoi se întoarse spre Evin şi o bătu şi pe ea. Poate că sună ciudat, poate chiar anormal pentru cineva care s-a născut într-un alt mediu cultural, dar nu pot ascunde că nu m-am bucurat într-o oarecare măsură. Fiindcă furia lui faţă de Evin îmi demonstră că ea nu mă minţise: reuşise să împiedice răul absolut – rănindu-l astfel pe Abu Afram în mândria lui. Altminteri nu ar fi fost niciun motiv să se răzbune atât de brutal pe ea. Da, eram în sinea mea în culmea fericirii. Am reuşit. Şi o vom reuşi ori de câte ori va fi nevoie. Ne vom apăra de aceşti oameni.

Irakianul dădu în Evin, până când se prăbuşi şi ea la pământ. Aveam impresia că intenţiona să ne rănească serios pe amândouă: ne dădea întruna în stomac. Din punct de vedere sexual însă nu ne atinse.

Zăceam pe jos scâncind, până când se potoli. Irakianul îşi luă rămas-bun de la sirian cu următoarele cuvinte:

– Aşa, acum sunt ale tale. Distrează-te cu ele!

După care dispăru şi trânti după el uşa casei.

Sirianul descuie o încăpere şi ne porunci să intrăm acolo. Evin reuşi cu greu să se ridice şi să se târască în patru labe în direcţia indicată. Eu eram într-o stare atât de proastă, încât nu am mai reuşit să mă ridic de una singură. Aşa că mă luă de braţe şi mă târî înăuntru.

Era o încăpere de mici dimensiuni, cu o canapea mizeră de piele maro şi cu două saltele de burete şi mai mizerabile. Bărbatul cu chelie mă culcă pe una din ele. Am perceput vag că în cameră se mai aflau şi alte fete.

– Farida! zise una, care mă ştia de bună seamă.

Însă eu eram într-atât de dezorientată din cauza loviturilor, încât nu am reuşit să disting cine era.

– Asta-i Farida, asul nostru de la matematică!

Atunci mi-am dat seama că fetele din acea încăpere fuseseră colegele mele de şcoală: Nuhat, experta noastră la chimie, Revin, poeta timidă, precum şi Lava şi Khamina, ceva mai tinere şi care făcuseră mereu o atmosferă vie în curtea şcolii. Ultima oară le văzusem în Rakka, la târgul de sclavi; la fel ca şi Evin şi cu mine, şi ele fuseseră vândute. Nu-mi venea să cred că le întâlneam din nou.

Sirianul chel, ieşi apoi stinse lumina în încăpere şi încuie uşa pe dinafară. Dintr-odată se făcu întuneric beznă. Deci asta era noua noastră închisoare, o văgăună întunecată, neagră ca sufletul meu, mi-am zis.

Evin mă căută pipăind.

– Eşti în regulă, Farida? întrebă ea când dădu de mine.

– Da, am minţit, deşi mă simţeam înfiorător.

Loviturile în burtă nu dăduseră greș: îmi venea să vomit. Evin îmi ținea capul în acest timp.

Îmi pare atât de rău, am murmurat eu.

E în regulă, zise ea și mă mângâie pe frunte.

Îmi puse capul în poala ei. Pentru o vreme, stătea pur și simplu acolo și mă mângâie. Așa m-am liniștit încet.

Unde ne aflăm? am întrebat cu vocea slăbită.

În casa lui Abu Afram, ziseră celelalte fete. Cel care ne-a cumpărat.

Am aflat că fetele din acea încăpere fuseseră vândute mai departe de către primul lor „stăpân" lui Abu Afram.

Are nevoie de atât de multe femei?

Nu, e negustor, explicară ele. Face negoț cu femei.

Ne aflam deci în casa unui negustor profesionist de femei sau, mai bine zis, a unui intermediar de femei: Abu Afram nu cumpăra sclavele yazidite pentru nevoile proprii, ci pentru a le vinde mai departe cu profit. La început nu am știut exact dacă asta e o veste bună sau proastă, însă în cele din urmă am decis că, poate, era un avantaj: faptul că sirianul nu ne cumpărase pentru sine ne dădea, cel puțin, un răgaz temporal. Dacă l-am folosi pentru a evada, poate că am reuși să scăpăm totuși de profanare.

Mi-am propus să studiez exact situația din noua noastră închisoare, pentru a găsi punctul slab al sistemului, de îndată ce aveam să fiu în stare să o fac. Alături de Evin, m-am cufundat într-un somn adânc.

Când m-am trezit din nou, era în continuare întuneric. Voma mea era peste tot pe fusta lui Evin și mirosea înfiorător. Nu se schimbase nimic. Însă îmi era extrem de foame și sete. M-am întrebat oare cât timp trecuse de când

fuseserăm aduse în casa lui Abu Afram. Ore? O zi întreagă, poate? Nu ştiam. Nici măcar nu îmi puteam da seama dacă e zi sau noapte.

La un moment dat se deschise uşa şi se aprinse lumina. Atunci am închis ochii. Sirianul chel a intrat în încăperea în care ne aflam. Am tresărit, aşteptându-ne la ce era mai rău. Însă ne adusese sandviciuri cu brânză şi apă. Corpul meu tânjea după hrană şi lichide. De aceea, mi-am lăsat mândria la o parte şi am înfulecat cu lăcomie cele două felii, care reprezentau porţia mea şi am băut cu înghiţituri mari apa din sticla de plastic.

Cum să descriu comportamentul lui Abu Afram faţă de noi? Ne trata ca pe nişte animale ţinute în cuşti: cum ne simţeam în temniţa noastră întunecată îi era complet indiferent. Se asigura doar să nu murim de foame ori de sete. Cine avea nevoie să meargă la toaletă trebuia să o facă sub supravegherea lui: o însoţea pe fiecare fată până la uşă. Mie şi lui Evin ne permitea totuşi, din cauza stării în care ne aflam, să mergem împreună pentru a ne ajuta una pe cealaltă.

În încăpere nu se găseau decât un robinet, un boiler şi o gaură în beton, folosită ca latrină. Nu exista nicio fereastră spre exterior. Prietena mea îşi spălă fusta şi îmi puse pe vânătaia pe care mi-o provocase Eleas un vârf umed al voalului ei. Mă privi tristă – şi aproape că puteam auzi ce gândea: cum de-am ajuns noi două în situaţia asta înjositoare? Cum de s-au putut întâmpla toate astea, având în vedere că până de curând am dus o viaţă normală? Pe de-o parte, fiecare din noi era fericită să o ştie pe cealaltă aproape. Pe de altă parte, sunt situaţii în viaţă în care nu-ţi

dorești niciun fel de martori. Și noi ne aflam într-o astfel de situație: cred că ne rușinam amândouă de imaginea penibilă pe care o ofeream. Dar nici nu puteam schimba lucrurile. Viața însăși ne-a pus pe umeri o sarcină extrem de dificilă.

Ne-am cufundat în întunericul care ne înconjura. Doar un licăr slab, care pătrundea uneori printre crăpăturile dintre fereastră și obloanele mereu ferecate, ne făcea să bănuim dacă afară era zi sau noapte. Numai orientarea vagă, după faptul că Abu Afram venea de două ori pe zi și ne aducea sandviciurile noastre cu brânză; altceva nu era în meniu. În cea mai mare parte a timpului dormeam câte șase, înghesuite pe cele două saltele. Altceva, oricum nu aveam de făcut. În afară de a visa. Uneori, când nu mai știam cu ce să ne umplem timpul, ne aduceam aminte de viața din Kocho, pe care o lăsasem în urmă.

Oare mai înfloresc trandafirii în grădina voastră? mă întreba atunci Evin.

Și eu vedeam, deodată, înaintea ochilor, straturile de trandafiri ale mamei și simțeam mireasma acestora. Eram copleșită de un val de nostalgie.

În mod obișnuit le trece vremea doar toamna, spuneam eu.

– Și încă nu e toamnă.

– Nu.

Acest gând mi se părea oarecum liniștitor. Oare ne vom întoarce acasă până la toamnă? Oare vor mai fi trandafirii atunci în floare?

– Dar dacă nu îi udă nimeni se usucă repede.

– De ce spui așa ceva? întrebă Evin. Familiile noastre s-au întors cu siguranță de mult în Kocho.

– Da, sigur, am fost de acord şi mă gândeam la mama.

Oare unde era acum? Şi fraţii mei? Le mergea bine? În tăcere, ne urmăream fiecare din noi propriile gânduri.

În mod obişnuit, nu vorbeam mult între noi. Despre cele trăite cu primii lor „stăpâni", fetele nu ne povestiră nimic. Şi nici noi nu am spus nimic despre cele trăite de noi. Ne era ruşine tuturor să vorbim despre lucruri care aveau de-a face cu sexualitatea. Nici măcar în această situaţie specială nu ne puteam încălca principiile de o viaţă.

În curând, Evin şi cu mine am descoperit că în cercul nostru erau fete într-o situaţie mult mai gravă decât a noastră: Nuhat. Colega mea de clasă timidă, uşor durdulie, cu nasul cârn, cu părul ei lung şi ochi căprui a avut ghinionul să fi fost aleasă de către Abu Afram pentru uz propriu. După ce ni se dădeau sandviciurile şi după ce mergeam la baie, o lua deseori cu el afară, în timp ce noi, celelalte, rămâneam în celula noastră întunecată. Puţin mai târziu, îi auzeam strigătele care răzbăteau până la noi dintr-una din camerele alăturate.

– Sărmana Nuhat, zise Evin.

– Şi nici nouă nu ne va merge mai bine, zise Revin, căreia Abu Afram îi dezvăluise de puţin timp că o rezervase pentru prietenul său, Abu Hassan.

– Este un om bun, îi spusese el. Sper că te vei dovedi demnă de el. Altfel, te mai aduce înapoi!

O bătu râzând pe umăr, în timp ce Revin rămăsese ca o stană de piatră.

Atunci când Nuhat se întorcea la noi în închisoare, după timpul petrecut cu Abu Afram, părea să fie la fel de

împietrită. Uneori vărsa lacrimi mute, furioase. Dar nu ne spunea niciun cuvânt despre ceea ce îi făcea bărbatul. Şi nici noi nu întrebam. Ruşinea era prea mare.

Abu Afram locuia singur în acea casă. Nu ştiu unde îi era familia, în orice caz, nu auzeam nicio voce în clădire. Doar o dată a venit în vizită irakianul Eleas, cel care mă bătuse pe mine şi pe Evin. De bună seamă, cei doi bărbaţi erau prieteni şi se înţeleseseră să bea ceaiul împreună. Eleas nu-l vizită însă singur, ci îşi făcu apariţia în compania unor femei. Asta am dedus-o din formulele de salut adresate în holul de la intrare. Apoi uşa se deschise, lumina se aprinse – şi am primit o vizită.

În ciuda voalului, am recunoscut-o imediat pe femeia îmbrăcată complet în negru: era fata care se culcase lângă mine când îmi tăiasem venele.

Lena! am strigat atunci când intră. Tu eşti?

Îşi dădu jos voalul de pe faţă şi zâmbi atunci când mă recunoscu.

Farida! Trăieşti! Doamne ajută. Ne-ai speriat pe toţi atunci, la maximum.

Am dat din umeri.

– Încă mai eşti la el?

– După cum se vede, răspunse ea şi se aşeză alături de noi pe saltea.

Trebuie să recunosc că nu arăta foarte rău. Însă lumina strălucitoare de neon, care inunda dintr-odată încăperea, în rest atât de întunecată, mă irita pe mine şi pe celelalte fete. Era totuşi ciudat să primeşti o vizită în acel context.

– Şi planul tău de a-l omorî? am insistat eu.

– A dat greș.

Povesti că încercase, într-adevăr, să-i dea cu sticla în cap. Însă el fusese mai puternic. De bună seamă, se petrecuse atunci când Abu Afram ne dusese în casa medicului. La amintirea acelei nopți părea să fie distrusă.

– Te-am invidiat mult, Farida, zise ea. Dar eu nu am fost atât de tare ca tine. M-a făcut femeia lui.

– Soția lui adevărată? Adică ai trecut la islam? Am încercat-o eu.

– Doar de fațadă, zise ea. Doar de fațadă.

Lenei i se păreau propriile cuvinte penibile, fiindcă observase că noi, celelalte, am reacționat dur.

– E doar o strategie, înțelegeți? Cândva, când voi găsi o cale, voi fugi de la el.

– Fiecare trebuie să-și aleagă propriul drum care să i se potrivească, am zis eu pe gânduri – și privirea mi se opri asupra ferestrei.

Aveam pentru prima dată ocazia să cercetez cu atenție și la lumină zăvorul: am constatat că Abu Afram încolăcise în jurul mânerului, care se afla în partea de jos a ferestrei, o bucată de sârmă de oțel. Îndărătul ei erau obloanele mereu ferecate. Probabil că le blocase din exterior.

– Cel mai important este ca niciuna dintre noi să nu renunțe în a-și găsi drumul spre libertate, i-am spus eu Lenei.

Îmi dădu dreptate. Mai târziu am aflat că ea încercase cândva, într-adevăr, să fugă de la Eleas. Dar a fost prinsă din nou. Din câte știu, este obligată și azi să stea cu el.

Noi însă am încercat să fugim din casă încă din acea noapte.

Aţi văzut? le-am întrebat pe Evin şi pe celelalte fete, după plecarea Lenei pe când ne aflam din nou în mijlocul întunericului. Fereastra este închisă doar cu sârmă.

Celelalte pricepură imediat unde voiam să ajung.

Vrei să spui că am putea reuşi să o deschidem? Şi ce facem cu obloanele din spatele ei?

Asta o să o vedem, am zis. Hai să încercăm măcar. În orice caz, improvizaţia pe care a meşterit-o el nu mi se pare foarte rezistentă.

Am pipăit cu mâinile, căutând mânerul şi sârma. Abu Afram părea să îl fi înnodat cumva cu multă dibăcie, fiindcă nu îl puteam găsi capătul. Fără lumină, doar cu mâinile goale, era greu de pipăit. Poate că mă înşelasem şi sistemul lui de siguranţă funcţiona totuşi mai bine decât îmi imaginasem. Însă dintr-odată, degetele mele au descoperit ceva mic şi ascuţit: capătul sârmei! Agitată, am început să merg pe firul ei cu degetele: sârma făcea mai multe bucle. Abu Afram o legase într-adevăr cu foarte multă grijă, însă nu suficient de multă. Cu puţină răbdare şi cu îndemânare, am reuşit să desfac nodul şi să eliberez mânerul.

Am reuşit! am strigat în şoaptă.

Inima îmi bătea euforic. Tovarăşele mele de închisoare se adunară în jurul meu. În întunericul absolut, am împins fereastra în sus şi am inspirat briza proaspătă a nopţii, care pătrundea prin crăpăturile obloanelor. Era un moment înălţător. Acum nu ne mai despărţea de libertate decât un oblon!

Am pipăit lemnul, care era prins la capătul de jos de un alt mâner de fier şi am încercat să împing şi ruloul în sus. Dar acesta nu se mişcă. Am tras cu forţă de el.

– Nu aşa de tare! mă avertiză Evin.

– Dar trebuie să-l deschid cumva, m-am apărat. Ce altceva să fac?

Am tras cu şi mai multă forţă – şi mai tare. Atunci am auzit uşa deschizându-se de afară. Abu Afram aprinse lumina. Ne văzu adunate pe toate înaintea ferestrei. Ne holbam la el, de parcă am fi văzut o fantomă.

– Ce faceţi voi aici, gunoaielor ce sunteţi? urlă el la noi.

– Am vrut doar puţin aer proaspăt. Ne asfixiem aici, bâigui Evin.

– Chiar crezi că poţi să-ţi baţi joc de mine?

Îi dădu prietenei mele o palmă care răsună în liniştea din cameră. Dar chipul ei rămase impasibil.

– Cu mine nu faci tu din astea, bestie ce eşti! Ai înţeles?

Abu Afram era scos din minţi. Le ameninţă pe toate celelalte fete cu bătaia. Mai înainte avea altceva de făcut. Îşi luă bormaşina şi începu să baricadeze fereastra după toate regulile artei, prinzând în dibluri un suport de perete pe care îl legă de mânerul ferestrei cu un lacăt mare.

– Aşa, paiaţelor, zise el furios. Cam asta se poate spune despre aerul proaspăt. Şi atenţie! Dacă mai faceţi treaba asta încă o dată, o să vă vând la cei mai înfiorători indivizi pe care îi ştiu. La cei mai înfiorători!

Nimeni n-a mai spus un cuvânt. Eram cu toatele intimidate de ameninţarea lui. Şi mai ales ne pierduserăm speranţa din nou.

A doua zi au apărut doi bărbaţi în casă. Erau doi clienţi care voiau să cumpere câteva fete. În camera de alături se negocia şi se tocmea furibund.

Noi, în închisoarea noastră, deveneam din ce în ce mai agitate. Pe cineva, asta o ştiam, vor dori să o ia cu ei. Nuhat nu intra în discuţie, fiindcă, probabil, Abu Afram voia să o păstreze pentru el. Şi Revin era, după toate aparenţele, promisă deja prietenului său. Dar nu puteai şti niciodată dacă nu era, la urma urmei, o chestiune de preţ. Cel puţin teoretic mai rămâneau Lava, Khamia, Evin şi cu mine. Ne-am lipit urechile de perete. Cu toate acestea, nu puteam înţelege cu adevărat ce se vorbea dincolo. La noi ajungeau doar frânturi de cuvinte.

Fete tinere... Reducere... Virgine... Sâni mari.

Despre cine e vorba? am întrebat-o în şoaptă pe Evin.

Cred că încă nu s-au înţeles.

Cândva se deschise uşa.

– Lava, Khamia, strigă Abu Afram, veniţi cu mine!

Cele două fete se ascunseră în colţurile camerei. Dar, firește, nu exista nicio ascunzătoare pentru ele. Am văzut cum tremurau de frică – şi îmi părea tare rău. La şcoală, îmi aminteam, răspândiseră mereu bună dispoziţie. Însă din asta nu a mai rămas nimic după vremea prizonieratului în mâinile SI-ului. Acum stăteau aici, aidoma unor animale speriate.

– Am spus să veniţi imediat amândouă cu mine, ordonă Abu Afram pe un ton jos şi ameninţător. Mai repede!

Făcu un pas spre ele, apoi le dădu o palmă. Începură să plângă. Însă bărbatul le prinse de câte un braţ.

– De ce trebuie să vă dați mereu în spectacol? Ce impresie credeți că lasă asta asupra clienților? le certă chelul, în timp ce le trăgea din încăpere. Vă comportați aidoma unor copii.

Asta și erau, în realitate.

După ce se închisese ușa, Evin și cu mine am respirat pentru o clipă ușurate. Este penibil să o spun, dar, firește, noi eram mai liniștite, din cauză că de această dată alegerea nu ne-a vizat. Probabil că vârsta noastră îi speriase pe cumpărători. Ei voiau mereu fete foarte tinere, așa fusese și la marele târg de sclavi din hala din Rakka: cele tinere erau primele care plecau – Lava și Khamia erau cu cei aproximativ paisprezece ani, la urma urmei, cele mai tinere din grupul nostru. Poate că și prețul, pe care îl stabilise Abu Afram pentru mine și Evin, ca virgine, nu găsise o anumită rezonanță.

Am distins fluierături și comentarii picante ale potențialilor clienți din încăperea de alături, cărora le fuseseră prezentate cele două fete. Aparent le plăcea ceea ce vedeau. Încheiară afacerea, iar cele două tovarășe ale noastre părăsiră casa opunând atâta rezistență de cât fură capabile. Dar asta nu le ajută cu nimic.

Abu Afram se întoarse apoi în casă binedispus și fluierând. De bună seamă, făcuse o afacere bună.

Se duse la toaletă.

Apoi veni la noi și le strigă pe Nuhat și pe Revin. Cele două aveau să fie duse din acea clipă într-o altă cameră, zise el. Cu capul plecat, ele îl urmară afară.

Mi se făcuse rău. Simțeam o presiune în cap, care anunța de obicei un atac de epilepsie. Dar am încercat să mă

limpede, fiindcă știam: o minte limpede era singurul lucru care ne va ajuta mai departe.

– Evin, am zis. Trebuie să scăpăm de aici – urgent!

– Da, știu.

Niciuna din noi nu rosti ceea ce gândeam însă amândouă: după ce Lava și Khamia plecaseră, vrând-nevrând, noi vom fi următoarele pe care Abu Afram, negustorul de oameni, le va vinde unor canalii. Deci timpul ne presa cu adevărat.

„Gândește, Farida, mi-am impus: trebuie să existe o ieșire din această gaură nenorocită!"

Singurul lucru care îmi trecu prin minte fură din nou ferestrele. Am pipăit cu mâna după suportul pe care Abu Afram îl prinsese cu șuruburi de perete. Am tras de el. Poate că era ușor desprins și se lăsa smuls din zid, mi-am zis eu. Dar nu se mișcă niciun milimetru.

– Poate că reușim să deschidem cealaltă fereastră, propuse dintr-odată Evin.

Ideea m-a străfulgerat. Da, firește! Mai era și cealaltă fereastră! Aici, Abu Afram nu pusese niciun lacăt în graba luptei. Siguranța ei, respectiv mânerul ferestrei trebuie să se găsească sub canapea. Ce prostie că nu ne-am dat imediat seama!

Am tras împreună canapeaua la o parte. Se mișcă provocând un zgomot târșâit.

– Nu face atâta gălăgie! am somat-o pe Evin.

Dar de această dată am avut noroc: Abu Afram era în acea clipă mult prea ocupat cu Nuhat, pentru a fi atent la zgomotele din casă.

Am pipăit mânerul. Părea să fie aceeași construcție de sârmă, pe care o folosise și la cealaltă fereastră.

– Abu Afram pare să ne considere tâmpite! am spus triumfător şi m-am apucat să desfac nodurile.

– Probabil că el însuşi e aşa, chicoti Evin. Indivizii ăştia au numai una în cap.

În curând, am îndepărtat sârma. Fereastra se deschise acum fără nicio problemă. Acum mai rămânea ruloul. Am încercat să-l împing în sus. Nu cedă niciun centimetru. Apoi rămase blocat, ca şi cum pe undeva ar fi fost o piedică.

– Cred că e legat cumva pe dinafară, am zis abătută.

– Poate că se prinde doar, fu Evin de părere. Lasă-mă şi pe mine.

Am încercat împreună, cu forţe reunite – şi am mai reuşit să-l urnim câţiva centimetri.

– Lemnul e curbat, zise Evin. Cred că a fost supus prea multă vreme intemperiilor.

– Ploaia poate avea un astfel de efect, am adăugat eu.

Aşadar, ne-am străduit în continuare, trăgeam, împingeam atât de tare cât puteam.

– Trebuie să reuşim pur şi simplu. Trebuie, repetam eu mereu.

Eram absolut convinsă că viaţa noastră depindea de asta. Ca să nu mai vorbim despre onoarea noastră.

– Sper să nu ne mai prindă încă o dată, zise Evin agitată.

Făcând cu rândul, am reuşit să ridicăm materialul încăpăţânat aproximativ douăzeci şi cinci de centimetri. Nu era mai mult decât o crăpătură care se deschidea în faţa noastră. Îndărătul ei am văzut întinzându-se strada întunecată – libertatea noastră. Şansa noastră de a scăpa de teroare.

De cum am reuşit să trecem cu capul prin crăpătură, am încercat să escaladăm zidul. Evin era prima, în timp ce eu o

împingeam, cu capul înainte, până când s-a putut sprijini cu mâinile pe asfalt. Apoi s-a dat cumva peste cap şi a aterizat cu picioarele pe veranda negustorului de femei. Am aruncat după ea bulendrele noastre negre.

După care am urmat-o. Nu am reuşit să execut giumbuşlucul acrobatic la fel de elegant ca ea, fiindcă rănile de la încheieturile mâinilor mele erau încă prea proaspete, pentru a le supune unui astfel de efort. Astfel încât Evin m-a tras afară de mâini. Am aterizat pe burtă. Dar asta îmi era absolut indiferent. Ce conta era libertatea!

– Am reuşit, am şoptit şi nu-mi venea să cred. Suntem afară!

Un sentiment copleşitor de fericire puse stăpânire pe mine. Mi-am pus rapid hainele islamice, pentru a nu fi oprite imediat pe stradă şi de a fi închise din nou.

– Hai, mă somă Evin. Până când Abu Afram...

Mai mult nu apucă să spună. Fiindcă în acel moment îşi făcu apariţia pe verandă sirianul chel, îmbrăcat într-un halat de casă. Scăpără bricheta, de bună seamă, pentru a-şi aprinde o ţigară. Fuma, după cum ştiam, cu mare plăcere după ce o abuza pe Nuhat.

Când ne văzu apariţiile fantomatice în faţa ferestrei, ochii îi ieşiră aproape din orbite.

– Javre, nenorocite ce sunteţi, urlă el. Nu v-am spus că se va termina urât? Staţi locului!

Însă noi am luat-o din loc împleticindu-ne.

– Opriţi-le! l-am auzit pe Abu Afram strigând în urma noastră.

Alergam în direcţia gardului de lemn care îi înconjura proprietatea. Dar nu am ajuns departe. Doi oameni ai SI-ului,

care făceau de pază la o intersecție din apropiere ne-au ieșit în întâmpinare și ne-au împiedicat să ajungem mai departe. Abu Afram ne ajunse din urmă.

– Sunt yaziditele mele, gâfâi el.

– Poți s-o demonstrezi? întrebară bărboșii.

– Bineînțeles, confirmă el. Am acte de proprietate.

În timp ce Abu Afram clarifica formalitățile cu oamenii SI-ului, ei ne puseră cătușe și ne aduseră înapoi în închisoarea noastră.

– Atunci să ai grijă mai mare pe viitor de ele! îl sfătuiră ei râzând.

Abia ce am rămas singure cu „stăpânul" nostru, fu cuprins de o criză de nervi și începu să dea în noi.

– Așa, deci aveți impresia că vă puteți bate joc de mine? Am auzit eu de voi; sunteți cu adevărat insuportabile. Dar acum o să ajungeți într-un loc de unde nu o să mai scăpați niciodată!

După ce ne aranjă, își scoase telefonul și formă un număr.

– Omar Zeyad? *Salamalecum!*

Oamenii își adresară câteva formule de politețe. După care, Abu Afram trecu la subiect:

– Rămăsese să dau de știre când am niște virgine în ofertă.

Evin și cu mine am schimbat niște priviri speriate.

– Da, două, optsprezece și douăzeci și patru. Puțin cam bătrâne? Ha, ha, știu, dar sunt rasate și pline de temperament. Vă fac o ofertă specială!

Ne aruncă, lui Evin și mie, niște priviri furioase.

– Perfect. Pe mai târziu, atunci, în două ore!

Abu Afram închise telefonul.

O să vă mai fie dor de mine! ne spuse el.

Şi, din păcate, ceea ce avea să urmeze demonstra că avea dreptate: fiindcă Abu Afram ne vânduse şefului diviziei Hater, din deşertul sirian.

Capitolul 6

LA „COPOI"

Abu Afram nu ne mai scăpă din ochi. Evin şi cu mine speraserăm că ne va trimite înapoi în încăperea întunericului, în care am rezistat aproape zece zile. Dar el nu mai voia să rişte cu noi.

– Unele ca voi dăunează afacerii: nu ar fi trebuit să vă cumpăr niciodată, zise el în timp ce stătea în faţa noastră şi ne păzea, până când aveam să fim preluate.

Încheieturile mâinilor noastre erau prinse în continuare în cătuşe.

– S-a terminat cu toată bunătatea, fu de părere Abu Afram, negustorul de femei. Acum o să vedeţi la ce vă duce încăpăţânarea asta a voastră.

După o vreme, o maşină se opri în faţa casei. Din ea coborâră nişte soldaţi ai SI-ului, libieni, îmbrăcaţi în haine militare. Erau oamenii comandantului Omar Zeyad, cel supranumit şi „Emirul". După ce rezolvară partea de afaceri cu Abu Afram, ne comandară să urcăm în maşina militară ameninţându-ne cu mitralierele. Ştiam că nu avea niciun sens să ne împotrivim. Totuşi am făcut o ultimă încercare

de a fugi, înainte ca ei să ne târască în vehicul. Orice era mai bine decât să fim predate celui care le dădea lor ordine. În privința asta, eram și eu și Evin de acord: mai bine am fi nimerșit împușcate de unul dintre ei. Dar nu ne-au făcut nouă această favoare.

Bărbații ne prinseră fără prea mult efort și ne legară, cu fiecare cu câte o cătușe, pe bancheta din spate. Apoi mașina demară în trombă prin noaptea neagră ca smoala, lăsând Rakka în urma noastră și străbătând deșertul întunecat. Aerul de afară ajungea până la noi în spate prin ferestrele pe jumătate deschise. Bărbații ascultau o înregistrare MP3 din Coran. Nu-i interesau plânsetele și tânguielile noastre.

Cândva, poate spre miezul nopții, am ajuns la Eufrat în orașul Deir al Sur, situat la granița irakiană. În momentul sosirii noastre, acesta se găsea sub controlul SI-ului. Aici ne-am îndreptat spre o suburbie. *Șe-Hadad,* am reușit eu să citesc pe un indicator. De bună seamă, acolo se afla o bază militară locală. Într-o clădire întunecată, cu două etaje, ne aștepta șeful lor, libianul Omar Zeyad.

Comandantul „copoilor" era tocmai într-o discuție cu niște subordonați, atunci când am fost conduse în casa lui. Aproximativ o duzină de luptători ai SI-ului îl flancau. Zeyad nu era un bărbat foarte înalt, însă cu plete și cu o barbă presărată cu șuvițe cărunte. Trăsăturile feței îi erau butucănoase și purta îmbrăcămintea tipică, neagră a SI-ului. Apariția lui îmi inspiră de la bun început teamă. Când văzu cum eram trase spre el opunând rezistență, chipul i se transformă într-un rânjet larg.

– Gata pe ziua de azi, le zise el oamenilor săi.

Le porunci tuturor – în afara locţiitorului său Galib şi a câtorva paznici – să părăsească imobilul şi să se ducă la culcare. Pentru locţiitor, un individ înalt, cu pielea foarte închisă la culoare, invitaţia de a rămâne era, de bună seamă, o cinste. În orice caz, el îi mulţumi supus şefului şi prietenului său.

– Ei, atunci hai să ne simţim totuşi bine, îi zise Omar Zeyad.

Nu pot descrie cum mă simţisem în acea clipă: bineînţeles că ştiam ce aveau de gând cu noi, ştiam şi că nu pot face nimic împotrivă. Mă uitam când la Evin, când la mine, stând aşa înaintea acestor bărbaţi – şi, cumva nu eram acolo prezentă. Le evitam privirile şi mă uitam fix la o oală cu nişte resturi de mâncare care fusese lăsată pe unul dintre covoare. De bună seamă, rămăşiţele unei cine comune. Oare cine o pregătise? Poate o altă sclavă? Sau una dintre nevestele lor?

Mi-am amintit de mâncărurile pe care le gătisem acasă pentru familia mea. Nu că îmi era foame, nu. În acea clipă nu simţeam niciun fel de nevoi fiziologice. Era de parcă trupul meu nici nu ar fi existat. Mă uitam fix la acea oală, pur şi simplu, deoarece constituia pentru mine un fel de ancoră care mă lega de o altă lume. O lume în care se fierbea orez şi în care oamenii mâncau cina împreună, în pace. Da, acea lume exista, mi-am zis. Şi există în continuare. Doar că eu am fost cândva exclusă din ea şi aruncată într-o alta.

Acum mă găseam într-o lume în care domnea războiul şi violenţa. Era o greşeală oribilă, asta o ştiam. Nu aparţineam acesteia. Şi totuşi cel puţin trupul meu era prizonier şi nu putea scăpa de acolo în acea clipă.

Doar sufletul meu continua să circule liber. Plutea pe undeva prin încăpere, împreună cu cei doi libieni. Bărbaţii care intenţionau să ne violeze, pe Evin şi pe mine.

– De ce se holbează asta aşa? întrebă Galib.

– Habar nu am. Se pare că e cam nebună, totuşi drăguţă. Pe asta o iau eu, zise Emirul. Pe cealaltă ţi-o dăruiesc ţie.

Cel de-al doilea libian mulţumi din nou. Nici şeful lui, nici el nu aveau, de bună seamă, niciun fel de scrupule în a face cadou un om sau în a primi unul în dar: pentru ei eram obiecte ce aveau să le provoace plăcere şi pe care le puteau cumpăra, vinde sau pe care le puteau schimba între ei după pofta inimii. A ne oferi ca o recunoaştere pentru performanţele lor speciale era un obicei al acestor războinici. Sentimentele noastre nu-i interesau câtuşi de puţin.

Ne-au împins spre baie.

– Puţiţi! strigară ei batjocoritor. De ce trebuie să pută toate fetele yazidite? Hai, la duş cu voi!

Ne-am împotrivit atât cât ne permiteau cătuşele.

– Nu vrem să facem duş, zise Evin.

Observaserăm amândouă foarte bine, pe toată perioada cât fuseserăm ţinute ostatice, că un fizic cu cât era mai respingător, cu atât ne ajuta mai mult, fiindcă eram tot mai puţin dorite ca obiecte sexuale. De aceea, nu ne spălaserăm niciodată. Purtam mereu aceleaşi haine, cu care fusesem răpite în urmă cu mai bine de o lună din satul nostru. Le purtaserăm zi şi noapte. Nu era aşadar de mirare că miroseam foarte rău. Dar era naiv din partea noastră să credem că bărbaţii ar fi putut fi reţinuţi de la intenţiile lor astfel.

– Ba da, veţi face duş, curve yazidite ce sunteţi! urlară ei şi ne loviră în faţă cu toată forţa.

Dar trebuie să recunosc: nici nu am simţit-o. Singurul meu gând era cum Dumnezeu puteam scăpa din acea situaţie.

Nu exista decât o singură ieşire: trebuia să-mi iau viaţa. Aveam nevoie de o armă, pe care să o pot folosi. Deşi îi promisesem lui Evin că nu o voi mai lăsa niciodată singură. Însă nu îmi voi încălca promisiunea. Fiindcă nici ei nu îi mai rămânea nicio altă opţiune de a scăpa de la profanare. Ne vom părăsi împreună trupurile şi această lume înfiorătoare. Ochii mei începură să caute febril o ustensilă potrivită.

Între timp, bărbaţii ne smulseră voalurile. Ne traseră de păr în baie. Dădeam din mâini şi din picioare şi urlam. Urlam atât de tare, încât trebuie să fi auzit întregul cartier. Dar nu interesa pe nimeni ce se întâmpla noaptea în casa Emirului. Abia după ce încuiară uşa după noi ne dădură jos cătuşele.

– Dezbrăcarea! ne porunciră ei.

Firește că nu am făcut aşa ceva. Atunci îşi scoaseră pumnalele pe care le purtau la centură. Cu o tăietură de sus în jos, Zeyad mă lăsă fără fustă şi bluză.

– Acum o să vă frecăm pe amândouă, până o să fiţi curate, anunţară ei.

Ne împinseră spre duş. Atunci îmi veni dintr-odată ideea.

– Becul, i-am strigat în kurdă lui Evin. Vezi becul de deasupra duşului? O să provoc un scurtcircuit. Aşa ne-am putea omorî.

– De acord?

– De acord! răspunse ea plângând.

Am permis aşadar să fim împinse sub duş. Evin mă ţinea strâns în braţe. Când bărbaţii dădură drumul la apă, mâna îmi ţâşni în sus: am deşurubat becul din dulie. S-a făcut

beznă. Am încercat repede să-mi vâr degetele înăuntru. Însă bărbaţii mă traseră departe de sursa de curent.

– Încetează în clipa asta cu tâmpeniile! zbieră Zeyad în timp ce mă ţinea la pământ cu toată greutatea trupului său.

Galib deschise uşa băii, pentru a lăsa lumina de afară să pătrundă înăuntru. Apa curgea în continuare. Unul dintre paznici aduse o lampă cu gaz şi se îndepărtă din nou, pentru ca şefii lui să-şi poată continua nestingheriţi jocul.

– Curvă împuţită, înjură Zeyad. O să pricepi tu cine e aici ăla mai puternic!

Bărbaţii care erau acum şi ei uzi leoarcă nu se lăsau prostiţi în ceea ce făceau. Mă observam ca de la o mare depărtare, îmi spuneam în tăcere că fata care trecea prin asta arăta doar la fel ca şi mine. Era dublura mea. Eu, adevărata Farida, pluteam deasupra ei şi eram de neatins pentru bărbaţi.

Mă uitam la mine, la cum ne târau pe trepte în sus, în partea privată a casei. Odată ajunşi acolo, ne împinseră într-o cameră, decorată cu covoare scumpe. În încăpere erau pregătite pentru noi şi haine curate, pe care aveam să le îmbrăcăm: o rochie roşie pentru Evin şi alta pentru mine, în două nuanţe diferite de albastru. În grabă, ne-am tras hainele pe noi.

Ne-am ghemuit tremurând într-un colţ al camerei – şi speram ca toate astea să fi trecut. Să se fi distrat doar pur şi simplu aşa bărbaţii cu noi?

Însă aceştia ne urmară.

În ziua următoare, când ne-am trezit pe două saltele ponosite, trupurile noastre ardeau şi ne dureau. Purtam amândouă hainele din seara precedentă; amestecul de sânge

şi spermă era în continuare lipit de ele. Nici nu ne puteam privi în ochi, într-atât de mult ne ruşinam una de alta.

Încăperea în care ne aflam era foarte mică, iar aerul era foarte cald, de-a dreptul sufocant. Nu exista decât o singură fereastră, amplasată la înălţime, care era prevăzută cu zăbrele duble: în interior era o sârmă cu ochiuri foarte mici, iar în exterior fuseseră montate nişte zăbrele din fier, groase şi foarte solide. Uşa era, de asemenea, bine închisă. Am început să lovim în ea. Însă când auzirăm că se apropie nişte paşi, ne-a cuprins imediat frica.

Uşa se deschise şi înaintea noastră îşi făcu apariţia un individ din SI, înarmat, probabil una dintre gărzile lui Zeyad.

– Ce-i? întrebă el neprietenos.

– Trebuie să mergem la baie, am susţinut noi.

– Bine, veniţi cu mine.

Ne-a condus la toaletă printr-un coridor întunecat. Voiam să mă uşurez. Însă aproape că era imposibil. Fiindcă întregul meu abdomen ardea ca focul atunci când am încercat să o fac. Credeam că şi lui Evin îi era la fel. Dar ea nu spunea nimic, plângea doar în tăcere.

Am încercat să mă spăl la robinet, pentru prima dată de când am ajuns în prizonierat simţeam nevoia de a mă curăţa şi de a îndepărta tot ceea ce avea legătură cu acel bărbat. Chiar şi rochia o ţineam sub jetul de apă. Evin făcea acelaşi lucru. Însă, indiferent cât de mult ne frecam, rămânea sentimentul că nu ne curăţam. În cele din urmă, individului din SI, care făcea de pază în faţa uşii, începu să i se pară prea lung timpul de când ne aflam la baie.

– Hei, ce faceţi voi două acolo de atât timp? strigă el.

Înainte ca uşa să se deschidă, am ieşit afară şi el ne conduse înapoi în celula noastră. Încuie uşa de mai multe ori. Evin şi cu mine ne ghemuirăm una într-alta în tăcere pe saltele: fiecare suferea şi jelea în acea dimineaţă sumbră pentru sine. Ne simţeam murdare după ce bărbaţii ne folosiseră. Acum eram două femei imorale, în faţa cărora oricine din sat ar strâmba din nas. În plus, ne simţeam amândouă vinovate. De ce nu ne-am împotrivit pentru a evita asta? Poate că acesta era cel mai grav reproş pe care mi l făceam singure. Asta se petrecea în mod automat. Cel puţin, cu auzisem mereu în copilărie că onoarea unei femei reprezintă onoarea întregii familii – şi că, astfel, e de datoria mea, să o protejez. Ceea ce nu mi-a reuşit. Bineînţeles că ştiam că nu aveam niciuna, nicio vină directă, cel puţin: făcusem tot ceea ce putusem pentru a evita asta. Bărbaţii fuseseră pur şi simplu prea puternici. Cu toate acestea, eram chinuită de o conştiinţă încărcată faţă de familia mea. Sper, îmi spuneam, că părinţii şi fraţii mei nu vor afla niciodată despre ce mi se întâmplase.

Mă gândeam la timpul în care locuiserăm cu toţii împreună în casa noastră frumoasă, cu grădină, şi mi-am amintit, fără să vreau, cum se furişau fraţii mei, înfometaţi, în jurul aragazului, atunci când găteam pentru ei, seara. Apoi ne vedeam pe toţi împreună, stând în jurul mesei mari şi mâncând savuroasele frigărui de kebab. În amintiri, casa mea din Kocho îmi apărea mereu tot mai mult ca o iluzie. Locuisem oare cu adevărat în acel paradis?

Cândva, poate pe la amiază, veniră la noi „stăpânii" noştri. Le-am auzit paşii de când erau pe coridor, dar şi ce discutau, în timp ce înaintau spre celula noastră.

– Dacă bestia asta mică vorbește o iotă de arabă, o iau cu mine în Libia, zise Zeyad.

Aproape că mi se oprise inima în loc. Monstrul ăsta voia să mă ia cu adevărat în patria lui? Doar peste cadavrul meu, mi-am jurat în acea clipă. Doar peste cadavrul meu mă va mai atinge fie și pentru o ultimă dată.

Mi se făcu rău imediat când i-am văzut capul în cadrul ușii și când i-am simțit mirosul trupului. Amintirea nopții trecute renăscu în mine dureros și am început să tremur. M-am târât în cel mai îndepărtat colț al celulei. Asta păru să-l amuze, ca de obicei. În orice caz veni după mine și îmi așeză arătătorul sub bărbie.

– Ei, micuțo, zise el. Cum ne merge azi? N-a fost chiar așa de rău, nu?

Râse, ca și cum ar fi făcut o glumă reușită.

L-am scuipat, dar nu i-am nimerit decât hainele. Își șterse saliva cu mâna.

– Nu ți-o lua acum în cap, zise el și-mi dădu o palmă. Altfel te mai iau la un număr.

Trebuia să fie o amenințare. Dar nu pot spune că mă speriase prea mult în acea clipă. Ceva murise în mine. Nu am reacționat și mi-am lăsat hotărâtă privirea în jos.

– Hei, mă înțelegi? întrebă el.

– Nu vorbește araba, îi spuse Evin.

– Cine te-a întrebat pe tine?

– E sora mea mică.

– Și atunci, mă rog frumos, de unde știi tu așa de bine araba? Dacă e sora ta, trebuie să o fi învățat de asemenea la școală!

– Eu am învățat singură, minți Evin. De la televizor.

Bărbații stătură pe gânduri dacă să o creadă sau nu. Se bombardă priviri indecise, după care lăsaseră lucrurile așa.

– Atunci spune-i soră-tii că m-a înfuriat tare cu tâmpeniile și de ascară, amenință el, și că o să-i trag o mamă de bătaie la fundul gol.

După care își desfăcu centura, pentru a mă bate cu ea, de bună seamă.

– Farida nu are nicio vină, mă apără Evin. E bolnavă.

În acea clipă sună telefonul Emirului. Libianul aruncă o privire critică spre ecran după care răspunse la apel.

– C'e-i? întrebă el.

Unul dintre comandanții lui povesti, cu voce tare, agitată, de niște lupte cu un grup rival jihadist, care s-ar fi iscat pe undeva prin apropiere. Zeyad deveni dintr-odată extrem de atent și ceru de la informator date exacte legate de locul conflictului și numărul luptătorilor părții adverse.

– Ajungem imediat, promise el. În treizeci de minute.

După ce închise, îi spuse lui Galib:

– Trebuie să plecăm imediat. Băieții noștri au nevoie de tot ajutorul pe care îl putem oferi.

După care se întoarse spre mine și îmi aruncă o ultimă privire supărată.

– Să nu cumva să crezi că scapi așa cu una, cu două. Pedeapsa pentru ce-ai făcut ieri o s-o primești când ne întoarcem.

Am respirat ușurate când bărbații părăsiră celula.

– Sper ca porcilor ăstora să le treacă un glonț prin creier și că nu o să-i mai vedem vreodată, i-am zis lui Evin.

– Poate că o să fie luați prizonieri. Asta ar fi cel mai bine.

– Fie ca dușmanii lor să le pregătească o moarte cât mai chinuitoare. Le doresc să piară în chinuri.

Fantezia noastră nu se mai oprea în a-și imagina feluri cumplite ale morții, pe care le doream celor care ne torturau. Inspirată de faptul că, într-adevăr, nu-i mai văzusem câteva zile pe Zeyad și pe Galib. Paznicul SI-ului, care ne condusese la toaletă ne dădea un minimum de alimente și de apă: în fiecare seară ne aducea o sticlă cu mai puțin de o jumătate de litru de apă și câțiva biscuiți. În rest, nimeni nu ne băga în seamă. Cred că încăperea în care eram ținute prizoniere se afla într-un fel de coridor al unei închisori, fiindcă, în afara gardianului, nu am văzut niciodată pe nimeni trecând pe acolo. Sau luptătorii plecaseră cu toții la luptă împreună cu Emirul.

Astfel, am rezistat într-o căldură dogoritoare.

– Cred că au fost într-adevăr împușcați, zise la un moment dat Evin. Ar putea să fie totuși adevărat.

– Da, poate. Dar SI-ul e în continuare prezent aici.

Părea să fi căzut pe gânduri.

– Ce anume să însemne asta? Ce se întâmplă cu noi dacă au murit?

M-am gândit și eu la asta. Frământările lui Evin erau îndreptățite: ce se întâmpla cu o „sclavă", al cărei „stăpân" murea, după legea SI-ului? Într-un astfel de caz am fi „lăsate moștenire"? Luaseră Zeyad și Galib astfel de măsuri? Mai târziu am aflat că unul dintre conducătorii lor religioși dăduse tocmai o asemenea lege, care clarifica aceste întrebări. Într-adevăr, conform acesteia urma să fim date împreună cu alte „bunuri" ale „stăpânului" nostru oamenilor săi. Însă din fericire nu o știam pe atunci când ne aflam în închisoarea din Deir al Sur.

În timp ce încă ne mai băteam capul cu asta, am auzit alte împuşcături. Am ascultat pline de aşteptări: să fi ajuns luptele acum până la noi? Pentru o clipă speranţele noastre au renăscut. Poate că erau kurzii sau chiar americanii care veneau să ne elibereze? Însă apoi am auzit strigându-se *Allahu Akbar* şi chiotele de victorie ale bărbaţilor. Torţionarii noştri câştigaseră de bună seamă lupta; probabil că tocmai sărbătoreau victoria. Curajul nostru dispăru brusc.

Puţin mai târziu veniră patru bărbaţi să ne ia. Ne aduseră câte un voal negru pentru întreg trupul şi încă unul pentru cap.

Îmbrăcaţi-vă cu astea şi veniţi cu noi, ne porunciră ei. „Stăpânii" voştri vor să vă vadă.

Însă am refuzat. Atunci doi dintre ei ne ţinură locului şi ne traseră cu forţa hainele negre peste celelalte. Fiindcă le aparţineam şefilor lor, aveau foarte mare grijă să nu cumva să ne atingă într-o manieră greşită, cu atât mai mult nu în prezenţa unor martori. După ce ne împachetaseră, doi dintre bărbaţi o luară pe Evin cu ei. M-am zbătut şi am cerut să rămân cu ea. Urlară la mine să tac. Apoi mă duseră jos pe o scară şi mă scoaseră în stradă. Am închis ochii. Pentru prima dată după atât de multă vreme am văzut din nou – chiar dacă doar prin voalul negru – lumina soarelui şi i-am simţit căldura binefăcătoare pe umeri. Da, mi-am zis: încă mai exista lumea cealaltă. M-am închinat pe ascuns în faţa măreţului astru şi l-am rugat pe Domnul nostru, Melek Taus, să ne salveze.

– Amin, amin, am şoptit.

Bărbaţii mă duseră, ţinându-mă de mână, printr-o învălmăşeală de vehicule militare şi de luptători ai SI-ului, care

tocmai se întorseseră de la luptă, până la o casă care se afla pe cealaltă parte a străzii. Nu știu a cui era. Poate că era reședința privată a Emirului Zeyda sau, mai bine spus, casa pe care i-o confiscase cuiva. Pe el însuși nu-l văzusem până atunci printre toți acei bărboși.

M-au împins prin ușa de la intrare în hol, până într-un dormitor. Acolo unde mă duseseră era un dormitor absolut normal, burghez. Avea un pat dublu, un dulap plin cu haine, pe care probabil că le lăsaseră în urmă foștii locatari și o oglindă mare, în care m-am văzut, aidoma unei stafii negre. Ochii mei, care priveau prin crăpături, erau anormal de bulbucați. Nu-mi puteam suporta imaginea. Mi-am întors repede privirea de acolo.

– Așteaptă o clipă și pregătește-te, îmi ziseră bărbații. Emirul va veni imediat la tine.

După care ieșiră și închiseră cu grijă ușa în urma lor.

Eram întru totul liniștită și mă gândeam la opțiunile pe care le aveam la dispoziție. Că lui Zeyad îi stătea capul la o femeie după o luptă câștigată, de asta nu mă îndoiam o clipă. Mă adusese aici, pentru a mă viola din nou. Nu aveam absolut niciun motiv să presupun altceva. Ce anume să fac, așadar? Doar nu puteam aștepta până când va veni și îmi va provoca noi dureri. Și nu durerile mă speriau cel mai mult, ci ideea că acest bărbat își satisfăcea pofta cu mine, că mă folosea. Nu, nu o voi mai permite a doua oară. Mă voi sustrage de la așa ceva!

M-am uitat de jur-împrejur prin încăpere și am descoperit un cârlig fixat în tavan. Ventilatorul, ce fusese probabil prins de el, lipsea. Perfect! Un cârlig, un voal, am calculat cu sânge rece – am oare nevoie de mai mult, pentru a-mi

lui viața? De această dată nu mă gândeam la fugă. Chiar dacă erau ferestre, nu-mi trecea prin cap gândul să încerc să scap. Cred că eram pur și simplu prea obosită pentru a face astfel de planuri îndrăznețe; îmi lipsea energia necesară și siguranța de sine pentru a o face. Fiindcă la ce bun să mai fug acum, când îmi pierdusem onoarea? Le-aș provoca numai rușine părinților mei. Mai bine ar fi să dispar pur și simplu.

Mi-am dat așadar voalul jos de pe cap, am urcat pe pat, l-am legat strâns, acolo sus, de cârlig. Din restul stofei mi-am confecționat un laț. Nu pot spune că am fost tristă când mi l-am pus în jurul gâtului. De viața mea, oricum nu mai era mare lucru. Mă simțeam doar infinit de singură. Ce păcat, că nu-mi puteam lua măcar rămas-bun de la familia mea! Oare vor afla ei vreodată ceva din toate astea? Oare vor fi mândri de mine? Și Evin? Îi vor arăta oare trupul meu neînsuflețit? Va fi supărată pe mine? Nu, am decis. Evin mă va înțelege mai bine decât oricine altcineva pe lumea asta. La revedere, lume! La revedere, dragă prietenă! Evin, ai grijă de tine!

Am sărit de pe pat, dar voalul se rupse și în cădere m-am lovit în modelele capului de marginea patului. Am simțit o durere arzătoare, apoi mi-am pierdut cunoștința.

Mai târziu, când m-am trezit, Evin îmi povesti că Emirul fusese foarte furios atunci când mă adusese înapoi. De bună seamă că intrase la scurt timp după aceea în cameră și mă găsise inconștientă pe podea. Învelită în pânza neagră mă purtase în brațe pe stradă – și toți supușii lui văzuseră, firește, ce se întâmplase: îi stricasem socotelile șefului meu. De aceea, era extrem de prost dispus atunci când mă

adusese înapoi la Evin, în închisoare. Nu luă în considerare vreo îngrijire medicală, în ciuda rănii mele de la cap.

Rana deschisă de la frunte mi-o spălase Evin cu apă. Capul continua să-mi țiuie. Cu toate acestea, prietena mea mă certa violent:

– Ai făcut-o din nou; ai vrut din nou să mă lași singură!

– Știi doar că nu am avut nicio altă soluție.

Ne țineam în brațe. Nu am întrebat-o cum îi mersese ei. Chipul plâns și vânătăile de sub ochi îmi spuneau mai multe decât voiam să știu. Acum își dădu frâu liber lacrimilor.

– Farida, am vești proaste: Galib vrea să mă vândă, suspină ea.

– Ce? De unde o știi?

– Mi-a spus-o azi. Cred că era furios că m-am împotrivit.

– Cu siguranță că nu voia decât să te intimideze, am zis eu.

Ideea de a fi despărțită de Evin era un coșmar. În mijlocul acelei grozăvii, prezența ei îmi oferea o anume consolare – ultima care îmi mai rămăsese.

– Nu știu, zise ea. Poate că ai totuși dreptate.

Ne-am agățat de această speranță. Cred că simțeam amândouă la fel: ne rușinam că fiecare o vedea pe cealaltă în această stare mizerabilă și că devenea, astfel, martora unor lucruri, pe care nimeni nu trebuia să le afle vreodată. Cel puțin așa credeam noi la acea vreme. Pe de altă parte, eram, fiecare din noi, ultima legătură cu lumea noastră din trecut. Lumea în care fuseserăm, și ea, și eu, femei normale cu un cămin și cu o familie. Mă temeam că aș înnebuni, dacă aș mai pierde-o și pe Evin. Poate că și ea se temea, de asemenea – nu din cauza ei, ci din a mea.

Îi voi spune că trebuie să am grijă de tine, promise ea. Voi face absolut tot ce îmi va cere. Dacă acest Galib are numai o fărâmă de omenie, va înţelege că trebuie să stau cu tine.

Însă amândouă ne îndoiam de asta.

Dacă Zeyad o să mai încerce o dată, mă voi omorî, i-am zis lui Evin.

N-ai voie să o faci! mă certă ea. Mi-ai promis.

Dacă nu vei mai fi cu mine, îmi e oricum indiferent.

Chiar dacă nu voi mai fi cu tine: nu ai voie să îi dai puterea acestui bărbat. Indiferent ce face. Vom găsi o modalitate de a ieşi de aici. Îţi promit asta.

Însă am rămas fermă pe poziţii.

Nu mai pot. Te rog să mă înţelegi, am rugat-o. Poate că nu ne vom mai vedea niciodată.

Evin nu spuse nimic. Dar cred că, în sinea ei, mă înţelegea mai bine decât ar fi vrut să recunoască.

Cândva în mijlocul nopţii, nu ştiu ora exactă, am auzit paşi apropiindu-se de celula noastră. Am tresărit. Ce voiau acum iar de la noi? Lacătul zăngăni şi uşa se deschise. Galib intră în încăpere însoţit de un gardian al SI-ului. Să fi venit pentru a o lua pe Evin? Îmi ţineam prietena strâns în braţe. „Nu, nu mi-o luaţi, mi-am zis disperată. După ce mi-aţi luat inocenţa, lăsaţi-mi-o cel puţin pe Evin!“

– Scularea! urlă bărbatul.

În prima clipă nu era clar dacă era vorba numai despre Evin sau despre amândouă. Niciuna din noi nu dădu vreun semn că ar intenţiona să se ridice. Am rămas pe salteaua noastră, iar eu o strângeam şi mai tare în braţe pe Evin.

– Hei, cu tine vorbesc!

Galib făcu un pas spre Evin şi întinse mâna după ea. Am început să urlu, atunci când o trase de lângă mine.

– Evin! plângeam eu.

– Lăsaţi-mă lângă ea! se ruga prietena mea. Farida are nevoie de ajutorul meu.

Galib râse.

– Mai e cineva care are acum mai multă nevoie de tine.

O trase brutal în direcţia uşii. Eu nu-i dădeam drumul mâinii şi încercam să merg după ei. Însă Galib mă împinse înapoi în încăpere.

– Nu, tu rămâi aici. Emirul va decide ce se va întâmpla cu tine. Şi una pot să ţi-o spun de acum: e foarte furios din cauza ifoselor tale. Deci poţi să te aştepţi la ceva...

– Sora mea mai mică e bolnavă, făcu Evin o nouă încercare. Nu vedeţi asta? Nu se poate descurca fără mine.

– Nu spune tâmpenii, fată, strigă Galib la ea.

O prinse pe Evin de braţ şi o trase afară pe coridor, în vreme ce ea se împotrivea şi mai violent.

– Suferă de epilepsie; fără îngrijirea mea, va muri! strigă prietena mea.

– Nu moare ea aşa repede. Asta am văzut-o deja.

Însoţitorul lui Galib închise uşa în urma celor doi.

– Evin! am strigat şi am început să bat furibund în uşă.

Acum eram singură în celulă. Auzeam cum paşii lor se îndepărtau. Tânguielile lui Evin deveneau din ce în ce mai slabe. Oare unde o duceau?

– Evin! plângeam eu în continuare, când bărbaţii ieşiseră de mult din raza mea auditivă. Evin! Evin!

Mă simțeam mai singură ca niciodată în viață. Acum îmi [illegible] totul.

Am rămas o vreme nemișcată. Lacrimile îmi curgeau pe [illegible]. Ajunsesem la limita suportabilității.

Mă simțeam ca și cum cineva ar fi scos din mine un dop, lăsând astfel să curgă toată dorința mea de a mai trăi, pe care o mai aveam pe undeva. Nu mai aveam nicio scânteie de energie în trup, nicio speranță. Totul era pierdut: doar să mai închei toate socotelile. Voiam să mor. De această dată, dorința nu se născuse din disperarea de a mă sustrage unei amenințări concrete. Pentru asta era, oricum, prea târziu: toate se petrecuseră deja. Nu mai voiam decât liniște, să scap din lumea asta înfiorătoare în care ajunsesem. Dar cum?

M-am privit. Eram în continuare învelită în pânza neagră în care mă adusese Zeyad înapoi în închisoare de peste drum. În rest, nu era nimic în încăpere, în afara celor două saltele fără așternuturi, a ferestrei cu gratii și a unei bare cu mai multe cârlige, ce era prinsă de perete.

Pânza, umerașele – aș putea oare să reușesc să mă omor astfel? Când o încercasem ultima oară, pânza voalului meu se rupsese și planul eșuase astfel. Dar și eu mă grăbisem, fiindcă mă temeam că „stăpânul" meu va intra în cameră dintr-o clipă în alta. De această dată, voi avea mult mai multă grijă.

Am ieșit așadar din voalul negru și am început să-l rup în fâșii. Am legat apoi aceste fâșii unele de altele, obținând astfel o funie, care mi se păru îndeajuns de solidă. Am făcut un laț din ea și am prins-o de bara, care mi se părea bine ancorată în perete. De această dată trebuie să reușesc, îmi

spuneam: ce-i prea mult, e prea mult. Nu mai voiam să iau parte la toată această grozăvie.

Mi-am pus laţul în jurul gâtului. Însă, de această dată nu era niciun pat de pe care să pot sări. Aşadar, mi-am tras picioarele în sus. Am simţit cum se strângea laţul şi cum mă lăsa fără aer. Am început să horcăi după care am ameţit. Nu mai ştiu exact ce a urmat. Probabil că picioarele mele au ajuns din nou pe pământ, astfel încât nu m-am sufocat imediat.

Atârnam aşadar cu capul în laţ şi mă găseam într-o stare de întunecare spirituală. Încercam să-mi trag din nou picioarele sub mine, pentru a grăbi procesul morţii. Dar îmi pierdeam mereu cunoştinţa şi, odată cu ea, capacitatea de a-mi controla membrele. În cele din urmă bara de fier din zid se rupse şi m-am prăbuşit la pământ. Ştiam: eşuasem din nou.

Dimineaţă îşi făcu apariţia Emirul şi mă găsi în celulă, pe jos. Fu cuprins pe dată de un atac de furie.

– Bestie nenorocită, urlă el. Dacă vrei neapărat să mori, te pot ajuta cu cea mai mare plăcere. O să-ţi dau eu ţie o lecţie!

Mă luă pe umăr şi luă cu sine şi bara cu cârlige atunci când mă cără afară din celulă. În chip ciudat, pe acesta nu-l deranja câtuşi de puţin că nu aveam niciun voal pe mine şi că purtam doar acea rochie albastră, pe care o uram. Era rochia în care mă violase. Nici măcar nu-i păsa de faptul că mă vedeau astfel ceilalţi bărbaţi. Ba din contră: îi încuraja chiar să-l urmeze. Curioşi cum erau din fire, aceştia nu se lăsară invitaţi a doua oară. Bănuiam că se va petrece ceva rău, atunci când mă dusese în încăperea în care ajunsesem

în urmă cu mai multe zile împreună cu Evin. Zeyad mă puse pe o masă şi ceru să i se aducă nişte cabluri de curent electric. După care începu să mă bată, înnebunit de furie.

— Curva dracului, mă înjură el. Crezi că o să-ţi permit să faci ce vrei cu mine? O să-ţi arăt eu ţie!

Îmi biciui spatele până când ţâşni sângele de sub rochia mea albastră. În jurul nostru era un grup de aproximativ douăzeci de bărbaţi. Îl încurajau şi îi întovărăşeau furia violentă strigând *Allahu Akbar*.

— Da, dă-i-o, strigau ei. Arată-i cum ne comportăm noi cu aceia care se roagă la diavol!

Zeyad îşi pierduse controlul. Mă lovea din ce în ce mai brutal. Acum folosea cablurile, acum bara de fier cu cârlige, pe care o luase cu sine. Îmi maltrată întregul trup. Nici capul, nici picioarele nu scăpară din calea loviturilor sale. Mă lovi cu bara peste faţă şi-mi răni ochiul stâng, astfel încât nu am mai văzut nimic cu el. Cred că voia să mă omoare sau îi era totuna dacă supravieţuiam sau nu. Chiar şi azi stau mărturie – pentru felul lui extrem de brutal în care mă tratase – cicatricile de pe corpul meu.

La un moment dat, când durerile deveniră insuportabile, mi-am pierdut în cele din urmă cunoştinţa.

Când am început să-mi revin încetul cu încetul, zăceam din nou în celula mea din închisoare. Cum ajunsesem acolo, asta nu o ştiam. Pe jumătate conştientă, nu făceam decât să gem. Simţeam că nimeni nu se îngrijise de rănile mele. Sângele de pe spate şi de pe restul trupului se uscase. În curând, rănile se inflamară şi apărură accese de febră. După

două zile, gardianul îmi dădu nişte apă de băut. În rest, nimeni nu se îngrijea de mine.

La început eram prea slăbită, pentru a merge chiar şi la toaletă. Îmi este ruşine să o spun acum. Însă în neajutorarea mea, nu-mi rămânea nimic altceva de făcut, decât să urinez în celulă, ceea ce agravă situaţia igienei: nu-mi puteam suporta propria putoare. Mai târziu, am bătut în uşă şi m-am târât apoi în patru labe, sub ochii gardianului, până la toaletă, pentru a-mi face necesităţile. Ah, de-aş fi murit odată, îmi spuneam deseori. Cât timp mai trebuia să suport aceste chinuri? Când voi scăpa oare de acel martiriu?

În cea mai mare parte a timpului nu făceam decât să zac şi încercam să-mi suport durerile. Mă gândeam mult la familia mea, mai ales la fratele meu favorit, Delan. Fără să vreau ne vedeam pe amândoi mergând cu maşina prin munţi, îmi simţeam soarele pe chip şi vântul care bătea prin fereastra deschisă. Ce vremuri frumoase, lipsite de griji trăiserăm noi împreună! Nici nu ne dăduserăm seama cât de minunată ne fusese viaţa – până când am rămas dintr-odată fără ea. Îmi făceam teribil de multe griji din cauza lui, dar şi a lui Serhad şi a tatei, care fuseseră transportaţi cu toţii împreună. Oare unde să îi fi dus acei bărbaţi? Erau bine sau se găseau, la fel ca şi mine, în prizonierat? Cine dintre ei supravieţuise acelei zile în care ne fusese atacat satul? Îmi aminteam cu groază de împuşcăturile care răsunaseră prin clădirea şcolii. Dacă aş fi ştiut numai că le merge bine, toate astea ar fi fost mai uşor de suportat.

Pe de altă parte însă, eram bucuroasă că nu trebuia să mă vadă în această stare absolut umilitoare. Dacă ar fi ştiut cât de rău îmi merge, s-ar fi îmbolnăvit cu siguranţă şi ei de

grijă şi de inimă rea. Şi mi-ar fi fost o ruşine cumplită de ei. În afară de asta, mă gândeam la Evin. Unde era oare acum prietena mea? O s-o mai văd vreodată? Cum îi mergea oare cu noul ei „stăpân"? Sau poate că găsise o cale de a scăpa de el? Speram atât de mult să fie aşa! Dar nici măcar eu nu o mai credeam. Nu ştiu cât timp am rezistat în acea stare de degradare în celulă. Ce diferenţă mai e la urma urmei dacă erau câteva zile sau o săptămână? Timpul trecea, dar pentru mine nu mai avea nicio însemnătate. Cândva am început să mă întreb dacă Emirul nu uitase cumva de mine. Deşi îmi mergea mizerabil şi aveam nevoie urgentă de îngrijiri medicale, eram fericită că nu mai trebuia să-mi văd torţionarul.

Cândva am aflat că Zeyad se afla într-o altă locaţie, cu prilejul unor lupte. „Sper să-i vină de hac de această dată adversarii", îmi ziceam eu furioasă. Îi doream acestui om tot răul din lume. Cred că, şi azi dacă aş fi faţă în faţă cu el, nu aş ezita o clipă să-l ucid. Mi s-ar părea corect şi chiar prea puţin faţă de ceea ce mi-a făcut el mie.

Însă, din păcate, cele mai sinistre speranţe ale mele nu se adeveriră. Emirul se întoarse înapoi victorios. Şi, la fel ca şi ultima dată, am auzit afară strigându-se *Allahu Akbar*. Bărbaţii îşi sărbătoreau conducătorul.

Am devenit agitată în celula mea. Oare Zeyad ar dori să se distreze din nou cu o femeie după luptă? Nu-mi puteam imagina nici în ruptul capului că, în starea în care eram, aş putea să fiu pentru el atrăgătoare: eram murdară, grav rănită şi incapabilă să mă mişc. Nici să mă apăr nu puteam.

Ceva mai târziu am auzit paşii mai multor bărbaţi care se apropiară de celula mea. Am ascultat cu teamă şi plină

de presimțiri rele. Să fie gardienii? Sau Emirul însuși? Oare voia să se dea din nou la mine? M-am târât plină de teamă în cel mai îndepărtat ungher al încăperii. Dar știam că nu am cum să mă apăr.

Lacătul zăngăni și ușa se deschise. Zeyad și doi dintre oamenii lui stăteau cu picioarele adânc înfipte în pământ în fața mea.

– Încă mai trăiești, curvă împuțită, zise plictisit comandantul SI. Însă eu nu te mai pot privi. Și cu atât mai puțin mirosi.

Își ținu, demonstrativ, respirația.

– Hai, luați-o din fața ochilor mei! le porunci bărbaților.

Capitolul 7

ÎN TABĂRA MILITARĂ

La comanda Emirului, soldaţii SI-ului mă scoaseră afară din celulă. Nici măcar nu mă puteam apăra, ce să mai spun să fug, atât de rău îmi era. Oamenii nu-şi dădeau silinţa să mă tolereze, aşa cum se proceda cu o persoană rănită. Mă trântiră într-o blândeţe pe bancheta din spate a unui vehicul militar. Şi, spre disperarea mea, îi mulţumiră Emirului. „Pentru ce?", am întrebat eu neîncrezătoare.

Am pornit pe nişte drumuri neasfaltate îndreptându-ne spre deşert. Pentru o scurtă clipă mă gândeam cum mă învăţase Delan să conduc maşina. Plecasem pur şi simplu cu vechiul Opel Omega al tatălui nostru în munţi şi, când am ajuns în afara razei lui vizuale, Delan mă lăsă să trec la volan. Îmi plăcea acel sentiment pe care îl aveam atunci când întorceam cheia în contact şi când motorul pornea duduind. Pe unul dintre drumurile pustii ale masivului Sinjar, aveam voie să merg cât de repede voiam. De obicei, acolo nu era nici ţipenie de om. Delan şi cu mine stabileam recorduri de viteză – cel puţin aşa ne imaginam noi.

Însă excursiile cu Delan păreau undeva departe. Azi stăteam prinsă într-o maşină ce era condusă de nişte oameni sumbri – unde anume, asta nu o ştiam. Din comentariile lor am înţeles ceva, cum că am lua drumul spre domeniul gazelor naturale „Omar". Judecând după poziţia soarelui, care atârna auriu la orizont, am realizat, în plus, că trebuie să fie după-amiază. În rest, nu mă prea puteam orienta. Consideram că e firesc ca ei să mă lase pur şi simplu pe undeva pe la marginea drumului, ca să-mi dau acolo duhul. Însă bărbaţii aveau alte planuri cu mine.

Soldaţii mă duseră într-un avanpost al SI-ului din apropierea domeniului de gaze naturale, o tabără militară, care consta în principal dintr-o adunare de containere albe de locuit, amplasate în praful deşertului. Acolo fuseseră staţionaţi o sută de soldaţi ai lui Assad, după cum aveam să aflu mai târziu, apoi rebelii Armatei Libere Siriene. În cele din urmă, tabăra fusese ocupată de către SI. Se afla în imediata apropiere a domeniului de gaze naturale, pentru care se luptau atât de violent regimul, cât şi răsculaţii. Jihadiştii încercau să păstreze importanta resursă.

Vehiculul nostru se opri în faţa containerului în care erau ţinute prizoniere femeile taberei. Era în mijlocul acesteia şi împresurat din toate părţile de adăposturi ale soldaţilor. Nu-mi venea să-mi cred ochilor când am văzut-o pe Evin ieşind pe uşă. Purta un voal negru. Reflexiile soarelui de seară îi scotea în evidenţă sprâncenele frumoase.

– Farida? întrebă prietena mea, când bărbaţii deschiseră uşa din spate a vehiculului şi când mă găsi, astfel, zăcând pe bancheta din spate.

Pesemne că ofeream o privelişte îngrozitoare.

Tu eşti?!

Evin! am gemut eu.

Am plâns la bucuria revederii. Niciuna din noi nu mai visase la asta. Prietena mea discută ceva cu bărbaţii şi urmări cum ei mă duseră la container şi mă lăsară jos în prag.

Fiţi precauţi cu ea, îi somă.

Fata e viguroasă; o să se descurce şi singură, susţinură bărbaţii.

Dar se înşelau: abia dacă am putut să înaintez de una singură. A trebuit să mă târăsc pe jos, pentru a ajunge la o saltea: mi-am împins mai întâi picioarele înainte, apoi am tras restul trupului după mine. Simţeam că e incredibil de înjositor să mă deplasez astfel, sub privirea altora. Însă nu-mi rămânea nicio altă posibilitate. Ruşinată, le-am zâmbit lui Evin şi celorlalte şase fete, care trăiau împreună cu ea în aceeaşi încăpere.

– Dumnezeule, Farida, ce-a făcut ăsta cu tine? întrebă Evin când observă în ce stare deplorabilă eram.

Se ghemui lângă mine pentru a vedea ce anume îmi lipsea. Dar făcu un gest cu mâna, ca şi cum lucrurile nu ar fi fost atât de rele.

– E un animal. O ştii doar.

Ea dădu din cap aprobator. Nu trebuia să mai vorbim în continuare despre asta.

– Însă acum eşti aici, zise ea.

– Da, acum sunt aici.

Nu eram prea sigură ce anume trebuia să însemne asta. Ce se petrecea în acea tabără? Şi ce rol jucam noi, fetele? Când am întrebat-o pe Evin, îmi răspunse evaziv.

– Ajutăm la treburile casnice, susţinu ea.

– Şi în rest?

– Ce rest?

Prietena mea schimbă subiectul şi mă prezentă fiecăreia dintre celelalte yazidite. Nase, Besma, Pervan, Sila, Sumeya şi Reva erau mai tinere decât noi două. Locuiau toate pe un pat mare, format din saltele. Niciuna dintre ele nu proveneau direct din Kocho, însă din aceeaşi regiune, astfel încât le puteam încadra oarecum în clanurile cărora le aparţineau şi dacă eram, chiar şi într-un fel foarte îndepărtat, înrudite. Le-am întrebat pe dată dacă aveau vreo veste, oarecare, despre locul în care s-ar afla familiile noastre. Însă informaţiile pe care le aveau erau puţine. La fel ca şi Evin şi cu mine, ele îşi petrecuseră majoritatea timpului pe undeva în prizonierat. Una auzise că femeile mai vârstnice din Kocho rezistau în continuare în Tal Afar. Cum erau tratate şi în ce condiţii ar fi locuit ele, asta nu o mai ştia. Oare să mai fie acolo, de asemenea, şi mama, şi fraţii mei? Dintr-odată am fost cuprinsă de un val de dor.

Dacă aş şti numai că erau în viaţă şi că le mergea bine, că îi voi revedea cândva, atunci aş putea trece prin toate astea, îmi ziceam eu. Ce frumos ar fi dacă mama mi-ar face din nou cândva, limonadă proaspătă, pe care să o ascundă apoi în frigider, pentru ca eu să nu o pot şterpeli înainte de timpul pe care urma să-l petrec cu una dintre prietenele mele, Evin şi Nura. Doar cu gândul la băutură aveam impresia că simt în nări mirosul lămâilor din grădina noastră – şi începusem deja să salivez. Nu avuseserăm noi oare în Kocho o viaţă minunată? Gândindu-mă retrospectiv, vremea de dinaintea catastrofei mi se părea aproape ireal de lipsită de griji: ceasuri întregi petrecute împreună în grădină, rugăciunile de pe acoperişul casei, excursiile cu familia la Lalish. Pe atât de

[illegible] de griji, asta o ştiam foarte bine, nu avea să-mi mai fie vreodată viaţa. Însă eram pregătită să lupt şi să rămân în viaţă, dacă aş fi ştiut că exista vreo posibilitate de a mai avea [illegible] şi pentru o fracţiune ceva din toate acestea pe care le pierdusem.

Sus capul, Farida! zise Evin. O să găsim noi o cale să ajungem acasă.

Vorbeşti serios?! îmi trăgeam eu nasul după plâns.

Sunt absolut sigură. Trebuie doar să te însănătoşeşti. Apoi vom căuta o cale să evadăm, îmi promise ea şi mă mângâie pe fruntea distrusă de loviturile lui Zeyad. Vei vedea: totul va fi bine. O să trecem împreună prin asta.

Evin mă ajută să intru într-o baie micuţă, ce se afla în partea centrală a containerului. Era exact între cele două încăperi din care era formată lada şi puteai intra printr-o uşă, din fiecare parte. Prietena mea îmi spălă rănile de la cap, de la picioare şi de pe spate. Ardeau.

Trebuie să te ducem urgent la medic, decise ea.

Evin îmi dădu haine curate: o fustă şi o bluză. Apoi mă duse înapoi în încăperea cu saltelele. Spre surprinderea mea, am descoperit că acolo erau două ferestre acoperite de nişte perdele.

Acum că venise vremea apusului, fetele se aliniară înaintea ferestrelor. Ştiam ce aveau de gând – şi ochii mei răniţi fură invadaţi de lacrimi: inutile au fost încercările mele de a mă ridica împreună cu ele, aşa cum se cuvenea. Prietenele mele îşi ridicară mâinile pentru rugăciune. Am făcut şi eu acelaşi lucru, din poziţia mea şezând.

– Amin, amin, amin, murmurarăm noi încet, pentru ca nimeni de afară să nu ne audă. Domnul să aibă în pază religia noastră. Religia noastră va supraviețui.

Muezinul îi chemase deja pe luptătorii SI-ului la rugăciune. Fetele se împrăștiară. Imediat după aceea, un bărbat bătu la ușă.

– Hai, începem, le ordonă el.

Ele își înfășurară voalurile negre în jurul capetelor și îl urmară afară. Evin îi spuse că aș fi încă prea slăbită, pentru a participa la rugăciunea obligatorie. Bărbatul aruncă o privire spre mine și dădu aprobator din cap.

– Însă de îndată ce se pune din nou pe picioare vine cu noi, zise el hotărât.

– Firește, confirmă Evin.

– Cui îi aparține?

Evin dădu un răspuns foarte încet. Apoi ieși, împreună cu celelalte, din încăpere.

Eu m-am târât la fereastră și am tras perdeaua puțin la o parte. Am reușit să mă ridic pe brațe în sus, suficient de mult, ca să arunc o privire afară. Containerul nostru se afla, după cum spuneam, în mijlocul taberei și era înconjurat de celelalte containere, care arătau exact precum al nostru. Între ele era un loc liber, unde se adunase acum un grup numeros de luptători ai SI-ului, aproximativ o sută. Mulți dintre ei purtau niște halate bej, lungi până la genunchi, iar dedesubt aveau pantaloni de stofă de aceeași culoare. La fel ca și ceilalți oameni ai SI-ului, pe care îi văzusem până acum, purtau cu toții bărbi, însă doar câțiva și un turban. În schimb, în această tabără erau la modă bonetele de rugăciune.

Bărbaţii îngenuncheară pe covoarele lor de rugăciuni şi începură să-şi îndeplinească sincron ritualurile islamice. Înaintea lor şi ceva mai la margine se afla grupul de fete învelite în voalurile negre. Şi ele se rugau după obiceiul islamului.

Nu ştiam ce să cred despre asta. Nu ne avertizaseră taţii şi bunicii noştri să nu ne trădăm niciodată religia?! Pe de altă parte, fetele tocmai demonstraseră, prin rugăciunea lor secretă de aici, din container, că încă le mai păsa de religia noastră. Şi ce să însemne câteva gesturi lipsite de sens, dacă îşi păstrau în suflet, în continuare, credinţa noastră? În orice caz, eram fericită că nu trebuia să stau acolo cu ele. Încă nu.

După ce Evin reveni în container, nu mă privi în ochi. Şi fiindcă ştiam că îi era ruşine, am renunţat să îi mai amintesc de rugăciune.

Şi ce-ai discutat mai devreme cu bărbatul acela? am întrebat în schimb.

Nimic, răspunse ea. Ce vrei să spui?

Ştii foarte bine.

Mă referem, fireşte, la întrebarea bărbatului, cui îi *aparţin*. De bună seamă, Evin ştia mai multe decât voia să-mi spună.

Ce se întâmplă aici? Cine e „stăpânul" nostru?

Evin îşi plecă ochii. Îmi mărturisi că, într-adevăr, fiecare fată de aici e „proprietatea" unui bărbat anume din tabără. Bărbatul care o cumpărase pe Evin se numea Mahmudi. Era un comandant de rang mediu. Din felul în care prietena mea povestea despre el, am observat că îi era scârbă de acesta. Nu-mi povesti ce anume îi făcea, iar eu n-am îndrăznit să o întreb.

– Şi eu? m-am interesat în schimb, plină de teamă. Cine m-a cumpărat pe mine?

– Pe tine nu te-a cumpărat nimeni, zise ea. Emirul te-a dăruit.

– Cui?

– Lui Azzad.

Îmi povesti că acesta era unul din cei doi bărbaţi care mă aduseseră. Tânărul soldat se afirmase, de bună seamă, mai devreme în lupta de la domeniul de gaze naturale. Simplilor soldaţi infanterişti nu le reveneau de obicei femei, doar ca o recunoaştere a unor servicii ieşite din comun. În ciuda stării mele dezolante, de bună seamă că încă mai reprezentam un cadou pentru un bărbat din categoria lui.

– Cred că este un tip OK, zise Evin. Cel puţin se comportă cât de cât prietenos cu noi, fetele.

Deşi nu prea mi-o puteam imagina ca fiind adevărat în cazul unui membru al SI-ului, totuşi am respirat ceva mai uşurată: la urma urmelor, bărbatul nu se străduise să-şi intre în posesia drepturilor sale de „stăpân" al meu – ceea ce avea însă şi o legătură cu starea mea de sănătate.

– Cu toate astea... zise Evin şi ezită.

– Ce, cu toate astea?

Îşi muşcă buzele.

– Cu toate astea, el nu vrea să te aibă. Mi-a spus deja că vrea să te vândă mai departe.

Spre seară se ajunsese şi la asta: tânărul Azzad intră în container cu un bărbat mult mai în vârstă. De bună seamă, voia să mă prezinte unui client. Amjed, cel de-al doilea bărbat, avea o piele albă, aproape transparentă, părul lung, până la umeri şi o barbă lungă, de un castaniu-deschis. Era

unui supraponderal. Fiind originar din Azerbaidjan, vorbea o arabă foarte stricată.

Hei, micuţo, vorbeşti arabă? mă întrebă el. Înţelegi ce îţi spun?

Am tăcut, aşa cum o făceam mereu.

Sora mea nu vorbeşte arabă, susţinu Evin.

Ei, nu e chiar aşa de important.

Bărbaţii ieşiră. Târgul fu încheiat în faţa containerului nostru. Am tras cu urechea la discuţie.

Momentan nu arată prea atrăgător, zise Azzad. Dar asta se va schimba când se va însănătoşi din nou.

Şi atunci de ce nu o ţii pentru tine? întrebă Amjed neîncrezător.

Nu-mi pot permite costurile medicale.

Are nevoie într-adevăr aşa de urgent de îngrijiri?

Da. Altminteri, nu-şi mai revine.

Azerul părea să se gândească la toate astea.

– Hm... zise el indecis.

– Ascultă, spuse Azzad. Fiindcă suntem prieteni, ţi-o dau pe cincizeci de dolari.

– Serios? întrebă azerul fără să-i vină a crede.

– Dacă îmi promiţi că îi asiguri îngrijirile medicale de care are nevoie, îşi spuse tânărul soldat condiţia.

– În ordine, căzu Amjed de acord.

De după perdea, am văzut cum îşi strânseră mâinile. Aşadar, mai valoram doar cincizeci de dolari. Soldatul SI-ului îşi rotunjise solda şi-mi făcuse rost de îngrijiri medicale, pe care el însuşi nu şi le putea permite. Măcar atât. Oare să fi încercat un fel de sentiment de responsabilitate faţă de mine?

– Azzad e diferit faţă de ceilalţi, zise Evin, ca şi cum mi-ar fi citit gândurile. Păcat că nu ai putut rămâne la el.

– Ce e aşa de deosebit la el?

– A ajuns la ei printr-o coincidenţă nefericită. Şi acum o regretă. Dar nu mai poate scăpa.

– De unde o ştii?

– Mi-a spus-o chiar el, atunci când m-a trimis Mahmudi să-i curăţ containerul.

De bună seamă că fetele primeau în mod regulat astfel de sarcini de la „stăpânii" lor.

– Zicea că îi pare rău de noi şi că, în realitate, şi el era prizonier în tabără ca şi noi.

– Pfff... am făcut şi nu ştiam ce să mai cred în legătură cu toate astea.

Era foarte uşor să spui aşa ceva.

– Însă cândva tot trebuie să fi simpatizat cu SI-ul. Altminteri nu li s-ar fi alăturat.

– El zice că i-ar fi spălat creierul.

În timp ce încă mă mai gândeam la comportamentul lui Azzad, Amjed trimise un medic care trebuia să mă consulte. Îl însoţi el însuşi, pentru a supraveghea totul. Ca noul meu „stăpân", nu voia să rişte să mă lase singură cu un alt bărbat, chiar dacă era medic. Aşa ceva nu făceau oamenii din SI. Ei se cunoşteau prea bine, pentru a nu avea încredere unul într-altul la capitolul femei.

Însă medicul nu era, în realitate, un om al SI-ului. Asta o puteai vedea de departe: nu avea nici barbă, nu purta nici un acoperământ oarecare al capului, care să-i ascundă părul tuns scurt. Chiar şi hainele erau ale unui civil. De aceea îmi plăcu de el. Medicul mă consultă serios, în special spatele,

bazinul, picioarele şi rănile de la cap. Evin îi povesti de atacurile mele de epilepsie. El se arătă extrem de îngrijorat.

E într-o stare foarte proastă, îi zise el lui Amjed.

Ce înseamnă asta?

Are nevoie de linişte absolută.

Şi pentru cât timp?

Cel puţin pentru următoarele zece zile.

Am văzut cum bărbatul se strâmbă dezamăgit.

Îi voi pune o perfuzie şi îi voi da ceva împotriva durerii.

Însă azerul nici nu mai asculta; avea un singur lucru în cap.

Doctore, cât va mai dura până când va putea funcţiona complet? întrebă el nerăbdător.

Asta n-o pot spune încă. Deocamdată, nu are voie să se atingă nimeni de ea.

Eram în culmea fericirii în sinea mea. Aşa-ţi trebuie, monstru al plăcerii ce eşti: cei cincizeci de dolari ai tăi i-ai investit cât se poate de prost!

M-am obişnuit repede cu rutina din tabără, chiar dacă mi-am petrecut la început timpul stând doar întinsă în container. Această rutină avea câteva momente fixe. Pe de-o parte – orele de rugăciune, la care trebuiau să adere toţi locuitorii taberei, cei care erau aici de bunăvoie, precum şi cei siliţi. De cinci ori pe zi se aduna întregul echipaj, inclusiv femeile răpite, pe locul dintre containere.

– De ce nu refuzaţi? am întrebat-o pe Evin.

– Am încercat la început să o fac, mărturisi ea. Însă m-au bătut de nu m-am văzut. Ăştia nu ştiu de glumă. Nu are nicio însemnătate, Farida, crede-mă!

Din păcate era adevărat. În fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, după ce veneau bărbaţii să o ia, fetele celebrau în interiorul containerului pe ascuns propriul lor ritual. Cu toate acestea, mă enervam că prietenele mele se prefăceau că se roagă la acelaşi Dumnezeu ca şi duşmanii noştri. Mă enervam că bărbaţii le sileau cu armele lor. Mă enervam din cauza neajutorării noastre şi mi-am propus ca în niciun caz să nu intru şi eu în jocul lor.

Cel de-al doilea lucru important care ne determina rutina zilnică erau nevoile bărbaţilor. Evin şi celelalte fete erau mereu chemate de către „stăpânii" lor. Oficial se spunea că ele aveau de îndeplinit treburile casnice. Uneori, chiar era adevărat: trebuiau doar să cureţe containerele stăpânilor lor sau să le spele rufele.

Gătitul nu făcea parte din însărcinările lor, fiindcă bărbaţii primeau de mâncare de la o cantină centrală. Acolo, hrana era pregătită de un bucătar, în manieră libiană, asta însemnând că totul era amestecat: orezul, legumele, carnea şi salata. De cele mai multe ori, Azzad ne aducea câte o farfurie, din care mâncam apoi toate cu furculiţa. Deşi nu ne plăcea mâncarea, foamea teribilă pe care o resimţeam ne făcea să-i fim recunoscătoare acestuia pentru că se gândea la noi. Ceilalţi soldaţi păreau să fi uitat pur şi simplu că şi noi trebuia să mâncăm.

Însă de cele mai multe ori era vorba despre servicii de altă natură, atunci când fetele erau solicitate de către „stăpânii" lor în containere. Colegele mele de suferinţă nu vorbeau despre asta deschis. Dar am remarcat că deveneau foarte agitate şi speriate atunci când erau chemate. Dispăreau cu privirile lăsate în pământ de ruşine şi cu chipurile plânse.

Am înţeles repede ce însemna asta – şi m-am speriat: sălbăticismul nostru era, înainte de toate, unul sexual. Prietenele mele luau anticoncepţionale. Ele susţineau că „stăpânii" lor le-ar fi prescris acest medicament şi că nu ar şti cu exactitate ce anume ar fi. Dar puteau citi şi înţelege cele scrise pe ambalaj la fel de bine ca şi mine.

Atunci când se întorcea Evin de la Mahmudi şi când îşi dădea jos voalul negru, avea mereu zgârieturi şi vânătăi pe trup. Apoi se aşeza alături de mine, cu picioarele încrucişate sub ea, pe saltea, îşi lăsa capul pe pieptul meu şi începea să plângă încet, în timp ce eu îi mângâiam părul. Nu era nevoie să discutăm despre cele întâmplate. Înţelegeam că bărbatul îi făcea mult rău prietenei mele.

Nu-ţi face reproşuri, îi spuneam eu, fiindcă ştiam că asta o chinuia cel mai mult.

Fuseserăm crescute astfel încât să ne asumăm vina întotdeauna. Dar am observat că acest lucru era greşit în cazul prietenelor mele.

– Nu ai nicio vină!

– Dar mă simt într-atât de murdară, sughiţa ea.

– Sufletul tău e curat. Mahmudi este cel murdar.

– E un porc, un brutal, un desfrânat.

– Sunt cu toţii nişte porci. Nu au niciun pic de morală. Şi îşi vor primi într-o bună zi pedeapsa meritată. De asta voi avea grijă personal, am jurat eu – şi chiar credeam în ce spuneam.

Propriul meu „stăpân", Amjed, mă lăsă mai întâi în pace. În schimb, doctorul venea zilnic să vadă cum îmi merge. Îmi schimba perfuziile, îmi îngrijea rănile şi-l ţinea pe bărbat

departe de mine. Pentru asta îi eram profund recunoscătoare. M-am împrietenit repede cu el.

Odată când am rămas singuri, el ne-a mărturisit că îi părea nespus de rău de noi, fetele – şi că îi era ruşine de ce se petrece în numele religiei sale.

– Mi-aş dori să vă pot ajuta, zise el.

Mi-am dat seama că era un om bun. Creierul meu începu să lucreze.

– Cumpără-mă atunci, i-am propus.

Am uitat de toate măsurile de precauţie şi am vorbit cu el chiar în arabă.

– Şi după aceea, lasă-ne să plecăm, pe mine şi pe Evin.

Dar el nu făcu decât să-şi clatine capul.

– Mi-aş dori să se poată, zise el serios. Dar eu nu vă pot cumpăra: nu am niciun drept să o fac.

– De ce nu?

El suspină. Apoi îmi încredinţă secretul lui.

– Eu nu sunt cu ei, zise el şi îmi povesti că fusese răpit din spitalul în care lucra, atunci când SI-ul cucerise Deir al Sur. Suntem cu toţii în aceeaşi barcă, zise el. Sunt un prizonier ca şi voi. De aceea nu vă pot ajuta.

L-am înţeles şi, cu toate astea, nu puteam fi de acord.

– Mai gândeşte-te totuşi, dacă într-adevăr nu poţi face nimic pentru noi, l-am încurajat eu. Dumnezeul tău te va răsplăti pentru asta.

– Dar o fac, o fac, susţinu el.

Cum starea nu mi se îmbunătăţi vizibil după zece zile, doctorul îi spuse lui Amjed că trebuie să mă ducă la spital. Doar acolo exista posibilitatea de a mă consulta adecvat. Însă azerul nu dădea doi bani pe această idee.

– Doctore, e cu adevărat necesar? întrebă el de mai multe ori.

– Dacă vrei să mai poată merge cândva, nu există decât această posibilitate.

Amjed fu de acord strângând din dinți. Cel mai mult îl deranja, firește, că pentru îngrijiri era nevoit să bage mâna în buzunar. Pe de altă parte, așa fusese înțelegerea lui cu Azzad, de aceea nici nu putea fugi de responsabilitate. Însă cred că începea deja să regrete că acționase atât de impulsiv.

Cu tine chiar că am cumpărat mâța-n sac, fată. Nu-mi faci decât probleme! înjură el.

Transmite-i că nici eu nu stau de plăcere împreună cu el, i-am spus lui Evin, care, ca de obicei, făcea pe interpreta mea, având în vedere că eu nu vorbeam, aparent, araba.

Atunci se înfurie.

Spune-i să-și țină gura! strigă el la noi. Am și așa suficiente probleme pe cap din cauza ei.

În religia noastră, nu mergi decât rareori la spital. Care nu era altfel nici sub stăpânirea SI-ului. Evin m-ar fi însoțit cu plăcere, dar Mahmudi nu-i permise. Poate că îi era frică să nu fugim împreună. În schimb, veni cu mine Sumeya, o fată timidă, de șaisprezece ani. După ce ne-am îmbrăcat din cap până în picioare în voalul negru, Amjed ne urcă pe amândouă într-o mașină particulară, pe care o împrumutase de la cineva și ne duse la spitalul Madin din Deir al Zar.

Spitalul se afla în imediata apropiere a aeroportului, unde se dădeau lupte crâncene. De când am urcat în mașină, am auzit din depărtare zgomotele lor: împușcături, dar și tunetele artileriei. Ah, dacă ar cuceri opozanții SI-ului

spitalul, îmi doream pe ascuns, în timp ce Amjed mă purta pe umeri în clădire.

Clădirea era în continuare în mâinile miliției; soldați înarmați stăteau în jurul intrării. În interior, lucrurile se desfășurau aproape normal, însă totul era împărțit strict pe sexe. Amjed explică personalului că încăperea în care ne vom afla, eu și Sumeya, trebuie să fie mereu încuiată pe dinafară. Ceea ce fu acceptat ca atare fără alte întrebări – statutul lui de soldat îi permitea să dea astfel de indicații. La urma urmei, eram în plin război.

După ce ne lăsă singure, pe mine și pe însoțitoarea mea, medicii începură tot soiul de investigații. Mi-au radiografiat spatele și picioarele, pentru a vedea dacă nu cumva era vreo fractură pe undeva, care să fi scăpat din vedere până atunci. Pentru a-mi radiografia capul, mă băgară într-un tub lung, o modalitate de diagnosticare, căreia ei îi spuneau RMN. Cred că medicul din tabăra militară o solicitase, fiindcă nu mai scăpam de durerile de cap și de ameteală după loviturile lui Zeyad. Am avut din nou în ultima perioadă și două atacuri nocturne de epilepsie.

Nu îmi amintesc foarte multe de timpul petrecut în spital, fiindcă primisem acolo niște anestezice puternice; cred că era morfină. Majoritatea timpului o petreceam într-o stare de ameteală. Anestezierea trupului mi se părea foarte plăcută, îmi oferea o pauză de la durerile permanente, pe care trebuia să le suport după tratamentul Emirului. Bucuroasă aș fi continuat să iau droguri și mai departe.

Ceea ce a reieșit în urma consultațiilor nu știu. Nu mi s-au comunicat rezultatele. Nu știu nici dacă ar mai fi fost necesare alte terapii ori operații. Medicii nu vorbeau cu

mine. Doar „stăpânului" meu îi dezvăluiră ce anume aflaseră despre mine. Nu știu dacă numai din teamă, din convingere sau din oportunism, întregul personal al clinicii avea un comportament loial față de conducerea SI-ului.

Am fost destul de dezamăgită când Amjed mă îngrămădi după trei zile în mașina lui mică și mă dusese înapoi în tabăra militară: îmi imaginasem din cine știe ce motiv că nu se va mai ajunge la asta, poate că mă așteptam ca spitalul să fie cucerit de opozanții SI-ului. Sperasem într-un miracol. Nu a venit.

Când azerul îi arătă radiografiile și rezultatele RMN-ului medicului din tabăra noastră, omul se prinse cu mâinile de cap și întrebă de ce, pentru numele lui Dumnezeu, nu mă lăsase în spital. Răspunsul era simplu: Amjed ar fi trebuit să plătească și continuarea tratamentului – și asta depășea, de bună seamă, cu mult bugetul rezervat „sclavei" sale. Medicului nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să îmi prescrie în continuare un repaus strict la pat.

Abia după o lună și jumătate în tabăra militară, pe care am petrecut-o în cea mai mare parte a timpului în container, m-am pus cât de cât pe picioare. Între timp veni toamna: soarele nu mai bătea la fel de tare, iar razele lui se transformaseră într-o lumină blândă. Între timp puteam face deja câțiva pași prin fața ușii, pentru a mă bucura de căldura de acolo. Însă aveam grijă să nu exagerez, pentru a nu-mi periclita statutul de „bolnavă". Fiindcă el mă scutea în continuare de toate îndatoririle mele. Rugăciunea comună era doar una dintre ele. Cât timp voi reuși să-l mai mențin oare? mă întrebam deseori cu frică.

Era şi vremea în care avea loc în mod obişnuit adunarea noastră de toamnă de la Lalish. Ne aminteam cu duioşie în timpul prizonieratului de felul în care petrecuserăm în trecut acele zile. Oare să mai fie vreodată pentru noi o întoarcere la normalitate? Mai exista, la urma urmei, Lalish? Oare ce mai rămăsese din lumea veche, aşa cum o ştiam noi? Se mai întâlneau cei şapte îngeri dacă noi nu-i însoţeam cu ritualurile şi cântecele noastre? Anul trecut şi-au întors faţa de la noi. Oare ce vor decide pentru cel care urma?

Amjed, care venea în mod regulat la noi în container, pentru a vedea dacă fac deja progrese, devenea din ce în ce mai nerăbdător.

– Cât mai durează, doctore? îl întreba el pe medic.

Şi era mereu consolat. În cele din urmă îşi pierdu răbdarea. Voia să-şi savureze, într-un final, „proprietatea".

– Eşti de mult repusă pe picioare, Farida, explodă el în timpul uneia dintre vizite. Am aşteptat îndeajuns de mult. Vii acum pe loc cu mine în containerul meu.

M-au trecut toate apele. Am rămas inertă pe saltea şi m-am prefăcut că nu înţeleg nimic din cele pe care mi le spusese.

– Lasă jocurile, mă avertiză el. Mă înţelegi foarte bine. Şi ştii că am toate drepturile asupra ta! Am investit mulţi bani în tine!

Am rămas în continuare mută.

– Deci, fie vii de bunăvoie cu mine, fie pun să fii adusă.

Plecă. La scurt timp după aceea veniră doi soldaţi ai SI-ului de rang inferior în containerul nostru. Mă cuprinseră brutal de subsuori. Am început să lovesc în jurul meu şi să urlu, atunci când mă traseră spre uşă. Dar ei nu se lăsară intimidaţi de asta. Aruncându-mi nişte priviri frivole,

ceilalți bărbați din SI, care se aflau în fața containerului mostru fluierară, trăgându-mă de-a curmezișul taberei spre locuința lui Amjed. Mă împinseră înăuntru și trântiră ușa în urma mea.

Azerul mă aștepta deja. Cred că nu am simțit vreodată un bărbat într-atât de respingător ca în acel moment, când l-am văzut șezând plin de sine și cu picioarele larg desfăcute pe unul din cele două paturi, ce se găseau în mica încăpere. Era îmbrăcat într-un halat lung până la genunchi, așa cum purtau deseori bărbații în Asia Centrală, dar și în Libia, iar pe dedesubt avea niște pantaloni de aceeași culoare. Își dăduse jos deja cizmele militare și chipiul, pe care îl purta în mod obișnuit. Am rămas ca împietrită la intrare.

Am așteptat suficient de mult, zise el. Dumnezeu îmi e martor că e adevărat. Am toate drepturile asupra ta!

Își întinse covorul de rugăciuni și se pregăti să îngenuncheze și să se roage. Auzisem de la prietenele mele că bărbații foarte credincioși o făceau înainte să se dedea la femei. În acest fel, ei celebrau violurile ca pe un fel de slujbă religioasă.

În acea clipă de neatenție din partea lui am încercat să deschid fereastra. Deși nu eram încă foarte refăcută din punct de vedere fizic, mă gândeam că poate m-aș putea salva printr-un salt în afară. Însă Amjed îmi observă intenția și mă prinse din spate.

– Bestie mică! mă înjură el. Luni întregi faci pe bolnava și acum vrei să-mi faci aici acrobații. Îți arăt eu!

Mă ținu strâns și își rezumă rugăciunea la câteva sure din Coran, pe care le murmură ca pentru sine în mare grabă. Apoi era pregătit. Începu să tragă de hainele mele. M-am opus cu vehemență.

– Vrei să mă asculţi? strigă Amjed şi-mi smulse voalul

Am urlat ca trasă în ţeapă. Mă trânti pe pat. Am căutat febril o cale să scap din braţele lui. Dar el mă împingea mereu în jos. În ciuda vârstei, era mai puternic decât îmi imaginasem.

Am încercat să-l muşc de braţ. Dar nu ajută cu absolut nimic. Cred că eram pur şi simplu prea slăbită, pentru a mă apăra cum trebuie. Nu l-am putut împiedica pe Amjed să facă tot ceea ce îşi propusese. Când mă lăsă în fine în pace, am rămas ghemuită pe pat şi am început să plâng.

Bărbatul şi-a tras pantalonii, şi-a pus din nou chipiul şi a ieşit din încăpere în cizmele lui militare.

În acea noapte am avut un atac de epilepsie. A început cu un vis, în care Amjed îşi întinse degetele lui butucănoase şi unsuroase spre mine. Aceste degete deveniseră dintr-odată uriaşe şi mă cuprinseră din toate părţile. Am simţit cum mi se taie respiraţia. În vis – dar şi în lumea reală – începură bine cunoscutul tremurat şi convulsiile. Probabil că le-am trezit, cu gălăgia mea, pe celelalte fete şi pe Evin, care era culcată lângă mine. Dar nu-mi amintesc nimic din toate astea.

Când mi-am revenit, lumina în container era aprinsă şi eram înconjurată de celelalte fete. Chipurile lor erau îngrijorate. Evin mă cuprinsese cu braţele pe după trunchi şi mă împingea în jos, pe saltea.

– Farida! îmi strigă ea. Mă auzi? Revino-ţi, Farida!

– Da, am răspuns eu slab.

Evin mă mângâie pe faţă. M-am mai liniştit cât de cât, văzându-mi prietena. Destul de repede am realizat ce se întâmplase.

Totul e în regulă, îmi spunea Evin. Nu trebuie să-ţi faci griji.

Da, Evin, am spus cuprinsă de liniște.

A trecut deja, mă liniști ea. Hai, să ne culcăm la loc. Mâine o să uiți totul.

Am început să plâng. Nu, nu voi uita niciodată nimic, asta o știam: dacă voi scăpa vreodată de acolo, îmi voi urla în întreaga lume nedreptatea ce mi s-a făcut.

În perioada următoare, Amjed mă obligă să merg de mai multe ori în containerul lui. De fiecare dată mă luptam cu el urlam, îl muşcam, loveam în jurul meu şi-mi foloseam întreaga forţă pentru a-i strica distracţia. Nu intenţionam să fiu o victimă sigură, voiam să-şi iasă din fire şi să-i piară cheful, înainte de a se ajunge la actul în sine. Însă în cele din urmă el câştiga mereu, fiindcă era mai puternic din punct de vedere fizic. Nu mai ţinea cont absolut deloc de starea mea de sănătate, în continuare precară.

Mereu îşi îndeplinea înainte ritualul său religios. Ceea mi se părea absolut respingător era faptul că aceşti oameni pioşi nu se ruşinau să dea Dumnezeului lor responsabilitatea pentru faptele lor murdare! Nu îşi făceau ei, care credeau în existenţa iadului, oare, absolut nicio grijă că vor fi traşi acolo la răspundere? Nu puteam pricepe de ce li se părea că e dreptul lor religios actul la care se dedau. Oare nu vedeau că, înainte de toate, se minţeau pe ei înşişi, ori de câte ori susţineau aşa ceva? Comportamentul lor nu demonstra în niciun chip frica de Dumnezeu; era înjositor – şi o mare ruşine pentru religia lor, pe care o pângăreau astfel.

Acum, că eram socotită din nou „sănătoasă", bărbaţii mă obligau să particip la rugăciunile lor zilnice. Firește că

m-am împotrivit. Când mă somaseră, într-o bună dimineaţă, pentru întâia oară să îi însoţesc, le-am transmis prin Evin că doctorul îmi interzisese să fac orice fel de mişcări, fiindcă trebuia să-mi menajez spatele.

– Spune-i să nu mai spună atâtea minciuni, altfel îi facem vânt! răspunseră ei agresiv. Numai „stăpânul", şi nu doctorul decide când s-a însănătoşit.

Evin nici nu apucase să le traducă până la capăt cuvintele, că deja mă prinseseră de braţe şi mă scoaseră afară.

– Hai odată, roagă-te! îmi porunciră ei.

– Spune-le că nu pot, i-am zis lui Evin şi am rămas nemişcată pe covorul de rugăciuni.

Imediat au început să dea în mine cu paturile de la puşti.

– Dacă nu îi arăţi pe dată respect unicului Dumnezeu adevărat, te aranjăm noi în aşa fel, încât să nu te mai poţi ridica.

– Spune-le că Dumnezeul lor se va ruşina pentru ei, am pus-o pe Evin să le transmită şi m-am lăsat să cad în genunchi, pentru ca ei să mă lase în sfârşit în pace. Spune-le că sunt pe cale să comită un mare păcat şi că vor putrezi în iad din cauza asta!

Astfel de ciocniri aveau loc aproape zilnic. Eu, dar şi celelalte fete făceam tot ce ne stătea în putinţă, pentru a-i provoca pe bărbaţi la rugăciunile la care eram silite să participăm: ba nu intonam corect odată cu ei surele, ba făceam mişcările în lehamite. Dar mereu diferit, încât abia dacă o putea observa cineva, fiindcă pedepsele pentru o atare rebeliune făţişă erau dure. Odată un soldat a tras cu puşca în mine, fiindcă, aparent, nu mă rugam corect. Am urlat disperată. Însă, ca să fiu sinceră, cred că a tras

intenționat pe lângă mine. Voia pur și simplu să mă sperie. Însă din această cauză nu m-am lăsat intimidată. La o adică, eram mereu pregătită să plătesc prețul pentru încăpățânarea mea.

Altă dată, am reușit să conving o fată să apară la rugăciune fără voal. Bărbații credincioși își acoperiră ochii cu mâinile, atunci când am apărut astfel înaintea containerului. Câțiva, în mod special cei mai tineri dintre ei, luau ideologia SI-ului foarte în serios. Credeau cu adevărat că se alăturaseră unui grup cu frica lui Dumnezeu și că luptă pentru o cauză dreaptă. Fiindcă erau de părere că islamul sau interpretarea pe care ei i-o dădeau este un fel de panaceu, cu care și-ar putea rezolva toate problemele. Acești indivizi tineri erau complet naivi și orbiți. Chiar dacă ne băteau după astfel de acțiuni, pentru ca nu cumva să mai încercăm încă o dată, ei încă mai credeau că îl servesc astfel pe Dumnezeul lor și că fac fapte bune. Când se vor trezi oare? mă întrebam eu.

Era un lucru foarte important pentru ei să ne convertească la islam. De aceea, nu se mulțumeau doar să ne oblige să participăm la rugăciunile lor. Chiar își dădeau silința să ne transforme în musulmane. De două ori pe săptămână aveam cursuri de religie, ținute de doi bărbați care veneau pentru a citi împreună cu noi Coranul. Susțineau că sunt imami. Dar, din câte știu, nu erau cu adevărat preoți școliți în acest sens, ci doar specialiști în Coran autodenumiți ca atare. Evin, care vorbea cel mai bine araba, trebuia să traducă pentru acești „învățători". De aceea ea a căpătat în curând și din partea noastră porecla de „imam".

Cândva însă, în timpul cursului, au început să ne ia la întrebări: unul dintre paznici observase, de bună seamă,

cum ne întorsesem, de pe treptele containerului nostru, spre soare, şi îi povestise acest lucru „învăţătorilor" noştri.

– V-aţi rugat la soare? ne întrebară ei severi.

– În niciun caz, se grăbi Evin să mărturisească.

Însă eu mă simţeam provocată. Ăsta era, la urma urmei, un pretext bun, pentru a dezbate problema cu torţionarii noştri! Scopul lor era să ne convertească. Scopul meu era acela de a sădi în ei îndoiala că îşi cunosc, într-adevăr, bine propria religie – şi anume, confruntându-i cu acelaşi text religios, pe care ni-l puneau nouă la dispoziţie.

– Islamul nu permite să ne impuneţi credinţa voastră, i-am spus lui Evin – şi ea a tradus pentru mine, fiindcă încă ne mai prefăceam că eu nu le înţeleg limba. În cea de-a doua sură se spune foarte clar: „În ce priveşte religia, nu e nicio constrângere". Oare să învăţăm asta pe de rost şi să ignorăm conţinutul? Oare ce înţelegere ciudată a evlaviei o mai fi şi asta?

Bărbaţii părură puţin scoşi din ale lor. Evin mai indică şi un alt pasaj al cărţii lor sfinte. La final, în sura o sută nouă stă scris: „Voi aveţi religia voastră şi eu pe a mea!"

Indică propoziţia respectivă cu degetul, apoi spuse:

– Aici e scris negru pe alb! De unde şi până unde vă arogaţi dreptul de a accepta religia voastră drept singura adevărată, dacă şi profetul vostru spune contrariul?

– Aţi înţeles ceva greşit aici, ziseră bărbaţii. Profetul vorbeşte aici despre alte religii ale Cărţii: evreii şi creştinii se bucură de protecţia noastră atât timp cât plătesc birul. Dar voi nu sunteţi nici una, nici alta. Voi sunteţi slujitori ai unor zei falşi, ba chiar adoratori ai Satanei.

– Nu suntem aşa ceva!

— Tăceți, fetiță! Ce puteți voi oare înțelege din islam? [illegible] ei enervați la culme.

Și așa mergeau lucrurile mereu: dacă nu mai aveau niciun alt argument, ne defăimau ca necredicioase și ne interziceau să mai spunem ceva.

Uneori însă îi atacam și direct.

— De ce v-ați abandonat familiile la nevoie? îi provocam noi. De ce ați plecat la război, pentru a ucide oameni? Nu vă cere religia să vă ocupați de tații și de mamele voastre?

— Părinții noștri nu erau musulmani adevărați, de aceea a trebuit să-i părăsim, răspundeau ei – și chiar o și credeau. Noi luptăm pentru un califat în care va domni justiția și în care toți oamenii vor trăi după legea lui Dumnezeu.

— Nu sunt legile lui Dumnezeu, nici măcar cele ale islamului. Sunt propriile voastre invenții!

— Tăceți! strigau ei și ne amenințau cu bastonul, arma lor pedagogică secretă. Până data viitoare învățați pe de rost ultimele zece versete ale celei de-a doua sure. Și anume, toate, s-a înțeles? Vai de voi dacă una nu le va ști.

Asta era mereu „tema noastră de acasă". Trebuia să învățăm pe de rost pasajul pe care îl citiserăm împreună. La ședința următoare, învățătorii ne ascultau – și le pedepseau pe toate cele pe care nu le puteau asculta, cu lovituri de baston. De obicei era bătut întregul grup, fiindcă niciuna dintre noi nu avea ambiții în a-și însuși credința acestora. Asta era, pe lângă toate pe care trebuia să le îndurăm, cu mult prea mult.

Însă oamenii SI-ului erau niște fanatici adevărați: credeau într-adevăr că surele căpătau puteri magice doar prin simpla lor rostire și că ne vor aduce de partea lor într-un fel

misterios. O, cât de mult mă enervau! Prin tot ce încercau să ne îndese în capete, nu făceau decât să primească disprețul nostru.

De la săptămână la săptămână, instructajul nostru devenea din ce în ce mai agasant, iar „învățătorii" noștri mai violenți. Fiindcă nu făceam niciun fel de progrese, ne amenințau permanent cu bătaia.

– Sunteți atât de proaste, încât te poți îndoi de asta, urlau ei, capetele voastre sunt atât de goale!

Unul dintre ei exagera în mod special. Însă pentru asta avea, după cum ne-o povestise chiar el, un motiv personal. Bărbatul călcase cu mașina lui, din greșeală, doi musulmani, ceea ce în ochii lui era un mare păcat. Într-un acces de căință, îi promisese Dumnezeului său că va compensa pierderea: va crea doi musulmani noi. De aceea, două dintre noi, fetele, trebuiau să învețe pe de rost Coranul. O viza în special pe Besma, care avea doisprezece ani, și pe care, din cauza vârstei foarte fragede, o considera extrem de maleabilă. Pe ea o maltrata cu bastonul lui, atunci când nu învăța nimic.

Doar când bărbații erau prinși cu luptele aveam ceva liniște în tabăra noastră. Atunci ne lăsau – închise în containerul nostru – în tabăra pustie. Doar câțiva care erau de gardă mai rămâneau pe poziții. Atunci respiram ușurate de fiecare dată: nu tu rugăciuni, nu tu vizite private în containere, nu tu bătăi, nu tu îndoctrinare.

Însă în această perioadă se întâmpla deseori să nu avem nimic de mâncare. Când Azzad, tânărul căruia îi aparținusem la început, nu era în tabără, nimănui nu-i trecea prin cap să ne hrănească: atunci beam apă murdară de la robinet și ne

hrubium în ea feliile de pâine, pe care le strânseserăm şi le păstraserăm tocmai pentru astfel de cazuri. Uşa noastră rămânea închisă, până când ni se întorceau „stăpânii" şi ne soldeltau din nou compania.

Fiecare dintre noi aparţinea unui bărbat anume. Însă pe parcurs, „stăpânul" nostru se putea schimba: dacă un bărbat era dezgustat de o fată, dacă nu-i mai plăcea de ea sau dacă se plictisea, o vindea cât ai zice peşte mai departe unui alt soldat al SI-ului.

Prima care o păţi fu Evin: într-o bună zi, Mahmudi veni la noi în container şi ne anunţă că, de acum înainte, ea îi aparţinea lui Abu Muzaffar. Mahmudi fusese un bărbat extrem de brutal, care o bătuse cu regularitate, fiindcă asta îl excita din punct de vedere sexual. De aceea, Evin nu fusese tristă să scape de el. Însă când auzise că noul ei „stăpân" aştepta deja în faţa uşii, pentru a se desfăta cu ea, fusese totuşi destul de şocată. Chipul îi era alb ca varul, atunci când soldaţii o scoseseră afară. În acea clipă, simţeam o milă infinită pentru prietena mea.

Cu toate acestea, eram fericită că Mahmudi o vânduse „doar" altui bărbat din tabăra noastră. Astfel rămânea cel puţin cu mine. Fără Evin aş fi înnebunit în acel loc, asta o ştiam.

Şi Basra află la scurt timp după aceea că îşi schimbase „stăpânul". Libianul Jamal o vânduse unui conaţional.

– Du-te la Fahed, îi spuse Jamal. De-acum îi aparţii.

Dar ea refuză.

– Nu-i aparţin nici lui, după cum nu ţi-am aparţinut nici ţie, ripostă ea curajoasă. Nu ai niciun drept să mă vinzi!

– Ah, da? întrebă el amuzat.

Își îndreptă pușca spre ea.

– Poftim, omoară-te atunci dacă nu vrei să mergi la el.

Basra luă arma și o trânti de pământ. Știa că nu făcea nimic altceva decât să o batjocorească și că pușca nu era, oricum, încărcată. De aceea nici măcar nu încercă să o folosească. Însă în acea clipă, depășiserăm toate dorința de a muri. Nu mai era nimic de apărat în acest fel. Cel mai rău lucru care ni se putea face ni se făcuse de mult. Acum nu mai voiam decât un singur lucru: să supraviețuim acestui coșmar.

– De ce să o fac? Omoară-te tu! zise Basra.

– Ei, micuțo, spuse Jamal batjocoritor. Nu te știam atât de drăcoasă!

Apoi o bătu, până când căzu, gemând de durere. După care, Basra fu nevoită să meargă totuși la Fahed.

Într-o zi, Amjed îmi spuse că va părăsi tabăra militară și că va merge la Rakka, pentru a lupta acolo mai departe alături de o altă unitate a SI-ului. De bună seamă, se simțea totuși străin printre toți acești libieni. În prima clipă crezusem că voi scăpa de el – și deja mă bucuram. Însă atunci am realizat că eu, ca „proprietate" a lui, îl voi însoți, firește.

– Nu! am urlat și am căzut în genunchi în fața lui.

Prin intermediul lui Evin, care continua să funcționeze ca „traducătoare" a mea, i-am transmis că nu voi merge în niciun caz cu el fără ea.

– Știi mai bine decât toți ceilalți că sora mea e bolnavă, îl imploră Evin. Te rog, lasă-mă să rămân la ea! Farida nu va reuși să supraviețuiască fără mine.

Nici eu nu sunt deloc încântat să o iau cu mine, zise Amjed prost dispus. Fata asta nu e absolut deloc o plăcere; ar fi doar o piatră de gât.

Atunci întreabă dacă nu cumva vrea cineva din tabără să o cumpere, îi propuse Evin.

Deşi nu înţelegeam, aparent, nicio iotă arabă, m-am uitat foarte revoltată la prietena mea, când rostise propunerea. Însă atunci am înţeles că strategia lui Evin avea sens. În logica acestor oameni nu existau decât două posibilităţi ca noi să rămânem împreună: fie o cumpăra Amjed şi pe Evin – ceea mi se părea de-a dreptul incredibil, fiindcă el nu era un om foarte bogat. În plus, se săturase deja de mine. Aşadar, nu mai rămânea decât soluţia numărul doi: trebuia să se găsească un nou cumpărător pentru mine în cadrul taberei militare. Îmi era scârbă de ideea de a mai trebui să suport încă un bărbat. Indiferent cine era el. Însă lui Amjed părea să-i placă, în principiu, această propunere.

– Pe fata asta nu o vrea nimeni, se lamentă el, fiindcă este o pramatie nenorocită. Dumnezeu e martor, altfel aş fi scăpat de mult de ea!

Nu puteam să nu zâmbesc auzind asta. Aha, mi-am zis: rezistenţa mea permanentă şi luptele mele nu au rămas totuşi fără niciun rezultat. Îmi reuşise să-i stric plăcerea lui Amjed. Şi chiar şi printre ceilalţi bărbaţi se pare că se răspândise vestea că nu le fac în niciun caz viaţa uşoară. Aceasta era totuşi, comparativ cu nenorocirea prin care eram nevoite să trecem, un mic triumf.

– Poate că se găseşte totuşi cineva care să o vrea pe Farida, fu de părere prietena mea – şi se uită la mine în timp ce o rostea atât de jucăuş, încât m-am enervat de-a binelea.

Ce avea oare de gând?

– Am o idee, îmi şopti Evin, după ce Amjed plecase.

– Ce anume?

– O să-l rugăm pe Azzad să te cumpere.

– Azzad?

M-am uitat mirată la Evin. Vorbea despre „stăpânul" meu anterior, tânărul drăguţ, care ne aducea mereu mâncare. Acelaşi care susţinea despre el că îi pare rău că se alăturase grupului şi care, atunci când am ajuns în tabără, nu avusese nimic mai urgent de făcut decât să mă vândă, ceea ce noi o consideraserăm întotdeauna drept o trăsătură frumoasă a caracterului său. Poate că fusese numai neajutorare. Îl puteam convinge să mă salveze?

– Îi voi propune, zise Evin. Nu avem, la urma urmei, nimic de pierdut.

În această privinţă avea dreptate. Faţă în faţă cu alternativa de a merge la Rakka cu Amjed şi de a mă despărţi de Evin, nu ne puteam permite să lăsăm vreo posibilitate neexploatată. Nu puteam permite să fim despărţite. În ce mă privea, ştiam foarte bine că nu aş putea supravieţui prizonieratului fără îngrijirea maternă a lui Evin, nici din punct de vedere psihic, nici fizic. Nu, nu puteam exista fără ea. Pe de altă parte, nu-mi puteam imagina că Azzad va accepta propunerea. La urma urmei, nu voia nicio sclavă şi mă dăduse deja mai departe, aproape gratis.

– Nu ar fi mai bine să încercăm să evadăm? am întrebat-o.

Între timp îmi recăpătasem mobilitatea, dar nu în întregime. Încă mai şchiopătam tare. În afară de asta, închisoarea noastră se găsea, după cum am amintit deja, în mijlocul taberei militare şi eram încercuite din toate părţile de

celelalte containere, în care locuiau soldaţii. Tabăra însăşi era păzită de un cerc exterior de gărzi. Deci nu ar fi fost în niciun caz o tentativă uşoară.

Pe de altă parte, trăsesem cu urechea de curând la o discuţie între soldaţi fiindcă, aparent, nu pricepeam niciun cuvânt în arabă. Câţiva dintre ei au fost întrebaţi de traficanţi de fetele din tabără. Din cele ce le spuneau, am dedus că se gândeau să-şi sporească solda, dându-le informaţii. Fireşte că asta era, pentru noi, fetele, o informaţie interesantă. Să încerce oare rudele noastre să dea de noi? Poate că se dovedeau unii dintre aceşti oameni coruptibili.

O să evadăm, promise Evin, de îndată ce se va ivi ocazia. Însă deocamdată trebuie să tragem de timp.

M-am uitat neîncrezătoare la ea. Nu voiam să riscăm.

Dacă Azzad spune *nu*, tot mai putem încerca să evadăm, acceptă ea.

Nu ştiam exact când intenţiona Amjed să plece. De aceea, nici nu aveam timp de pierdut. Când Azzad apăru următoarea dată înaintea uşii noastre cu o farfurie de orez aburind, Evin îl trase repede înăuntru în containerul nostru. Tânărul sirian părea să fie oarecum surprins de reacţia noastră. Fiindcă bărbaţii care nu erau „stăpânii" noştri nu aveau voie, de fapt, să pătrundă în container.

Ce se întâmplă? întrebă el uluit.

– Azzad, tu ai fost mereu bun cu noi, zise Evin şi am văzut cum el roşi la auzul acestor cuvinte.

Acest lucru îmi plăcu. Deşi soldat, omul ăsta nu-şi pierduse, aparent, întreaga omenie.

– Avem nevoie acum de ajutorul tău.

Azzad își încruntă fruntea. Poate că se temea că vrem să-l rugăm să ne ajute să evadăm. Ceea ce ar fi fost, firește, foarte periculos pentru el; știam că nu va accepta una ca asta.

– Ce pot face pentru voi? întrebă el cu o oarecare reținere.

– Trebuie să o cumperi înapoi pe Farida, zise Evin. Amjed intenționează să o ia cu el la Rakka.

Azzad ne privi acum destul de mirat. Se uită la mine și nu scoase niciun cuvânt.

– Știe Amjed ceva de planul vostru? se interesă el.

– Nu, dar cred că ar fi deschis să îl accepte, susținu Evin.

Azzad se uită din nou la mine, iar eu mi-am coborât, rușinată, privirile la pământ.

– O să mă gândesc la asta, promise el.

– Te rugăm, nu te gândi foarte mult.

Planul lui Evin a dat într-adevăr roade. Câteva zile mai târziu, Amjed mă informă binedispus că a scăpat de mine. Azzad m-a luat înapoi. Nu am nici cea mai vagă idee cum se înțeleseseră cei doi din punct de vedere financiar. În orice caz, mi-a scăpat un oftat de ușurare: Azzad e totuși un om bun, mi-am zis. Poate că acum toate se vor schimba. Poate că el ne va ajuta chiar să scăpăm.

Puțin mai târziu, Azzad mă chemă la el. Asta nu o mai făcuse niciodată până atunci. Doi dintre camarazii săi mă luară și mă conduseră într-acolo. Aveam un sentiment bizar, pe când mă îndreptam spre containerul lui. Acolo mă aștepta Azzad, șezând pe pat. Pușca o avea alături, la îndemână. Nu făcu o mare filozofie; era printre puținii care știau că înțeleg de minune araba.

– Farida, vreau să te iau de nevastă, mă anunţă el.

M-am încruntat şi l-am privit cu răutate. Deci atât de repede îşi dădea arama pe faţă acest om, pe care până de curând îl considerasem „salvatorul" meu. Cum de putusem oare să fiu atât de naivă şi să mă las înşelată de el! Azzad mă disprețuise la venirea mea în tabără, doar pentru că fusesem într-o stare atât de jalnică, am înţeles dintr-odată. Acum, când eram din nou sănătoasă, lucrurile stăteau altfel pentru el. Nu era cu absolut nimic mai bun decât ceilalţi indivizi din SI: nu voia de la mine nimic altceva decât sex. Şi nici nu se dădea la o parte în a-şi cere presupusul drept cu arma în mână.

Mi-am dat drumul.

Dacă îmi faci ceva, o să te omor, i-am zis foarte serioasă şi rar.

Farida, răspunse el. Nu e aşa cum crezi. Vreau să mă căsătoresc cu tine.

Dar eu nu vreau să mă căsătoresc cu tine! Înţelegi? Nu o să mă căsătoresc cu niciunul dintre voi, porcilor ce sunteţi! Nu vă aparţin!

M-am năpustit asupra armei care era alături de el. A fost un impuls subit. Azzad a fost complet surprins şi, de aceea, nu reacţionă suficient de repede. Deja îndreptasem puşca spre el. Tata îmi arătase doar cum trebuie să o mânuiesc. De aceea, o stăpâneam foarte bine.

Azzad era destul de şocat.

– Termină cu prostiile, Farida, zise el. Nu e încărcată.

Se îndreptă spre mine, aparent fără să-i fie teamă că voi trage.

– Niciun pas mai departe sau trag, am urlat eu.

Deci puşca era totuşi încărcată. Am simţit dintr-odată forţa pe care mi-o dădea, o forţă care nu îmi mai era de multă vreme cunoscută: aceea a certitudinii că îmi sunt mie stăpână.

– Farida... zise Azzad cu o jumătate de glas. Am vrut doar... Nu e aşa cum crezi...

– Ba da, este exact aşa cum cred, l-am contrazis eu. Dar nu mă poţi cumpăra pur şi simplu. Îţi scoţi acum, în clipa asta, din cap faptul că o să mă iei de nevastă!

– Nu vreau să te oblig la nimic, susţinu el.

N-am crezut niciun cuvânt. Prin afirmaţiile lui, Azzad nu încerca decât să-mi distragă atenţia şi să-mi ia arma. Ceea ce nu-i va reuşi: mai întâi voi ucide întreaga tabără, mi-am jurat. Voi folosi fiecare glonţ din încărcător.

– Abdul Hamid! l-am auzit strigând dintr-odată.

Acesta era numele vecinului de container al lui Azzad, cel care locuia în camera din faţă. Uşa de la baie se deschise şi un alt individ din SI se năpusti înăuntru.

– Ce se întâmplă? strigă el.

Mi-am îndreptat arma spre el.

– Asta se întâmplă!

– A înnebunit! urlă Azzad. Trebuie să-i luăm arma!

Se apropiară de mine din ambele părţi, astfel încât nu mai ştiam încotro să o îndrept. Abdul Hamid reuşi în cele din urmă să mă dezarmeze. Azzad încercă să mă culce la pământ. Dar eu îi ştiam punctul slab: fusese de curând rănit în abdomen într-o luptă. I-am dat un pumn cu toată forţa în rană. Azzad urlă de durere.

– Nu eşti normală, urlă el furios, o să regreţi asta!

Împreună, reuşiră totuşi să mă culce la pământ şi să mă pună locului.

Eşti extrem de periculoasă, Farida, zise Azzad care încercă să tragă aer în piept.

Dacă ar fi luptat toţi bărbaţii yazidiţi aşa ca tine, atunci nu l-am fi învins, cu siguranţă, zise Abdul Hamid amuzat.

Nu ne-aţi învins, l-am corectat eu. Ne-aţi luat armele şi ne aţi atras mişeleşte într-o capcană. Ceea ce a fost o laşitate din partea voastră.

Încă mai ai tupeul să fii obraznică? mă întrebă Abdul Hamid şi mă ameninţă cu bătaia. Însă eu ştiam bine că doar „stăpânul" meu avea dreptul ăsta. De aceea, l-am ignorat pur şi simplu. Aveam sentimentul că Azzad l-ar fi trimis cel mai bine la plimbare pe celălalt bărbat. Avea o ruşine infinită faţă de slăbiciunea pe care o arătase faţă de mine – o femeie. Însă asta nu era aşa de simplu, mai ales că l-am rănit în modul serios.

– Te descurci cu ea? întrebă Abdul Hamid.

Sigur că da, zise Azzad şi îşi schimonosi faţa de durere.

– Şi rana ta?

Azzad nu răspunse nimic. Atunci tovarăşul lui înţelesese.

– Aşteaptă, chem medicul.

– Farida. M-ai făcut de ruşine până în măduva oaselor. De ce faci asta? întrebă Azzad după ce am rămas din nou singuri. Vrei să te vând mai departe? Îi voi alege pe cei mai teribili războinici din tabără. Să fii sigură de asta!

Bărbatul era extrem de furios. Însă eram surprinsă: se aşteptase oare cu adevărat să nu mă apăr, dacă intenţiona să mă oblige să fac ceva împotriva voinţei mele?

– Nu-ţi aparţin nici ţie, nici unui alt bărbat, am repetat eu. Nu vă voi aparţine niciodată. Indiferent ce îmi veţi face.

– Aici sunt alte reguli decât în lumea de afară, nu înţelegi? Nu le poţi schimba. Pentru ceea ce ai făcut, vei fi pedepsită. Mă voi ocupa personal de asta.

– Şi ce e cu asta? i-am răspuns. Nu voi accepta niciodată regulile voastre! Şi dacă ai o singură scânteie de onoare în suflet, nu o s-o faci, Azzad.

Tăcu. Am observat că disputa noastră îl depăşea. Şi m-am bucurat. Poate că îmi reuşise totuşi să plantez o umbră de îndoială în creierul lui. Poate că această sămânţă va da cândva roade.

Ceva mai târziu a apărut medicul, care la rândul lui observă, de asemenea, că făcusem treabă bună.

– Arată foarte rău, îi zise lui Azzad, sigur a fost fata asta?

– Da, zise el. Dar nu e normală. E cel puţin la fel de puternică precum un bărbat.

Camarazii lui chicotiră. Azzad le ceru să mă ducă înapoi în container. Despre pedeapsa mea va discuta mai târziu cu liderul taberei. Cu toate acestea, triumfam pe ascuns: cel puţin deocamdată i-am stricat foarte serios bărbatului cheful de prostioare.

Prietenele mele mă celebrară ca pe o eroină, când le-am povestit de luptă.

– Ai făcut foarte bine, Farida, jubilau ele.

Evin mă bătu pe umăr.

– Azzad nu o să mai aibă niciodată curajul să o încerce.

Mă îndoiam că lucrurile stau astfel. Cu toate acestea, i-am dat însă dreptate.

Trebuie să ne împotrivim mai mult, am zis. Trebuie să le îngreunăm serios munca. Vedeți doar că merită.

Poate că astfel o să-și piardă în sfârșit pofta de noi, spera Besma, cea mai tânără dintre noi, care avea doar șaisprezece ani.

În orice caz, le vom strica cheful.

Eram toate într-o dispoziție de zile mari. Rezistența mea părea să fi declanșat și în rândul tovarășelor mele de detenție energii nebănuite. În orice caz, cuprinsă de dorința de luptă, Besma ne arătă o foarfecă pe care o găsise la curățarea containerului „stăpânului" ei.

Data viitoare când va dori să mă aibă, o să-l ucid cu asta, anunță ea.

Celelalte făcură ochi mari.

Chiar ai curajul să o faci? Ai grijă cu asta, zise Reva.

Ea și Sumeya făcuseră o greșeală uriașă. Crezuseră că pot obține informații despre locul în care se află familiile noastre de la oamenii SI-ului. Din acest motiv, le dezvăluiseră numele mamelor și ale fraților lor. Fiindcă dușmanii noștri erau acum în posesia acestor informații, ele erau ușor de manevrat și se încumetau mai puțin decât celelalte să se revolte împotriva lor.

Dar și lui Evin îi era frică în ce-o privea pe Besma. La urma urmei, era pe jumătate copil.

– Nu știu dacă e o idee atât de bună, o avertiză ea. Oamenii ăștia sunt foarte puternici, ai idee, nu?

Însă nu îi putu scoate fetei planul din cap.

– Sunt mai puternică decât el, susținu Besma. O să vedeți, o să-l omor.

– Sau el pe tine.

– Asta îmi e indiferent.

Evin şi cu mine ne priveam, fără să mai ştim ce să spunem: am înţeles că Besma trebuia să o încerce neapărat. Chiar dacă nu va supravieţui, îşi va salva astfel cel puţin sufletul.

– Voi fi foarte mândră de tine, am încurajat-o. Şi sunt absolut convinsă că vei reuşi.

Capitolul 8

EVADAREA DIN IAD

Când o aduseră pe Besma înapoi în container, „stăpânul" ei o lăsase aproape lată. Chipul îi era roşu şi umflat; pe spate, pe fund şi pe picioare avea urme sângerânde ale curelei cu care o bătuse. Micuţa mea prietenă plângea. Cu toate acestea, aveam toate motivele să fiu mândră de ea: Besma încercase într-adevăr să-i străpungă inima bărbatului cu foarfeca, în timp ce el o viola.

– Am făcut-o, murmură ea printre lacrimi, în timp ce noi îi îngrijeam rănile. Aproape că am reuşit.

Am mângâiat-o pe cap şi am consolat-o.

– Sărmana mea, mica mea Besma, am zis. Eşti o eroină. Melek Taus te va recompensa pentru ceea ce ai îndrăznit să faci. Eşti o femeie curajoasă.

Fata îşi trase nasul şi zâmbi.

– Voi încerca din nou, zise ea.

– Trebuie mai întâi să te înzdrăveneşti, micuţa mea eroină.

Am ţinut-o de mână, până când a adormit, epuizată de încordare şi de oribila întâmplare.

– Trebuie să plecăm de aici, le-am zis şi celorlalte fete.

– Cui îi spui asta, Farida? Dacă ar fi existat o posibilitate, nu am mai fi fost aici.

– Trebuie să ne creăm singure această posibilitate, le-am răspuns tovarăşelor mele.

Mă gândeam în acelaşi timp şi la mine însămi: ştiam că nu e decât o chestiune de timp, până când Azzad se va reface şi se va răzbuna pe mine. Îmi era mai puţin groază de lovituri, decât de violul care se întrezărea, în mod evident, la orizont: Azzad va dori să-şi ia – incitat de tovarăşii lui – ceea ce considera că îi aparţinea. Acest bărbat, indiferent cât de nesigur şi de drăguţ ni se păruse, devenise acum duşmanul meu, fiindcă îl rănisem adânc în mândrie. Chiar dacă îşi însărcinase colegii să ne mai aducă din când în când ceva de mâncare, să nu murim de foame, sigur va dori să-mi plătească neobrăzarea.

Pe când curăţam containerele, meditam la acest subiect. Între timp, devenise un obicei să facem curat în întreaga tabără: „stăpânii" ne trimiteau ca pe o coloană mobilă de curăţat în grupuri de câte trei fete, pentru a curăţa containerele amicilor şi ale tovarăşilor lor. În timp ce ştergeam pe jos împreună cu Evin şi cu Sumeya, am observat că soldatul a cărui locuinţă o curăţam abia ce se întorsese, de bună seamă, dintr-o luptă: într-un colţ se găsea raniţa lui. Atunci mi-a venit o idee.

– Hai să-i cotrobăim în raniţă, le-am spus prietenelor mele. Poate că găsim acolo ceva util.

– Mai bine nu, fu de părere Sumeya. Dacă ne prinde cineva, am încurcat-o.

– Ei, şi ce poate să ni se întâmple?

După cum spuneam, depăşisem de ceva vreme teama de pedepse corporale.

N-au decât să ne bată dacă vor!

Şi Evin era de părere că ar trebui să încercăm. Pentru a nu o implica pe Sumeya, am rugat-o să stea de pază la uşă.

Aşa poţi spune oricând, dacă ne surprind, că tu nu ai participat, am liniştit-o eu.

A fost de acord cu asta. Sumeya se postă lângă uşă şi observa pe ascuns tabăra. Evin şi cu mine am luat între timp rucsacul şi am răscolit-o. Conţinea haine, câteva nuci, fructe uscate şi... un telefon mobil!

Aproape că am scos un strigăt de bucurie.

Evin, am şoptit agitată. Un telefon!!!

Hai să vedem dacă are o cartelă SIM, îmi înfrână ea entuziasmul.

Am deschis aparatul cu degete tremurânde. Telefonul avea un SIM.

Linişteşte-te, zise Evin. Luăm doar cartela cu noi.

– Cum?

Da, doar cartela, repetă ea hotărât. Nu fi proastă, Farida! SIM-ul e cel mai important. Proprietarul va observa dacă îi lipseşte telefonul.

– Da, dar...

– Niciun dar.

Luă cartela şi închise telefonul la loc.

– Însă avem nevoie de telefon pentru a putea folosi cartela!

– De ăla trebuie să facem rost din altă parte.

Evin îndesă restul hainelor înapoi în rucsac. Chiar dacă era greu, am înţeles că avea dreptate cu strategia ei. O cartelă

SIM care funcţiona era deocamdată cel mai important lucru. Orice altceva vom găsi prin tabără mai devreme sau mai târziu. Nu aveam voie să dăm nimic peste cap, dacă doream să reuşim: trebuia să acţionăm inteligent şi cu grijă.

– OK, am zis.

Aşa că am lăsat restul lucrurilor în raniţă, inclusiv nucile, de care îmi era o poftă teribilă.

Şi celorlalte fete le fu greu să-şi calmeze neliniştea, atunci când le-am transmis vestea cea bună.

– Dar de ce nu aţi luat telefonul cu voi? întrebă Besma, care continua să fie într-o stare proastă, cu lacrimi în ochi.

– Am fi putut să ne sunăm părinţii.

Am clătinat din cap.

– Evin are dreptate. Ar fi fost prea periculos. Dacă ar fi lipsit telefonul, ar fi început să ne răscolească tot containerul şi ni le-ar fi luat repede pe amândouă.

Făcu pe supărata şi nu vru să accepte întru totul explicaţia.

– Mama îşi face griji din cauza mea.

– Ştiu. Şi mamele noastre îşi fac griji pentru noi. Şi le vom contacta, de îndată ce vom face rost de un telefon.

Evin şi cu mine aveam deja o idee de unde am putea face rost de telefonul de care aveam nevoie urgentă. Era o încăpere în care se depozitau obiectele confiscate: haine, muniţii, cizme, raniţe – şi, cu puţin noroc, şi telefoanele mobile ale celor ucişi. Era un fel de depozit de mărfuri din care se serveau soldaţii SI-ului. Şi, într-adevăr, acolo urma să facem în curând curat.

Cu inima gata să ne sară din piept am pătruns la următoarea noastră operaţiune în respectiva încăpere, înarmate cu obiectele noastre de curăţenie. De această dată eram singură cu Evin. Am aruncat o privire rapidă în toate colţurile şi am

descoperit imediat trei telefoane, care se aflau pe unul dintre rafturi. Oare vor remarca soldaţii lipsa unuia dintre ele?

– Acum trebuie să riscăm, i-am spus lui Evin.

Dădu afirmativ din cap. Fulgerător am făcut să dispară unul dintre telefoane sub voalul meu. Am curăţat încăperea cu o viteză demnă de un record şi ne-am grăbit înapoi spre containerul nostru.

Le-am prezentat triumfătoare celorlalte fete captura noastră. Îşi duseră mâinile la gură, pentru a nu chiui cu voce tare.

– Sunteţi cele mai tari! Să trăiţi mult şi bine! Dumnezeu să vă dea sănătate! şoptiră ele agitate.

Însă Evin îşi puse degetul pe buze, într-un fel ameninţător.

– Nu v-o luaţi în cap, le zise ea, altminteri ne daţi imediat de gol.

Am aşteptat să se facă seară şi, astfel, să se mai liniştească întreaga tabără. Firește că nu puteai fi sigură niciodată că nu apare din senin unul dintre „stăpânii" noştri în faţa uşii şi o cheamă pe fata lui, însă cel puţin probabilitatea scădea odată cu trecerea timpului. Pentru a fi sigure că nu ne aude, într-adevăr, nimeni de afară, ne-am ascuns sub o bucată de pânză. Apoi am format numerele pe care le ştiam pe de rost. În ce mă privea, aveam un şir foarte mare în minte: de acasă, telefonul mobil al tatei, al fratelui meu mai mare, precum şi cele ale unor rude. Însă curând am fost nevoite să constatăm că nu avea niciun sens. Toate liniile erau întrerupte.

– Păi da, de fapt este foarte logic, am zis eu deziluzionată. Doar le-au confiscat toate telefoanele.

La ce mă aşteptasem? Ca satul să se fi eliberat între timp şi ca oamenii SI-ului să le fi adus înapoi telefoanele?

În sinea mea am sperat, firește, că unul sau altul ar fi reușit să-și ia cu sine SIM-ul în prizonierat – sau indiferent unde a ajuns.

– Nu mai avem pe nimeni, plânse Besma. Au murit cu toții.

– Nu, nu au murit, am contrazis-o eu, doar că nu au telefoanele asupra lor. Nici noi nu mai avem propriile noastre telefoane.

Celelalte tăcură. Era un moment greu pentru toate, fiindcă aveam certitudinea că acea catastrofă, care ne atinsese comunitatea, era și mai mare decât o bănuiserăm noi până atunci. Unde erau familiile noastre? Oare nu o mai fi rămas nimeni cui să-i cerem ajutorul?

– Poate că ar trebui să-i corupem pe băieții care au povestit de curând că au contact cu traficanții de persoane, am zis eu cu voce tare.

Celelalte fete se uitară disperate la mine.

– Și cu ce anume vrei să-i corupi? Doar nu avem nimic.

Am realizat că este un plan prostesc: într-adevăr, nu aveam nimic ce să le putem oferi. Nimic în afară de noi înșine. Să se ofere una dintre noi în acest scop, pentru a obține astfel informațiile de care aveam nevoie? Și azi îmi e rușine că am ajuns la astfel de idei. Însă, cuprins de disperare, omul ajunge să gândească lucruri la care, în mod normal, nu s-ar fi gândit.

– Am un unchi care trăiește în Germania, zise Evin, întrerupându-mi șirul gândurilor.

– Da, sigur că da, mi-am amintit eu. Unchiul tău Khalil, nu-i așa?

Îl cunoscusem pe acel unchi şi familia sa în urma uneia dintre vizitele pe care le făcuse la noi în sat; venea cu regularitate o dată pe an şi ne însoţise chiar şi în pelerinajul nostru spre Lalish.

– Îi ştii numărul?

Evin închise ochii şi se gândi intens. Dar avea probleme să şi-l amintească pe de rost.

Ştiu doar că începe cu 0049, zise ea.

Aminteşte-ţi-l! am implorat-o eu. Trebuie să îţi aduci aminte!

– Da, stai! Numărul era mereu scris pe tabla de plută de lângă telefon...

– Vrei să spui, cel care era scris cu roşu?

Am închis ochii şi am încercat de asemenea să-mi amintesc. Şi cu numerele am, după cum am spus, o relaţie cu totul specială. Le pot memora mult mai uşor decât numele. Dintr-odată am văzut întregul şir de numere înaintea ochilor.

– Cred că ştiu, am zis agitată.

Cu puteri noi am refăcut numărul pe care îl credeam a fi corect. Evin îl formă. Oare să fie suficient creditul pentru o convorbire internaţională? La celălalt capăt al firului răspunse o voce a cărei limbă nu am înţeles-o. Nu era unchiul lui Evin. A închis dezamăgită.

– Numărul e greşit, zise ea.

M-am gândit care anume ar putea fi greşeala. Am văzut din nou scrisul înaintea ochilor. Să fi încurcat vreo cifră?

– Înlocuieşte şapte cu unu, i-am zis lui Evin.

A format varianta schimbată – şi, dintr-odată, am auzit o voce atât de cunoscută.

– E acolo Khalil Aziz? Unchiul Khalil? întrebă Evin.

– Cine-i acolo?

– Aici e Evin.

– Evin! Ne-am făcut atâtea griji din cauza ta! Unde eşti?

– Unchiule, nu avem nici baterie, nici credit pe telefon. De aceea voi vorbi foarte repede: am fost răpită împreună cu alte şapte fete într-o tabără militară a SI-ului. Suntem prizoniere aici. Tabăra se află la aproximativ o oră de Deir al Sur, în apropierea câmpului petrolier Omar.

– Dumnezeule! O să mă ocup de asta, promise el. Voi încerca să găsesc pe cineva, care să vă ia de acolo.

– Aţi auzit, va trimite ajutoare, zise Evin după ce închisese – şi ne-am luat toate în braţe.

Pur şi simplu debordam de atâta încredere şi de speranţe care se aprinseseră din nou în noi. În sfârşit, aveam din nou contact cu lumea exterioară. În sfârşit, ştia cineva din familia noastră unde eram. În sfârşit, acum se va ocupa cineva de noi. Acum vor fi toate bine, eram noi convinse.

Aşteptările noastre legate de organizarea unei acţiuni de salvare a unchiului lui Evin ne stimulară pe toate. Ziua de după convorbirea telefonică a fost una dintre puţinele în care eu şi prietenele mele am avut un zâmbet pe buze. Nu a lipsit, într-adevăr, mult, să nu începem să cântăm în timp ce făceam curat.

De Azzad nu mai auzisem nimic de la ultima noastră întâlnire. Probabil că încă îşi mai îngrijea rana, în care îl lovisem atât de rău. Speram să îl ţină atât de mult în şah, până când unchiul lui Evin va fi organizat totul. Dacă se grăbea, poate că nu ar mai trebui să-l revăd vreodată pe Azzad. Îmi imaginam cum venea în containerul nostru pentru a se

înfuriată pe mine – însă eu evadasem deja între timp. Ha! Cu ce plăcere i-aş fi privit chipul după aceea!

În seara următoare ne-am strâns în jurul telefonului şi am aşteptat ca unchiul lui Evin să dea de veste. Speram ca isteria să nu se termine înainte.

Într-adevăr, a sunat cândva când orele erau înaintate. Radiam de fericire când am văzut numărul internaţional; Evin apăsă cu certitudinea victoriei tasta verde.

Unchiule Khalil? şopti ea conspirativ.

Ne-am adunat toate în jurul ei, pentru ca nu cumva să pierdem un sigur cuvânt din convorbirea telefonică.

Cum îţi merge? întrebă Khalil Aziz.

Bine, şi ţie? Ai noutăţi?

Da, am vorbit între timp cu un bărbat care urmează să vă ia.

Din tonul vocii sale am remarcat deja că nu avea veşti bune pentru noi. Evin şi celelalte fete nu o percepuseră însă, de bună seamă. Feţele lor străluceau pline de aşteptări.

Şi? întrebă prietena mea.

– Omul spune că locul în care vă aflaţi e prea periculos.

Chipul i se întunecă.

– Ce înseamnă asta?

– Asta înseamnă că nu poate veni acolo.

Fetele îşi cuprinseră în tăcere chipurile în mâini. Auziserăm toate ce spusese. Şi nu ne venea să credem.

– Dar avem nevoie de ajutor, imploră Evin. Te rugăm...

– Acolo, unde sunteţi, nu poate face din păcate nimic pentru voi.

Evin nu mai spusese nimic. Plângea în tăcere.

– Ştiu că acum eşti dezamăgită. Dar crede-mă, am stat azi toată ziua la telefon şi am încercat totul, spuse unchiul

ei. Trebuie să fugiţi din tabăra militară. Omul spune că, dacă aţi fi altundeva, într-o regiune sigură, ar putea pune pe cineva să vă preia.

– Dar cum să o facem?

– Nici eu nu ştiu. Nu aveţi chiar nicio variantă?

– Nu. Containerul nostru se află în mijlocul taberei.

Unchiul lui Evin nu mai ştia ce să spună.

– Încercaţi totuşi, ne încurajă el. Ştiu că veţi reuşi. Îţi dau numărul de telefon al omului căruia să vă adresaţi, când veţi ieşi de acolo. OK?

Dictă numărul şi Evin îl repetă atentă. Eu l-am învăţat, prevăzătoare, pe de rost.

– Îmi promiţi că veţi încerca?

– Da, zise ea tristă. Mulţumesc, unchiule Khalil.

– Îmi pare atât de rău! Aş face sincer mult mai multe pentru voi, zise el. Dar nu-mi stă în putere.

După ce Evin încheie convorbirea, în container domni o liniştе mormântală. Toate eram incredibil de dezamăgite. După ce am sperat atât de mult că vom fi salvate, nu am putut accepta prea bine vestea că nimeni nu ne va veni în ajutor. Ne simţeam abandonate de lumea exterioară.

– Cel puţin avem numărul de telefon, le-am amintit prietenelor mele, pentru a nu-şi pierde complet speranţa.

– Da, dar ce să facem cu el? întrebă Sumeya. Ştii la fel de bine ca şi noi că este imposibil să fugim de aici.

Am căzut pe gânduri. Să fie chiar imposibil? Nu exista vreo şansă să scăpăm? În orice caz, ar fi extrem de dificil: uşa din faţă a containerului şi ferestrele erau mereu închise cu grijă de către soldaţi. Problema principală era însă faptul că acel container se găsea în mijlocul taberei militare, era

înconjurat din toate părțile de locuințele soldaților și încercuit de gărzi. Chiar dacă am reuși să evadăm din container, nu știam cum am putea trece de acel inel de siguranță.

Cu toate acestea, trebuie să încercăm, am zis eu. Ați auzit doar ce a spus unchiul lui Evin. Singura noastră șansă este să evadăm de aici și să-l sunăm pe acest om.

Dar e mult prea periculos, mă contrazise Sumeya. Dacă o vom face, le vor aduce aici pe mamele noastre din Tal Afar!

– Ce?

Sumeya își lăsă capul în jos.

Cu asta ne-au amenințat, povesti Reva, care făcuse aceeași greșeală ca și Sumeya, întrebându-și „stăpânii" de locul în care erau ținute familiile noastre și le destăinuiseră numele rudelor lor. Acum, oamenii SI-ului erau în posesia acestei informații și le intimidau. Le amenințaseră pe cele două fete că mamele lor vor fi aduse ca „schimb" pentru ele în tabăra militară, în cazul în care ar fugi.

– E prea riscant, fu de părere și Reva. Nu mi-aș ierta-o niciodată dacă mi-aș nenoroci mama.

– Dar nici măcar nu știm dacă mamele noastre sunt prizonierele lor, obiectă Evin. Poate că ne mint.

– Nu trebuie să-i credeți, le-am sfătuit pe Reva și pe Sumeya. Vor doar să vă descurajeze.

Cele două fete nu erau convinse.

– Și dacă totuși o fac? întrebă Sumeya speriată. Nu avem voie să riscăm câtuși de puțin.

– Ba da, trebuie să riscăm! am contrazis-o.

Nu ne-am putut înțelege. La urma urmei, fiecare dintre noi va trebui să decidă cât era dispusă să riște, am înțeles eu atunci. Însă nu mă voi lăsa intimidată de amenințări.

Am început să mă gândesc intens cum am putea evada, în ciuda poziției noastre nefavorabile din punct de vedere strategic. Am inspectat întregul container, în special ferestrele și ușile. Ușa de la capătul ultimei camere nu o foloseam în mod normal. Când m-am uitat la ea, am avut parte de o surpriză imensă: în jurul riglei cu care era închisă, era înfășurată doar niște sârmă, în rest nu era asigurată cu nimic altceva. Inima începu să-mi bată cu emoție. Cum de nu o observasem până acum?

Am desfăcut sârma. După care, rigla se lăsă împinsă la o parte fără nicio problemă. Precaută, am apăsat clanța și am crăpat foarte puțin ușa. Am închis-o apoi repede, înainte ca vreun soldat să poată observa ceva. Nu-mi venea să cred!

– Veniți aici! le-am strigat prietenelor mele arătându-le descoperirea mea.

Nici lor nu le venea să creadă.

– A fost deschisă tot timpul? întrebă Evin mirată.

– Da, am zis eu. Pur și simplu am uitat de ea. Vedeți cum frica ne orbește?

Dădură afirmativ din cap.

– Dar dacă renunțăm la teamă, vom putea reuși, le-am încurajat eu.

De atunci, am fost însărcinata oficială a grupului cu problemele legate de evadare și toate fetele m-au numit *Barack Obama*.

A doua zi, pe 13 decembrie 2014, întâmplarea ne-a venit în ajutor: soldații din tabără au fost implicați în luptele

violente ale celorlalţi jihadişti. Asupra lor se exercita o presiune atât de mare, încât şefii lor luară în considerare chiar să mute întreaga tabără. Pentru a ne pregăti mutarea, care putea fi decisă oricând, bărbaţii ne aduseseră în container un set întreg de voaluri negre, care să ne acopere tot trupul şi care nu lăsau să se vadă decât zona ochilor.

Ăsta-i un cadou divin, i-am şoptit lui Evin. Hainele astea ne vor face invizibile.

Bărbaţii fură chemaţi pe front, chiar şi Azzad. Pe fereastră am observat cum tabăra se golea încetul cu încetul. Doar câteva gărzi mai rămăseseră în urmă.

– La revedere, pe niciodată, am şoptit eu bucurându-mă.

Totul se potrivea: uşa din spate care nu era închisă, voalurile negre, de care aveam nevoie pentru a ne camufla, tabăra goală, numărul de telefon al traficantului de persoane, pe care îl puteam anunţa de îndată ce vom fi reuşit. Aceasta era singura noastră şansă.

De îndată ce se lăsă liniştea în tabără, le-am convocat pe prietenele mele, pentru a discuta despre situaţie.

– Acum ori niciodată va trebui să riscăm evadarea, le-am spus. Ocazia este unică. O astfel de şansă nu vom mai avea niciodată!

– Eşti nebună, mă contrazise Sumeya. Nu uita de paznicii pe care i-au lăsat în urmă.

Unul dintre ei era „stăpânul" ei, iar celălalt al lui Reva. Cu siguranţă că vor dori să le aibă pe seară. Oamenii SI-ului, care aveau în posesia lor femei, foloseau ocazia, ori de câte ori aveau o clipă de linişte. De aceea, mi se părea că ştiam unde voia să ajungă.

– Aşteptăm firește până când vă întoarceţi, am zis. Nu o să vă lăsăm singure aici.

Dar o înțelesesem greșit.

– Nu voi veni cu voi, zise Sumeya și se uită roșinată în pământ. Te rog, înțelege-mă: e pur și simplu prea periculos.

Am privit-o fără a-mi veni a crede.

– Sper că nu vorbești serios?

– Dacă îi fac ceva mamei mele, atunci nu mi-o voi putea ierta niciodată.

– Sumeya are dreptate. Nici eu nu vin, mă anunță Reva.

Am dat încet din cap. Deși îmi era greu să le înțeleg decizia, cele două fete aveau argumente serioase: trebuia să accept decizia lor.

– Mai e cineva, pentru care chestiunea ar putea fi periculoasă? le-am întrebat eu pe toate.

Fetele tăcură.

– Deci toate celelalte participă? Sigur?

– Da, murmurară ele și dădură afirmativ din cap.

– Bine, am zis eu. Atunci ne vom încerca norocul în această noapte.

Am așteptat seara cu nerăbdare. Într-adevăr, Reva și Sumeya au fost chemate de către „stăpânii" lor la puțin timp după lăsarea serii. Cum am presupus, voiau să folosească orele de liniște din tabără, pentru a se desfăta cu ele. Pentru noi, nu putea să fie decât un avantaj dacă aceste două gărzi erau distrase. Cu toate acestea, aveam conștiința încărcată, atunci când cele două prietene ale mele își legară baticurile pentru a se duce la ei.

– Sunteți absolut sigure că nu vreți să vă așteptăm? am mai întrebat încă o dată, înainte ca ele să iasă din container.

Fetele clătinară din cap.

Este o cutezanţă ceea ce aveţi voi de gând. V-aş sfătui să o lăsaţi şi voi baltă: au pus gărzi de jur-împrejurul taberei. Şi vă vor împuşca dacă vă prind, mă avertiză Sumeya.

Se poate, am zis. Dar trebuie să ne asumăm acest risc. Altfel rămânem sclave pe vecie.

Eu prefer să fiu împuşcată, se smiorcăi micuţa Besma.

Mult noroc! şopti Reva şi mă îmbrăţişă.

Sumeya mă îmbrăţişă şi ea înainte de a ieşi.

Asta le-o doresc şi eu lor, am zis.

După ce au plecat, le-am dezvăluit fetelor planul de evadare la care mă gândisem.

– Trebuie să ne împărţim în grupe de câte două, am zis.

Mă gândisem foarte bine la întreaga chestiune.

– De ce?

– Asta ne măreşte şansele să scăpăm. Dacă ne vor descoperi gărzile pe două dintre noi, le vor urmări pe acestea. În acest timp, celelalte vor putea să scape.

– Deci cresc şansele – însă doar pentru patru dintre noi, preciză Sila.

– Aşa-i.

Suspină.

– Nu e cam puţin?

– E mult mai inteligent decât dacă am lua-o toate şase în aceeaşi direcţie şi i-am lăsa să ne prindă pe toate, am răspuns eu. Cel puţin patru scapă.

Fetele dădură din cap aprobator.

– Aşa facem. Şi în ce direcţie o vom lua, domnule Obama?

Mă gândisem şi la acest aspect. Cunoşteam destul de bine tabăra de când făcusem curăţenie, astfel încât le-am putut da prietenelor mele indicaţii concrete.

– Plecăm toate spre nord-est, am spus, fiindcă bănuiam că în acest fel vom părăsi cel mai repede teritoriul SI-ului. Dar vom merge pe rute diferite: Nase şi Pervan trec prin dreapta halei de întruniri, Sila şi Besma prin stânga, iar Evin şi cu mine vom alege un drum de mijloc, astfel încât să fim cât mai departe posibil unele de altele, în cazul în care le vor prinde pe două dintre noi. Însă hala va trebui să o evităm toate pe cât mai mult posibil, fiindcă acolo se află în permanenţă cineva care stă de pază. De îndată ce am lăsat tabăra în urma noastră, trebuie să încercăm să ne regrupăm.

– OK, zise Evin calmă.

Însă, văzându-i cutele care-i brăzdau fruntea, am înţeles că-şi făcea mari griji dacă va funcţiona sau nu planul.

– Şi când plecăm?

Am ezitat. De fapt, mă gândisem că miezul nopţii ar fi cea mai bună variantă. Însă acum, când cel puţin doi dintre bărbaţi erau ocupaţi cu prietenele noastre, fiind astfel distraşi, se arăta un moment şi mai prielnic. În plus, tocmai începuse să plouă: picăturile răpăiau zgomotos pe acoperişul nostru. Acest zgomot avea să ne ofere un plus de protecţie. Deci nu trebuia să mai pierdem timpul.

– Cel mai bine acum, am zis, cât timp mai plouă, şi...

– Da, zise Evin, fără să-mi termin de rostit gândul. Reva şi Sumeya ne-au făcut un cadou. Deci haideţi să ne folosim de acest timp valoros.

Ne-am îmbrăcat voalurile negre şi ne-am legat baticurile în spatele capetelor, astfel încât arătam asemenea unor fantome negre. Noaptea în acele straie erai, într-adevăr, aproape invizibil, ceea ce ne convenea de minune. Nu purtam pantofi, fiindcă nu aveam decât nişte şlapi, pe care

îi foloseam ca papuci de casă când făceam curat în locuințe. Însă pentru a alerga erau complet nepotriviți. În afară de asta, am fi făcut zgomot la fiecare pas. De aceea i-am luat prevăzătoare în mâini. Marea noastră comoară, telefonul mobil, l-am legat, cu ajutorul hainelor mele, strâns de trup. Și celelalte fete știau pe de rost numărul important. În cazul în care ne-am fi pierdut în timpul evadării, ele ar fi putut să-l sune pe traficantul de persoane și să-i ceară ajutorul, cam așa ne arăta planul.

Am desfăcut din nou sârma de la ușă, am tras la o parte rigla și am apăsat ezitant pe clanță. Mă întâmpină o pală de vânt rece și ploios. Între timp se făcuse simțitor de rece. Am crăpat ușa de câteva degete și am privit afară: după cum bănuisem, în hala de întruniri, pe care o puteam vedea de aici, lumina încă mai ardea. Am aruncat o privire în urma mea și m-am uitat în ochii speriați și larg deschiși ai prietenelor mele, care se întrezăreau printre voalurile lor negre. Fiecare fată își luase de mână partenera de evadare.

– Sunteți pregătite? le-am întrebat eu în șoaptă.

– Da, răspunseră ele.

Împreună cu Evin am pășit în noaptea ploioasă. Frigul, umezeala și întunericul ne împresurară. Cu toate acestea, simțeam în sinea mea o euforie imensă: de această dată vom reuși, știam asta. Această tentativă de evadare era mai bine planificată decât toate cele pe care le încercaserăm până atunci. Pur și simplu trebuia să reușească.

Am alergat în grabă prin tabără. În curând, Evin și cu mine le-am pierdut din ochi pe celelalte fete. Pentru a avea contact una cu alta, fugeam ținându-ne de mână pe lângă containerele în care am suferit atâta violență. Acestea

stăteau acolo întunecate şi părăsite; şi totuşi ne inspirau chiar şi acum o teamă imensă. Fiindcă în orice clipă puteu să apară un soldat dindărătul lor şi să ne oprească. Şi atunci, visul nostru s-ar fi năruit.

Am tresărit speriate când Evin răsturnă, fără să vrea, în întuneric o găleată de metal. Se rostogoli, zăngănind tare, pe asfalt. Încremeni şi trase cu urechea. Să fi auzit oare cineva ceva?

– Hai, am şoptit eu şi am tras-o energic mai departe de mână, nu te opri! Trebuie să dispărem cât mai repede cu putinţă de aici.

Ne-am furişat aplecate la o distanţă suficient de mare pe lângă hala de întruniri şi, în cele din urmă, am ajuns nevătămate la marginea aşezării de containere obţinând astfel o primă victorie. În spatele ei era o suprafaţă într-un întuneric-beznă: deşertul. Am aşteptat aici până când au ajuns şi celelalte fete, fiindcă aşa stabiliserăm. Într-adevăr, au reuşit toate să ajungă. Evin şi cu mine le-am luat pe cele mai tinere la mijloc. Ne ţineam toate de mâini, pentru ca niciuna dintre noi să nu se piardă în întuneric. Apoi am început să alergăm. Fugeam orbeşte, fără să vedem unde păşeam cu picioarele noastre goale. Nu mai simţeam umezeala şi frigul de sub tălpi.

Dintr-odată, am auzit cum începuseră câinii să latre pe undeva în apropiere. De bună seamă, oamenii SI-ului poziţionaseră animalele în afara taberei, pentru a-i atenţiona dacă veneau intruşi. Erau oare legaţi? Sau erau liberi? Se vor năpusti asupra noastră şi ne vor sfâşia în bucăţi cu colţii lor? Nu îi zăream, dar prin lătratul lor făceau un zgomot furibund. Of, mi-am spus, din cauza lor se vor alerta toate

gărzile din tabără. Îşi vor da seama că lucrurile nu sunt în regulă şi vor începe să ne vâneze. Alergam cât de repede puteam.

Nu puteai observa niciunde vreo lumină. Dar auzeam cum se apropie câinii. De bună seamă, erau liberi. Micuţa Besma se împiedică, dar am prins-o de braţ şi am tras-o brutal după mine, alergând mai departe. Dacă am cădea acum, ăsta ne-ar fi sfârşitul.

Alergarăm prin ploaie până când ne părăsiră puterile. Nu ştiu cât timp am fugit, dar mi se păruse o veşnicie – ceea ce, cu siguranţă că nu putea fi adevărat, fiindcă eram toate subnutrite şi într-o stare de sănătate precară. În cele din urmă am încetinit pasul forţate de împrejurări. Gâfâiam toate. Prietenele mele tuşeau şi şuierau, însă, spre norocul nostru, nu se mai auzeau câinii. Tabăra militară se afla la o oarecare distanţă îndărătul nostru. Când m-am uitat înapoi, mai puteam vedea în depărtări lumina halei de întruniri.

Într-adevăr, nu părea să ne fi urmărit cineva. Nici nu îndrăzneam să o cred. Am reuşit, oare, într-adevăr, să scăpăm de câini şi de bărbaţi? Însă acum nu era momentul să meditãm la asta.

– Hai, mai departe! le-am mânat eu pe fete.

Păşeam prin întuneric. Ploaia se înteţea. Şi pentru a nu ne deplasa, din greşeală, în cerc, mergeam cu încăpăţânare într-o singură direcţie, fără să ştim încotro ne duce drumul.

În cele din urmă, am ajuns la o stradă asfaltată. Am decis să o urmăm. Însă nu mergeam pe aceasta, ci paralel cu ea: în cazul în care s-ar apropia vreun vehicul, şoferul să nu ne vadă. Din fericire, noaptea, circulaţia pe acest drum nu era intensă. Însă, ori de câte ori auzeam zgomotul vreunui

motor, ne ascundeam în vegetaţia de pe marginea străzii. Veşmintele noastre negre ne ajutau să devenim una cu peisajul nocturn.

La un moment dat, am dat de un indicator pe care stătea scris *Hasaka*. Acum ştiam cel puţin că mergeam spre oraşul kurd. Ne-am folosit de stradă ca mijloc de orientare şi am înaintat prin ploaie alături de ea. Ude până la piele şi îngheţate, am continuat să mergem neînfricate tot mai departe întreaga noapte.

Când se lumină de ziuă, am adresat cerului o rugăciune spontană:

– Dumnezeule, ai făcut să scăpăm. Îţi mulţumesc, am şoptit cu faţa spre soare. Te rog, ajută-ne şi în continuare! Nu-i părăsi pe copiii lui Adam la nevoie!

Pe marginea străzii începeau acum să apară case izolate. Ceea ce era, firește, periculos pentru noi. Trebuia să căutăm neapărat o ascunzătoare, înainte să fim văzute de cineva. Acum, la lumina zilei, nu ne mai puteam continua drumul.

Am găsit atunci o casă terminată la roşu, care se afla în apropierea alteia ce părea să fie locuită, de bună seamă. Abia ce ne-am strecurat în ea, că am observat cât de epuizate eram după marşul nocturn. Din hainele noastre picura apa, dar nu aveam nimic să ne schimbăm. Tremurând de frig şi clănţănind din dinţi, ne-am îmbrăţişat reciproc, pentru a ne încălzi cât de cât. Din păcate, nu aveam nimic de mâncat sau de băut şi trebuia urgent să ne refacem forţele după tot efortul de până atunci.

În vreme ce restul fetelor se odihnea, am scos la iveală telefonul nostru mobil. Venise clipa să-l anunţăm pe omul al cărui număr de telefon ni-l dăduse unchiul lui Evin. Bateria era la minimum, iar din creditul cartelei abia dacă mai

rămăsese ceva. Telefonul nu va mai funcţiona mult timp. Sperăm să fim suficient de departe de tabără, astfel încât traficantul de persoane să ne poată prelua.

Evin mă privea în timp ce formam numărul cu degetele tremurânde. Era un moment măreţ, deoarece crezusem că am reuşit.

La celălalt capăt se prezentă un bărbat, pe numele său Mustafa Hamu. M-am prezentat şi am făcut referire la unchiul Khalil, cu care el vorbise deja în aparenţă.

Bărbatul nu păru să fie mirat. Nu a fost nici prietenos, nici neprietenos, ci doar la obiect:

– Când aţi evadat?

– Noaptea asta.

– Unde anume vă aflaţi?

– Nu ştiu exact. Într-o casă la roşu, care se află pe drumul ce duce la Hasaka, i-am explicat.

– Nu cunoşti numele aşezării?

– Nu este o aşezare, ci doar câteva case răsfirate.

– E prea imprecis, zise el. Am nevoie de o adresă concretă pentru a vă găsi. Trebuie să întrebaţi într-una dintre case unde sunteţi sau să mergeţi mai departe până la Hasaka.

Curajul mă părăsi.

– Dar suntem complet epuizate, am zis. Nu avem haine uscate şi nimic de băut.

– Din păcate, altminteri nu vă pot ajuta. Trebuie să înţelegeţi. Nu pot intra într-o asemenea aventură. Veniţi cu o idee şi mai sunaţi încă o dată!

– Vă rog, este imposibil! Abia dacă mai avem credit pe telefon!

Nu am înțeles de ce omul era așa de puțin cooperant. Prietenele mele și cu mine ne riscaserăm viața pentru a evada din tabără. Așa că nu ne putea lăsa pur și simplu baltă. Dar își menținea punctul de vedere.

– Sunteți în mijlocul teritoriului controlat de SI, îmi aminti el.

Apoi convorbirea se întrerupse.

Terminasem creditul, iar bateria telefonului murise.

Am schimbat priviri speriate cu Evin. Pe acest om nu-l interesa deloc starea noastră disperată, am înțeles noi. După această convorbire telefonică, am fost amândouă destul de deziluzionate.

– Nimic nu ajută. De îndată ce se lasă întunericul, plecăm mai departe, am zis.

Evin clătină din cap. Făcu un semn spre micuța Besma, care tremura din tot trupul.

– Mi-e frig, se plânse ea.

Însă, când i-am atins capul cu mâna, l-am simțit fierbinte, încins.

– Are febră, am constatat.

– Da, are nevoie urgent de ceva de băut. Așa deshidratată și bolnavă cum e acum, nu va mai putea merge la noapte mai departe.

– Ce să ne facem cu ea?

Nu o puteam lăsa acolo pe Besma. Nu se punea problema să o trădăm pe prietena noastră: fie reușeam împreună, fie pur și simplu nu reușeam.

– Trebuie să încercăm să găsim pe undeva ajutor, zise Evin.

– Dar unde?

– Poate într-una dintre casele de aici de-afară.

Nu mă simţeam prea confortabil la acest gând.

– Cine ştie ce fel de oameni locuiesc acolo înăuntru, am obiectat eu.

– Dar nu avem nicio altă opţiune! Besma este mult prea slăbită pentru a mai merge. Şi nici să o purtăm în braţe tot drumul nu putem, nu avem suficientă forţă pentru asta.

– Bine, am fost eu de acord, strângând din dinţi. O să întrebăm în casa de acolo. Dar nu acum imediat. Haideţi să o observăm cu atenţie, înainte de a face asta.

Voiam să evit cu orice preţ să ne aruncăm orbeşte într-o capcană: dacă locuia acolo un grup al SI-ului, vom recunoaşte asta după vehiculele, armele şi îmbrăcămintea locatarilor. Atunci va trebui să cerem altundeva ajutor.

– Aşa o să facem, zise Evin. Cea mai bună vedere asupra proprietăţii o avem, probabil, de sus, din pod.

Ne-am căţărat împreună la etajul superior şi ne-am ascuns îndărătul unei ferestre. La o primă vedere, clădirea arăta ca o casă de locuit cât se poate de normală. Nu am remarcat nimic neobişnuit. Din interiorul casei ajungeau la noi mereu voci. Dar nu se arăta niciunul dintre locatarii imobilului.

Apoi, după o vreme, îşi făcu apariţia un automobil Kia alb la intrare şi din el coborî un bărbat. Era relativ plinuţ şi purta o barbă scurtă, părul tuns scurt şi îmbrăcăminte civilă; nu arăta ca un soldat. Să fie oare capul familiei care locuia în acea casă? Într-adevăr, acum îşi făcu apariţia o femeie cu doi copii mici în faţa uşii. Nici ea nu avea un voal în stilul SI-ului, ci purta doar o rochie şi un batic. Am respirat uşurate.

– E o familie, zise Evin, sunt oameni absolut normali.

– Da, dar nu uita că locuiesc în mijlocul teritoriilor controlate de SI, am dat eu de gândit. Trebuie să se fi înţeles cu ei într-un fel, altminteri nu ar fi putut rămâne aici la apariţia lor.

– Poate că ai dreptate, spuse ea căzând pe gânduri. Poate că au însă, în ochii SI-ului, religia potrivită – şi din această cauză sunt lăsaţi în pace.

– Nu ştim ce cred referitor la yaziditi. Poate că ne consideră reprezentanţii diavolului.

În timp ce mă auzeam vorbind, am constatat cât de neîncrezătoare am devenit faţă de toţi musulmanii şi întreaga lume. Abia dacă îmi puteam imagina că mai există şi oameni de încredere.

– Hai să mai supraveghem ceva timp casa, am rugat-o pe Evin.

După ce am ajuns până aici, nu mai voiam să risc nici în ruptul capului.

– Bine, dar gândeşte-te că Besma şi celelalte fete au nevoie urgentă de apă, mă avertiză ea.

Am mai rămas la pândă ceasuri întregi, întreaga zi. Am văzut că în casa pe care o ţineam sub observaţie locuiau în total şapte oameni: tatăl, mama şi cei cinci copii ai lor, dintre care trei erau băieţi şi două fete. Un băiat era foarte mic, ceilalţi încă şcolari. Una din fiice avea aproximativ vârsta noastră, deci aproape matură. Niciunul nu era îmbrăcat în militant-islamist, ceea ce mă liniştea cât de cât. Am observat cum îşi îndepliniseră peste zi treburile cotidiene: gătеau, mâncau, spălau rufe, merseră undeva cu maşina, s-au întors, au făcut teme de acasă. Îi invidiam. Cât de minunat trebuia să fie să duci aşa o viaţă normală!

Când se lăsă seara, eram în continuare indecisă dacă să atragem sau nu atenţia asupra noastră. Era şi rămânea în continuare un risc pe care nu eram pregătită să mi-l asum. Poate că am reuşi totuşi să ajungem pe jos la Hasaka. Dar starea Besmei se înrăutăţise între timp. Ardea ca un cuptor şi, cuprinsă de febră, povestea lucruri fără de sens. Celelalte fete erau foarte palide şi tremurau de frig. De aceea, Evin insista în mod hotărât să ne decidem.

– Trebuie să încercăm, zise ea cu privirea aţintită asupra micii noastre prietene. Nu o să supravieţuiască dacă nu îi facem pe dată rost de apă şi de haine uscate. Păcătuim prin ea!

– OK. Atunci hai să încercăm.

Strângând din dinţi, am fost de acord. Ne-am gândit mai întâi dacă să meargă o delegaţie la acea casă şi să ceară ajutor, am stabilit însă apoi că e mai bine să ne încercăm norocul toate împreună. De aceea, am făcut o mică rugăciune înainte de a ne părăsi ascunzătoarea. Ne-am aliniat într-un rând, ne-am orientat spre astru şi am şoptit formulele pe care le învăţaserăm de la părinţii şi de la bunicii noştri.

– Dumnezeule, milostiveşte-te de noi, i-am rugat pe Melek Taus şi grupul de îngeri, care ne decise soarta la întrunirea din toamnă. Fie-vă milă de noi. Am suferit îndeajuns.

– Amin, murmurară fetele. Dumnezeu să aibă în pază religia noastră. Dumnezeu e martorul nostru: noi nu ne-am trădat niciodată religia.

După care ne-am legat voalurile de pe chipuri la ceafă şi ni le-am aranjat şi pe cele negre, care ne acopereau corpul. Acoperite din nou din cap până în picioare în materialul

umed şi negru, am ieşit afară, în stradă. Evin şi cu Sila o sprijineau pe Besma, pentru ca să poată merge măcar cât de cât. Nu numai eu am avut un sentiment bizar, în timp ce ne apropiam de casa care stătea neagră şi tăcută în amurg. Doar lumina de la ferestrele ei mai răzbătea dindărătul perdelelor trase. Evin mă privi, iar eu am dat afirmativ din cap. A bătut la uşă plină de curaj. În ce mă priveşte, am început să tremur fără să vreau, atunci când am auzit paşi în hol. Paşii unui bărbat. Îndărătul lui se afla băiatul lui cel mai mare, un adolescent. Se holbau la noi, de parcă am fi fost o delegaţie căzută de pe lună. De bună seamă că lăsam impresia unor extratereştri. Am căzut în genunchi înaintea lor, toate, inclusiv Besma, cea cuprinsă de febră.

– Milostivule domn, i-am spus eu bărbatului. Am ajuns la ananghie şi avem nevoie de ajutor. Viaţa noastră stă în mâinile dumneavoastră.

– Cine sunteţi? întrebă el perplex.

Mă gândisem că nu avea niciun sens să-l mințim. Era prea evident de unde veneam şi ce anume se întâmplase. Trebuia să-i spunem adevărul.

– Am fost prizoniere şi am evadat, am mărturisit eu.

Am văzut cum bărbatul fu cuprins de panică. Sigur că da, era prea periculos şi pentru el.

– Şi ce treabă am eu cu asta? întrebă el fără menajamente.

Voia să scape repede de noi.

– Avem mare nevoie de ajutorul dumneavoastră, am repetat eu. Apă, hrană...

– Asta e imposibil! zise el. De fapt, ar trebui să informez pe dată conducerea militară că sunteţi aici.

Evin îl ţintui din ochi.

– Dacă eşti om şi dacă crezi într-un Dumnezeu, ajută-ne! îl imploră ea. Dacă nu, predă-ne atunci SI-ului.

Bărbatul căzu pe gânduri. De bună seamă că apelul ei îl depăşea.

– Nu este chiar atât de simplu: soldaţii SI-ului trec mereu pe aici şi ne cer apă şi mâncare, zise el. Ce se întâmplă dacă vă văd?

Tatăl şi fiul schimbară câteva priviri pline de îndoială.

– Poate că primim vreo răsplată de la familiile lor, dacă le ajutăm, şopti fiul.

Acest argument păru să fie decisiv.

– Da, poate, veniţi deocamdată înăuntru, decise sirianul, care se prezentă deocamdată drept Abu Yousef. Vedem după aceea mai departe.

– Mulţumesc, am zis.

Cu toate acestea am ezitat, înainte să-i trec pragul. Omul avea un interes financiar în ce ne privea. Puteam să ne încredem cu adevărat în el? Cu siguranţă că nu era indicat să mai stăm în continuare în faţa uşii sale, unde ne putea vedea toată lumea. Pe de altă parte, prin acest pas, eram în mâinile lui. Dacă avea de gând să ne facă rău, putea să ne ia din nou prizoniere, să ne predea sau să ne vândă mai departe. Cu toate acestea, am intrat.

Din hol am simţit în nări mirosul orezului proaspăt fiert. Ce miros minunat, bine cunoscut, mirosul de acasă!

– Ce se întâmplă? strigă soţia lui Abu Yousef din bucătărie şi îşi scoase capul prin uşă.

Se arătă mai mult decât surprinsă, văzând şase fete acoperite complet de voaluri negre, care îi păşiseră în hol. Soţul ei îi povesti ce e cu noi, la care ea făcu o faţă îngrijorată.

– Sărmane fete, zise, când ne văzu chipurile tinere, după ce ne dăduserăm jos voalurile de pe faţă.

Nu eram mai în vârstă decât fetele din casă.

– Sunteţi pe jumătate îngheţate. Buzele vă sunt vineţii. Nu-i de mirare, la ce vreme e afară...

Se întrerupse şi i se adresă soţului ei:

– Nu e prea periculos să le adăpostim?

– Ba da, trebuie să fim precauţi, confirmă el. Cel mai bine le ducem în camera din spate şi închidem acolo rulourile, să nu le vadă nimeni de afară.

Femeia dădu aprobator din cap. Ne arătă drumul.

– Avem numărul de telefon al unui om care ne poate prelua, am zis.

– Asta e bine.

Abu Yousef îmi ceru să-i dau numărul, pe care îl ştiam doar pe de rost. I l-am dictat, la fel cum am dictat şi numărul unchiului lui Evin din Germania.

După care le-am urmat pe celelalte în camera copiilor, unde soţia lui trăsese deja rulourile. Pentru o clipă am fost cuprinsă de amintirea încăperii din casa lui Abu Afram. Şi acolo, storurile erau mereu lăsate jos. Însă m-am adunat repede şi am încercat să nu mă las cuprinsă de panică. În cazul de faţă era altceva, mi-am spus: le-au închis doar pentru a ne proteja.

După ce stăpâna casei îşi reveni din spaima trasă, îşi intră în rolul gazdei. Ne-a adus bandaje, precum şi un lighean, în care să ne putem spăla picioarele care ne sângerau, în urma lungului marş. Puse în maşina de spălat voalurile noastre negre şi ne adusese în locul lor haine curate, ale ei şi ale fiicei lor mai mari.

– Cât de curajoase sunteţi voi, fetelor, zise ea admirativ. Aţi făcut foarte bine că aţi fugit de acolo!

Am zâmbit mândră şi încurcată. Era pentru prima dată când eram lăudată pentru atitudinea mea, şi nu bătută.

– Acum odihniţi-vă mai întâi bine, aici la noi.

– Foarte drăguţ din partea dumneavoastră, am zis eu, în timp ce o ajutam pe Besma să-şi pună comprese reci, pentru a-i scădea febra.

Evin îi turnă fetei nişte apă şi Sila îi spăla picioarele zgâriate. Era într-o stare foarte proastă şi tremura încontinuu. Am învelit-o în nişte pături groase de lână.

– Cu siguranţă că vă e teribil de foame, zise gazda noastră. Vă voi face ceva de mâncare.

– Nu e necesar, am susţinut eu politicoasă, deşi doar gândul la hrană îmi făcu stomacul să-mi chiorăie.

După acel marş istovitor, eram toate lihnite de foame.

– Ba da, insistă ea. Sunteţi musafirii noştri.

Acum eram sigură că soarta ne voia binele: am găsit adăpost la nişte oameni inimoşi. De atâta uşurare, îmi venea să plâng.

– Mulţumesc, dragă doamnă, i-am spus, sărutându-i mâna.

Când, puţin mai târziu, stăteam pe jos, adunate pentru cină în jurul unei mari pânze, curate şi îmbrăcate în haine uscate, am avut în fine sentimentul că sunt, în sfârşit om – şi că sunt tratată ca atare. Gazda noastră se întrecuse în arta culinară: aveam la masă orez, salată, humus şi falafel, dar şi Sprite şi Coca-Cola. Doar la vederea şi la mirosul acestor bunătăţi, de care fuseserăm lipsite de mult, îmi lăsa gura apă. Erau incredibil de gustoase. Toţi membrii

familiei începură să se comporte dintr-odată de parcă am fi oaspeții lor.

– Am vorbit cu unchiul vostru Khalil și cu Mustafa Hamu, zise Abu Yousef. Vor face tot pentru a vă organiza salvarea.

– Mulțumesc, am spus cu lacrimi în ochi. Nu vă vom uita asta niciodată. Sunteți un om bun, Abu Yousef.

Însă el făcu un semn cu mâna, ca și cum ospitalitatea lui ar fi ceva de la sine înțeles, chiar dacă ar fi vrut să ne gonească mai întâi. Încercam să ghicesc ce anume contribuise la schimbarea dispoziției sale. Îi cerea, poate, unchiului lui Evin bani pentru faptul că ne primise și că nu ne dădea pe mâna SI-ului? Mai târziu, am aflat că se comportase întocmai: încă de pe atunci negociase prețul, pe care îl ceruse pentru protecția noastră.

– În orice caz, aici sunteți în siguranță, zise el cu entuziasm. Dacă e cazul, o să vă apăr cu propriile mele mâini de SI. Acum sunteți libere din nou.

I-am mulțumit din nou. Între timp înfulecaserăm toate mâncărurile care se aflau în preajma noastră. Chiar dacă ne rușinam din cauză că băgam așa în noi. Dar trebuie să recunosc că din acea clipă nu am mai savurat niciodată o altă masă la fel ca atunci: prima noastră cină în libertate.

Am rămas câteva zile în acea casă, majoritatea timpului petrecând-o în camera din spate. Eram obișnuită să împart un spațiu îngust împreună cu prietenele mele. Cu toate acestea, de data asta era mai altfel decât până atunci, fiindcă acum eram libere. Ușa noastră nu era încuiată!

Din când în când veneau pe la noi în vizită copiii lui Abu Yousef. Venirea noastră bruscă în casa lor li se părea incredibil de incitantă şi ne rugau mereu să le povestim istoria evadării noastre.

– Nu v-a fost câtuşi de puţin frică, să fugiţi singure prin noapte? Ce aţi fi făcut, dacă nu aţi fi găsit casa noastră? ne zgândăreau ei.

Le povesteam totul cu mare plăcere. Făceau ochii mari, dar nu-şi puteau imagina totuşi prin ce trecuserăm: poveştile mele erau ca un film de acţiune pentru ei. Uneori ne puneau şi întrebări la care nu se putea răspunde atât de uşor.

– Unde vă sunt părinţii? Nu le este dor de voi? voiau ei, de exemplu, să ştie.

La care noi, fetele, deveneam gânditoare şi tăcute. Grija pentru părinţii şi fraţii noştri ne apăsa pe toate. Între timp, am auzit că satul nostru era în continuare sub ocupaţia SI-ului. Dar cum le mergea rudelor noastre sau dacă mai erau în viaţă, asta nu o ştiam exact.

Starea sănătăţii Besmei se îmbunătăţea încet, ce-i drept, dar constant. Cu ajutorul compreselor reci am reuşit să-i scad febra. În curând, ochii ei priveau din nou plini de viaţă din mijlocul chipului ei drăguţ şi palid. Da, păreau să fie chiar bucuroşi, atunci când pricepu că am trecut de ceea ce era mai rău.

– Am reuşit cu adevărat, Farida? mă întrebă ea. Cu adevărat? Nu se mai poate întâmpla acum nimic rău?

– Nouăzeci şi opt la sută, am susţinut eu. Restul e, pentru nişte fete atât de curajoase cum eşti tu şi cum sunt eu, o nimica toată: Mustafa Hamu va trimite un şofer care ne va lua de aici.

– Şi după aceea?

– După aceea plecăm spre Hasaka şi mai departe în direcţia Irak.

– La familiile noastre?

– Da, la familiile noastre.

Suspină.

– O să fie aşa de frumos, când o să o revăd pe mama, zise ea. Visezi şi tu deja la asta?

– Da, i-am mărturisit.

Cel mai mare dor al meu era să o strâng, în sfârşit, pe mama din nou în braţe. Şi firește că şi pe tata, pe fraţii mei şi pe draga mea prietenă Nura. Dar unde erau ei? Eram cuprinsă de un sentiment straniu, ori de câte ori îmi aminteam de ultimele noastre clipe petrecute împreună. Până atunci nu primisem absolut nicio veste despre familia mea. Oare mai trăiau? Îmi răsunau în cap sunetele focurilor de armă pe care le auzisem pe atunci, în clădirea şcolii şi un fior rece îmi străbătea corpul. Nu, nu voiam să gândesc astfel! Speram din toată inima că iubiţii mei părinţi şi fraţi să fi găsit – la fel ca şi mine – vreo posibilitate de a scăpa de aceşti criminali.

Însă frica mea creştea în ce-i privea. Cel mai mult mă neliniştea faptul că nici Abu Yousef şi nici unchiul lui Evin, Khalil, nu puteau stabili, de bună seamă, nicio legătură cu ei. Din frânturile de discuţii pe care le surprindeam mereu, atunci când gazda noastră se retrăgea cu telefonul, ştiam că amândoi se străduiau intens să ne găsească familiile. Abu Yousef, fiindcă voia să-şi ştie răsplătită cum se cuvine ospitalitatea. Şi unchiul lui Evin, fiindcă nu-şi putea permite de unul singur costurile pentru serviciile lui Abu Yousef şi

nic lui Mustafa Hamu. Le rugară astfel pe rudele noastre să plătească şi ele.

În cele din urmă, în cea de-a treia zi, Abu Yousef îşi făcu apariţia de dimineaţă în uşa camerei noastre şi ne spuse să ne pregătim de plecare. Ne-am îmbrăcat imediat vechile noastre haine şi voalurile negre.

Pe la ora prânzului, o furgonetă opri în faţa intrării casei. Stăpânul casei vorbi cu şoferul, pe care îl trimisese Mustafa Hamu. Până atunci am rămas în cameră, aşteptând. După care, lucrurile s-au petrecut cu rapiditate: Abu Yousef veni la noi şi ne transmise că aranjase totul. Ne-a condus la uşă. Şoferul şedea deja în maşină şi se apropie şi mai mult de uşă.

– Vă doresc o călătorie sigură, ne zise gazda la plecare. Sper să vă regăsiţi în curând familiile!

– Mulţumim, Abu Yousef. Ţie şi familiei tale vă dorim de asemenea, toate cele bune, am răspuns noi.

Apoi ne strecurarăm repede spre furgonetă şi urcarăm pe platforma din spate. Acolo erau tot soiul de baloturi de stofă şi folii de plastic, printre care ne puteam ascunde.

Când am pornit la drum, eram foarte agitată. Ţinta noastră, oraşul kurd Hasaka, în care locuia Mustafa Hamu se afla la o distanţă de două sute de kilometri spre nord. Speram ca totul să se termine cu bine. Îmi ţineam respiraţia, ori de câte ori încetinea maşina. Mă rugam la Melek Taus să nu ajungem într-un punct de control stradal, mai ales unul în care să se inspecteze platforma de mărfuri: dacă autonumiţii războinici ai lui Dumnezeu ne-ar fi descoperit acolo, ne-ar fi capturat imediat. Atunci, martiriul nostru s-ar relua.

Drumul rămase liniştit multă vreme. Fiindcă eram ascunse sub pânze, nu puteam vedea încotro mergeam. Cred însă că şoferul a ales tot felul de drumuri de ţară, pentru a evita controalele. Mă mira că totul mergea atât de bine, fiindcă în imaginaţia mea SI-ul şi-ar fi instalat pretutindeni puncte de control pe teritoriul pe care îl stăpânea. Însă, de bună seamă, lucrurile nu stăteau aşa.

Apoi, cândva, furgoneta se opri dintr-odată şi l-am auzit pe şofer negociind cu un bărbat. Nu am înţeles ce anume spuneau cei doi. Au trecut secunde pline de teamă, în care nu ştiam ce se va întâmpla. Ţineam mâna plină de sudoare a lui Evin într-a mea, atunci când maşina se puse din nou în mişcare. Am răsuflat uşurate. Să-i fi plătit şoferul unui controlor bani, pentru ca acesta să nu-l deranjeze în vreun fel? Asta îmi părea să fie explicaţia cea mai probabilă. Probabil că banii pe care îi dădea ca mită erau incluşi în preţul călătoriei noastre.

După o călătorie de aproximativ trei sau patru ceasuri, care mi se păruseră mie şi celorlalte fete de pe platformă o veşnicie, am ajuns în suburbiile oraşului Hasaka, situat la marginea teritoriului kurd şi în imediata apropiere a graniţei irakiene. La fel ca şi Sinjarul, şi acesta fusese atacat de către jihadişti în august şi continua să fie sub controlul SI-ului, însă nu în totalitate: casa lui Mustafa se afla într-un cartier pe care SI-ul nu-l cucerise.

De această ultimă bucată a drumului îmi era cel mai mult frică, fiindcă porneam de la ideea că la marginea teritoriului cucerit de ei au instalat bariere unde să poată controla venirea şi plecarea vehiculelor. Oare autodenumiţii războinici ai lui Dumnezeu ne vor lăsa să trecem? După

cum mă aşteptasem, am oprit la unul dintre acele puncte de control. Şoferul nostru coborî şi trânti uşa. Îi salută pe gardienii care îl controlau. De bună seamă că îi ştia, fiindcă îi salută pe nume. Îmi simţeam bătăile inimii în gât. Oare să fie unul dintre ei? Ne va da pe mâna lor sau ne va vinde mai departe? După puţin timp, bărbatul intră înapoi în maşină. Ne-am continuat drumul. Zece minute mai târziu, am oprit în faţa casei în care locuia Mustafa Hamu cu familia lui. Salvatorul nostru dădu jos folia de plastic.

– Bine aţi venit, dragele mele fete! ne salută el.

Negustorul yazidit avea mustaţă, era îmbrăcat în hainele albe tradiţionale, iar deasupra avea un sacou şi pe cap turbanul arăbesc, cu tot cu banda de pe frunte.

– Călduroase felicitări: aţi reuşit!

Mustafa Hamu ne ospătă regeşte. Sau poate că, după atâta vreme în prizonierat, mi se părea regeşte tot ce mi se punea înainte. Am mâncat de trei ori mai mult decât de obicei. Prietenele mele nu se abţinură, de asemenea, cum impunea eticheta. Ne-am scuzat, spunând că trebuie să ne alimentăm rezervoarele. Într-adevăr, slăbiserăm foarte mult.

– Luaţi, luaţi cât poftiţi, fetelor! ne încurajă soţia lui.

Cuplul căsătorit ne cază într-o cameră de oaspeţi, în care, după câte se părea, mai fuseseră adăpostiţi vizitatori de acest gen: oameni pe care Mustafa Hamu îi ajutase în fuga lor. Eram sigură că acel bărbat lua o grămadă de bani pentru serviciile lui. Cu toate acestea, nu pot să-i consider munca decât onorabilă. Fără un ajutor din partea lui, nu am fi putut scăpa niciodată de SI.

Am făcut un duş şi am încercat să dormim puţin. Dar niciuna dintre noi nu reuşi să închidă un ochi. Eram cu mult prea agitate, fiindcă în acea seară urma să plecăm mai departe spre patria noastră: Mustafa Hamu avea să ne ducă la Derik, la graniţa irakiană.

– Dar nu avem paşapoarte, am obiectat eu.

– Nu-i nimic, zise el. PKK-ul, care controlează teritoriul pe partea noastră, şi luptătorii peshmerga pe partea irakiană s-au înţeles să îi lase pe yazidiţii care se întorc acasă să treacă şi fără acte.

– Şi de unde o să ştie ei cu suntem yazidite? am întrebat plină de naivitate.

– Vă vor recunoaşte, stai tu liniştită, răspunse Mustafa Hamu.

El nu mai explică şi ce anume voia să spună cu asta. Dar, pentru prima dată, mi s-a trezit suspiciunea că toţi din acea regiune ştiau ce făcea SI-ul cu fetele yazidite şi la ce chinuri eram supuse. Îmi era ruşine până la cer şi înapoi. Şi deopotrivă mă enervam din cauză că mă ruşinam. La urma urmei, nu făcusem nimic greşit. Dar oare şi familiile noastre vor privi lucrurile astfel?

Destul de târziu seara, ne bătu la uşă Mustafa Hamu şi ne informă că pornim la drum. De ce anume să trecem graniţa noaptea – când, aparent, totul era în regulă, asta nu o prea înţelegeam. Poate că „tratatul" despre care vorbise el se referea la câţiva cunoscuţi ai lui Mustafa Hamu, pe care îi plătea corespunzător.

Am mers aproximativ o jumătate de ceas cu maşina lui. Apoi am ajuns la Eufrat. Podul, care traversa pe timp de pace fluviul, fusese dinamitat de către sirieni. Am pornit

astfel pe cursul apei în sus, până când am dat de un loc relativ îngust, în care trebăluia un bărbat prin întuneric la o ambarcațiune cu motor. De bună seamă că era un cunoscut al lui Mustafa Hamu, fiindcă se salutară printr-o strângere de mâini. Bărbatul ne făcu semn să urcăm în barca lui. Însoțitorul nostru nu făcu niciun gest cum că ar vrea să ne conducă.

– Vom trece ilegal peste graniță? l-am întrebat.

– Nu, totul e aranjat, susținu el.

– Și ce facem după ce am ajuns pe cealaltă parte?

– Sunteți așteptate acolo.

– De către cine?

Mustafa Hamu tăcu. De bună seamă că voia să ne chinuie. Dar noi știam deja că intrase în contact cu familiile noastre pentru a-și primi banii. De aceea, această înștiințare vagă ne frământă destul de mult. Oare cine ne va prelua în partea irakiană? Am urcat nerăbdătoare în barcă, iar căpitanul porni motorul.

Mustafa Hamu se uită după noi, când am pornit pe marele și întunecatul râu. Și am mai văzut cum ne făcea de pe mal cu mâna în semn de rămas-bun.

– Mult noroc! strigă el. Voi aștepta aici, până când voi fi sigur că ați ajuns pe cealaltă parte.

Ne mișcam pe suprafața întinsă a apei, însoțite de răpăitul motorului și de mirosul de motorină. Eram cuprinsă de o euforie ciudată, la gândul că voi păși din nou în patria mea. Pe când ne apropiam de mal, am descoperit că acolo se găsea un grup întreg de oameni, care ne aștepta sosirea. Am căutat mâna lui Evin, care era la fel de rece ca și a mea.

Cineva ne întinse mâna şi ne ajută să coborâm pe mal din barca şubredă.

– Farida, am auzit atunci o voce cunoscută.

Cu toate acestea, nu am ştiut în prima clipă cine era bărbatul care vorbea cu mine.

– Farida, tu eşti, copila mea? întrebă el nesigur.

Atunci l-am recunoscut pe unchiul Adil, fratele mai mare al tatălui meu. În ciuda întunericului am putut observa că slăbise foarte mult şi că faţa îi era mult mai ridată decât mi-o aminteam eu. I-am sărit în braţe.

– Unchiule Adil, unchiule Adil, am strigat şi am izbucnit în lacrimi.

Unchiul meu plângea de asemenea.

– Doamne ajută că trăieşti, copila mea, zise el. Credeam cu toţii că ai murit.

Mă strânse foarte tare în braţe şi mă mângâie pe cap.

– Trăieşti, trăieşti, murmura el întruna. Orice altceva nu mai contează. Totul o să fie bine acum, Farida.

Dar eu abia dacă mai auzeam ce spune. Nu mă puteam opri din plâns.

Capitolul 9

NICIUN ACASĂ, NICIUNDE

Toate fetele fură întâmpinate de rudele lor. Pe Evin o aşteptau fratele ei Fansar şi verişorul Hamid, care veniseră cu acelaşi taxi cu unchiul meu. În nebunia generală, abia dacă am mai apucat să ne luăm rămas-bun cum se cuvine de la celelalte fete.

– Mulţumesc, Farida, îmi spuse micuţa Besma, înainte ca drumurile noastre să se despartă.

Am dat conspirativ din cap şi ştiam: nu se referea la ajutorul dat la evadare sau la compresele de pe gambe, ci la sfatul cu foarfeca.

– Nu uita niciodată că eşti foarte puternică, micuţo! am spus şi am sărutat-o pe frunte.

Apoi am urcat în taxi, unde se aflau deja unchiul meu, Evin şi ceilalţi, pentru a ne începe călătoria spre casă. Dar nu ne întorceam acasă. Nu mai exista niciun acasă. Unchiul Adil îmi mărturisi că vom locui cu el şi cu soţia lui, Hadia. Stăteau într-un container în tabăra de refugiaţi din apropierea oraşului Dohuk. Satul nostru, Kocho, care se afla la exact o sută şaptezeci de kilometri mai la sud-vest, era în continuare

sub ocupația Statului Islamic. Auzind acestea, mi s-a făcut o frică teribilă.

– Și părinții mei? am îndrăznit în cele din urmă să întreb.

– Nu știm exact, Farida. Mama și frații tăi mai mici sunt, probabil, în continuare în prizonierat. Bănuim că în Tal Afar sau în Mosul.

Am simțit o lovitură în piept. Sărmana mea mamă! Oare îi mergea la fel ca și mie? Fusese luată și ea ca sclavă? Cel mai bine m-aș fi oferit teroriștilor la schimb pe loc, pentru a o scăpa. Fiindcă, oare cum să mă pot bucura de propria mea libertate, știind că ea este în continuare în prizonierat?

– Nu dispera, Farida, îmi zise unchiul meu, ca și cum mi-ar fi putut citi gândurile. Vom face absolut orice, pentru a o scăpa din mâinile SI-ului.

Îmi povesti că, între timp, existau mulți oameni precum Mustafa Hamu, care aveau contacte în statul islamiștilor și care își ofereau serviciile pe bani. Ajutorul de evadare costa mai multe mii de dolari.

– Dar guvernul kurd ne ajută să facem rost de bani, încercă el să mă liniștească.

– Și tata? Și Delan? Și Serhad? am întrebat eu speriată.

– Serhad e la noi în tabără.

– Serios?

Cel puțin asta era o veste bună.

– Și tata? Și Delan? am insistat eu.

– Până acum nu am auzit nimic de ei, răspunse unchiul meu evaziv. Nu știm dacă au supraviețuit.

Îmi povesti ceea ce am bănuit și de ceea ce mă temusem tot timpul: că în ziua în care islamiștii au atacat satul nostru, ar fi fost și executii.

Dar nu știm dacă se numără printre victime, se grăbi el să adauge. La urma urmei, fratele tău mai mic a reușit să scape.

Euforia mea dispăru dintr-odată. Ușurarea că ne reușise evadarea făcea loc, în fața acestor știri neliniștitoare, unei dispoziții îngrijorătoare. Era ca și cum salvarea mea ar fi redusă la absurd: fără familia mea, nu mai avea, dintr-odată, niciun sens! Încă înainte de a ajunge în tabără am priceput că viața mea din trecut dispăruse: nu avea să mai fie niciodată la fel.

Am trecut prin marea poartă de la poalele taberei. Arăta la fel ca și taberele SI-ului din Siria, din containere albe, care serveau pe post de locuință și care erau amplasate imediat lângă versantul muntos. Cu sutele. În fața containerului unchiului meu așteptau deja nenumărate rude și prieteni din Kocho, pentru a-mi saluta întoarcerea. Mă aștepta durdulia mea mătușă Hadia, care nu mai era chiar așa de grasă ca în trecut, împreună cu fiica ei de trei ani, Rosa. Micuța îmi alergă în întâmpinare. Ambele mă îmbrățișară.

– Unde-ai fost, Farida? întrebă Rosa. Unde sunt părinții și frații tăi?

– Nu știu... Nici eu nu i-am văzut de multă vreme, am zis și am sărutat-o.

– Rămâi acum cu noi?

– Da, draga mea copilă. Ce dor mi-a fost de tine!

– Sunt atât de bucuroasă că ești din nou aici, zise mătușa mea. Orice altceva nu mai contează.

Am privit-o – și mi-am coborât rușinată privirea. Firește că știam la ce se referă, dar eu nu am răspuns.

– Da, am zis simplu. Și eu mă bucur mult.

– Am crezut mai întâi că toţi cei care au rămas în sat sunt morţi. Însă apoi a apărut mai întâi Serhad – şi acum tu. Sigur că va mai apărea şi restul. Ar fi trebuit atunci să fugiţi împreună cu noi.

– Dacă o vrea Domnul, atunci ei se vor întoarce cu toţii.

Apoi l-am observat pe fratele meu. Serhad nu mă privea în ochi. Mă îmbrăţişă fără niciun cuvânt – şi am priceput că şi el trecuse prin ceva înfiorător.

– Bine că eşti în viaţă, frate, am spus.

– Bine că eşti în viaţă, soră, răspunse el cu aceleaşi cuvinte. De acum voi avea eu grijă de tine.

Am dat afirmativ din cap. Şi eu voi avea grijă de el, mi-am spus, dar nu am rostit-o: nu voiam să-i iau fratelui meu şi puţina mândrie care îi mai rămăsese. Vom avea nevoie unul de altul, însă nu ne va fi uşor să ne privim din nou în ochi.

M-am mutat în containerul în care locuiau unchiul meu, mătuşa, cei trei copii ai lor şi fratele meu de şaisprezece ani, Serhad. Containerul consta dintr-o singură încăpere în care ne petreceam timpul peste zi şi în care dormeam noaptea înveliţi în pături de lână, pe saltele de spumă. La intrare mai era un reşou cu două ochiuri, precum şi o baie cu toaletă şi duş, care funcţiona cel puţin o dată pe zi.

Erau nişte condiţii minime şi simple. Dar asta nu mă interesa câtuşi de puţin: eram recunoscătoare că unchiul şi mătuşa mea mă primiră şi mă considerau, ca şi pe fratele meu, un membru al familiei lor. Oricând se ivea prilejul, mă făceam utilă în casă şi o ajutam pe mătuşa mea să cureţe containerul sau să gătească. Raţiile nu erau chiar abundente, însă în ceea ce privea necesarul de bază, nu duceam lipsă de

orez. Încercam să-l variem într-un chip creativ. În cuptoare de lut, pe care le clădiserăm la marginea taberei, făceau femeile din Kocho pâinea tradiţională, care se cocea pe marginea cuptorului, până când devenea crocantă. Mirosea ispititor şi avea un gust delicios, atunci când am mâncat pentru prima dată din ea. Avea gustul unei bucăţi din patria mea pierdută.

Mătuşa mea mă trata cu multă amabilitate. După cum am aflat, ea, unchiul Adil şi copiii supravieţuiseră ca prin miracol: au rezistat zile întregi în munţi fără apă şi fără hrană, până când americanii le creaseră din aer un coridor prin care evadaseră.

– Între timp credeam că vom muri de sete acolo sus pe munte, îmi povestea mătuşa.

– Ai văzut-o pe Nura, printre oamenii de acolo? am pus eu întrebarea care mă măcinase tot timpul.

Prietena mea şi familia ei fuseseră la urma urmei printre primii care au părăsit localitatea, luând-o în direcţia Sinjar. Însă în tabără încă nu o descoperisem.

– Nura? Nu, răspunse mătuşa Hadia. Dar familia ei locuieşte aici în tabără, cel puţin o parte din ea.

– Serios?

Ce să însemne asta? Nura fugise doar împreună cu familia ei.

– Mama şi mătuşile ei sunt aici, din câte ştiu.

În următoarea zi am pornit în căutarea familiei Nurei. Am găsit-o repede pe mama ei, care se refugiase la nişte rude. Stătea în containerul în care se strângeau femeile mai în vârstă din Kocho şi beau ceai. Pe multe dintre ele le

cunoşteam cel puţin din vedere. Când mama Nurei realiză cine se află în faţa ei, mă privi ca şi cum ar fi văzut o fantomă.

– Farida? întrebă ea cu îndoială în glas. Eşti chiar tu?

– Da, bineînţeles!

M-am dus la ea şi am sărutat-o în semn de salut.

– Draga mea Farida, zise ea şi ochii i se umplură pe dată de lacrimi. Ştii ceva de Nura, copila mea?

– Nu.

De unde să ştiu?!

– De ce nu e şi ea aici?

Mama Nurei îmi povesti că furgoneta lor fusese prinsă într-un control pe drum spre Sinjar.

– I-au împuşcat pe toţi bărbaţii, relată ea, iar fetele... toate fiicele mele...

Femeia nu putea vorbi mai departe. Se scutura într-un spasm de plâns.

Femeile mai vârstnice care şedeau în încăpere îşi smulgeau părul.

– Sărmanele fete, zicea o femeie care îşi prinsese părul cărunt într-un coc. Purta o fustă, o bluză şi un batic toate de culoare albă. Ochii ei priveau pur şi simplu prin mine, ca şi cum nici nu aş fi fost prezentă acolo. Sărmanele noastre fetiţe dezonorate, se tânguia ea. Nu se vor mai putea căsători niciodată, niciun bărbat nu le va mai lua de nevastă. Viaţa lor e pe vecie distrusă...

Am năvălit afară din container de parcă m-ar fi înţepat o viespe. Mama Nurei alergă după mine.

– Farida! strigă ea. Aşteaptă-mă puţin! Nu ştii nimic de Nura? Sau de surorile ei? Le-ai văzut pe acolo, pe unde ai fost?

– Nu, am urlat eu şi am fugit în containerul mătuşii mele.

Îmi simţeam bătăile inimii în gât şi nu îmi puteam reţine lacrimile. M-am ascuns sub pătura mea şi nu am mai vrut să văd pe nimeni. Aşa gândeau ei despre noi în realitate!

M-am îmbolnăvit. După o şedere de aproximativ o săptămână în tabără, mă simţeam epuizată şi nenorocită, şi am făcut febră mare. Peste zi dormeam, trăgeam perdelele containerului şi chiar şi pătura peste cap, pentru a-mi găsi liniştea şi a mă izola de întreaga lume. Mă simţeam de parcă acea femeie bătrână mi-ar fi tăiat, prin acele remarci imprudente, fiecare venă prin care îmi extrăgeam energia vitală. Ceea ce nu a reuşit Statul Islamic prin cruzimea lui o făcuse acea bătrână: prin judecata ei nemiloasă – îmi înfrânsese toată forţa.

De ce să mă arăt în tabără, dacă oamenii mă bârfeau pe la spate? Ce sens mai avea viaţa mea? Eram un nimeni, un nimic, o ratată, care nu mai reprezenta nimic altceva decât o povară pentru rudele ei. Nu aveam niciun viitor. Poate că ar fi fost mai bine să nu mă reîntorc în această lume.

Mătuşa mea îmi considera boala ca pe o epuizare acută, pe care o punea pe seama încercărilor prin care am trecut. Se străduia să mă înveselească. Nu a spus niciodată un cuvânt rău la adresa mea, cel puţin nu în prezenţa mea. Dar îmi imaginam ce gândeşte pe ascuns despre mine. Şi de aceea mă simţeam prost.

Lui Evin nu-i scăpă depresia mea.

– Farida, ce-i cu tine? mă provocă după ce nu m-am mai dus timp de câteva zile la ea. Ce ai pe suflet?

– Nimic, am susţinut eu. Sunt uşor bolnavă.

– Farida, nu trebuie să cedezi, îmi zise prietena mea.

Îmi povesti că şi ea suferea din cauza privirilor compătimitoare pe care i le aruncau rudele şi prietenele noastre. Nu se putea evita să nu vorbească despre noi. Fiecare din tabără ştia ce anume se întâmplase cu fetele răpite.

– La urma urmei, nu am trecut prin toate acele lupte cu jihadiştii, pentru a ne lăsa acum desfiinţate de către rudele noastre, zise Evin. Nu avem voie să ne băgăm capul în pământ.

– Dar nu ne vom putea întemeia niciodată o familie, nimeni nu va dori să ne ia de neveste.

– Asta o zic ei. Dar noi nu ştim ce ne mai rezervă viaţa, mă corectă prietena mea.

Când mă vizită următoarea dată, Evin aduse cu sine o străină. Femeia care intră în container avea aproximativ cincizeci de ani, era corpolentă, mică şi plină de energie.

– Tu eşti Farida? mă întrebă ea în kurdă.

Şi înainte să pot răspunde mă strânse la piept.

– Eu sunt Afrah, zise ea. Afrah Ibrahim. Sunt asistenta socială a taberei.

Am privit-o cu scepticism. Afrah îmi explică faptul că lucra pentru o organizaţie germană, pe nume Wadi, care se lupta pentru femeile şi fetele din Kurdistan. În trecut, luptase împotriva mutilării sexuale. De bună seamă era o musulmană. Am remarcat însă că nu purta niciun fel de voal. Îşi prinsese părul negru, lung până la umeri doar cu o cordeluţă. Înainte ca eu să pot înţelege ce anume voia de la mine, începu să-mi vorbească, împreună cu Evin, foarte deschis despre sexualitate. A vorbit fără ocolişuri şi se comporta ca şi cum ar fi fost cel mai natural lucru din lume.

– E foarte important să vă consulte o doctoriţă, zise ea. Fiindcă e posibil ca „stăpânii" voştri să vă fi infectat cu vreo boală.

Ne-am privit speriate.

– Nu vă fie teamă, ne linişti Afrah. Orice boală poate fi tratată şi vindecată. E vorba doar de a o depistare cât mai rapidă a acesteia.

Dădu de înţeles acelaşi lucru şi despre o sarcină.

I-am spus că în întreaga mea perioadă de detenţie nu am avut ciclu.

– Asta e din cauza stresului, explică Afrah. Sigur că totul este în ordine. Cu toate acestea, trebuie să ne convingem că aşa stau lucrurile. Sunteţi datoare faţă de trupurile voastre să aveţi grijă de ele.

Evin şi cu mine am înţeles repede că această femeie era aliata noastră. Întreaga tabără n-avea decât să se uite de sus la noi şi să ne bârfească pe la spate cât voia: Afrah ne înţelegea. A mers cu noi la medic, a ascultat ce probleme avem şi ne-a sfătuit de la egal la egal. A fost incredibil de bine că puteam vorbi, în sfârşit, cu cineva despre problemele noastre, fără să ni se spună mereu că ne-am distrus viaţa.

– Atât timp cât mama e în prizonierat, tu vei fi mama mea, i-am zis.

– Şi tu fiica mea, Farida, fiica mea curajoasă şi vitează.

Când i-am povestit lui Afrah despre bârfele urâte din tabără, şi-a ieşit din fire.

– Cine spune aşa ceva?! se înfierbântă ea. Te rog, nu crede aşa ceva! Dacă permiteţi ca aceste gânduri să ajungă la voi este ca şi cum le-aţi permite şi post festum criminalilor din SI să vă facă rău.

Mai întâi, nu am înţeles ce anume voia să spună. Însă după aceea m-am gândit la cuvintele lui Afrah. Şi dintr-odată am înţeles că avea dreptate cu ceea ce încerca să ne spună: nu aveam voie să le dăm torţionarilor noştri în niciun caz puterea de a ne distruge vieţile şi după detenţie. Ne-am împotrivit acestor criminali în timpul acesteia. Dar trebuia să ne împotrivim şi acum, în continuare. Am priceput că lupta nu era deloc încheiată: în fiecare zi trebuia să ne apărăm din nou de acea putere distructivă care părea să vină din trecut să ne târască într-o gaură neagră şi să ne înghită mai apoi.

Să înţeleg că ăsta a fost un pas important pentru mine. Nu, nu mă voi mai lăsa distrusă. Nici de acei oameni, care credeau că mi-am pierdut „onoarea".

– Nu-i lăsaţi să vă bage asta în cap, ne zise Afrah. Nu v-aţi pierdut onoarea. Ba din contră: aţi fost viteze şi aveţi tot dreptul să mergeţi cu capul sus prin viaţă.

Mi se umplu pieptul de mândrie ori de câte ori spunea aşa ceva. Uneori, când mergeam într-adevăr prin tabără şi când îi auzeam pe oameni şuşotind, uitam de încurajarea ei şi cedam din nou. Era o luptă permanentă. Va fi o luptă permanentă. Dar o voi câştiga, aşa cum mi-am câştigat toate luptele de până acum.

Într-o seară, cineva bătu că pumnii în container. În faţa uşii era un băieţel cu un telefon mobil în mână.

– Farida locuieşte aici? întrebă el.

– Da, eu sunt, am răspuns şi m-am ridicat.

Şedeam în jurul sobei cu gaz împreună cu ceilalţi, fiindcă iarna nopţile erau sensibil de reci. Băieţelul îmi întinse telefonul.

Cine e? l-am întrebat.

Nura, zise el.

– Nura?

– Vrea să stea de vorbă cu tine. Doar cu tine. Refuză să discute cu mama sau cu mătuşile mele.

l-am smuls telefonul din mână şi m-am retras într-un colţ al containerului.

– Nura, tu eşti, într-adevăr? am întrebat agitată.

– Farida! am auzit vocea pe care o ştiam şi pe care o iubeam atât de mult.

– Unde eşti?

– Sunt în Mosul. Am furat un telefon de la „stăpânul" meu.

Am simţit cum îmi treceau fiori reci şi fierbinţi deopotrivă pe spate, atunci când am înţeles ce anume însemnau cuvintele ei: Nura era în continuare prizonieră.

– Nura! am plâns eu, iubita mea prietenă...

– Îmi este nespus de dor de tine, Farida, zise ea. Îţi merge bine? Sunt atât de fericită că ai reuşit să evadezi! E o mare consolare pentru mine să te ştiu în siguranţă.

– Trebuie să încerci şi tu, am insistat eu.

– Am încercat, de cinci ori chiar. Dar de fiecare dată m-au prins la loc.

– Atunci vei reuşi data viitoare! am încurajat-o eu.

Nura îmi povesti că fusese vândută în sala cununiilor din Mosul. Aici, după Rakka, se afla cel de-al doilea târg de femei şi fete ca importanţă. Bărbatul care o cumpărase o transformase în a doua soţie. Acesta era extrem de violent atunci când o obliga să facă sex. Prima lui soţie o ura.

Nura le ţinea celor doi întreaga gospodărie şi ei o maltratau neîncetat. Iar loviturile femeii erau răul cel mai mic.

Mă gândeam la frumoasa mea prietenă cu părul ei lung, castaniu – şi mi se făcea rău când îmi povestea toate astea: Nura avea o viaţă de sclav, la fel ca atâtea dintre noi.

– Nu ai voie să-ţi pierzi curajul, i-am spus. Trebuie să fugi din nou. Cândva o să reuşeşti.

– Nu-mi doresc nimic mai mult decât să stau împreună cu tine pe terasa casei voastre şi să admir grădina, Farida. Acesta e cel mai mare dor al meu.

– O vom face din nou, de îndată ce vei fi liberă, i-am promis. Atunci ne vom întoarce în Kocho.

– Vine cineva, mă întrerupse ea. Trebuie să închid.

Termină convorbirea brusc.

Când m-am uitat în sus, am observat că mama Nurei şi două dintre mătuşile ei intraseră în container. Mă priveau pline de aşteptări.

– Ce spune? a întrebat încet mama ei.

– Îi merge bine, am mințit. Speră să fie în curând aici, cu noi.

Mama Nurei izbucni în plâns.

– Sărmana mea fată, zise ea. A povestit ceva despre surorile ei?

Am dat din cap în semn că nu.

Nura nu a mai sunat niciodată. Bănuiesc că a fost prinsă şi i se luase telefonul. Cu toate acestea, o aşteptam.

În tabără ajungeau în fiecare zi oameni care se întorceau din prizonierat. Femei şi copii care reuşiseră să evadeze sau pe care SI-ul îi eliberase. Fetele de vârsta mea erau complet

distruse din punct de vedere psihic. Ştiam de ce. Multe dintre ele îşi curmau suferinţa şi ruşinea încercând să-şi pună capăt zilelor. Sau recurgeau la automutilare.

Afrah era ocupată până peste cap. Ne rugă, pe mine şi pe Evin, să vorbim cu nou-venitele şi să le insuflăm curaj.

– Înainte de toate trebuie să împiedicăm să dea vina pe ele în ce priveşte soarta lor, zise ea. Trebuie să le ajutăm să uite de groaza prin care au trecut.

Dar asta era mai uşor de spus decât de făcut: de multe ori noaptea răsunau prin tabără strigătele celor care aveau câte un coşmar. Era de parcă torţionarii noştri încă şi-ar mai întinde mâinile lor murdare asupra noastră.

– Doar nu am făcut-o intenţionat, încercam eu să-mi conving tovarăşele de suferinţă. Nu suntem decât nişte victime, ei sunt criminalii.

Însă aveam sentimentul că vorbele mele abia dacă ajungeau la cele mai multe dintre ele, într-atât erau de adâncite în reproşurile pe care şi le făceau. Nici Evin şi nici eu nu eram complet eliberate de aceste reproşuri autodistructive.

Erau şi unele femei mai în vârstă care reuşiseră să evaeze. De la una dintre ele am aflat că o întâlnise pe mama în Kasel Tiu, un fost sat şiit, situat în apropiere de Tal Afar. Acolo, povestea femeia, tinerii yazidiţi erau antrenaţi ca soldaţi. A trebuit să mă gândesc imediat la cei doi fraţi mai mici ai mei şi în mine se născu o bănuială teribilă: să fi reuşit SI-ul să-i atragă de partea lor? Luptau între timp aceştia de partea criminalilor?

– Umblau după copiii noştri, confirmă femeia temerile mele cele mai sumbre. Le-au spălat băieţilor creierul. Au fost îndoctrinaţi şi au trebuit să se convertească la islam.

Pe fete le-au lăsat în pace din punct de vedere ideologic, dar le-au abuzat din punct de vedere sexual, chiar şi pe cele foarte tinere, care abia dacă împliniseră nouă sau zece ani. Sunt nişte criminali.

Scuipă scârbită. Ultima dată o văzuse pe mama la marele târg din Mosul.

– Acolo eram femeile ţinute prizoniere. Şi atunci le-au sortat pe cele care trebuiau să rămână în prizonierat şi pe cele care puteau pleca.

Nu ştiam ce să cred din aceste informaţii. Pe de-o parte, eram fericită că aveam în sfârşit o confirmare a faptului că mama trăia. Dar în ce condiţii? I-am povestit lui Serhad cele auzite, pentru a-i da şi lui o speranţă. Acesta se închisese foarte mult în sine, la noi, în tabără, şi avea un comportament extrem de rezervat: avea un chip întunecat, astfel încât abia dacă te mai apropiai de el. Însă, uneori, această mască era dată la o parte.

– E adevărat? întrebă el. Mi-aş dori să o pot ajuta!

– Nu poţi, i-am zis prevăzătoare.

I-am ascuns lui Serhad faptul că au dus-o pe mama la târgul de sclavi. Şi că, de bună seamă, SI-ul îi pregătea ca soldaţi pe fraţii noştri. Mă temeam că nu va suporta aceste detalii.

Şi aşa, Serhad fusese complet răvăşit de această veste. Primul său reflex a fost acela de a se alătura luptei brigăzilor kurde, pentru a elibera teritoriul în care se afla mama.

– Trebuie să recucerim Sinjarul şi Tal Afar, zise el.

Într-o incursiune de la finalul lunii decembrie, unităţile kurde au ajuns în oraşul Sinjar, însă au fost respinse de rezistenţa islamistă.

– Imaginează-ți doar: dacă am fi putut ține orașul sub control, acum am fi înaintat spre Kocho.

– Serhad, l-am implorat eu. Nu te mai am decât pe tine. Te rog, rămâi alături de mine!

– E vorba de mama noastră!

– Mama va fi foarte fericită ca atunci când se va întoarce să te găsească în viață.

I-am amintit că nu puteam porni de la presupunerea că îi vom mai vedea vreodată pe tata și pe Delan. Așa de direct nu o mai formulasem niciodată. Acum însă trebuia să mă fac auzită, pentru a-l opri pe fratele meu.

– Avem nevoie de tine, Serhad.

Mă lăsă baltă fără să scoată un cuvânt și se năpusti afară din container.

Am trecut printr-o iarnă tristă, cenușie. Dacă am crezut inițial că șederea noastră aici în tabăra refugiaților ar fi trecătoare, acum înțelegeam, încetul cu încetul, că situația nu se va schimba curând. Regiunea Sinjarului și Mosulul se găseau, contrar tuturor pronosticurilor, în continuare în mâna SI-ului. Luptele care se dădeau erau pe viață și pe moarte.

De la o zi la alta eram tot mai nefericită de prezența mea în tabără. Din clipa sosirii mele acolo, domnea permanent o dispoziție de apocalipsă. Dacă unul dintre locatarii taberei ar fi uitat pentru o clipă de groaza prezentului, ceilalți îi aminteau din nou: dacă atât de mulți oameni traumatizați locuiesc într-un spațiu atât de îngust, pur și simplu nu se mai naște nicio scânteie de optimism. Iar asta mă devora încet.

Cel mai mult însă mă supăra faptul că aici nu puteam face nimic. Pierdusem deja aproape o jumătate de an de școală.

Şi când te gândeşti că după vacanţa de vară aş fi ajuns în clasa a douăsprezecea şi în următoarele luni ar fi trebuit să termin şcoala! Mi se întrezărea chiar şi posibilitatea unei burse. Şi azi? Visul de a deveni profesoară de matematică se dusese. La fel ca toţi ceilalţi eram în aer şi sufeream de lipsa unei perspective. Într-o zi, cred că era pe la sfârşitul lui februarie sau începutul lui martie 2015, a venit la noi în tabără o delegaţie din Germania. Erau reprezentanţii comunităţii yazidite de acolo, precum şi funcţionarii unui land german. S-a răspândit repede vestea că un număr limitat de persoane vor părăsi Irakul cu destinaţia Germania. Se spunea că în special femeile şi fetele aveau şansa de a fi incluse în acest program.

– De ce nu încerci şi tu, Farida? mă întrebă fratele meu.

– Să te las aici singur?

– La urma urmei, nu mai sunt un copil, zise el supărat. Mă descurc bine şi fără tine.

– Şi ce se va întâmpla cu mama?

– Când va fi liberă, putem veni şi noi la tine. Se spune că în Germania condiţiile de viaţă sunt foarte bune.

Am reflectat asupra acestui aspect. Pe de-o parte, mi se părea un fel de trădare să-mi părăsesc patria. Pe de alta, trebuia să recunosc că aici nu aveam, deocamdată, nicio perspectivă. Nici măcar şcoala nu o puteam termina. În schimb, toţi mă priveau ciudat. Poate că mi se vor deschide alte posibilităţi în Germania.

– Cel puţin poţi încerca, mă încurajă fratele meu. O voi face şi eu.

Ne duseserăm aşadar la oamenii care se ocupau de înregistrări. Şi Evin ne însoţi. În interviul pe care l-am avut

cu o doamnă din Germania, purtat prin intermediul unei traducătoare, am povestit întreaga noastră istorie a răpirii.

– Sărmane fete, zise ea mişcată, sunt sigură că veţi fi acceptate în program.

Delegaţia plecă şi timp de câteva săptămâni nu se întâmplă absolut nimic. Se făcu primăvară. Soarele strălucea din nou cu mai multă putere peste containerele noastre. Dar dispoziţia din tabăra noastră rămase neschimbată, era la fel de tristă ca şi în iarnă. Am pornit de la ideea că străinii care ne vizitaseră ne-au uitat din nou – şi am început, din punctul nostru de vedere, să îi uităm de asemenea.

Apoi însă, într-o bună zi de aprilie, sună telefonul unchiului Adil. La capătul aparatului era un bărbat, care vorbea pe un ton milităresc şi cu o voce foarte tare.

– Da, da, e corect, zise unchiul meu, în timp ce încercam să citesc ceva pe chipul lui.

– Este soţia fratelui meu. Da, la acest număr. Daţi-mi de ştire.

După ce închisese, Serhad şi cu mine îl priveam plini de aşteptări.

– Mama voastră a evadat, anunţă el.

Noi am început să chiuim.

– Se află în grija luptătorilor peshmerga.

– Când vine? am vrut să ştiu.

Dădu din umeri.

– Soldaţii o vor duce mai întâi în spital. Mă vor informa de îndată ce a ajuns acolo.

Aceasta a fost cea mai bună veste pe care am primit-o în viaţa mea: mama era liberă. Mă simţeam de parcă mi-ar fi luat cineva un văl de pe ochi. Am ieşit în faţa containerului, mi-am întors chipul spre soare şi am şoptit:

– Mulţumesc! Mulţumesc, Dumnezeul meu. Mulţumesc că mi-ai ascultat rugăciunile.

Restul zilei parcă am plutit. Am stat mereu în apropierea unchiului meu, pentru ca nu cumva să pierd telefonul care ne va informa despre sosirea mamei în Dohuk. De mai multe ori am verificat dacă acesta era încărcat şi dacă nu cumva era pe modul silenţios. Totul funcţiona perfect. Doar că telefonul mult aşteptat nu mai venea. Şi noaptea am stat în apropierea telefonului, pe care unchiul meu, firește, nu îl oprise. Nu am închis un ochi.

– Poate că suni tu? i-am propus eu dimineaţa.

Doar că el nu avea credit. În după-amiaza zilei următoare a sosit, în sfârşit, mult aşteptatul apel. Un soldat ne informă pe scurt că mama a ajuns la spital.

Am luat autobuzul spre oraş. Am făcut aproape o oră. În timp ce mă uitam pe fereastră şi vedeam trecând pe lângă mine peisajul sărăcăcios şi plat al Kurdistanului, gândurile mi-o luară razna. Oare în ce stare o voi găsi pe mama? Îmi voi vedea şi fraţii? Sau i-o fi răpit SI-ul? Mă uitam la Serhad, care şedea lângă mine şi care avea, ca de obicei, un chip încruntat. Nu a scos niciun cuvânt tot drumul. Dar sunt sigură că era teribil de agitat.

În spitalul din Dohuk am fost controlaţi de soldaţii peshmerga. Acolo era o secţie specială în care erau trataţi cei care se întorceau din detenţia SI-ului. Ea consta, în principal, dintr-o încăpere cu aproximativ o duzină de paturi. Mi se făcu groază când i-am văzut pe oamenii de acolo: mulţi dintre ei sufereau de malnutriţie şi de urmările unor abuzuri cumplite. Unchiul meu se duse direct spre un pat

în care se afla o femeie. Am avut nevoie de o clipă pentru a pricepe cine era aceasta.

– Mamă! am strigat eu speriată.

Biata mea mamă era doar piele şi os. Îmbătrânise îngrozitor de mult şi slăbise. Părul ei negru era străbătut de şuviţe cărunte, iar chipul îi era brăzdat de riduri adânci. Şi când te gândeşti că abia împlinise patruzeci de ani! În mână avea o perfuzie.

– Farida, copila mea, zise ea slab. Serhad. Cât de mult mă bucur să vă văd!

Am îngenuncheat în faţa patului ei, i-am luat mâna osoasă într-a mea şi am sărutat-o.

– Cât de mult ţi-am dus dorul, mamă! Ce ai?

– Absolut nimic, susţinu ea. Doar că în ultima vreme nu am avut nimic de mâncare.

Zâmbi epuizată.

– O să fie bine. Cel mai important e că vă merge vouă bine, dragii mei copii.

Plângea. Atunci veniră din celălalt capăt al încăperii doi puşti spre mine: erau fraţii mei, Keniwar, de doisprezece ani şi Shivan, care împlinise între timp paisprezece. Crescuseră ceva de când îi văzusem ultima dată în vară.

– Tu eşti Farida? întrebă Shivan, a cărui voce se îngroşase.

Mă lăsă, timid, să-l îmbrăţişez. Dar era de parcă ne-am fi înstrăinat în aceste luni în care nu ne-am văzut. Şi Keniwar mă îmbrăţişă, ezitant. Faţă de fratele meu Serhad avură, din fericire, mai puţine probleme la atingere.

– Ce s-a întâmplat cu tata şi Delan? îl întrebară ei. Doar ai plecat atunci împreună cu ei.

Serhad dădu trist din cap.

– N-am fost cu ei, zise el. Pe tata l-am văzut ultima oară în curtea şcolii. Apoi m-au suit într-un alt camion.

– Unde v-au dus? insistă Shivan.

Serhad înghiţi în sec.

– Ne-au dus afară, pe un câmp, povesti el. La început am crezut că ne vor elibera. Însă după un kilometru, maşina se opri. A trebuit să coborâm şi să ne aliniem în apropierea unei gropi cu apă...

Privirea îi deveni sticloasă.

– Şi apoi? întrebă mama.

– Apoi au tras în noi. Am simţit o lovitură puternică şi am văzut cum mi-a ţâşnit sângele din piept. Rafik Hassan, prietenul tatei, care era lângă mine, m-a tras în jos şi mi-a poruncit să stau jos nemişcat şi să mă prefac că am murit.

Mama îl privi disperată.

– Asta înseamnă că i-au omorât pe toţi bărbaţii din camion?

Serhad dădu aprobator din cap.

– Au mers chiar printre noi şi au verificat dacă existau supravieţuitori. Dar eu nu m-am mişcat până când... Se opri... până când au adus următorul camion cu bărbaţi – şi i-au împuşcat şi pe ei.

Mama scoase un strigăt slab. Şi eu ştiam ce însemna: SI-ul i-a ucis sistematic pe toţi oamenii din satul nostru.

– În acea clipă am luat-o la goană, povesti Serhad mai departe. Împreună cu mine se mai ridicară şi alţi bărbaţi din mormanul de cadavre. În total eram patru. Fugeam să ne scăpăm vieţile.

Cei doi fraţi ai mei îl priveau consternaţi.

– Şi toţi ceilalţi erau morţi? a vrut să se asigure micul Keniwar.

– Toţi, în afară de noi patru, confirmă Serhad.

Cei doi avură nevoie de o clipă să înţeleagă însemnătatea cuvintelor sale. Apoi începură să plângă. Speraseră mult să-şi revadă tatăl şi pe fratele lor mai mare. Fusese un şoc uriaş pentru ei – şi firesc şi pentru mama.

– Sărmanul meu bărbat, sărmanul meu fiu, zicea ea întruna, în timp ce lacrimile îi curgeau pe chipul tras. Îi frământam mâna şi mă simţeam incredibil de neajutorată. Ah, Farida, plângea ea, de fapt, am ştiut încă din ziua în care acei criminali ne despărţiseră. Dar mi-am păstrat o fărâmă de speranţă.

Îmi povesti cum ajunseră ea şi ceilalţi doi fraţi ai mei mai tineri în prizonierat.

– Îi ţineam de mână când ne mânară bărbaţii din curtea şcolii. Tu, Farida, erai în urma noastră. Dar asta o mai ţii minte cu siguranţă. Cu toţii ne temeam teribil, fiindcă auzisem acele împuşcături. Ne gândeam că urmam noi: după ce îi duseseră pe bărbaţii noştri, vor ucide acum femeile şi copiii. Autobuzele şi furgonetele ne aşteptau deja în curtea şcolii.

– Un individ din SI m-a tras departe de voi, mi-am amintit eu.

– Da. Ne-au ordonat să ne împărţim în două grupe. Femeile căsătorite într-o parte, cele necăsătorite într-alta. M-ai privit cu atâta frică! Mi se rupea inima că nu pot face nimic pentru tine.

– Spunea că ne va invita pe noi, fetele, la cină.

– Da, sărmană copilă. Dar noi știam cu toții că mințea, nu-i așa?

Plângea în sughițuri. Și nici eu nu mai puteam scoate niciun sunet. Lacrimi mute curgeau peste obrajii mei. Mama mă mângâie grijulie pe cap.

– După ce m-au dus la Tal Afar, au vrut să mi-l ia și pe Shivan, continuă ea în cele din urmă cu povestea. Toți băieții au fost luați de SI pentru exerciții militare. Uneori erau plecați mai multe zile – și mie îmi era o frică teribilă pentru ei.

– I-au îndoctrinat. Au încercat să-i transforme în musulmani. Dar de câte ori reveneau, le spuneam că nu au voie să creadă câtuși de puțin în această crimă... Nu-i așa?

Îl privi pe Shivan. El dădu din cap afirmativ și începu să povestească la rândul lui:

– Îi întrebam mereu: „Unde e mama?" Iar ei răspundeau: „Părinții tăi au murit. Uită-i. Noi suntem noua ta familie". Dar știam că mint.

– Sărmanii mei frați, am murmurat eu.

– Ne-au silit chiar să citim Coranul și să ne rugăm la Dumnezeul lor. Dar eu m-am prefăcut doar că mă las convins. Nu m-am rugat niciodată cu adevărat la Dumnezeul lor.

– De multe ori mama a spus că eu și Keniwar suntem bolnavi, motiv pentru care nu putem participa la antrenamentele lor.

– Însă veni vestea că vor să-i ducă pe toți băieții în Siria, să lupte, povesti mama. Și atunci am știut: trebuia să fug cu ei înainte să fie prea târziu.

Pe timp de noapte și pe ceață, au încercat să evadeze împreună cu alte femei și copiii acestora. Împreună au trecut

de tranşeele pe care SI-ul le săpase în jurul satului. Apoi au înaintat în zona de luptă, unde au fost salvaţi, în cele din urmă, de luptătorii peshmerga.

– Nouă, femeilor, nu ne păsa atât de propria supravieţuire, zise mama. Important era să scape copiii, înainte să fie ucişi pe câmpul de luptă.

– Sunt foarte mândră de voi, le-am zis tuturor. Sunt atât de mândră că am o familie aşa de curajoasă!

Fraţii mei Shivan şi Keniwar au venit cu noi în tabără şi au fost cazaţi de asemenea, la unchiul meu. Mama rămase la sfatul medicului deocamdată în spital. Era încă slăbită şi trebuia să fie pusă cât de cât pe picioare. O vizitam zilnic, fiindcă nu voiam să mai stau nicio clipă departe de ea. Eram incredibil de fericită să o am din nou lângă mine. Abia acum am realizat cu adevărat cât de mult îmi lipsise.

Apoi mama a fost lăsată să plece din spital şi noi am primit din partea conducerii taberei un container propriu. Fiindcă acum eram consideraţi din nou o familie, puteam emite pretenţii asupra unui loc al nostru. Deşi ne era tuturor dureros de limpede că nu mai eram o familie completă, ci doar, cel puţin, un rest de familie. Când răsăritul soarelui mă găsea între mama şi fraţii mei pe treptele containerului, pentru a saluta primele lui raze, simţeam că îmi regăsisem locul în mijlocul lor. Nu mai voiam să fiu niciodată fără ei.

Însă atunci am primit o veste pe care nu o mai aşteptam. Într-o zi însorită de mai, a venit Evin în fugă spre containerul nostru. Flutura prin aer hârtiile pe care le primise de la conducerea taberei.

– Farida, Farida! striga ea, am fost alese.

– Alese pentru ce?

Nu prea înţelegeam.

– Ei, pentru programul în Germania. Nu mai ştii? Am participat la el.

– Aaa, da!

Dintr-odată ştiam despre ce vorbea şi eram, sincer, puţin şocată.

– Asta înseamnă că putem pleca acum în Germania?

– Da, o să ne trimită biletele, poate chiar în această lună. Trebuie să ne facem rost de paşapoarte cât mai repede cu putinţă.

– Dar...

– Niciun dar! zise Evin.

– Dar tocmai a venit mama!

– Farida, zise Evin şi îmi luă mâinile într-ale ei. Asta e unica noastră şansă. În Germania putem avea o viaţă liniştită. Acolo e pace. Oamenii ar da orice să ajungă acolo. Avem datoria morală faţă de familiile noastre să profităm de această şansă.

Am căzut pe gânduri. Ce anume înţelegea prietena mea prin „datorie"? Nu-mi puteam imagina că familia mea va găsi că e bine să plec şi s-o las în urmă. Seara am vorbit despre asta cu fratele meu Serhad şi cu mama. Aproape că îmi era ruşine să-i prezint mamei propunerea. Mă temeam că o va întrista. Dar ea a reacţionat incredibil de stăpână pe situaţie.

– În Kocho nu mai avem un viitor, zise ea. Cum să mai trăim acolo după toate cele întâmplate? Nu ne vom mai simţi acolo niciodată în siguranţă.

– În Germania am înţeles că viaţa e mai bună, confirmă Serhad. Toţi prietenii mei visau să emigreze acolo. Câţiva dintre ei au plătit mulţi bani şi au întreprins o călătorie în care şi-au riscat viaţa, doar pentru a ajunge acolo. Dacă ţi s-a oferit acum ocazia, nu ai voie să refuzi.

M-au dat peste cap.

– Şi cu voi cum rămâne?

– Ei, vom veni după tine, zise Serhad, pe jumătate în glumă, pe jumătate serios. Nu va dura mult.

Mama dădu aprobator din cap.

– Da, Farida, foloseşte-te de această şansă, mă încurajă ea. Poţi începe o nouă viaţă acolo.

Mă privi insistent.

– Aici nu o mai poţi lua de la capăt, asta o ştii. Oamenii sunt prea închistaţi în vechile tipare, iar cu musulmanii nu vom cădea niciodată la pace.

Simţeam nesiguranţa care se strecura în mintea mea. Să fie adevărat ceea ce spunea? Încerca într-adevăr să mă convingă să-mi părăsesc pentru totdeauna familia, patria şi locul în care se întâlneau toamna cei şapte îngeri?

– Mă sfătuieşti cu adevărat să plec? am vrut să mă asigur.

– Da, asta te sfătuiesc să faci, Farida. Te sfătuiesc pe tine, pe Evin şi pe toate fetele care au fost în prizonierat.

Am privit în pământ. Mama vorbea despre stigmatul nostru. Aici, în Irak, vom fi mereu urmărite de el.

– Poate că aş termina şcoala în Germania, mi-am zis cu voce tare şi aş putea apoi să studiez matematica...

– Du-te, zise mama hotărâtă. Dumnezeu şi-a pus mâna asupra ta şi te-a ocrotit, aşa cum te-a ocrotit mereu.

Epilog

Din vara anului 2015 trăiesc în Germania. De la Arbil, oraş aflat în Irak, sunt doar patru ore de zbor. Însă cele două ţări se află în două lumi diferite: una este dominată de război, în cealaltă domneşte pacea. Ai putea crede că am fost norocoasă să călătoresc în sfârşit spre pace. Dar schimbarea cu această lume necunoscută nu mi-a fost deloc uşoară. Evin era într-o situaţie similară. În plus, din păcate, am fost repartizate în oraşe diferite, astfel încât nu mai puteam fi împreună. Dar vorbeam la telefon cât de mult puteam şi ne trimiteam mesaje.

În Germania, totul e altfel: vremea, mâncarea, mirosurile, însă, mai ales, oamenii. Asistenţii sociali care m-au preluat de la aeroport mă duseră într-un orăşel din această ţară europeană. Un oraş drăguţ, dar complet străin. Mai întâi, am fost cazată împreună cu alte fete într-o mănăstire. Surorile ordinului s-au ocupat într-un mod emoţionant de noi. Şi, chiar dacă aveau o altă credinţă decât noi, nu aveau nimic împotrivă să ne ducem la îndeplinire ritualurile noastre religioase sau rugăciunile aferente. Ba chiar ne încurajau să o facem, probabil fiindcă ştiau câtă forţă îţi poate oferi

religia. M-au înscris la un curs de limba germană şi m-au invitat să vorbesc cu un psiholog despre drama prin care am trecut. Mai întâi, nu am vrut. Credeam că era mai bine să uit cele întâmplate. Voiam să las în urma mea groaza. Însă ea mă urmărea până şi în Germania. Fiindcă o aveam în mine.

După câteva şedinţe mi-am dat seama că îmi făcea bine să vorbesc – chiar dacă nu era mereu plăcut. Într-un fel misterios, discuţiile m-au ajutat să mă eliberez. În sfârşit, puteam plânge. Puteam să-mi jelesc morţii – şi pe mine însămi. Jelesc tot ceea ce am pierdut şi ce am lăsat în urma mea. Şi uneori mă simt foarte obosită, atât de obosită, încât nu ştiu dacă mai am puterea de a merge mai departe.

Însă atunci decid din nou că viaţa mea trebuie să continue, în ciuda tuturor fricilor. Nu le voi oferi torţionarilor mei satisfacţia triumfului de a-mi fi distrus viaţa. Între timp, merg din nou la şcoală. De fapt, ar fi trebuit să fiu în clasa a douăsprezecea, dar, fiindcă germana mea nu este una perfectă, am decis să repet clasa a unsprezecea. Şi la matematică sunt din nou cea mai bună din clasă – pe de altă parte însă, cunosc deja materia şi e mai uşor pentru mine. Colegii şi profesorii mei sunt cu toţii foarte amabili cu mine, dar ei trăiesc o altă viaţă – atât de lipsită de griji.

După ce am locuit timp de câteva săptămâni în mănăstire, m-a sunat într-o seară mama. Avea veşti care m-au făcut să plâng: ea şi cu fraţii mei mă vor urma. Şi-au depus cererile de emigrare şi ele au fost aprobate. Între timp, suntem din nou reuniţi. După ce a sosit familia mea, ni s-a repartizat o locuinţă în care trăim acum cu toţii. Sunt veşnic recunoscătoare că pot fi din nou în sânul familiei mele. Surorile au fost extrem de amabile cu noi, însă nu

îi pot înlocui pe oamenii care îți sunt dragi. Și sunt fericită că pot și găti din nou. Pentru că nu am suportat prea bine mâncarea germană, mama și cu mine gătim cu schimbul mâncărurile pe care le știm și pe care le îndrăgim. Mâncarea și mirodeniile aduc un suflu de patrie în locuința noastră.

Însă am puțin timp pentru treburile gospodăriei. Acum sunt responsabilă pentru familia mea. Și dacă nu sunt la școală sau dacă nu fac temele pentru acasă, am de făcut drumuri la diverse autorități. La urma urmei, înțeleg deja destul de bine germana. Chiar dacă vorbitul îmi este în continuare greu, atunci când oamenii nu vorbesc prea repede sau în dialect, pot urmări deja foarte bine discuțiile.

Autoritățile continuă să se îngrijească de noi la fel de bine și ne-au încadrat într-un program special de protecție. Nu vreau să mă gândesc cu adevărat ce anume poate să însemne asta, însă locațiile în care ne aflăm sunt secrete. Nu avem voie să le dezvăluim nimănui și nici autoritățile nu o fac, la rândul lor. După atentatele petrecute la Paris este clar că lucrurile au căpătat o nouă dimensiune. Cei care ne-au chinuit în țara noastră au început să ucidă între timp și în Europa.

Când voi termina școala în Germania, voi studia pentru a deveni profesoară de matematică, așa cum mi-am dorit mereu. Fanaticii care ne-au transformat pe noi, fetele, în obiecte nu mă vor împiedica să fac asta. Am supraviețuit pentru a le arăta că sunt mai puternică decât ei.

Postfață

În iarna lui 2015 un vânt tăios bate pe străzile taberei de refugiați din apropiere de Dohuk. În containere locuiesc oamenii, înghesuiți unii într-alții. Fiecărei familii i s-a pus la dispoziție un adăpost rectangular, format dintr-o singură încăpere, totul ordonat geometric. În multe dintre ele locuiesc câte o jumătate de duzină de oameni, în doisprezece metri pătrați. Aici nu poți păstra niciun secret. Nici măcar față de vecini, de care ești despărțit printr-un perete prost izolat. Toți locuitorii taberei cunosc poveștile pe care fiecare dintre ei și le-ar șterge cu atâta bucurie din memorie. Însă aici nu intervine uitarea: la patruzeci de kilometri depărtare de teritoriile ocupate de Statul Islamic, traumele sunt pretutindeni prezente. Deasupra orașului de containere atârnă un nor invizibil de otravă.

Am venit aici trimisă de redacția la care lucrez, pentru a căuta supraviețuitori ai coșmarului. Ca jurnalistă, mă interesează mereu perspectiva femeilor care ajung fără voia lor în zona unor conflicte: perspectiva victimelor violenței bărbaților. Lor vreau să le dau cuvântul.

De la o asistentă socială am aflat despre soarta Faridei. Când am întrebat de ea în tabără, am constatat că oamenii o cunosc.

„Farida a scăpat abia de câteva săptămâni din prizonierat, împreună cu un întreg grup de fete", povesteau ei – arătându-mi drumul spre containerul unchiului ei. În faţa uşii am întâlnit o femeie palidă, tânără, care îşi prinsese părul cu o basma: Farida mă cercetează cu ochii ei serioşi, căprui. Îmi pare mai întâi sceptică. Apoi zâmbeşte. „Nu, îmi zic, vezi din prima pe fata asta de 19 ani prin ce a trecut."

Farida mă poftește în casa ei provizorie. Soba cu gaz răspândeşte în interiorul containerului puţină căldură; eram fericită să scap de vântul de afară. Mai multe femei stau pe saltelele dispuse într-un patrulater de-a lungul pereţilor: mătuşa Faridei, verişoara ei de cinci ani, câteva vecine şi prietena ei, Dilan. Farida mă serveşte cu un ceai foarte fierbinte, dulce şi intrăm repede în vorbă. Abia câteva momente mai târziu, îndrăznesc să o întreb pe tânără de cele prin care a trecut în timpul prizonieratului ei la SI. Farida îşi drege timid vocea. Apoi începe să povestească despre ziua în care a fost atacat satul ei natal, Kocho, şi despre odiseea ei prin închisorile Statului Islamic. Văd bine cât de rău îi face această discuţie.

Vorbitul este pentru ea un act de voinţă. Uneori trebuie să se forţeze de-a dreptul să-mi răspundă la întrebări. Dar a decis să vorbească: vrea ca lumea să afle ce anume i s-a făcut ei şi celorlalte fete. Vrea să-şi urle nedreptatea în lume. Şi totuşi lasă un aer foarte distant. Pare că ar fi construit în jurul ei un zid invizibil, un val de protecţie între ea şi evenimentele pe care le-a trăit. Şi celelalte femei din încăpere par să fie absente şi nu arată decât foarte puţine emoţii. Fiecare dintre ele se luptă cu propriii ei demoni. Doar uneori suspină câte una şi spune cu foarte multă tristeţe:

– Ah, cum de s-a putut ajunge la asta!

Când ne întâlnim următoarea dată e deja primăvară, soarele străluceşte pe containerele în care locuiesc ei. Farida e fericită să mă revadă, se bucură că arăt interes în ce o priveşte şi mă salută ca pe o veche prietenă, cu un sărut pe obraz. A fost de acord să scriu o carte despre ea, având la bază întâmplările pe care mi le povestise. Acum vrea să-mi spună povestea cu toate detaliile ei. De această dată, fără martori: ca să putem vorbi fără să fim deranjate, îşi roagă toate rudele să ne lase singure în container. Nici măcar mama ei, care între timp se întorsese din prizonierat, nu are voie să rămână acolo. Doar o tânără kurdă de aceeaşi vârstă cu Farida ne ajută cu traducerea.

Mai întâi, Farida îmi povesteşte despre satul ei, Kocho, despre familia ei şi despre casa frumoasă în care locuiseră în trecut. Are pe buze un zâmbet visător şi pluteşte printre amintiri. E foarte important să îmi explice cum trăise înainte de atacul teroriştilor. Mulţumită stocării digitalizate, au mai rămas şi câteva fotografii de pe atunci: pe telefon. Farida mi-l arată pe fratele ei preferat, cel mai mare.

– Eram o familie absolut normală, zice ea şi se opreşte.

Dintr-odată îi ţâşnesc lacrimi din ochi. Până şi ea pare să se fi speriat de ele: în învelişul ei dur a apărut o primă fisură.

Cu cât vorbim mai mult, cu atât e mai extenuant interviul pentru Farida. Pentru că vorbim despre locurile pe care ea le asociază cu chinuri şi despre oameni care i-au pricinuit dureri de neimaginat. Să-ţi aminteşti de aceşti monştri, să le pronunţi numele, apoi să îi povesteşti cuiva despre toate astea constituie pentru Farida un proces extrem de dureros. Uneori devine depresivă, alteori se înfurie. Şi mereu se plânge de cumplite dureri de cap. Apoi solicită o pauză, iar eu mă duc la plimbare prin tabără cu traducătoarea, pentru

ca tânăra să poată rămână singură. Continuăm abia când ne dă de veste că este din nou în regulă. Ne facem drum printre amintiri cu rigurozitate, un pas dureros după altul.

Nici eu nu scap fără urmări de teroarea din povestea ei și de durerea pe care o provoacă povestitul: datorită descrierilor ei detaliate îmi pot imagina cu mult prea bine acea lume întunecată. În curând, sunt și eu chinuită pe timp de noapte de coșmaruri. Vise în care văd înaintea ochilor imaginile scenelor pe care ea a trebuit să le trăiască și să le suporte. Farida simte că sufăr alături de ea și am impresia că își găsește un pic de consolare în mine.

După câteva zile dispoziția i se schimbă. Povestitul a răscolit-o pe interior, dar a și pus în mișcare, în același timp, un proces de curățire: acum se străduiește să își amintească din nou trăirile și să le reevalueze. Încerc să o sprijin mereu în acest sens: subliniez mereu că, în ochii mei, este o eroină care a dat dovadă de cel mai mare curaj. Atunci Farida radiază de fericire. Îi surâde acest gând. Însă într-un mediu în care i se sugerează mereu că trebuie să-i fie rușine de ceea ce i s-a făcut, îi este greu să-l accepte. Fata care a învins Statul Islamic se luptă cu sine însăși. Se luptă să-și accepte evenimentele înfiorătoare ca parte a trecutului ei și să meargă, în ciuda lor, cu capul ridicat prin viață.

Va fi nevoie de timp. Dar știu cu siguranță că Farida va câștiga și această luptă. O voi ajuta să o facă, pentru că e o mare onoare pentru mine.

ANDREA C. HOFFMANN

CUPRINS

Prolog 7

Capitolul 1. Lumea noastră, așa cum a fost ea cândva 10

Capitolul 2. O ultimă vară frumoasă 23

Capitolul 3. Catastrofa 45

Capitolul 4. Piața de sclave din Rakka 81

Capitolul 5. În spațiul întunericului 113

Capitolul 6. La „copoi" 148

Capitolul 7. În tabăra militară 171

Capitolul 8. Evadarea din iad 209

Capitolul 9. Niciun acasă, niciunde 247

Epilog 272

Postfață 275